

Náš Lázeňský host života nemá nikdy dost... S kým užijež dosytost? no přece s lázeňskými hosty.... Lázeňský host přináší, co mu jiní dotlačí... Ne věš hlavu chlapče, dívko, podaří se hostí dílko.... Slunce svítí pouze ve dne Lázeňský host pak tě zvedne... Lázeňáci, lázeňáci zpívají i plzeňské píky, od u nás jde totiž vše st nesoudí, nekritizuje nino lázeňskými hosty.. kde lázně nemají, těm ulož svoje skvosty na na kýtu... Kdo do l někdo z Lázeňský libý zvuk, no přec lázeňský host přitlačí Lázně, lázně, lázně volejme bez báz plaz... Ten, kdo s námi nest té čistota těla, to je co lázeňáci nejsou v celém širé pěknou bertu... Lázeňák je i na tužku... Když na láz ch dopisů post t, nenechávej host básník..... Nechoď v noci na točník, půužívej lázeňský otočník..... Za dva za tři krejcare, lázně všechno napraví..... Lázeňský host do každé rody..... vyžene to splodiny..... Třikrát tři je devět, lázní už i medvěd... Máma doma říká hochu, zajed si do lázní trochu..... Lázně, lázně, lázně, volejme bez bázne.... V hotelu na nároží Lázeňský host hlavu složí možná, že i v hloží, je to z vůle boží..... Na lázně se zeptejte lázeňských hostů.... Za tetičku za mámu nemodlí se v Koránu, stačí mi dosti oběžník Lázeňstí hosti..... Na lázeňstí hosti neházejte kosti, mají jich už dosti.... ten, kdo s nebo na Lunu, n řekli by jednohla hosti.... Předplat Ten, kdo hostům n slečen lázeňských nedlíky, tak sme io, neříká vám to st.... Lázeňský host, kdo se v l ě léčí, křik léčí most?.... K seznamu... Od polu k pol ... Pro milovníky- nchu o lázeňský p lázeňským i jiným ře řady.... Smrt, n i hosty.... Lázeňský hosti... Tam, kde chechtají.... Doporučuj bez bázne poukazy na lázně... Když vám jedna nestačí, lázeňský host přitlačí.... Lázeňák je prohnany, ten má doma berušku, co mu tlačí na tužku.... Když chceš z lázní něco mít, nenechávej hosty hnít.... Na lázně se optejte lázeňských hostů.... Sepsal Zdeněk Fügner

/obálku navrhl: Z. Fügner/

OBĚSÁK

ZPRAVODAJSTVÍ Z DOMOVA

• Z porad lázeňských hostů	str. 4
Z porad přátel lázeňského pobytu	str. 4
Dopis z dětského domova	3
• Jak někteří lázeňští hosté sami sebe vidí /V.F./	5
• Jak jsme se slyšeli na Vikárce /J.Br./ Rozhovory J. Koubka	6-7 2a

ZPRAVODAJSTVÍ ZE ZAHRANIČÍ

Od našich dopisovatelů z USA a Kanady	8-10
Z chilského parlamentu	11

PERPETUM MOBILE

Z dílny vynálezce a zlepšovatele V. Nováka	1
Z dílny vynálezce a zlepšovatele J. Kotka /J.Br./	2
Příspěvek Z. Fügnera k problematice PM	13-14
Kreslené vtipy Z. Füg. ke stejné problematice	15

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Z tvorby Z. Fügnera /Dánsko a Kanada 1972-3/	16-17
--	-------

DIVADLO

Z poslední galerie /Ze Švandy dudáka z r. 1893 vybral Brz./	18-22
ZŘÍDLA A KOLONÁDY	

Celá Staroměstská radnice pro nepamětníky	23
Z prehistorie lázeňství	8

LÁZEŇSKÁ ZDRAVOVĚDA

Z rodinného alba V. Faktora	24
Příspěvek Ch. Morgensterna k novému kalendáři /J.Br./	25

PRAKTICKÝ RADCE

Domácí tlačenka dle mistra Lužického /V. Fak./	26
Jaké bude počasí /převzato z RP/	11
Ohněstrůjce-ochotník /l. pást - vybral V. Fak./	27-32
Trest čajová	105
Inkoust na lístky korespondenční	105
Olej filosofický	105

NÁBOŽENSTVÍ A VĚDA

Camille Flammarion: Cesty balonem /3. část - vybral V. Fak./	66-68
Tomáš z Kempenu: Čtyři knihy o následování Krista	35-36
Pohroma roku 1982? /převzato z MF/	33-34
A. Gorbovskij: Záhady dávnověku /převzato z MF/	34
Dr. Hynek: Umučení Páně vědou odhalené /vybral V. Fak./	37-49
Gepard /z Brehmova Života zvířat vybral P. Vit./	50-53
J. Meloun: Předmluva k příručce exper. grafologie /V. Fak./	54, 56
J. Hauft: Brevíř o českém víně /vybral V. Fak./	55-56

PEDAGOGIKA

B.Ledvinková: Škola mateřská /vybral V.Fak./

str.57

PŘEKRÁSNÁ LITERATURA

P.Vitera: Vzpomínka na chrliče
Poesie P. Vitery

58-60
61

PŘEKLADY

D.T.Suzuki: Mondo /V.Faktor/	62-66
Ukázky z knihy "Zen bones, zen flesh" /Z.Fügner/	69
D.C.Sommerville: Obsah studia dějin A.Toyneeho /V.Faktor/	70-78
Arnold Toynbee: Současný dějinný okamžik /V.Faktor/	79-83
Cavendish: Taroky a cesty k moudrosti /V.Faktor/	83-91
A.Watts: Kniha /3.část- přeložil V.Faktor/	92-105

INZERCE

Reklamní slogany J.Koubka

0

Největší
výběr

solidních
— holí —
na procházku
vlastní výroby

V. STAŇKŮV

ruský
velkoobchod
čajem

V PRAZE,

Ferdinandova
třída 32,
Vladislavova
ulice 17.

*Cenníky zdarma
a franko.*

O SNAZE SESKUPIT LEHKÉ OBLÁČKY V TĚŽKÝ MRAK

/z kterého však nakonec - přes veškeré použité násilí- vůbec nepršelo/

V.Faktor

Všechny rekvizity již snesený, papír ve stroji, již třetí doušek inspirátoru spolknut, a ani optimálnost prostředí nezabírá. Nepřijde-li nějaký slušný nápad lázeňského charakteru sám od sebe, jsem rozhodnut vydupat si alespoň nějaké podřadnější zboží. Vázanost vnějším prostředím je stále ještě značná, ne-li rozhodující. Stačí nějaká pěkná scenerie /Středozemní moře, Alpské louky a pod./ či trocha nezvyklejších prožitků /i vojna to zvládla!/ a již se slova ženou o překot.

Vyprahlý a nespokojený, nevím co si s životem počít a tak ho zbaběle držím za krk pod vodou. Nikdy ho však úplně neutopím, třeba by se ještě mohl na něco hodit. A tak ho občas na chvíličku pustím, aby se mohl nadchnout, a pak zase rychle zpátky pod vodu. Jak se ale člověk takovým rácháním a držením unaví! Na nic jiného pak nezbývá příliš chuti, času ani síly. Kdybych se měl pokusit o definici svého nevyjímečného ega, musel bych zřejmě říci: JSEM ŽIVOTATOPIČ PROFESIONÁL.

Psaní je strašná námaha. Neznám nic, co by mne tak upotilo, utahalo a vycucalo jako psaní. Vytahuji slova z mozku, slovům se nechce, drží se jako klíšta, svádí s nimi strašlivý boj, táhnu, škubu, cloumám, kroutím a nakonec je z přemíry násilí přetrhnou. Co s takovými přetrženými slovy či větami? Nehodí se témař k ničemu. Aby však nebylo žádné mýalky: nedomnívám se, že by šlo tolik o jakési literární ambice jako spíše o zdravou snahu pořádně se porvat se soupeřem mnohem zdatnějším. Přinutit slova, aby mi sloužila. Snad by to šlo lépe po dobrém, jsem však houzevnatý rváč. Nebudu se s nimi mazlit, roztrhám je na kusy... Nelze to však provést snadno, slova mne už znají. Utíkají přede mnou, schovávají se. Je to dlouholetá hra, v které soustavně prohrávám. Slova znají pravidla hry, já ještě nikoliv.

Dokud zdraví sloužilo, zacházel jsem s pitím jako se slovy; znásilňoval jsem jej ve všech formách. Nakonec ani z toho nic nebylo. Mám i jakési chatrné důkazy, že jsem to s ním myslел zrovna tak špatně jako se psaním. Nepotřeboval jsem ho, neměl jsem žádné skutečné pijácké ambice. Dnes se již spolu začínáme rozcházet. Nerozumíme si, nepřirostli jsme si k srdci /snad ještě s vímem to spolu ~~ještě~~ nějaký čas potáhnem/. Kdysi jsem si snad mohl i myslet, že se s ním spolčím. Proti slovům. Ze mi je pomůže chytat a znásilňovat. Snad to takhle zpočátku někdy i pracovalo. Pak se asi alkohol naštval. Poznal jak to s námi je. Zřejmě mu přestalo vyhovovat služebné postavení, předpokládám, že je žvyklý mít vždy navrch. Svedli jsme spolu o vedoucí postavení dlouholetý tvrdý boj. Řekl bych, že s nerozhodným výsledkem, unavili jsme se. A dnes se začínáme mít již plné zuby. Nechtěl sloužit, co s ním, ať si jde. Co si ale myslí on o mně?

V době okolo 20 let jsem kladl největší a prakticky jediný důraz na perný život /jako by život mohl být kdy jiný než perný-/ byla to tudíž z nouze ctnost/ s plným a neustálým vědomím absurdity. Již tehdy jsem však cítil, že je to pro jednoho člověka až příliš. Slíbil jsem si tedy alespoň, že se pokusím žít v takovém lhostejném světě tak dlouho, dokud to bude jen trochu možné, t.zn. snesitelné. Ale již tehdy jsem dobré vě-

děl o zadních vrátkách /A.Camus tomu říká paradoxní skok - hledání záchrany v náboženství, ideologii, konzumní vegetaci, v čemkoliv/. Věděl jsem se značnou jistotou, že takhle skočím rovněž, jen jsem si toužebně přál zachovat si tvář - toužil jsem po efektním skoku s mnoha obraty. Řečeno jinak, nechtěl jsem se zachránit lacino /a kdo by chtěl, kdyby si mohl vybrat nebo kdyby byl alespoň vybaven schopností posoudit cenu, když už ne všech, tedy alespoň některých skoků- což je totéž jako možnost volby/. Nyní je to již téměř tady. Nebo alespoň někde poblíž. Ale o tom až někdy jindy.

15.8., Velký Hubenov

**ĐROBNÉ EXPONÁTY Z DOB, KDY MUJ DUEL S ALKOHOLEM BYL
LEVNĚJŠÍ A RADOSTNĚJŠÍ**

III.

JÍDELNÍ LÍSTEK

Praha,

19.2.65

p.

S t u d e n é p ř e d k r u y s

100g	Antipasta obložená	3,-10	Šunkový záviták v ospeku	3,-50
100g	Hušpenina s cibulkou	2,-20	Uhorec cibulí a citronem	4,-10
100g	Tlačenka s cibulí	3,-20		

100
100ks
50

Smaž.
Sperát
Knedlíky b

Jídla za objednávku

150gak	Srbské vepřové žehýrky	
150	Brunánský vepřový řízek, ba	
150	Cevapčičí s cibulí, malá ob.	
100	Kasáté anto a vaječ. okurka	
75	Počešná čunka s vojčej	

K uvedené ceně je připečítává 5% přírada.
Jídelní lístek sestavil s. Žeman, jídla p.
Ceny kalkulovala s. Farsiková

NEP

-Vittak-

ON : Měl bych asi
té dívce s mašlí
měl bych asi
té dívce něco prozradit

Že jí mašle
brzy naštve
a potom jí bude
muset zahodit.

ONA : Mě ta mašle
sotva naštve
a tak si myslím
že bych vám měla
něco poradit.

Noste mašli
kvůli kašli
a nic se vám
nemůže přihodit!

Z DÍLNY VYNÁLEZCE A ZLEPŠOVATELE PANA
VÁCLAVA NOVÁKA .

Otiskujeme v původní a nezkrácené formě dopis pana Nováka, zaslaný Ministerstvu pro technický a investiční rozvoj, Praha 2, Slezská 9.

V našich ubytovnách jsou čtyři klozety a pokud se pamatuji již přes rok se používá novinový papír. Nyní skladník s Ničem přibyli dvěma řebíky na stěnu růžový toaletní papír, ale druhý den ho někdo ukradl a protože je známo, že se tento papír krade všude, rozhodl jsem se tomu zabránit.

Schráňku na papír jsem udělal ze železa 5x80 milimetrů, vhodnější jsem poruce neměl a jedním šroubem ji přitáhnul na kostru z U železa která drží ~~xx~~ 4 bojlery, vložil do ní nový toaletní papír, zamknul visacím zámkem a zavolal kolem jdoucího vedoucího s. Bauera, aby se šel podívat na můj zlepšovák.

Po jeho prohlídce mě řekl: jděte do kanceláře ať vám dají 100 Kčs a napiší na ně stvrzánku, ale dosud jsem je neviděl. Protože potíže s tímto papírem jsou jinde také, navrhoji zavést sériovou výrobu mého zlepšováku bud z plechu nebo umělé hmoty lisováním neb litím a aby jich bylo dosti a byli tak levné, aby prodavač toaletního papíru mohl současně nabídnout schránku proti zlodějům.

Já ji připevnil jedním šroubem na U železo, ale pro obchod musí být zadní stěna rovná se čtyřmi dírami na řebíky neb šrouby a protože již máme výborná lepidla, může obchod nabídnout kupujícímu současně lepidlo na jednoduché přilepení skřínky na vhodné místo.

Jsem kovář a nerad se hrabu v papírech a proto k nám do Bráníku do dílen pošlete vašeho vědeckého pracovníka, klíček od schránky má uklízečka, ať udělá výkres dle skutečnosti a postará se jak o sériovou výrobu, tak i o přihlášku u patentního úřadu na moje jméno.

Připomínka: protože velikost kotoučů s toaletním papírem je různá, musí být velikost skřínky taková, aby stačila na všechny.

! Pro cukráře a perníkáře!

Ve velké zásobě jsou vždy v mé závodě nejkrásnější **květiny** z cukru umělecky pracované, počínaje od nejmenších až do největších, největší výběr umělecky pracovaných **likérových vkladků** na dorty, nej- jemněji pracované **pěnové zboží** k vánocům na stromečky, jemně pracované zboží **k velkonocům**, dále vždy nalézá se ve velkém výběru mnoho set **figurek** z cukru a tragantu za výkladní skříň a velice krásné kartonaže. Vše obratem pošty každý obdrží, kdo obrátí se na

První umělecké cukrářství

Františka Netáhlíka v Kouřimi (Čechy).

Tomuto bylo za umělecké zboží k nejvyššímu dvoru zasláno prostřednictvím nejvyššího hofmistra, hr. Bombela vysloveno nejvyšší uznání a úplná spokojenost.

Z DÍLNY VYNÁLEZCE A ZLEPŠOVATELE PANA
JOSEFA KOTKA.

Nová Žárovka.

Základem optických jevů v přírodě je frekvence světla. Otočíme vypinačem a žárovka vysílá světlo o určité frekvenci (obdoba sinusového ~~ukončení~~ průběhu elektrického proudu). Podaří-li se toto vlnění obrátit do protifáze získáme tmu. Postačí opět otočit vypinačem a žárovka na Tmu nás i v pravé poledne zbaví bodavých slunečních paprsků. Zbývá konstrukčně dořešit.

Ze života vynálezce.

Vynálezci panu Kotkovi v době zrání soustavně odobávali špačci stoletou vajksli, chloubu zahrady. Pokusil se jim dát za vyučenou starou armádní vzduchovkou. Špačkové však při prvních výstřelech jen zpozorněli, a po dalších ranách již chytali broky do zobáčků a ~~z~~aportovali je nazpět odesilateli s pobaveným švitořením. Potom se zas nerušeně věnovali vajkslí. To ale neznali pan Kotka! Bylo pro něho hračkou vybavit zbraň ještě druhým a třetím perem, které získal z teleskopů mopedu. Zajistil tak pušce růsanci, o které se konstruktérům ve Zbrojovce ani nesnilo.

Svědkem prvního pokusu se stal jeho syn. Pan Kotek dlouze mířil na obzvlášť drzáho špačka vylepšenou zbraní, opřenou o speciální stojan, který rovněž sám navrhl a zhotovil. Po dlouhých minutách soustředění zazněl výstřel. Špaček ještě chvíli poseděl a pak se vznesl k oblakům. Otec, aniž by odtrhl zrak od mušky prohodil : " Vidíš synu, to odlehl mrtvý pták ".

SPECIELNÍ VÝROBA
upomínkových předmětů pro lázeňská, turistická
a pouťní místa, jako: těžítka, popelníčky, kalamáře,
stojánky, obrázky v různých rámečkách a t. d.
F. Vaněk, výroba skleněných obrázků **Hronov**
č. s. r.

- brz -

Z DÍLNY VYNÁLEZCE A ZLEPŠOVATELE PANA
JOSEFA KOTKA.

Nová Žárovka.

Základem optických jevů v přírodě je frekvence světla. Otočíme vypinačem a žárovka vysílá světlo o určité frekvenci (obdoba sinusového ~~znamení~~ průběhu elektrického proudu). Podaří-li se toto vlnění obrátit do protifáze získáme tmu. Postačí opět otočit vypinačem a žárovka na tmu nás i v pravé poledne zbaví bodavých slunečních paprsků. Zbývá konstrukčně dořešit.

Ze života vynálezce.

Vynálezci panu Kotkovi v době zrání soustavně odobávali špačci stoletou vajksli, chloubu zahrady. Pokusil se jim dát za vyučenou starou armádní vzduchovkou. Špačkové však při prvních výstřelech jen zpozorněli, a po dalších ranách již chytali broky do zobáčků a maportovali je nazpět odesílateli s pobaveným švitořením. Potom se zas nerušeně věnovali vajkslí. To ale neznali pana Kotka! Bylo pro něho hračkou vybavit zbraň ještě druhým a třetím perem, které získal z teleskopů mopedu. Zajistil tak puše růsanci, o které se konstruktérům ve Zbrojovce ani nesnilo.

Svědkem prvního pokusu se stal jeho syn. Pan Kotek dlouze mířil na obzvlášť drzáho špačka vylepšenou zbraní, opřenou o speciální stojan, který rovněž sám navrhl a zhodovil. Po dlouhých minutách soustředění zazněl výstřel. Špaček ještě chvíli poseděl a pak se vznesl k oblakům. Otec, aniž by odtrhl zrak od mušky prohodil : " Vidíš synu, to odlétl mrtvý pták ".

SPECIELNÍ VÝROBA

*upomínkových předmětů pro lázeňská, turistická
a pouťní místa, jako: těžítka, popelníčky, kalamáře,
stojánky, obrázky v různých rámečkách a t. d.*

F. Vaněk, výroba skleněných
obrázků **Hronov**
č. s. r.

- brz -

Indian motocykly

Vítězové závodů - osvědčené v praxi
trvanlivé - spolehlivé - elegantní

ING. F. MAŘÍK

PRAHA VII., ŠKROUPOVA 12. TELEFON 9450.

Akumulátory Wico Magnety, generátory a svíčky Splitdorf. Benzín, oleje, veškeré potřeby pro motocyklisty. Vlastní odborné dílny a správkárny, vzorné skladы reservních součástí.

■■■ Navštívte osobně a přesvědčte se! ■■■

211 cm³ NERACAR 2½ HP

Jednoduchý dvoutakt, motocykl; neklouže, nestříká na jezdce ani na stroj, nešpiní šaty.

Snadná obsluha, spotřeba nepatrná.

R o z h o v o r y

INTERVIEW č.1

Moje první otázka patřila ženě ve strakatých, nevkusných šatech. Musím k tomu jenom dodat, že ~~tě~~ byla žena nevhledná, řekl bych trochu vulgární, a její odpověď podle toho také vypadala.

Já : UŽ JSTE JISTĚ ČETLA L.H.!

Ona: L... Co?

Nicméně musím přiznat, že moje výslovnost nebyla v té chvíli nejlepší, takže si myslím, že při správnější artikulaci by její odpověď byla lichotivější.

INTERVIEW č.2

Jistě jste četla poslední číslo našeho časopisu /a poučen předchozím nezdarem, jsem řekl název v plném znění/Lázeňského hosta.

Ona: Ano, hodně jsem o něm slyšela...

Ano, zvláště to "Kukaččí hnízdo"..., víte, my máme doma takový a manžel...

Usoudil jsem, že se jedná o českou turistku, podle přízvuku a ochoty se se mnou bavit bych ji zařadil někam do Jižních Čech.

INTERVIEW č.3

Další na řadě byl muž, nesoucí L.H. v podpaždí. Tady byla otázka jednoduchá. Co tomu říkáte, takhle jsem na něho šel.

On : No... Víte, je to těžký, špatně se to skladuje.

Podívejte - a ~~xxxzdušíkup~~ z kapsy trenýrek vytáhl konkurenční časopis, složený do úhledného čtverce.

Takový by měl být, vykřikl.

Já : "A CO KUKAČČÍ HNÍZDO", chabě jsem namítnul.

On : H.M.M., CHRT, KRČH, BRMT, SMRK, CHRCH...EHM...HMM, no jo, vidíte Kukaččí hnízdo.

Váš časopis mě inspiroval a se sousedy jsme se dohodli, že si něco takového taky pořídíme.

Chtěl jsem se ještě zeptat kde, ale víte jak to chodí. Muž nebyl naladěn na přátelský rozhovor a prostě odešel.

Jan Koubek

K čertu s lázeňstvím! Ten ručník, co jste mi dala, madam, ten patří sousedním lázním!

J.Koubek, Na Zvoničce, 21.8.

HOTEL „U MOSTU“
V HRONOVĚ n. MET.

doporučuje se ct. přízni P. T. obecenská místního i okolního.
Dobře vyleželé pivo hronovské. Teplé nápoje v každé době.
Hostinské pokoje. — Velký vzdušný sál k disposici.

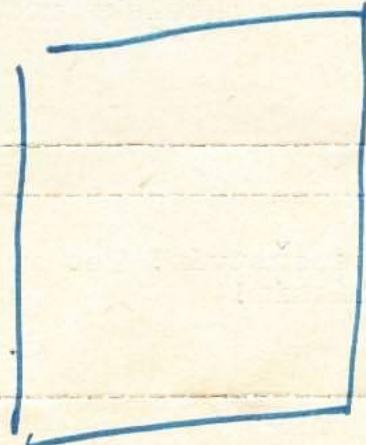
Před sněhovou
bouří

Při sněhové bouři

Po sněhové
bouři

Milí přátelé lázeňského ruchu a pobytu. Dovolují si na této stránce přepsat dopis od svého spolužáka ze základní školy. Bohužel tento člověk již nežije. Dopis pochází z doby, kdy nám bylo 14 let. Sami uznáte, že tento člověk by dnes neváhal ani okamžik a oddal by se plně věci lázeňských hostů. Na vysvětlenou k textu je třeba dodat, že pí. Rýšánková byla zahradnice 152 cm 112 kg s prostá jako poblíž kanál a se slovní zásobou 400 slov za minutu.

Velevážený pane,

Jelikož se Národní shromáždění dozvědělo, že jste ve spolku ~~NKP~~ nepřítel státu jakož i členem opovržení hodného klubu, který se nazývá "Spolek zapřísáhlých odpůrců chleba s marmeládou", vyhlašuje se toto opatření:

1. Vzhledem k mimořádnému mezinárodnímu napětí se vám přikazuje, aby jste se neprodleně dostavil do transportu, s nímž budete odvezeni do koncentračního tábora v Zahrádkách u České Lípy. Budete tam uvřen do nejstrašnější hladomorny Dětského domova MZO.

2. Podle zákona..24...6/3456 odstavce 65432 svazku 145, sborníku 35 o politických zločinech a podle přiložených svědectví bude proti vám použito práva útrpného 3.stupně, který obsahuje zhruba asi toto: Po odborném natažení na skřipec, budou vám žhevým železem páleny boky, kterýžto úkon bude následovat bezprostředně po tom co vám budou nazuty španělské boty. Myslíme ale, že pro tento úkon budou stačit boty tuzemské výroby. Přineste si proto s sebou laskavě vlastní boty, nejlépe značky Svit. Jestliže toto kruté mučení přežijete, budete v okovech přinucen čtvrt hodiny poslouchat vyprávění ze života pí Rýšánkové osobně! V případě, že byste měl tak značně otrhlý organismus, že byste snesl bez zachvění i tuto krutou část práva útrpného, budete předhozeni bravu, ustájenému v nepřítomnosti ředitele Zahrádecké polepšovny v jeho obývacím pokoji.

3. Protože se v důsledku velké nestravitelnosti vašeho těla obáváme smrti těchto ušlechtilých zvířat, žádáme vás laskavě o dobrovolné vstoupení do betonové míchačky, za účelem změkčení vaší tělesné tkáně. Zároveň vás prosíme, abyste si v pitevně Np. Praha nechal vypreparovat při použití narkozy /jde o nejužívanější typ, který spočívá v mistrně vedeném úderu mezi oči-K.O./ ten zbytek dřevěných pilin, který vám ještě v hlavě zbyl. Ušetříte tím žaludky strávníků hotelu Alcron, kam jsou zbytky těl delikventů dováženy ze státního statku v Zahrádkách, když byly před tím použity k silážování kukuřice.

Děkujeme vám tímto za lakové porozumění a dostavte se dne 234. ledna LP 24683579 k níže uvedenému transportu v co nejhojnějším počtu.

S pozdravem Ať žije chleba s marmeládou se s vámi loučí organizace zapřísáhlých odpůrců chleba s máslem.

Generální ředitel.....

Tato korespondence mi ze Zahrádek docházela do Prahy na jméno Odsouzenec negr ab del Mohamad Zdeněk Fügner čtrnáct měsíců. Bohužel toto je pouhý fragment naší čilé korespondence. Nezlobte se, že neuvádím jméno, byl to dobrý kamarád - fug -

Vím jistě, Lázeňský host obléká se čistě. Lázeňští hostí jsou špíny prostí

Katarrhy krční, nosní, hrtnu a průdušek.
Asthma. Choroby žaludku, střev. Choroby ženské. Choroby srdce a nervů. Žlučové a ledvinové kamínky. Rheuma, dnu, ischias

léčí s mimořád. úspěchem

LÁZNĚ LUHAČOVICE

Inhalatorium s jedinečným a nenapodobitelným pramenem „Janovka“. Pneumatické komory. Osvědčené minerální lázně. Proslulá vodoléčba. Lázně slatinné, sirné, sluneční a říční. Vzducholéčba. Léčbu uprostřed nádherné přírody.

Návštěva v saisoně 1935 přes 43.000 lázeňských hostů, jimž bylo podáno přes 450.000 léčebných procedur. Příměsponjení ve všech směrech. Slevy na dráze.

*Hory, lesy - Všechny sporty,
turistiká. — Koncerty.*

Saison a celoroční.

Pijte a vádužte české minerální vody luhačovské pro osvědčenou domácí léčbu pitnou, stejně inhalacní zádelek soli a zdravotní pastilky „MINERÁLKY“. Obdržíte je váudo.

Prospekty, informace, byty:
SPRÁVA LÁZNÍ.

Spolkum a členům Československého Červeného kříže slevy dle ujednání.

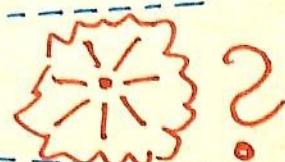
J A K NĚKTERÍ LÁZ. H O S T É S A M I S E B Ě V I D

lépe řečeno, jak si představují přítomný okamžik zcela nepochybně expanze ducha ve vztahu k předcházejícím i nastávajícím životním obdobím. Pracovní skizza pořízena po osmém litru Vavřince ve IV.p. činžáku poblíž sochy sv. Václava.

HONZA B.

1944

11.8.77

Ze stejného večera: Co si myslíš, jak to v poslední době vypadá s lázeňstvím? /otázka jednoho láz. hosta, kterého se nepodařilo identifikovat/. LÁZEŇSTVÍ JE DOBŘE HÁJENÉ /přesvědčivá a rezolutní odpověď Jiřího Sch./.

VIKTOR F.

1944

11.8.77

?

JIŘÍ S.

1951

11.8.77

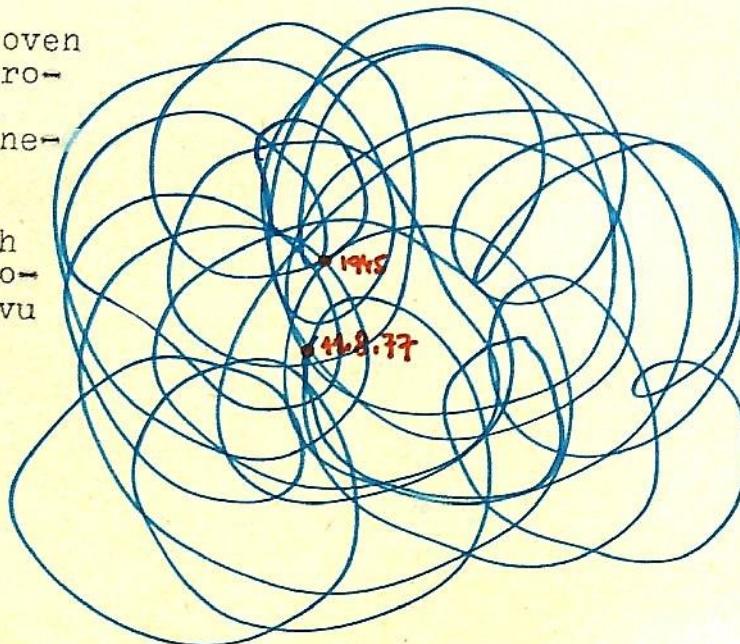
?

PAVEL V.

/nákres byl vyhotoven za něj, jelikož prohlásil, že žádnou věrnou představu nemá. Nakonec však přece jen podlehl naléhání ostatních láz. hostů a definoval svoji představu jako STŘEVNĚ ZAUZLINU/.

1945

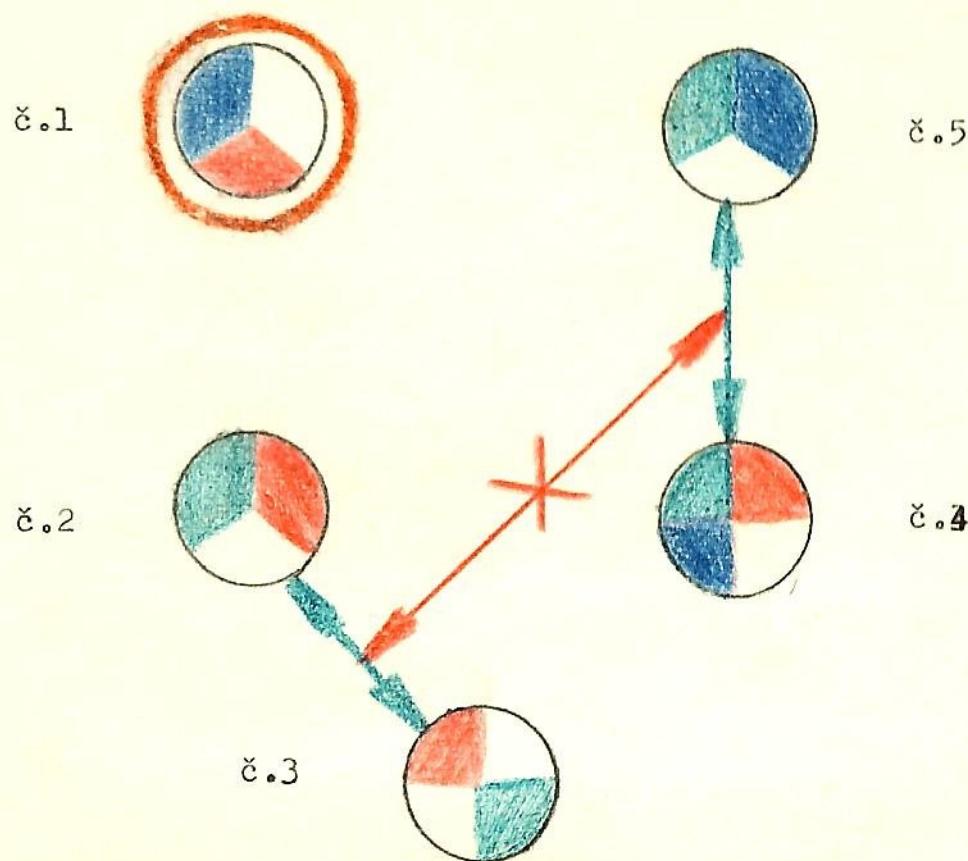
11.8.77

JAK JSME SE SLYŠELI NA VIKÁRCE.

Grafické znázornění akustických projevů lázeňských hostů na Vikárce při odpolední snídani.

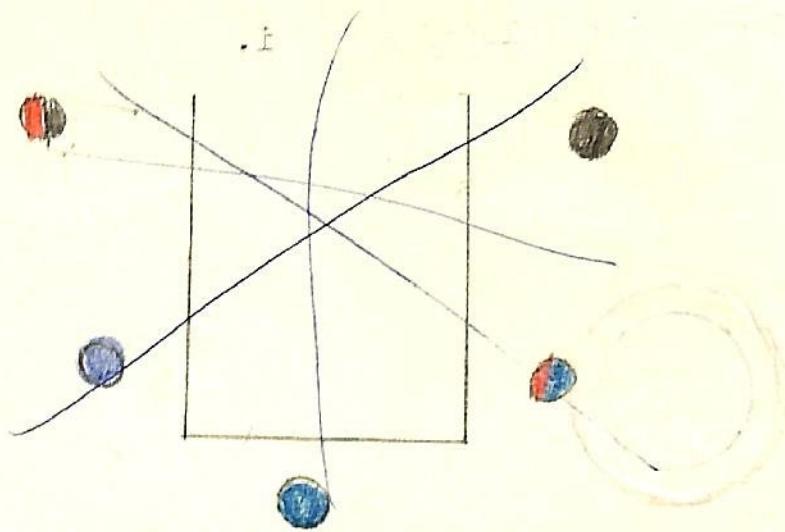
1)

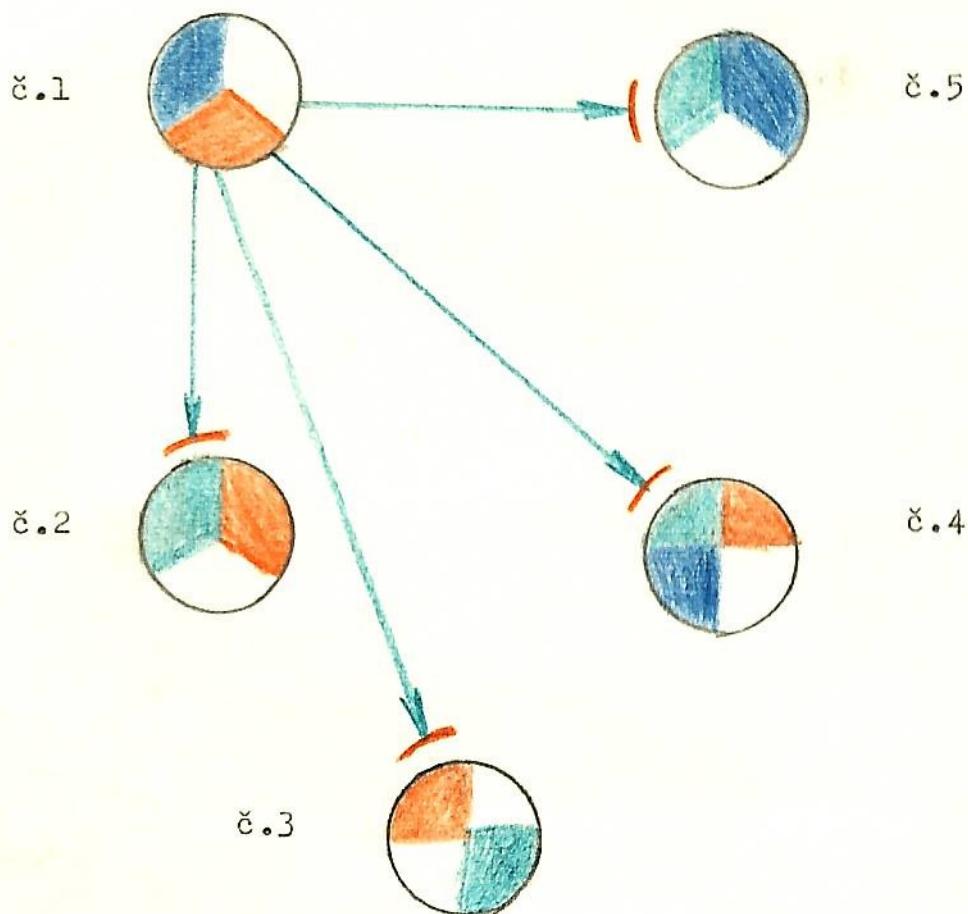
Stručný výklad:

- a) hosté číslo 2 a 3 se vzájemně liší (myslíl jsem slyší, ale napsal jsem liší).
- b) hosté číslo 4 a 5 se vzájemně liší (tak vidíte už zase!).
- c) akustický kontakt mezi hosty 2,3 a 4,5 je zcela přerušen.
- d) host číslo 1 je izolován akustickou bariérou jak zvnějšku tak zevnitř.

vidí se dále, že již ten práde bili kleslé difki a že tvorili také říka celí cech

2)

Výklad druhého náčrtku není již jednoznačný. Jedná se pravděpodobně o druhou fázi v okamžiku, kdy se hostu č.1 podařilo prolomit zvukovou bariéru zevnitř a promluvit. Nevnímal ho však nikdo.

Na pracovní skice, pořízené na místě je poznámka:
~~XXXX XXX~~

Eman	118
Pavel	149
Viktor	30
Milena	120

Bohužel, ne žene si vzpomenout co znamená.

Vyjadřují-li číslice hodnotu částky v korunách, výše uvedenými hosty ode mne zapůjčenou, žádám o urychlenou likvidaci. V opačném případě lituji, opravdu, ne a ne si vzpomenout.

-brz-

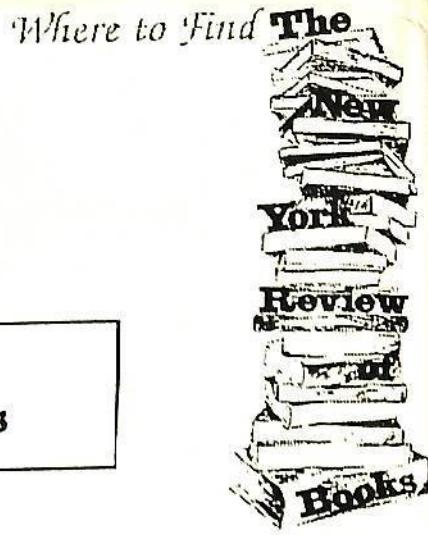
Regula Pragensis

NADACE

FOUNDATION

Hládkov 13/993
169 00, Praha 6
Czechoslovakia

Subscribe to
The New York Review of Books

15 May 1991

Regula Pragensis is pleased to be able to offer THE NEW YORK REVIEW OF BOOKS in an exclusive offer and at a substantially reduced price if you subscribe now. You will enjoy over twenty issues of this renowned journal of opinion and criticism for only 420 Kčs per year. THE NEW YORK REVIEW will be an important addition to any embassy library, providing entertainment and enlightenment year round.

To begin your subscription, please contact us at the address above or call us at 357554. We look forward to hearing from you.

Yours sincerely,

Viktor Faktor

Viktor Faktor
President

New York Review of Books

US\$2.50

Z P R E H I S T O R I E L Á Z E Ň S T VÍ

Uherské Hradiště, podzim 1974

ZPRAVODAJSTVÍ Z U.S.A.

Od našeho dopisovatele
Petrá Steinera, absol-
venta římské univerzity
v New Havenu, obor este-
tika.

Já sám nyní pracuji na definici nového typu občanství, kterou hodlám záhy předložit OSN. Jak jistě víš, všechny dosavadní definice jsou založeny na substančním modelu, tj. místu narození, bydliště, kulturního dědictví etc. - to vše rozhoduje o státní příslušnosti. Já však se domnívám, že XX. století vyžaduje definici funkční, založenou na teleologii a tudiž umožňující individuum jistou flexibilitu. A jest liže za základ lidského jednání vezmeme potřebu uspokojení, je jasné, že jakákoliv definice občanství, která toto nebene na vědomí je antihumánní a odsouzená k zániku. Vlasti tudiž je rozuměti teritorium, na kterém se individuum cítí dobře. Tento pocit se bude pochopitelně měnit, a množství faktorů, které jej ovlivní je nespočetné, ale funkce daného teritoria bude vždy stejná - uspojovat potřeby individua. A protože "ubi bene, ubi patria", ubisté, jak se tito noví občané budou jmenovat, vybavení zvláštním pasem, budou si vždy moci vybrat lokalitu, která jim bude nejlépe vyhovovat. Jejich vláda bude ubistická mise při OSN, právní ochranu budou jim poskytovat zastupitelské orgány vlád, které se k tomu zaváží, po případě vlády daných zemí. Hlavním městem ubistů budou pak Čeboksary v Tatarské autonomní republice, což v samé podstatě je dialeklická negace ideje hlavního města, neboť

pochybuji, že jakýkoliv ubista by se tam kdy usídlil. Prosím, sděl mi, zdali souhlasíš s mým plánem a v pozitivním případě se ptej známých, zdali by se vzdali svých příslušných občanství a přijali občanství nové, ubistické. Podeš-li jednat s lidmi v businessu, snaž se je také upozornit na fakt, že jako ubisté nebudou muset platit žádné daně ani se obávat státních intervencí v oblasti ekonomie....

Od našeho zpravodaje Tomáše Franka ze San Francisca:

season's greetings from
our house to your house

Tomas Frank
Diana Smith, Berkeley

Přemýšlím pomalu, že začnu pracovat, už jsem téměř vyčerpal všechny možnosti ke studiu. Dostudoval jsem tu námořní architekturu, a teď jsem se dal na normální architekturu, ale už mne ta škola nevysloňe sere, že studentů se stávají omezení blbci, něco jako v padesátých letech, fotbal, party, atd....

PS. J.Rindler se zbláznil a stal se z něho služebník guru Maharaž Ji.

V příštím vydání L.H. naleznete zpravodajství z Kanady, Švédska a Velké Británie.

Nyní ještě intimnější zpráva od dopisovatele Štěpána Gambatiho z Toronto:

Come stai, Vittorio? - otázka nepatří sem, ale tam, kam ji váže její italská přirozenost, t.j. do tarentského zálivu pustého od lidí i živočichů, mezi moře /mare!!!/ a nebe a skalnatou šílenost země. Ne pokoušej se mi odpovídat na tuto otázkou: k tomu se musíme ZNOVU setkat. Posléze přichází na scénu vzduch a prach a vrčení utýraného Gusty. Mělký hovor s příchutí nekonečna a s narážkami na nestydatou konečnost včí. A potom fíky ze stromu v jakési zapadlé zájezdní hospodě, pocit uplyvajícího času, nenávratnosti; vše smíšené s jakousi směsnou povinností. Neopakovatelné? Nikoliv. VĚCNE.

Nemyslím, že by nás oddělovalo těch pár tisíc mil /jako že mne neod-
dělují od jiných statků/-je mezi námi něco, co si bud nechci přiznat anebo
co je krutě nesmyslné. Nemohu to říci jinak než takto, chápeš?....Škoda,
že mi neodpovídáš, neumím si reprodukovat tvoji předstíranou chladnost, a
to mne strhává. Měl bys tu alespoň sedět, dívat se napůl posměšně, napůl
shovívavě a CHLADIT. Měl bych příležitost polejt tě pivem a CHLADIT TAKY.
Skryváš se ale za vymyšlený oceán a nechceš odkryt hledí, jako černý ry-
tíř, Ivanhoe....

Teď nejspíš spíš. Vkrádám se tedy k tobě ve spánku a překvapuji tě
jako /nevítaný/ sen. Myslím přitom na všechno, co se nestalo. Abys dobře
rozuměl: na to, co TY jsi chtěl a co se nestalo. A na to, co se nestalo se
mnou. A na to, co se už nikdy nestane, protože je příliš pozdě. Myslím na
banální věci. Myslím na to, jak Béga umřel. Myslím na našich 16 let: na
přiblblou návštěvu galerie s...s kým to bylo? Myslím na silácký piva, kte-
ré jsme do sebe nalili z nejpošetilejších důvodů. Myslím na pitomou olově-
nou ponorku, která se pokusila o nesmyslné. Myslím na slova, která jsme o-
pakovali po jiných. Myslím na slova, která jsme opakovali jeden po druhém,
aby se zdálo, že jsme zajedno! Myslím na to, kdy jsme se osudně nesetkali.
Myslím na naše společné nepřátele, kteří byli našimi společnými kamarády.
A vice versa. Myslím na naši pubertálně idiotskou pýchu, která nám bránila
vzájemné nenávisti. Myslím na to všechno a nechci se smát, tak jak bych
měl, to jest se smrtelným bodnutím u srdce. Ani nechci říct to, co se říct
nedá....

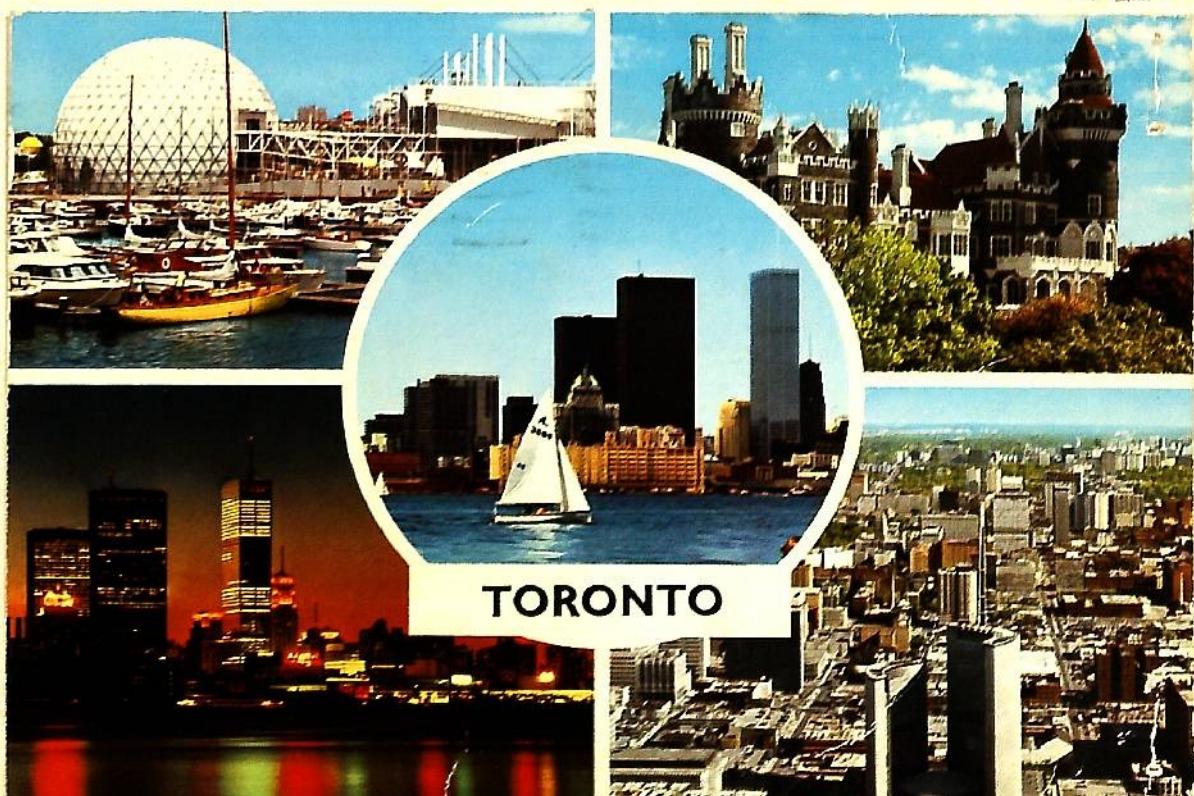
Poslední otázka: proč já tě tak znám a ty nemáš ani tušení?

A ještě od dalšího torontského dopisovatele Jana Brázdy:

...začalo tady léto a já jsem si opatřil větrák. Protože je vyroben
z jasně zeleného plastiku, velice se mně líbí. Postavil jsem ho na okno a
on mne teď příjemně ofukuje....je to jako v nějakém podařeném dobrodružném
filmu. Moc dobré. Dole pod okny /znáš to betonové hřiště pro děti/ se pro-
hání salesman s malými upravenými motorčičkami na jedné malé upravené motor-
čičce. Je krásné odpoledne a nejraději bych někoho zabil.....

..A teďabych se vrátil k torontské realitě; ani nevíš, jak je nesnadné
psát odtud, kde se moc neděje, někomu, kdo moc dobré ví, že se tu nic nedě-
je....

-fak-

Konec výmluv a omylů? /převzato z Ercilla, Santiago, 1970/

Chilský kongres využil parlamentních prázdnin k vylepšení parlamentních budov. Pověřil švédskou firmu, aby instalovala zařízení, které poslancům umožní hlasovat elektronicky. Dále má být zřízen uzavřený televizní okruh, aby politikové, novináři a veřejnost mohli sledovat zasedání z kteréhokoliv místa v budově. Vševidoucí kamera bude zaznamenávat průběh rozprav i zasedání a žádný z 200 poslanců si nebude moci stěžovat, že "špatně rozuměl".

Dokud bylo jen 23 poslanců, bylo sčítání hlasů velmi snadné. Od té doby, co jich má sněmovna 150 a senát 50, se věci značně zkomplikovaly. Nedávno si kdosi trpce stěžoval, že počítání hlasů je značně nepřesné. Postupovalo se nejrůznějšími způsoby; někdy vyjadřovali poslanci své "ano" povstáním, "ne" sezením. Znamenalo to na příklad, že nevysoký senátor Ansieto si musel vylézt na židli, chtěl-li, aby se jeho hlas počítal, kdežto dlouhán Marino Penna usedal na zem, aby nebylo pochybnost, že je proti. Hlasování zdvižením ruky vyústilo v chaos, protože někteří poslanci vyjadřovali svůj bezvýhradný souhlas vzpažením obou rukou. Když musel každý člen sněmovny výslovně říci své "ano" či "ne" zabíralo to spoustu času.

Ted už postačí, když poslanci stisknou knoflík. Počítací automaticky zaznamená jejich stanovisko. Aby jednání kongresu nemohlo být ohroženo poruchami v dodávce elektrického proudu, uvažuje se o výstavbě vlastního generátoru...

Jaké bude počasí?

Když slunce vyjde rano přiň časně nebo jsou před ním oblaka — jistojistě prší. Podobně, když slunce zapadá celé červené a navíc jsou kolem tmavé mraky. Zato je-li nad zemí při západě slunce mlha, bude na druhý den pěkne... Aspoň to tvrdí staré pranostiky. Dříve si lidé nemohli zapnout televizi a sledovat na mapě studené a teplé fronty. Pozorovali v souvislosti s počasím nebeská tělesa a další jevy na obloze, ale i život zvířat, ptáků, hmyzu a rostlin. Největší pozornost věnovali slunci, měsici a hvězdám. Byly-li kolem měsice kruh, mělo následující den pršt, také zamířený úplněk předpovídal v nejbližších dnech déšť. Jasné hvězdy znamenaly v zimě mráz a v létě pěkný čas, stejně tak jasná mléčná dráha. Červené večerní hvězdy přinášely vítr a ranní déšť. Když se v pěkném bezmráčném dni blýská, přijde ráj období sucha.

Velmi často se počasí určovalo podle domácích zvířat. Změnu

počasí oznamovalo časté kokrhání kohouta. Když slepice vysly ráno z kurníku dřív než obvykle, popelily se v prachu a létaly přes plot — mělo v ten den pršt. Stejně tak, když se husy praly na potoce. Jestliže mříži vrabci večer ke stohům, aby se schovali do slámy, byla to předzvěst chladna. Když se kupali v prachu, přísel déšť, podobně jako když vlaštovky letaří nízko nad zemí. Jakmile vlaštovky po zimě brzy přiletí, čeká se dlouhé jaro. Jestliže vrány na jaře rozhrabávají hnáj, má v následujícím ročním období často pršt. Letí-li divoké husy na podzim nízko, přijde brzo zima. Na změnu počasí se usuzovalo i z hlasu sovy, kukačky, straky, hrdičky a jiných ptáků.

Počasí se určovalo také podle hmyzu. Když pavouk sprádal sít, předpokládalo se, že bude pěkně. Zato štípání much bylo předzvěstí deště stejně jako poletovaní včel kolem úlu. Jestliže bylo večer venku plno drobných mu-

sek, změnilo se prý den nato počasí. V létě mnoho vos znamená v zimě silné mrazy a hodně sněhu. Vysoké mraveniště zase věstí chladný podzim a dlouhou zimu. Pes nebo kočka před deštěm spásají trávu. Pršt má také, jestliže pes vyje na měsíc nebo když užovka vychází z vody. Večerní kuňkání žub přivádí pěkné počasí, když žaby ztichnou, v noci prší. Deštivý den přijde, když ryby vyskakuje z vody.

Vlidových příběhůch neunikly pozornosti člověka ani rostliny a mnohé jiné ukazatele. Tak například: je-li nad horami opar nebo když dřevo nechce hojet, dým nestoupá kolmo, ale klesá k zemi. Zelezo rezaví, vyrostou-li na hnojistě přes noc houby — bude pršt. Také silná vůně květu je předzvěstí deště. Zato leží-li ráno dlouho rosa nebo když je ráno ve studánce voda čistá, bude celý den pěkně. Jestliže akát na podzim znova kvete, má být jeseň dlouhá a pěkná. Na změnu počasí se usuzovalo i podle hlasu zvonu, směru a síly větru. Nemocni předpovídali počasí podle revmatismu a omrzlin.

Velmi zlá úroda se čekala, když na jaře hrnulo dřív, než se začaly stromy rozvíjet. Bežně byl rozšířený názor, že v roce, ve kterém se urodí hodně ořechů, je málo brambor, hodně kvetoucí akát byl zase známaným dobré úrody fazolí a ovoce...

Dříve, než se položí tma, mladé dívky začínají křížovat ten roh-nahrbené postavy, zarputilý výraz tváře, levná děvčata, jako zaprášení ptáčci nacpaní příliš tesně do svého peří. Jdou nahoru na Irving Place ze čtrnácté ulice, otočí se zpět oproští náměstí Union na šestnácté, projdou patnáctou /minou opět roh/ na Třetí Avenue a tak stále dokola. Stále přitahovány zpět k rohu, jakoby záhadným magnetismem, roh Patnácté a Irving Place jim učaroval. Samotný tento bod možná znamená dobrodružství, zbohatnutí nebo dokonce lásku. Jak je možné, že tento bod získal takovou důležitost? Muži vědí, že je to tak, v noci každý stín v okolí znamená jeden známý klobouček a některé odvážné duše dokonce stojí v přímé záři pouličních lamp, otírají se o mně, lákají kolébáním hyždí, jejich nehybné rty si šepují šokující intimitnosti, které si kšeft vypůjčil od lásky..děvčata přecházejí. Místo má i nevyhnuteelného policajta. Prochází stejný okruh jako děvčata, jenže pomaleji, majestátnějším krokem. Tím nutí děvčata k neustálé chůzi - vytvářející iluzi, že někam jdou. Takovým společnost odpočinku nedopřeje. Kdyby se ženy zastavily, co by se asi stalo s námi všemi? Když se policajt objeví na rohu, děvčata, která tam meškají, se rozprchnou jako hejno ryb a dokud se nehne, čekají v tmavých prostorách postranních uliček. Představme si, že by některou chytil? Dostane Ostrov. Ostrov je místo, kde děvčatům ostříhají vlasy. Ale policista je dobrý chlapík. Nevymýslí žádné úskoky, pouze jednojuše chvíli postojí, hrdě si pohrává s pendrekem a potom se hne směrem ke Čtrnácté. Poskytuje mu nesmírné uspokojení vidět dívky prchat. Jeho široká ramena se ztrácejí v temnotě a holky se vracejí. Křížují, přecházejí tam a zpět na neúnavných nohách.

Stojím na tom rohu, pozorují tuto malou komedii, mé uši jsou plné slabého šepotu a jemného klapotu jejich podpatků, přichází ke mně, lákají mne, je to různé podle toho, zdali měly nebo neměly nějakou večeři. A potom přišel policajt. Jeho těžkopádná ramena se vynořila z temnoty Čtrnácté ulice, se spokojenou arogancí naprostéhovládce. Děvčata se bezblesně ztratila a roh obsahoval pouze tři živé věci-blikající světlo, policajta a mne.

Zastavil se na okamžik a otáčejíc pendrekem rozhlédl se zamračeně po okolí. Vypadal jako když s něčím bojuje, možná se ozývalo jeho svědomí. Potom jeho pohled padl na mne. "Pokračujte v chůzi!" poručil s panovačným trhnutím hlavou. "Proč?" zeptal jsem se. "Na tom nezáleží proč. Protože jsem řekl jděte. Tak dělejte" a pomalu se sunul mým směrem. "Nic nedělám" řekl jsem já. "Neznám takový zákon, který zakazuje občanům stát na rohu, pokud nenarušují provoz". "Nechte si to." zahřměl policajt a mál na mne významně pendrekem. "Tak teď se hnete nebo vás přetáhnu". Zpězoroval jsem muže ve středních letech, pospíchajícího ulicí s balíkem v podpaží. "Zadržte" řekl jsem a potom k neznámému "Promíte prosím, ale nevadilo by vám být svědkem této ~~události~~ záležitosti?" "Jistě" řekl "co je důvod?" "Stál jsem neškodně na tomto rohu, a tento policista mi přikázal abych odešel a já nevidím důvod, proč bych měl odejít. On říká, že mne ztluče pendrekem, když neuposlechnu, chtěl bych vás za svědka, že nežladu odpov. Jestli jsem provedl něco nezákonného, požaduji, abych byl zadržen a odveden k Nočnímu soudu". Policajt si sundal přilbu a zamyšleně se podobil na hlavě. "To zní rozumně" zašklebil se neznámý, "chcete mé jméno?" Ale policajt si všiml úšklebku "Jdeme" a vzal mne surově za paži. Neznámý nám popřál dobrou noc a odešel Patnáctou ulicí, nikdo z nás nic neřekl. Viděl jsem jak policajt vahá a přemýší o mé propuštění, ale potom stiskl zuby a zavrzele pokračoval.

Vstoupili jsme do majestátního prostředí Nočního soudu a prošli postranní chodbou ke dveřím, které rozdělovaly zamřížovaný prostor s kriminálními živly od soudní stolice. Dveře byly otevřeny a mohl jsem vidět ustrašené lidi na lavicích-turisté /ti příliš zvědaví/, stará židovka v hnědé paruce čekající s pohledem upoutaným na dveře, kterými prochází zadržení. Bylo zde několik obyčejných lamp vysoko na oprýskaném stropě, tmavé ošklivé obklady napodobující mahagon, které měly zvyšovat dojem a dařilo secjim pouze ubírat tu trochu světla. Vypadá to, že se Justice

B

vždy halila do temnoty. Přede mnou zde byl ještě jeden zadržený. Štíhlá dívčí postava, nedosahující ani ramen policisty, který ji držel za ruku. Její sukně byla uválená, přímo inkriminující a příliš utažená přes boky, její boty byly popraskané a příliš velké a nahoře byla posatva zakončena obrovským bílým chlupatým baretem. Soudce pozvedl černě zahalenou paži, ale nezaslechl jsem co říká. "Rušení pořádku", ozval se chraplavý hlas policisty, "Šestá avenue, blízko třiadvacáté".... "Deset dnů Ostrov.. Další případ". Dívka pohodila hlavou a drze se zasmála. "Vy..." a opět se zasmála. Ale policajt ji již surově strkal před sebou až zmizeli v druhých dveřích. A já jsem předstoupil, s dívčiným smíchem doznívajícím v mých uších. Soudce něco psal na kus papíru. Bez vzhlednutí vyštěkl "z čeho je obviněn strážníku?" "Odpovoval zástupci zákona. Řekl jsem mu, aby pokračoval v chůzi, a on řekl, že nepude" "Hmmm", zabručel soudce roztržitě, stále píšíc. "Nepude, co?" "A co byste k tomu chtěl říci vy?" Já jsem neodpověděl. "Hmm...ani mluvit nebude. No, já si myslím, že dosstanete..." Potom zvedl zrak, kývl a usmál se. "Nazdar Reedee!" řekl. Pak se obořil na policistu. "Ještě jednou mi sem přitáhněte mého přítele..." dokončení věty nechal na představitosti policisty a obrátil se ke mně. "Nechceš si na chvíli sednout?"

V minulém čísle jsem si se zájmem přečetl článek kolegy Brzoráda. Tedy, abych řekl pravdu, pozastavil jsem se nad generalizováním charakteru osazenstva Technického muzea. Myslím, že jedna vlasťovka jaro nedělá a vlastně ani sto vlaštovek, měli bysme se konečně naučit věřit zprávám tisku a ne stále koketovat s již překonanými prognostikami, vlaštovky se totiž množí dvakrát do roka a povrchní pozorovatel by mohl zaměnit také za vlaštovku rorýse nebo břehuli, tedy pozor. Článek sám byl velmi obsažný a nejeden z nás se jistě poučil z brilantního řešení situací Hostí v tak neobvyklém prostředí. Nejvíce mne však samozřejmě zaujala poznámka v ukořistěné knize. Většinu svého času totiž věnuji studiu prací našich předchůdců v oboru Perpetuum mobile - nebudu zde kolego Brzoráde používat zkratku PM, jelikož jde o věc tak závažnou. Ve většině seriozních prací o Perpetuum mobile vědci a amatéři totiž docházejí k závěrům, že kdyby tření nebylo, furt by se to točilo, v jedné anglické studii jsem se také dočetl: Friction in the cases of Perpetum mobile is like an apple for Adam and Eve. Tedy v překladu do češtiny to znamená, že tření pro Perpetum mobile je stejně jako jablko pro nekonečný ráj Adama a Evy. Převzal jsem tedy beze změn technický popis přístroje již 527 let mrtvého mistra cechu barvířského Roto Circellaru z Bavor, proto bych sám nechtěl za vyřešení problému nasazovat vavříny úspěchu pouze sám. Postupoval jsem zhruba takto. Jedinou slabinou Perpetum mobile je tření, které jsem označil X, jako druhý činitel je zde nyní člověk a jeho snaha o vytvoření Perpetum mobile, tedy veličina Y, bohužel toto se ještě nedá položit do matematických souvislostí. Prominete mi, když tuto pitomost předvedu: X rovná se Y. Každý psychiatr by vám totiž vypočetl, že toto nelze, jelikož člověka lze popsát do všech detailů a i jeho funkci, ale Perpetum mobile je záhadou a tím pádem je rovnice zcestná. Při této úvaze mne ihned napadlo, že neméně je to faktum, protože dokud Perpetum mobile neexistuje, nemůže se také přirozeně rozmnogožovat jako člověk a proto X rovná se Y je rafinovaná pomluva. K utvoření matematické rovnice k dosažení nějakého výsledku bylo tedy nutno najít ještě nějaké číslo racionalní nebo iracionální, no prostě hodnotu. Vycházel jsem z neznámé Y a došel jsem k názoru, že zmíněná hodnota musí být důvodem, proč člověk Perpetum mobile vynalézt. Lze tedy dosadit Slávu či určitou sumu peněz. Možná, že jsem byl nyní trochu subjektivní, ale řekl jsem si, že v dnešní době je význam slávy nebo veřejného obdivu zanedbatelný oproti důležitosti peněz. Rovnice tedy spatřila světlo bóží v této podobě:

X.Y rovná se prachy. Převedeme-li tedy rovnici do dalších forem, znamená to, že X se rovná tomu, že člověk všechny prachy neprochlastá a ne-prožere, ale podělí se o ně se třením. Dalším postupem již dojdete k tomu, že Y se bez peněz na jedné straně rovnice rovná odměně za Perpetum mobile, o které je však nutno podělit se se třením. Po úspěšném řešení jsem si okamžitě vynadal do volů plechovejch a řekl si, že kdybych nelétal v myšlenkách někde ve výšinách geniality, ale držel se pěkně při zemi, již dávno by se mi vybavilo, kdo máže, ten jede. Podle sice zastaralých, ale v tomto případě vhodných hledisek jsem sháněl levný materiál s co nejmenším třením, jako kapitalista. Řekl jsem si, že nejvhodnějším materiálem bude umělá hmota, tradiční přirozené materiály by totiž mohly dosazovat do rovnice Slávu a já nechci být slavný chudák. Plasticke hmoty jsou totiž levné a lidem dnešní doby daleko bližší. Útyři dny jsem po obdržení vhodného materiálu strávil montáží. Před spuštěním Perpetum mobile však došlo k malému nedorozumění, jelikož materiál byl zahraniční. Tření totiž nepřijalo kačky a musel jsem ještě podmatat v Živnobance, abych schrastil nějaké Libry. Tření zabralo, velmi mne udivilo, že po přijatém úplatku tření dokonce stroj samo roztočilo. 48 hodin jsem se rozplýval ve slibné budoucnosti, potom však provoz Perpetum mobile povážlivě váznul - tření začalo v kluzných částech vytvářet odpory /rozuměj odbory/ a vytvářelo teplo, kterému se na vojně říká dusno. Sebral jsem všechno své zlato a stříbro a během dvou hodin jsem tření nabídlo tuzexové poukázky, stroj v otáčkách začal vrzat, mrazilo mne v zádech, né z vrzání, ale vrzot vyznival v tomto smyslu: ſíf tovíjíjevíhovíínoíí a tak dokola. Vzpomněl jsem si na přítele numismatika, který také sbírá papírovou měnu. Trochu jsem se pozměnil a zazvonil u jeho dveří. Prokázal jsem se průkazem Dárce krve a vyzval ho, aby vydal svoje nezákonné držené valuty, že vyrovnaní obdrží v několika dnech z banky. Žádané vydal a bručel si pod fousy "to mně určitě píchnul Fügner". Zrudnul jsem i s kloboukem a zapomněl jsem na svoji konspirativní úlohu, zařval jsem "To si budu pamatovat Lojzo" a s pláčem jsem utekl. Doma jsem se dohodl s odpory a stroj běžel několik dní dobře. Z přítelovy sbírky jsem však neměl dlouhou radost, ukázalo se totiž, že anglické libry jsou padélkem vyrobeným na popud Hitlerova generálního štábku koncem roku 1944. Řekl jsem si, že Perpetum mobile prodám jako experta na falsa, když jsem ale na patentním úřadě nenalezl známou místo, kde sedí vynálezci na židlích, uvědomil jsem si, že by to bylo pro Perpetum mobile nedůstojné. Bohužel jsem již stroj nemohl předvést na valné hromadě v Nižboru, ale přesto touto cestou žádám o dotace či jednorázovou finanční podporu k zakoupení našeho Silonu k montáži ko nečného výrobku. Řešením může být ale také expert kapitalistické ekonomie, který by stroj uvedl do provozu.

Již předem děkuji jindy tak ochotným Lázeňským hostům.

Zdeněk Fügner

„Hotel Koštál“

Police nad Metují.

10 elegantně zařízených pokojů, dobrá kuchyně, plzeň, pivo prazdroj, kulečník, povozy v domě a ku každému vlaku omnibus.

Krásné spojení s Teplicemi a Adersbachem.

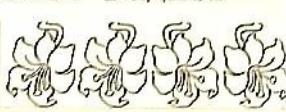
Zvláštní spolková místnost.

S veškerou úctou

Josef Koštál,
hotelier.

Teploméry.

Časoméry.

Droguerie a materiální závod

Ph. Mr. Jarosl. Kalouse

v Polici n. Metuji

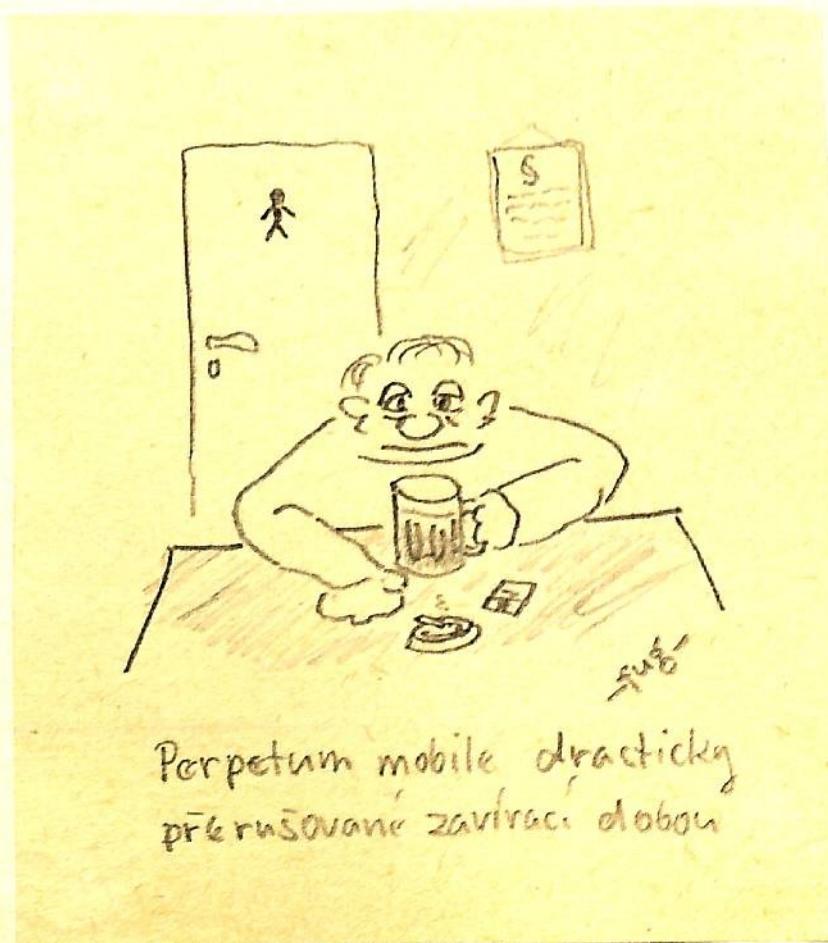
doporučuje

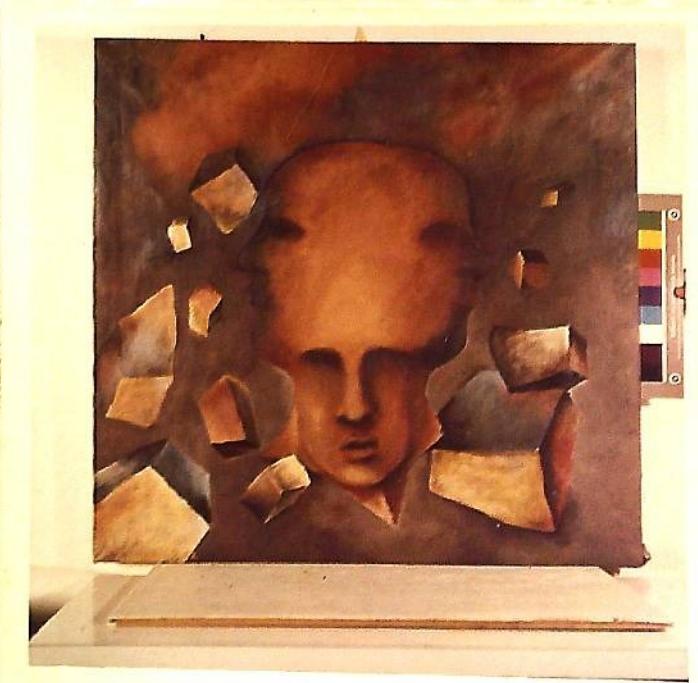
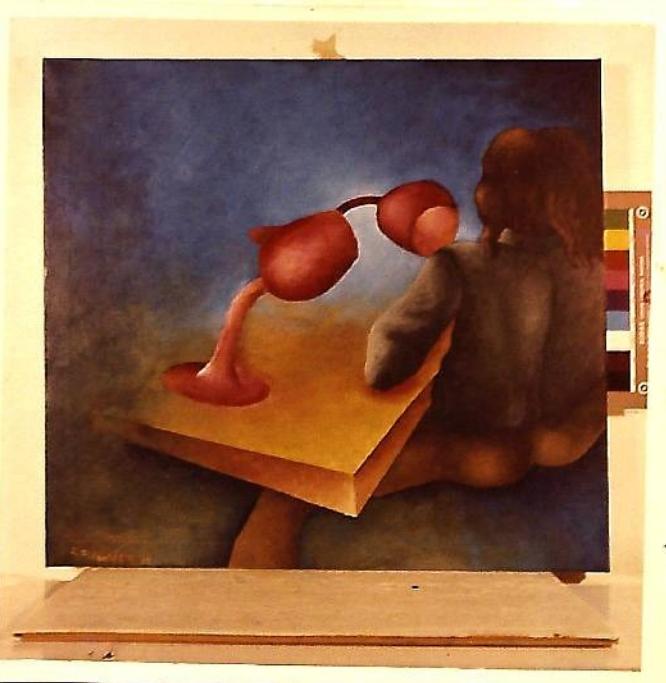
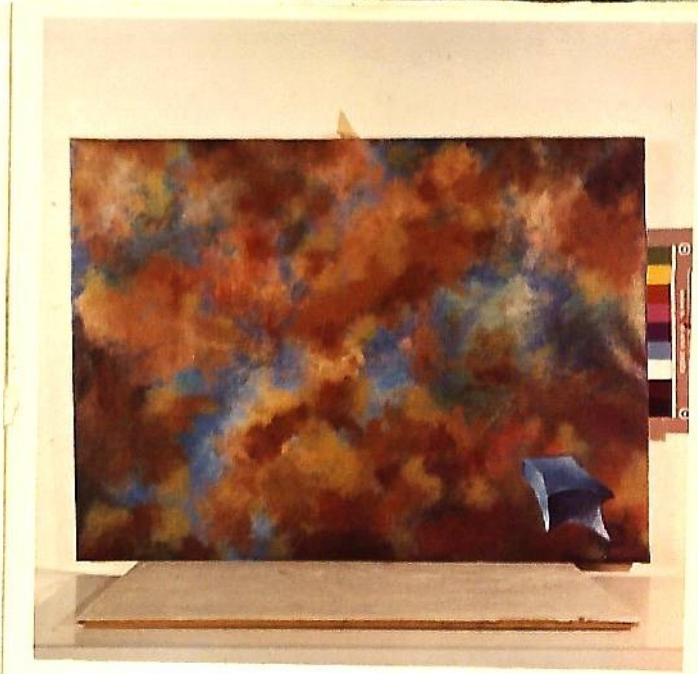
p. t. pánum turistům cestovní výborný cognac,
vína všech druhů, náplaste a velký výběr
všeho zboží do oboru materiálního spada-
jícího vždy v čerstvě jakosti.

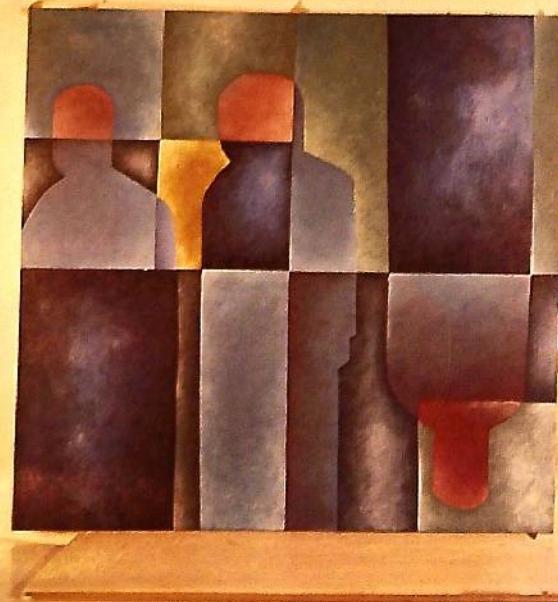
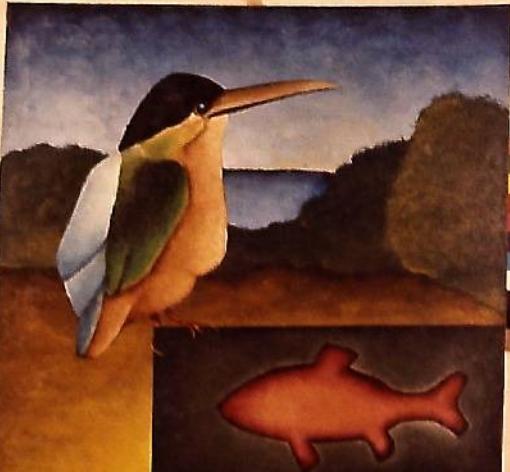
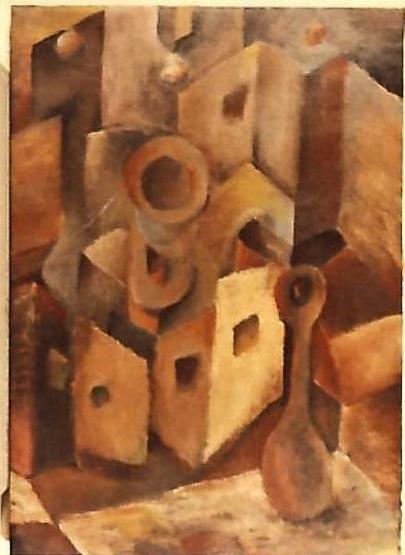
Voňavky.

Mýdla.

18

Přetištěno z našeho spřáteleného časopisu "Švandy dudáka", vydávaného panem Ignátem Herrmanem.

Z POSLEDNÍ GALLERIE.

~~XXXREXDEONIXXEXXX~~

F Praze, koncem januára 1893

Můj bóže, slauná redagce,

uš je zas jeden rok foné povědomé tůni věčnosti do keréš fšechny zapadneme, píšeme takořka 1893 a brzy poneseme toto století khrobuš, jak se nyní fuvědomělích kruzích fšeobecně proslíchá. Ostatně nestálo zanic, toto století, a mislím, že na něj budeme dlouho pamatovat. Ale takoví je uš světa běch:

Řeka teče vlny plinou
mladé vznikaj staré hinou
zde sme dnes a zítra gdes
a vzal to fšecko pes...!

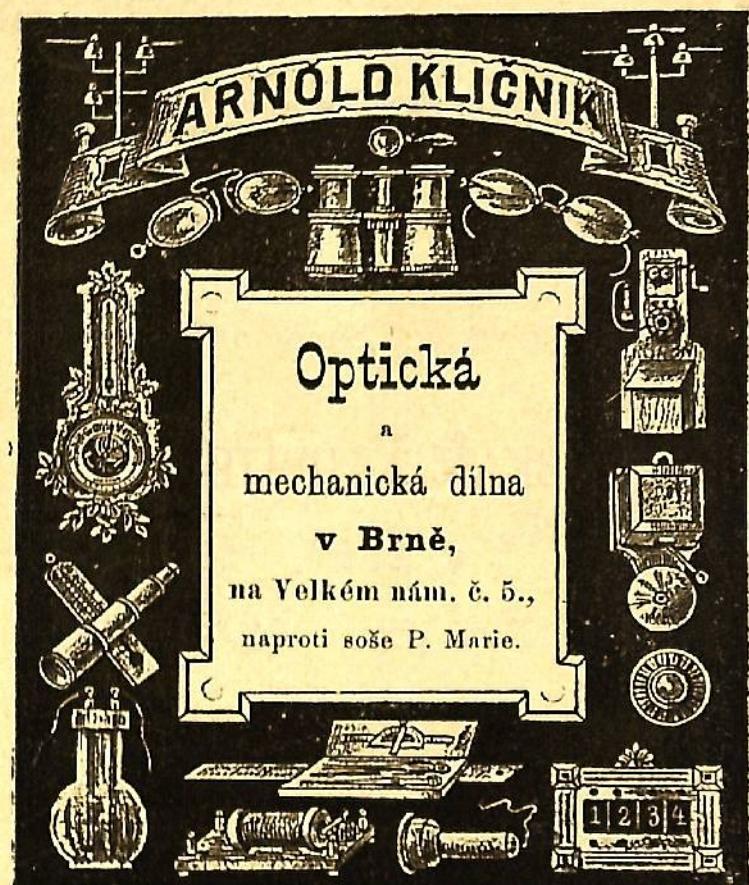
Tak pěje uš starí básník tureckí Šeherezáda keriš se narodil f pamatné oné tisícáté a jedné noci keráš dosujť vrhá své stiné paprski na veškerou lickou osvětu. Bil to bratr onoho proslulého ábi Ben Rakibi keriš je půvotce světoznámé průpovědi: Wí kchomen zí mír fór! A skutečně, pravdu měl!

Na tyto staré sloupilické gultúri semsi spomínal, gdyš sem bil dne 13. januára fdivadle, gdešto bila dávaná dráma "VAŽANTASENA", přeložená ze samškrtu.

Samškrt, jak učenci viskoumali jest pramáti všech evropských jaziků vijma turečtinu a Židovštinu, kerá skutečně bi uš měla bítí odkázaná do svých původních mezí, coš bude fšak dycky spojené systými obtížemi. Vlasti tohoto jazyka jest Hindostán a Galgutta sokolím a v nejčisčí gvalitě bil mluvěný v říši krále Brahmaputri v městě Tigrisu na řece Gangesu, pokujť si zgeografie pamatuju.

F těch dobách, asi okolo narození Krista pána panoval ftěch končiná chistý král Sudrnák, keriš měl nejspíš tak nějakou menší provincii jaké příkladně nás kníže Oldřich nebo podobně a tento král, gdyš byl panováním příliš unavení, spisoval též dramartické kusi. (Eihle podobnost řeči: dramartický spisovatel Sudrnák indické minulosti a nynější Šudrman německé přítomnosti!) Z jeho zebraných spisů zachoval se mali počet, totiž Bazantazena jediná esli se nemejmejlim. Překladem ze samškrtu titul ofšem utrpěl, nebojť původně se nazýval kus "Mrška Katynka" (opět jakási podobnoust s češtinou, zjakou se eště čestěji setkáme). Mrča Katyka znamená fšak hliněný vozejček, gdešto Svasantažena bajaderu. Ftěch věcech dělali staří Hindostáni rozdíl.

Ftom ~~xix~~ starém indickém králofsví (a patrně v hlavní rezidenci) žil jakisi moudří muš ménem Čamrda Ta. Ten muš bil do jisté míry necenáš. Dokujť měl, potporoval spolki a gorporace, zoučastnil se fšech šupskripcí, bil otcem chudých a horoval pro osmihodinou denní práci. Konečně fšak se vidal a udělal jakousi grídu. Ze fšeho majetku zbil mu malí domeček a zdá se že uš ani nač tom nebilo místa pro hipotyku. Zůstalo mu jen dobré svědomí, spomínka na lepší časy, malí synáček sprvního

~~~ Cenníky zdarma a franko. ~~~

19

manželství a věrný kamarát Majtaréja keríš fšak měl zrovna tak málo jako Čamrdata.

F této grytické době viskitla se mladá hezká díafka, která hledala s Čamrdatou počestné sblížení. Nazývala se V a z a n t a z e n a, bila povoláním bajadéra a náležela tedy do níské kasti. Muší být totiš podotejčíno, že celý nárot indický, keríš oupěl pod hrozným nátlakem kněží, byl rozděleni na samé gasty, z nichž hlauni bili tři: brahmani čili kněží, kšatrové čili ojáci a Waissové čili sedláci a h a n d l í ř i, jak jíš méno vyznamenává. Někeré Weissové přidrželi se toho povolání dodneska. Pak bili ještě jiné sprostší gasty, příkladně kominici, hrnčíři, vícepniči, trafikanti a tomu podobné. Bajadéri bili z nízké gasty a živili se hlauně vejřevním tancem. Jejich povolání bilo dědičné, což při svobodném stavu bajadér je dosti podivné a visvětluje se ofšom tou zvláštností, že v gastě bajadér rodí se dítki bezotců - příroda se starala o nové pokolení.

Tato Basamazenta tedy zahořela prutkou nákloností k Čamrdatovi, keríš fšak bil b r a h m a n e m a tedy svím garakterem stál visoko natonou starodávnou baletkou. Manželcké spojení obouch bilo za těch ~~mužů~~ pomněrů nemožné, což zejména těše nesla Vasantazéna, kerá měla svých milostných dobrodruštví pomalu dost a toužila po jakémisi domácim krbu.

Afšak i Čamrdatovi nebila Vazantassena ouplně lhostejná, naopak, zahleděl se do ní silnou tcheoretickou láskou, tak zvanou platonickou. Jeho přítel Majterejta mu neschvaloval tento poměr a vyjadřoval se o něm dost nešetrně. Taková je situace fprvním agtě.

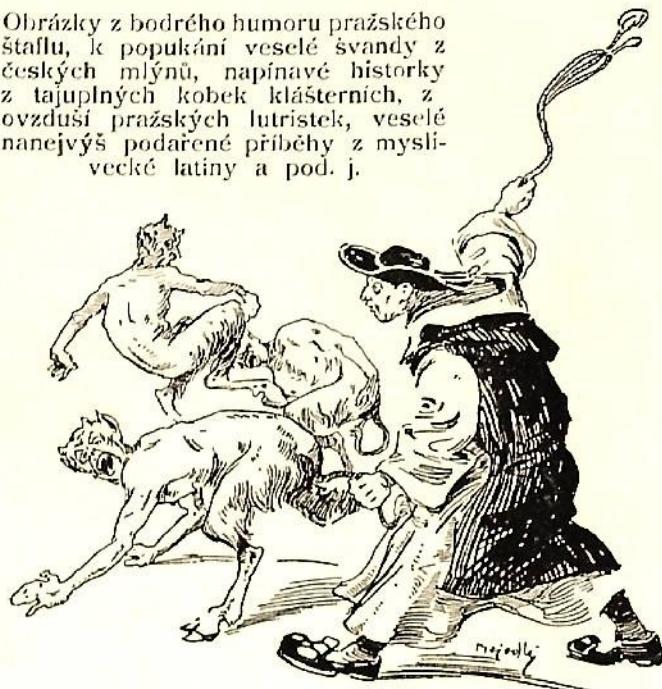
Mírnému a klidnému vývoji láski řečených obou gast kladě se fšak brzy fcestu překáška fosobě visokého aristográta totiš králového švagra Šamstrnáki. Tento má velkou apanáš, žádnou práci, násletkem toho bujnou kref a vede hrozně zhejřilí život. Tento muš velmi darebného garakteru a nemravných zásat taktéž spatřil gdesi při národní slaunosti bajadéru a za každou cenu chce ji dostat pot svou moc. Afšak v dífce jest její lepší stránka jiš příliš probuzená, osobnost Čamrdátova příliš do jejího srce zakořeněná, a fšecki lákavé nabítky Šamstrnákové zůstávají na ni bez oučinku. Vidí se 05, že láska ani foněch časech nebila žádná malickost.

Skrátká, Vazantazena chová k Šamstrnákovi velkou antepatéii což mu dává zřetelným spůsobem na srozuměnou. Králofský švagr poznává že se bajadéra zamílovala do zbankrotovaného Čamrdaty a že také tomuto nejni naprostoto lhostejná. Ale názdor tomu nepřestává jí svími nečestnými návrhi zahrnovati.

Čaramáta, aby mohl ze zbožňovanou dífkou mluvit mezi čtyrma otčima dává si zní randevú v císařských zahradách, což je neopatrné dosti, neptyto sady náležejí švagru královému. Vasantašena vidá se nač tu cestu ve svém voze, na cestě fšak učiní zastáfkou, vozík zůstane prázdný a té okolnosti použije politickí uprchlík Arimajka, keríš bil zavřeny pro podezdření že je preident králofského trůnu ačkolif bil dosujť pastýřem. Afšak foněch dobách nebilo králofskému králi na králofské povolání zapotřebí ještě ani tolika zdělani jako nýni třeba na oficífrtrrétra. Přišel do toho ostatně scela nevině. Pásly klidně svůj dobitek a nenapadlo mu ani, že bi mohl panovat, aš jakisi starí dědek prorok vijevil králi, že právě ten ofčák reflegtýruje na vládu.

ILLUSTROVANÉ ČESKÉ HUMORESKY.

Obrázky z bodrého humoru pražského štaflu, k popukání veselé švandy z českých mlýnů, napínavé historky z tajuplných kobek klášterních, z ovzduší pražských lutristek, veselé nanejvýš podárené příběhy z myslivecké latiny a pod. j.

I. díl (364 str., 172 vyobrazení) 4 K 70 h,
váz. 6 K 70 h.

II. díl (348 str., 122 vyobrazení) 4 K 60 h,
váz. 6 K 60 h.

Objednávky vyřizuje

nakladatelství PAVLA KÖRBRA v Praze,
Riegrovo nábřeží 246-II.

nebo kterýkoli knihkupec.

Sešity na ukázku zdarma!

Chytili ho, zavřeli do Daliborki a měl být snat dokonce oběšení. Ale Arimajka utekl, vlez do droški bajadérčiné a bil nedopatřením zavezeni do onoho parku. Vidouc povědomí vůz chvátá k němu Čamrdata a místo milované dídky padne mu do náručí - ares-tant Arimajka.

Čamarata bíl ofšom člověk garaktérni a nemohl prozradit pronásledovaného uprchlika, antoš bil táké sám radigálniho smíšlení a přál si změnu vlády. Sdosavadním králem nebilo jíš k vidržení. Aniž bi tedy pátral, kam se poděla milovaná bajadéra, othodlá se Čamrdata že Arimajku zachrání a odvádí hā do hor где uš česká věčí počet republikánů na svého vůtce. Nebojť zatím uš řekáx se farimajkovi probudil skutečně praví oučel jeho života a on slibuje, že tyrana svrhne.

Do prázdné degorace přichází tu O5 králůf švagr Šamstrnáka se svimi vnitřními divokími pocity, stále naplněn dychtivosti aby získal bajadéru. A tu se objevi nové nedopatření tentográte velmi osudné. Vasantasena chtíc pokračovati ve své cestě (gdyš bila nafštivila malého sinka Čamrdátova) vlítne do dročki, kerá jede právě kolem domu - a toje povos Šamstrnáku. Je to podivné, ale musí se to přijmout jak to spisovatel podává. V této káře přivezou ji do parku a tu padne do rukou zhíralého králofského švagra, keríš jásá nat touto nepochopitelnou náhoddou. Činí ji O5né návrhi, bajadéra ho odmítá a konečně ho kopne, což mu každi přeje, nep tento zhíralec fskutečně nezasluhuje nic jiného a velmi těžce gomprimíruje monarchickí princip.

Tím rozrušen, ale ještě více tím, že tuší že to bilo vlastně dostaveničko s Čamrdatou po kterémž dífkě ve své ouskosti olá, sápe se na dífkou a zaškrtí ji. Tato vražda je podobná oné kerá bila spácháná na neštastné Marii Kocourkové svého času u Hotkoviček. Jenže tato bila přikrytá plédem gdežto Šamstrmáka pokreje mrtvolu bajadéri lupenami, nejspíš lotosovími keréš sou findii a fčeských básních ve veliké oblíbenosti. Pak jde tento králofský ničema na spět do města a udává soudu, že vraždu spáchal - Čamrdata. Je to fagtická znenravnělost a zhovadilost.

Čamrdata je zatčen a přiveden do čtvrtého ugtu, keríš přestavuje indickou porotní sín. Hlavním porotcem je pan Šimanofckí, kerému ta hodnost jako praskému měšťanu ofšom splnou mírou přináleží. Vúbec každá porota pozůstává z domácích pánu, pekařů a slátků. Na místě veřejného žalobníka přichází do šoudni búdovi sám švagr králofskí Šamstrnáka abi svoje udáni odůvodnil. Skutečně také drží velmi rozlobené a přímo zuřivé pledyaré ačkolif zákon i veřejnému žalobníku přikazuje co největší umírněnost a objektifnost. Ale toje to, že Šamstrnáka je sám ten darebák a chce vidět Čamrdata na šibenici.

Čamurata je ofšom celí zryž prič, slyšíc sčeho jest obviněny. Nebot on skutečně nemá do toho momentu tušení, že jeho milovaná Bajadera bila přepadena a zardoušená - ale je teprf hrozně pferdplex gdyš se mu soudem oznamuje, že on ji zavraždil. Tohoto Čamarátu hraje pan Slukof a můžeme si pomíslit, jak mu je. Odmitá ot sebe toto podezření, Afšak Samastnáka - (dává ho pan Bittner - no jo!) - zvelikou piganterii na něho doráží. Jedno slovo bi spasilo brahma Čamarátu - gdyby řekl, kde tu noc chodil, afšak tobi prozradil spiklence Arimajku a vidal bi jej na smrt což je proti jeho přirozenosti. Tu na stává gulminace průvodního řízení. Tajné defektýři, keré bili vyslané do bitu Čamurátového, abi tam vikonali prohlítku, přicházeji dø porotni síně a přinášeji hlinený vozejček

sinka Čamrdatového, jménem Rozházený, v němž se nalezají - šperky a preciozy zavražděné baleríny Bažantaženy. Je domněnka, že Čamuráta zavraždil svoji milenku oloupil ji o klenoti - nigdo s porotou ofšom neví, že slíčná tanečnice z láski koci dala je prezentem jeho sinkovi, aby si z nich nachal udělat zlatý vozejček. Obecenstvo otom ví, nep se to fšechno v minulich agtech dělo před jeho očima. Tento důkaz je ofšem velikí gorpus delegty a kdyš Čamuráta vidi, že jsou fšecky okoličnosti proti němu - vikřikne náhle:

" No tak jo, já ji zavraždil! "

Hrozné překvapení obecenstvě a porotcích, ano i necitelny Šamostráka jest frapírován, ale jenom na moment, načeš fschopifše se olá:

" Vemenu krále na smrt sním vrahem, ať je vraženy nakůl! "

O soutcích je ofšem napsáno ve fšech zákonících světa, že jsou neodvislé a nepodléhají žádnému nátlaku což je faktum - aš na některé hustčí případy, kdy se zhůri na ně vikonává fplif. A poněvač každý soutce má ~~ukukuk~~ zákonnou má za mravní zásadu a v a n ž m á, pokut je možnost, stávají se případnosti, že soudí tak jak si jeho přectavené přejou, leda bi chtěl být preterírovaný anep jít do pense, nebojť na každou neodvislost je nějaký prostředek. Což se objeví téš při porotcích indických. Podávaj sic o tom separátni votům králofckému švakrovi, Afšak Čamrdata přes tofšechno je vedení na popravu, což se déje fpátém agtě.

Afšak Vázanaženta néni zavražděná - což ostatně publigum pozoruje jiš faktě třetím. Je učkrcená jenom na polo, je to vražda tak zvaná nedokonaná. A kdyš bestiálni Samastrála odešel, připlíží se jistý žebraví mnich kerému jednou bajaradera udělala dobrá dílna a keriš si fsparku pral svoji gleriku, vidí zdánlivou mrtvolu, skříší ji a odvede do kláštera indických barmambitek.

Ničko, fpátém aktě, antoš právě vedou Čamaratu na židofské pece čili popraviště, přichází onen mnich i s balerínou.

" Nejsem mrtvá! " olá Vazantažena.

" Jsi zachráněný! " olá radostně obecenstvo.

Afšak zas dotoho přichází onen zlopověstný švagr králůf a volá:

" Ve jménu krále jsi bil odsouzen na smrt - tedy zemřeš - ať je živá nebo né! "

Což je ofšem poněkujť divná judifikatura.

K těmto koncům fšak nedojde. Neboť sotva odešel švagr Šamasňáka, blíží se Arimajka, onen pastýř, ze svíma stoupencema, y naspokojeném lidu šíří se radigální rezoluce, nastává kštátní převrat, lit provolat Arimáku za krále, Čaramáta dostává milost a Vazantazena jest novím monarchou pozvednutá do viši kasty, bisi mohla vzít Čamurátu za legálního manžela.

Nastává konec ku fšeobecné spokojenosti.

S této starodávné hri viplívá vícero úvach.

Předně sevidí, že jiš fšedém dávnovéku panovali náfzori dosti podobné našim ~~pravěkům~~ pomnérům. Vidí se, že se oboje poblahovi navzájem milovalo a že bili různé překáčki, neš se dostali milenci koltáři.

Vidí se dále, že jíš tenkráde bili kleslé dífki a že tvorili vlastně takořka celí cech zákonitě uznany. Vidí se, že i ftehdejších dobách se mnohá dífka spamatovala sté neřesti a zatoužila pomanželetví, kterém bi se ji dobře vedlo.

Vidí se dále, že také tehdaš mnohé monarchové nrozuměli požadafkům svých podaných a prováděli fšecko jiné, jenom ne moudrou vládu, a ke fšemu měli ještě velmi mizerné příbuzné, keréš na gono svého privilegovaného postavení prováděli rozličné lotrofství, čímž dynastii přiváděli do huplických a do zasloužené záhubi. Vidí se, že i tehdaš lit si nechal značně dlouho šlapat na krk a kopat do břicha, než se vnom probudila enerýže, aby své utiskovatele svrhl.

Vidí se dále, že také před tisícema lety se pragtycirovalo soudnictví dosti ~~zadivným~~ spůsobem, antož mohl být pro vraždu subjektivně otsouzený člověk, ačkoliv vražda objektivně prokázaná nebila, nep sout neměl ani zabítou osobnost v ruce a nemohl tady vědět, co se s ní stalo a scházel tedy nejhlaunější gorpus delegáti - a přece otsoudil vraha, ačkoliv proti němu nebilo žádných světků.

Vidí se konečně, že uš tehdaš byli lidé, keríš z různých ~~státních~~ takových úkazů měli rozum a pochopu, jako ten Sudrnáka, a téš dosti odvahí, aby to fšecko napsali, ano že to napsali korunované hlavi, nepten Sudráka bil sám král - mušeli se dít hrozné věci, gdyš i takovéto lide uznali za dobré dátí to na vejřevnost - nepto bilo vlastně proti jejich postavení a golegiálnosti. Afšak mnohdi i na trůně sídlí uznání a šlechetná misl.

Ale vidí se zase dále, že i tenkráde panovali rozličné ohledy a přece se neřeklo fšechno, nepmám velké podezření, že ten švagr je vlastně osobnost ~~zadivující~~ fingirovaná, že to bil vlastně ve skutečnosti sám nějaký král, ten zlosin Samastnáki afšak že autor nechtěje dočista některého svého golegu ~~zadivujících~~ blamírovat, udělal s krále jenom švagra.

Afšak nakonec vídí se ze fšeho, že zůstalo smice zachovalé umělecké dílo krále Ludráki a odolalo povědomému zubu času, ~~zadiví~~ afšak tomu samému zubu že podlehli fšecky učené gritiki a úvahy indických Vocásků, Mrcásků, Filousů a Padousů. Proslýchá se sice, že vmlhavém tom vjeku egzestýroval téš jistý na slovo sebraní analízr František Ahasver Křaldanáki (téš slovo samoškrtné, cožbi se v nynější češtině vislovilo asi: Křalda nákí), afšak co tento slauň mušš mysel a zepsal, zežrali dávno myši a je to fšecko vhoroucim pekle. Pro nás gritigrové ofšom vyhlíka velmi smutná! Nat tímto faktotem zmáhá se mně jakási melangolie, pročež doufajíc, že sem podal co bilo mého možného za příčinou tohoto indického dramatu sem zúctou váš odaný

Vauřinec Lebeda

starí a věrný grytický recenzent

Postumškript: Za žádnou podmínkou bych neodmítnul, gdybi mně O5 bila zaslana jakási menší záloha, ~~zadík~~ třeba ve věčím obnosu.
Zúctou!

Starměstská
Celá pražská radnice pro nepamětníky

Z RODINNEHO ALBA V. FAKTORA

ŽIVOT NA VENKOVĚ - BUDOUCNOST LÁZEŇSKÝCH HOSTÍ
ŽIVOT SKROMNÝ, ALE PLNÝ ŠTĚSTÍ

než vyjedeš po ránu,
překontroluj sajtkáru!

dlouhá hůl a dlouhé nohy,
když má k tomu člověk vlohy

/Co dovezl FABRSCH po půlročním
pobytu na zámku v Dobříši./

65

Příspěvek Christiana Morgensterna k Novému Kalendáři.

Jak si šibeniční dítě
zapamatuje jména měsíců

Nové názvy
navržené přírodou

Sněden
úhoř.
Vezem
buben.
Svět ten
čert vem!
Na věnec
lupen.
Lháři,
lží jen!
Tys dopad!
Blázinec.

Famnevlk
Tygrhart
Plazoret
Děsnýš císařský
Sýdřen koprsá
Brejwyslivec
Dědkučka maršál
Kudyzík krkonošský
Kotrok říční
Bědava
Žrahlt
Pětikráska
Moudiloňka
Lenostoj čtyřprsty
Protilička rolní
Štíkad samice
Brskonopí
Ránocel menší
Vidamýžď
Škrvrána
~~Símekákykničná~~
Seloká rybničná
Chahája potoční
Slepavka
Kuklava
Kožál
Červenín
Ekzémník
Mokrk
Mžikev
Ostřída
Kuřenka

Ranní vysílání:

Do sochy Svobody dnes v noci narazila polská loď " MAJOROWSKI ".
Světla nahoře začala blikat až zhasla. Do sochy ještě žádná loď
nenarazila. " MAJOROWSKI " už šestkrát.

V Central parku neznámí pachatelé vysekali v trávě sprostá slova.
Uvažuje se o tom, že i zbývající tráva bude posekána. Prozatím
je přístup dětem do parku zakázán.

(Z filmu " Zajatec 2. avenue ")

Pánům turistům a návštěvníkům Orlických hor
doporučuje se prohlídka zřícenin hradu

Frymburka v městě Novém Hrádku n. Met.,
na Jiráskově horské turistické cestě se nalézajícím, kdež
najdou příjemného odpočinku a občerstvení

v zahradní restauraci a vínárně

Vendelína Přibyla,

Hradní ulice, proti obecné škole.

—>O-C<—

Výborná kuchyně, vyleželá piva, dobrá přírodní vína. —
Levné hostinské pokoje. — Obsluha vzorná. — Letní byty.
Dostaveníčko turistů. — Doporučuje se též k hromadným
výletům školních dětí.

DOMÁCÍ TLAČENKA

Recept poskytl při jedné z obvyklých pracovních schůzek zpravodajům Lázeňského hosta Mistr Stanislav Lužický, který si domácí tlačenku sám v prádelním hrnci vyrábí již od roku 1935, kdy se s technologií výroby seznámil při výpomocných pracích v jednom uzenářství na Moravě.

REKVIZITY:

- 1 prádelní hrnec
- 1 menší prádelní hrnec /min. 3 l/
- 6 papírových střev na tlačenku /téměř vždy k sehnání v Narpe!!!/
- 1 prasečí hlava /lépe řečeno 2 poloviny prasečí hlavy/
- 5 kg vepřových srdíček
- 5 kg vepřových jazyků
- 10 ks vepřových nožiček
- 4 hlavičky /tedy nikoliv stroužky/ česneku
- 2 sáčky pepře
- několik bobkových listů
- přiměřeně sole

Z jedné nohavice /papírového střeva/ by mělo být asi 3 kg tlačenky, t.zn., že 1 kg výtečné domácí tlačenky /jak měli někteří lázeňští hosté u mistra Lužického možnost vlastní chutí pósoudit/ přijde na cca 23 Kčs.

První pokusná výroba 15 kg tlačenky se bude za odborného vedení mistra Lužického odehrávat v druhé polovině srpna na Letné. Hosté /zvláště lázeňští/ vítáni.

ZDROJE:

Kromě již zmíněné Narpy nutno většinu surovin zakoupit v prodejně Droby na Petřském náměstí. Do fronty je nezbytné nastoupit již v 6.30 ráno a vyčkat okamžiku, kdy některý ze zaměstnanců oznamí davu, které suroviny jsou k dispozici. Nebudou-li srdíčka nebo jazyky, můžete si jít zase klidně lehnout. Nebudou-li naopak vepřové hlavy či nožičky, není nic ztraceno. Srdíčka i jazyky zakupte a pak se vydejte na okružní cestu po pražských masnách. Nakonec by jste měli uspět a dát všechny potřebné elementy dohromady.

PŘÍPRAVA:

Nožičky nutno vařit zvláště, a to poměrně dlouho, v menším prádelním hrnci /nejlepší je papínek, v kterém se nožičky vaří jen asi 21/2 hodiny/.

Později začněte ve větší nádobě vařit prasečí hlavu, srdíčka i jazyky. Po přiměřené době oddělte maso z hlavy od kosti /není prý nikterak jednoduché/, stáhněte z jazyků povlaky, nechte vše vystydnot a pak pokrájejte na kostičky.

Mezitím dejte do kastrolu s vařícími se nožičkami pepř, česnek a sůl /sůl pochopitelně přijde na počátku vaření i do větší nádoby/. Česnek by se měl jen spařit. Pak vše promíchejte a vařící rosol z nožiček vlejte do hrnce s pokrájeným masem, opět promíchejte, nacpěte do papírových nohavic, stlačte a nahoře pak zatěžte po nějakou dobu předmětem patřičné váhy.

Dobrou chuť.

-fabrsch-

**POKYNY PRO POŘÁDÁNÍ RUZNÝCH OHŇOSTROJU
POKLADNICE PRAKTICKÝCH VĚDOMOSTÍ PRO ŽIVOT
/sebral Václav Kostínek/**

... Již střelný prach požaduje mnoho opatrnosti, a není jedno, užívá-li se moučky prachu složení

4 díly ledku

1 díl uhlí

2 díly síry

anebo složení novějšího při prachu zrnitém, které jest

74 dílů ledku

16 dílů uhlí

10 dílů síry.

Prachu nevyrábějte nikdy samy, neboť dostanete jej všude a nejste vydáni při výrobě jeho nebezpečí výbuchu a jeho nepředvídaným následkům.

Rovněž buď každý opatrný při výrobě slupek čili nábojnic, do kterých se náboj vkládá čili nabíjí...

I při výrobě látek zápalných, z nichž nejobyčejnější je:

200 gr moučky prachové

20 gr klovatiny, rozpuštěné ve 2/10 l vody, dávej každý pozor, aby těsto mísením povstalé bylo dobře prohněteno a zapalovalo se po řádném a opatrném vyschnutí souměrně.

Při ohnostrojích pevných i otáčivých, jichž preparáty připevněny jsou na dřevěných latích aneb na kostrách, pamětliv buď každý, aby kostry byly pevné a nedaly se přemoci výbušností hmot ani napjetím plynů....

Příruční knížku tuto rozdělili jsme, s ohledem na ohňostrujce-chotníky, na následující části:

**OHŇĚ BAREVNÉ ČILI BENGÁLSKÉ
SVĚTLA SVÍČI**

PLAMENNÁ ZRNA ČILI HVĚZDY

SVÍTIVÉ KOULE ČILI SVĚTLÁNKY

OHŇOMETY ČILI FONTÁNY SVĚTELNÉ

PRSKAVKY ČILI BLÝSKAVICE

PRSKAVKY VÍŘIVE

HADICE HVĚZDNATÉ

STÁLICE

ZABKY

OHŇOSTROJE TOČIVÉ

VĚTRUŠKY

VĚTRUŠKY STOUPAVÉ

DRAKY

ŘÍMSKÉ SVÍCE

OHŇOSTROJ V SALONĚ

ZÁVĚREK

Ohně barevné čili bengálské

Bengálskými ohni v ohňestrosti jmenujeme všecky ony zápalné smíšeniny různých solí, síry, uhlí atd., které spalujíce se bez výbuchu a sice buď ve slupce 20-30 mm průměru, nebo prostě na kamenné desce, jakož i v kovovém korýtku.

Bengálské ohně slouží ku efektům světelným, a užívá se jich zejména ku osvětlování skupin, parků, sřícenin, divadelních scén, produkci akrobatů atd. Užívá-li se bengálských ohnů v místnostech uzavřených pak nutno přihlížeti k tomu, aby dým, který vyvinuje se, neobtěžoval

Sigm. Deutsch a spol.

Závod pro úplné zařizování bytů

v Brně, Velké náměstí číslo 22.

Vyznamenání za své práce v pozlacenání, jakož i výrobky pro řemeslné a živnostenské dvěma medailemi, nabízíme svůj výklaď rozličného nábytku, vnitřních jeho potřeb úpravních jako obrazů, rámců, zrcadel, zlacených listů, potřeb čalouniškých, okrasného zboží nástenného, praktického zboží ze železného, jež odbornici potřebují. — Solidnost, s jakou až posud veškerá odvětví rozsáhlého našeho obchodu přání obecenstva vyhovuje, utvrzuje nás v domnění, že i dálé všeobecně spokojenosti sobě do budeme a poslonžíme po přání illustrovánými cenníky. S veškerou úctou: **Sig. Deutsch a spol. v Brně.**

28

přítomné, a aby všecky zdraví škodlivé součástky /realgar, kalomel, rtuť/ byly z oněch směsí vyloučeny. Z této příčiny jest doporučitelnou užívati t.zv. salonních bengálských ohňů a nikoliv laciných sice, ale nelibě páchnoucích obyčejných ohňů bengálských.

Dělají-li se slupky na tyto směsi bengálských ohňů, pak musíme je připravovati z měkkého papíru, aby papírový uhel nepoškozoval zářivost i barvu ohňů. Co se týče spalování bengálských směsí, tu nutno, aby plameny jejich zůstaly zakryty pohledem diváka, neboť oslnily by jej tak, že by se stala sítnice zraku jeho pro odlesk - a tudíž pro účel ohně bengálského - naprosto nevnímavou.

Směsi ohňů bengálských

BÍLÝCH

12 dílů ledku, 4 díly síry, 1 díl síranu antimonového - dává krasneou lesklou barvu a světlo třpytné

15 ledku, 10 realgaru, 10 síry - jedovatý, jenom ve volném vzduchu

9 ledku, 3 síry, 2 síranu antimonového

24 ledku, 7 síry, 2 červen. arseniku, 1 síranu antimonového - indické světlo

35 ledku, 7 síry, 5 realgaru, 16 síranu antimonového, 1 šelaku - jenom ve volném vzduchu

ŽLUTÝCH

6 ledku, 2 síry, 1 dvojuhličitanu sodného

10 síry, 1 uhlí /prášku/, 4 síranu antimonového, 48 síranu sodnatého

16 síry, 1 uhlí, 4 síranu antimonového, 48 dusičnanu sodnatého

36 dusičnanu strontnatého, 8 kysličníku sodnatého, 3 síry, 9 klovatiny. Dává temně žluté světlo

5 síry, 1 uhlí, 1 síranu antimonového, 20 dusičnanu sodnatého. Světle žlutě hoří.

ZELENÝCH

13 dusičnanu barnat., 6 chlorečnanu draselnatého, 4 síry

2 síry, 2 chlorečnanu dras., 6 dusičnanu barnatého

15 chlorečnanu dras., 65 dusičnanu barnat., 1/2 kalomelu, 18 síry, 2 koptu /sazí/, 1 klovatiny - hoří nejkrásněji zeleným světlem

18 chlorečnanu dras., 56 dusičnanu barnat., 24 síry - hoří prostě na talíři

18 chlorečnanu barnat., 7 kalomelu, 3 klovatiny - hoří světlem smaragdovým

6 síry, 1 síranu antimon., 6 chlorečnanu dras., 26 dusičnanu barnat., - silné, svítivé, třpytné světlo

MODRÝCH

25 chlorečnanu dras., 18 síry, 15 holubce, 12 surové surmy /antimonu/

20 ledku, 12 síry, 14 chlorečnanu draselného, 5 hólubce

26 ledku, 11 uhlí /v prášku/, 28 zinku /v prášku/

30 chlorečnanu draselnatého, 10 síry, 16 holubce, 1 kalomelu, 2 fosforečnanu draselnatého

12 ledku, 7 síry, 9 chlorečnanu draselnatého, 3 kysličníku měďn.-odporučuje se.

26 chlorečnanu draselnatého, 8 síry, 4 salmiaku, 1 kyslič. měďnat.

ČERVENÝCH

3 chlorečnanu draselnatého, 5 síry, 1 uhlí, 20 dusičnanu strontnatého, 2 antimonu - pěkně červené a silné světlo.

45 dusičnanu strontnatého, 12 chlorečnanu draselnatého, 14 síry, 1 uhlí, pěkná barva, ale hoří zvolna.

3 chlorečnanu dras., 20 dusičnanu stront., 6 síry, 1 uhlí-výtečné světlo

4 dusičnanu stront., 1 šelaku-dobré syté světlo téměř bez dýmu

10 chlorečnanu draselnatého, 20 dusičnanu strontnatého, 20 síry, 1 koptu /sazí/ - purpurová červen.

8 chlorečnanu draselnatého, 24 dusičnanu strontnatého, 8 síry, 2 šelaku, 3 síranu mědnatého, 6 kalomelu - hoří ohnivě rudě, ale dá se upotřebiti jenom v přírodě.

FIALOVÝCH

30 ledku, 20 síry, 20 křídy, 26 chlorečnanu draselnatého, 1 uhlí

5 kamence, 3 uhličitanu draselnatého, 15 chlorečnanu draselnatého, 4 síry - hoří tmavě fialově.

16 kamence, 16 uhličitanu draselnatého, 54 chlorečnanu draselnatého, 14 síry - hoří světle fialově.

15 síry, 12 křídy, 36 chlorečnanu draselnatého, 6 kalomelu, 3 holubce. Nasejpá se prostě.

SVĚTLA SVÍCÍ

jimiž osvětlují se symboly různé, monogramy, emblemy, obrazy, architektonické předměty a jiné, jsou slupky ze slabého papíru nebo staniolu, naplněné dle potřeby různými smíšeninami či směsemi hořlavých sálí, síry, uhlí atd. Slupky mají být tenké, poněvadž načervenalý plamen papíru barví jejich světlo a činí je nejasným. Světlo má být po čas hoření kulaté, plné, ale klidné a čisté, a má hleděti každý pořadatel k tomu, aby slupka i náboj odhořívaly stejnomořně, a nejenom to, nýbrž aby všecky barvy stejnomořně shasínaly také.

Směsi svící

BÍLÝCH

8 ledku, 2-3 síry, 2 antimonu-krásné bílé světlo, intenzivní

72 ledku, 12 síry, 12 surmy, 8 realgaru, 1 klovatiny

4 ledku, 1 síry, 1 praclové moučky - barva podřízenější

30
12 chlorečnanu dras., 4 ledku, 4 mléčného cukru, 1 uhličitanu barnat.,
1 plavuně.

ŽLUTÝCH

4 ledku, 1 jantaru, 1 prachové moučky - místo jantaru dává se také kopal
kolofon, mastix i asfalt.

4 ledku, 4 síry, 2 chlorečnanu dras., 2 kysličníku sodnat. - čistá barva

8 síry, 30 dusičnanu sodnatého, 8 antimonu, 1 uhlí - snadno vlhne

32 neutrálního dusičnanu sodnatého, 8 síry, 9 antimonu, 1 uhlí - hoří
klidně a skvěle svítí

18 chlorečnanu dras., 15 dusičnanu barnat., 9 síry /květu/, 1/2 koptu
/sazí/, 3 kysličníku sodnat.

6 chlorečnanu dras., 5 kysličníku sodnat., 10 dusičnanu barnat., 3 šelaku - světle žluté.

3 chlorečnanu draselmatého, 1 kysličníku sodnatého, 1 síry, 1 jantaru -
temná žlut

10 ledku, 6 síry, 36 prachové moučky, 3 kolofonu, 1 žitného prachu - ko-
vově žlutá barva

ORANŽOVÉ

36 chlorečnanu draselnatého, 84 dusičnanu strontnatého, 1 kysličníku so-
natého, 30 síry, 1 koptu /sazí/ - užívá se také ku hvězdám i bengálským
ohnům.

ČERVENÝCH

30 ledku, 3 praskyřice z aloë, 1 kopalové praskyřice.

12 chlorečnanu dras., 2 kysličníku stront., 1 síry, 1 stearinu - působí
dobře.

24 chlorečnanu dras., 12 dusičnanu stront., 1 dusičnanu obonat., 15 síry
Barva růžová.

12 chlorečnanu dras., 5 síry, 3 křídy - barva růžová.

30 chlorečnanu draselnatého, 28 dusičnanu stront., 24 kalomelu, 2 síro-
vého prachu, 10 šelaku - hoří purpurově.

16 chlorečnanu drasel., 24 dusičnanu stront., 3 lykopodia, 2 cukru mléč-
ného - hoří klidně a skvěle.

40 chlorečnanu dras., 37 síranu stront., 8 šelaku - hoří purpurově

12 ledku, 1 praskyřice z aloë, 2 lykopodium /plavuně/ - hoří klidně a
pěkně červeně.

6 prachové moučky, 12 ledku, 4 síry, 4 rumělky - hoří barvou višňovou.

FIALOVÝCH

10 chlorečnanu draselnatého, 5 síry, 4 dusičnanu stront., 1 holubce, 1
kalomelu.

31

8 chlorečnanu drasel., 2 síry, 6 kalomelu, 1 kysličníku stront., 4 cukru mléčného, 1 holubce.

6 chlorečnanu dras., 1 kysličníku stront., 2 síry, 2 měděných pilin, 1 kalomelu - dává krásnou fialovou barvu.

6 chlorečnanu draselnatého, 1 cukru mléčného, 1 ledku, 1 uhlí nebo sazí.

ZELENÝCH

6 chlorečnanu draselnatého, 2 síry, 1 uhličitanu barnat. - snadno se zapálí

35 chlorečnanu drasel., 38 dusičnanu barnat., 18 síry, 6 síranu antimon.

24 chlorečnanu barn., 3 stearinu, 1 cukru mléčného - nejkrásnější zelen

4 chlorečnanu drasel., 8 dusičnanu barnat., 3 síry, 2 antimonu - světlá zel

20 chlorečnanu draselnatého, 40 dusičnanu barnatého, 10 síry, 1 koptu /sazí/, 1 kalomelu - nejtemnější zbarvení.

MODRÝCH

5 ledku, 5 antimonu, 1 pryskyřice kopalové

70 ledku, 50 antimonu, 9 koptu, 1/2 síry

25 ledku, 28 pilin zinkových, 10 uhlí - t.zv. perlový déšť.

3 ledku, 1 síry, 1 holubce

20 chlorečnanu drasel., 11 síranu mědnatého, 16 kalomelu, 2 cukru mléčného, 1 loje.

3 chlorečnanu drasel., 1 síry, 1 holubce

PLAMENNÁ ZRNA ČILI HVĚZDY

Tyto slouží ku dělání složitých ohňostrojů a srší jiskrami a hvězdami v různých barvách... Směs potřebná ku tvoření plamenných zrn musí se směsovat ve formě hutného těsta a zvlhčena jsou lihem nebo silicí terpentýnovou, musí se na mramorové ploše jemně utřít. Takto utřená směs dá se pak po malých částech proschnouti, načež mačká se sítěm, jíž jímž v podobě prachových zrnek propadává do nádoby, kterou musíme neustále potřásati, aby se zrnka neslepila. Tímto potřásáním dostanou zrnka také kulaté formy. Zrnka ta se pak rozloží po papíře nebo lepence a nechají se v suchém vzduchu a ve stínu doschnouti...

Směsi hvězd či hvězdic

BÍLÝCH

24 chlorečnanu dras., 12 síry, 24 dusičnanu olovn., 1 klovatiny

4 chlorečnanu dras., 25 dusičnanu olovn., 3 síry, 2 klovatiny, 1 síranu antim.

19 ledku, 8 síry, 3 moučného prachu

72 ledku, 15 síry, 12 zrnité surmy, 6 realgaru, 1 šelaku, 6 suříku

16 ledku, 7 síry, 4 moučného prachu

15 ledku, 6 realgaru, 5 síry

ŽLUTÉ

- 3 chlorečnanu dras., 3 kysl. sođn., 10 dusičnanu stront., 3 klovatiny - tmavěž.
 10 chlorečnanu dras., 39 kysl. sođn., 10 dusič. barnat., 3 klovatiny - světležl.
 36 chlorečnanu dras., 86 dusičnanu ~~xxxxxxxxx~~ stront., 30 síry, 4 kořtu /sazí/, 1 kysličníku sođnat. - červenožluté
 8 ledku, 4 síry, 4 prachové moučky, 1 uhlí, 1 kořtu /sazí/-špinavě červe nožluté.

ZELENÉ

- 20 chlorečnanu dras., 40 dusičnanu barnat., ~~xxxxxxxxxx~~ 13 síry, 13 kalomelu, 1 klovatiny, 1 kořtu
 60 chlorečnanu draselného, 48 dusičnanu barnat., 47 kalomelu, 30 mléčného cukru, 1 šelaku.
 18 chlorečnanu drasel., 7 kalomelu, 3 klovatiny - smaragdově zelené.
 42 dusičnanu barnat., 40 chlorečnanu drasel., ~~xxxxxxxxxx~~, 1 antimonu, 21 síry
 20 chlorečnanu drasel., 42 dusičnanu barnat., 49 kalomelu, 30 cukru, 1 klovatiny.

MODRÉ

- 26 ledku, 10 uhlí, 28 jemných zinkových pilin. Děšt perlí.
 40 chlorečnanu draselného, 28 sirníku měďnatého, 28 kalomelu, 10 dextrinu, 3 loje
 10 chlorečnanu draselného, 28 kalomelu, 10 dextrinu, 8 sirníku měďnatého, 3 mydla
 20 chlorečnanu draselného, 14 kysličníku měďnatého, 12 síry, 1 mastixu
 29 chlorečnanu draselného, 9 síry, 4 arseničnanu měďnatého, 3 holubce

FIALOVÉ

- 14 chlorečnanu draselnatého, 6 síry, 6 sirníku měďnatého, 5 křídy, 8 kalomelu
 20 chlorečnanu drasel., 20 sirníku stront., 4 sirníku měďnat., 3 síry, 8 kalomelu, 2 klovatiny

ŠEŘÍKOVÉ

- 12 chloreč. dras., 10 sirníku měďnat., 5 síry, 4 křídy, 3 kalomelu

ČERVENÉ

- 96 chloreč. dras., 72 síranu stront., 18 kalomelu, 18 klovatiny, 1 kořtu
 10 chlorečnanu dras., 9 síranu stront., 2 klovatiny - purpurové. Vlhčí se dextrinem.
 12 chlorečnanu dras., 5 síry, 8 křídy - růžové
 48 chlorečnanu dras., 72 dusičnanu stront., 42 kalomelu, 21 síry, 6 sirníku měďnatého, 1 klovatiny.

pokusování přistě

V minulosti občas předvídali někteří náboženští blouznivci různé přírodní pohromy, které se nakonec nikdy nedostavily. Nyní přichází určité varování odborníků, které musí vědci rozebrat s plnou vážností, třebaže i ono vypadá poněkud fantasticky.

Podle názorů astronomů dr. Johna Gribbina a dr. Stephana Plagemannna očekává zemi v roce 1982 - tedy za osm let! - rozsáhlá přírodní katastrofa. V té době se totiž má všech devět planet naší soustavy "seřadit" do jedné přímky směřující ke Slunci. Podle článku časopisu Newsweek, který byl přetištěn sovětským Zarubežom, patří oba autoři této hypotézy mezi seriozní vědce. Gribbin je vedoucím oddělení fyzikálních věd v redakci váženého odborného týdeníku "Nature" a Plagemann pracuje v Goddardově kosmickém středisku NASA. Oba se začali tímto problémem zabývat již koncem šedesátých let, v době, kdy byli aspiranti Cambridcké univerzity.

Složitý řetěz změn

Oba astronomové předpokládají následující sled událostí:

§ zpočátku způsobí přitažlivost planet seřazených do jedné přímky ostré zvýšení aktivity Slunce, na němž bude shodou okolností právě vrcholit období značného množství skvrn. Vzniknou sluneční bouře, které vyvolají sérii obrovských erupcí.

§ stejně jako veškerá dosavadní činnost naší hvězdy se i tyto události odrazí ve vrchních vrstvách atmosféry Země. Vzniknou poruchy v radiovém spojení, různé mimořádné jevy typu polárních září, a za nejvážnější hrozbu považují Gribbin a Plagemann vážné narušení normálního chodu počasí. Prudké změny směrů vzdušných proudů ve vrchních částech atmosféry totiž vyvolají zcela novou meteorologickou situaci.

§ "otočení větrů" přivedí podle všech známek změny v rozdílném usazeninu a rovněž změní teplotu v různých částech světa. Avšak ještě rozsáhlejší problémy vyplynou z toho, že se změnou směrů větrů se rovněž změní "tření" vznikající při vzájemném ovlivňování vzdušných proudů se zemským povrchem. Následkem toho se rychle "zabrzdí" rotace Země, naše planeta se doslova "otřese", což vyvolá zemětřesení v těch oblastech, kde není hmota v hlubinách ve stavu rovnováhy.

Tyto nepříznivé předpovědi zakládají oba angličtí astronomové na nejnovějších výzkumech planetologie, sluneční fyziky, meteorologie, geofytiky a některých dalších oborů. Vliv silných erupcí na rychlosť otáčení zeměkoule se projevil zcela jasně v období zvýšené sluneční činnosti koncem padesátých let. Tehdy byl v geologicky nestabilních oblastech zaznamenán větší počet zemětřesení než obvykle.

Jak známo, Slunce prochází několika periodami zvýšené činnosti. Rok 1972 patřil mezi jednu z nich - a třebaže byla v té době aktivita naší hvězdy o 10% nižší, než se původně předpokládalo, přesto způsobila zabrzdění rotace Země o 0,001 vteřiny za den.

Je zajímavé, že nejtragičtější důsledky tohoto řetězu událostí se nemusí projevit již v roce 1982. Gribbin a Plagemann upozorňují na to, že osm velkých zemětřesení, jimž bylo postiženo San Francisko a jeho okolí do vzdálenosti 80 km v období od roku 1836, přišlo během dvou let po maximu sluneční činnosti.

Podle neznámého mechanismu

Odborníci se v posledních letech shodují v názoru, že Slunce skutečně působí na Zemi mnohem hlouběji a rozsáhleji než jsme dosud tušili. Proto se na tuto problematiku začínají soustředovat některé skupiny specialistů a rovněž u nás vznikl Národní komitét pro vztahy Slunce-Země, jehož předsedou je člen-korespondent ČSAV Václav Bumba.

"Slunce na planety nějakým způsobem působí", řekl nám doc. Bumba, když jsme jej požádali o komentář k této zprávě. "Statisticky

OKRASY NA RAKVE
velmi krásné a levné lze dostati u
E. HNÁTKA A HORY
v Pardubicích.

34

to bylo prokázáno. Bohužel zatím neumíme vysvětlit mechanismus těchto vlivů - způsob jakým se přenáší ze Slunce na planety. V minulosti byly tyto vztahy doménou astrologie, a proto se dnes neodvažujeme k tému to problémům vyslovit, dokud nebude mít v ruce nějaké velmi jasné důkazy. Situaci, která nastane v roce 1982 využijeme k překontrolovaní některých hypotéz. Avšak na základě poznatků, které zatím u nás máme, vám nemohu potvrdit, že zákryt všech planet se Sluncem vyvolá sluneční erupce. Jestliže by Gribbin a Plagemann měli pravdu a naše hvězda by se následkem toho skutečně rozbouřila, pak nepochybuj o tom, že popisované jevy by na Zemi nastat mohly. Nicméně ono vlastní působení planet na Slunce může nakonec dopadnout stejně jako předpověď lonské Kohoutkovy komety, která měla být největším viditelným tělesem na obloze, a nákonc byla pozorovatelná pouze dalekohledy.

O tom, jak velký význam se vztahům Slunce-Země přikládá, svědčí rovněž to, že se o těchto otázkách bude jednat příští rok u nás na mezinárodním sympoziu věnovaném základům mechanismu sluneční aktivity".

Při zveřejňování své předpovědi počítali Gribbin a Plagemann s tím, že se střetnou s řadou výhrad i nesouhlasem svých kolegů. To je ve vědeckém světě obvyklé a žádoucí - tento způsob tříbení myšlenek je nejlepší cestou k novým objevům.

Zatím nelze říci, nakolik mají oba britští astronomové pravdu. Jestliže se jejich hypotéza potvrdí, což bude jasné ještě předcrokem 1982, pak budou moci odborníci udělat příslušná opatření, aby zeměkoule a její obyvatelé utrpěli co možná nejmenší úhonu. Všechny případné důsledky takové obrovské sluneční aktivity bude totiž možné namodelovat a poměrně přesně určit dopředu.

ALEXANDR GORBOVSKIJ: ZÁHADY DÁVNÝKU /výňatky z článku v MF z 2.11.74/

Myšlenku, že svět v dávných dobách postihla katastrofa, z níž přes to vyšly nedotčené významné poznatky shromážděné dřívějšími civilizacemi, podporuje i řada skutečností, které jsou známy o prvních, historicky již prokázaných kulturách.

Především to jsou naše znalosti o starověké astronomii a kosmonavigii.

Mayové neznali hrncířský kruh, nepoužívali kol, nedovedli obrábět železo, zato s podivuhodnou přesností dovedli stanovit dobu, v níž se uskutečňují oběhy nebeských těles.....Začně přesné astronomické znalosti se zčistajasna objevily také v Sumeru....délka roku se od dnešních měření, pořízených soudobou technikou, liší o tři minuty. Přitom není vyloučeno, že nejde o chybu, ale že délka oběhu byla v oněch pradávných časech skutečně takto odlišná....Na jedné ze sumerských hliněných tabulek jsou spolu s Měsícem zobrazeny dvě hvězdy ze souhvězdí Blíženců v pozici, ve které se nalézaly před 6.000 lety.

Podle Diogena Laertského měli egyptané zapsáno 373 zatmění Slunce a 832 zatmění Měsíce. K tomu, aby setyto zápisy pořídily bylo třeba pozorovat oblohu po deset tisíc let. Někteří vědci zabývající se dějinami astronomie tvrdí, že tato pozorování musela být zahájena dokonce 15.000 let před n.l. - tedy v době, která předchází předpokládané datum světové katastrofy; jestliže se dnes Slunce při jarní rovnodennosti nalézá v souhvězdí Ryb, v době raného Sumeru bylo v souhvězdí Blíženců, což znamená, že od té doby uplynulo 25.920 let - údaj, který lze odvodit z řady sumerských textů.

Dne 17. února 1600 byl upálen Giordano Bruno, protože vyslovil myšlenku o nekonečnosti vesmíru a množství světů podobných zemi. Avšak tisíce let předtím hlásaly tento názor nápis v pyramidách či náboženské knihy v Indii a Tibetu... Nejspíše museli vycházet ze zdrojů, které leží za hranicemi nám dosud známých civilizací....

55

TOMÁŠ Z KEMPENU : ČTYŘI KNIHY O NÁSLEDOVÁNÍ KRISTA

Přeložil Karel Weinfurter, vydalo v roce 1931 nakladatelství Zmatlík a Palička, Praha-Letná, Letenské nám. 1

VÝŇATKY - vybral V. Faktor

Tomáš, zvaný z Kempenu, poněvadž se narodil roku 1380 v tomto místě, vstoupil roku 1407 do augustiánského kláštera v Agnetenbergu u Zwolle, a zemřel tam dne 24. července 1471. Dosáhl tudiž vysokého věku 91 let. Není však zcela jisté, zdali byl vskutku autorem této knihy. Někteří totiž tvrdí, že "Následování Krista" napdal Jan Gersen, opat benediktinského kláštera ve Vercellích v Itálii a sice v letech 1220–1240. Dokázáno to však není.

Buď jak buď, je to kniha velmi stará a byla vždy velice vážená. O tom svědčí nejlépe okolnost, že již od středověku byla vydávána ve všech jazycích v nesčetných vydáních. Nesejde naprosto na tom, kdo tuto knihu sepsal, jen když víme, že je to učebnice a příručka čisté křesťanské mystiky.....

Překladatel

Kdo považuje veškeré věci za to co jsou a ne za to, zač bývají vydávány, je v pravdě moudrý a je poučen více o Bohu než o lidech. Kdo dovede žít v sobě a kdo na zevní věci klade malou váhu, nepotřebuje zvláštních míst a dob ke svým cvičením.

Vnitřní člověk se soustřeďuje rychle, poněvadž se nikdy neztrácí v zevním světě. Žádná tělesná práce mu nepřekáží a také žádné zaměstnání, které je právě nutné. Takový člověk se umí vpraviti do věcí, jak přijdou. Kdo svoje nitro má dobře upravené a spořádané, nestará se o podivné a zvrácené jednání lidí. Člověk upadá jen potud do rozptylení a nalézá překážky na cestě k dobré, pokud se dává poutati zevními věcmi.

Udržuj nejdříve mír sám v sobě a pak také můžeš poskytnouti mír jiným. Člověk mírumilovný slouží světu více než člověk vysoce učený.

Člověk vášnivý obrátí i dobro ve zlo a snadno zlému uvěří. Ale člověk dobrý a mírumilovný obrací vše k nejlepšímu. Kdo je sám s sebou v míru, ten nemyslí o nikom něco zlého. Kdo však naproti tomu je se vším nespokojen, a je stále v neklidu, ten je trápen střídavě podezřením a zlými domněnkami. Sám nezná klidu a také ho nedá jiným. Mluví často, co by nikdy neměl mluvit a nekoná toho, co by mu velmi posloužilo. Pozoruje, co jiní nevykonali a zanedbává přitom povinnosti vlastní.

Proto se horlivě starej nejdříve sám o sebe a teprve pak bys mohl dátí najevo svoji horlivost o jiné.

Svoje skutky dovedeš velmi dobře omlouватi a okrašlovati. Ale omluvy jiných nemají u tebe váhy. Slušnější by bylo, kdybys obžaloval sama sebe a když bys bratra omlouval. Když tě mají snášeti jiní, nauč se také snášeti jich. Měj pozor, jak jsi dosud vzdálen pravé lásky a pokory, které neznají ani hněvu ani nevůle – leda jen proti sobě.

Není uměním žít s lidmi dobrými a něžného smýšlení v míru, neboť to se přirozeně každému zalíbí. Každý má rád mír a pocítuje více lásky k lidem stejně smýšlejícím. Ale žít v míru s lidmi prudkými nebo se zvrácenými a nemravnými nebo s takovými, kteří jsou nám protivní, jest velikou milostí a je to dílo chvályhodné a mužné.

Jsou lidé, kteří zůstávají sami s sebou v míru, a kteří mají mír také s jinými. Ale jsou také jiní, kteří ani nepožívají míru sami, a již také nedopřejí míru jiným. Jiným jsou na obtíž, ale sami sobě jsou ještě obtížnější.

A jsou ještě jiní, kteří pro sebe mír zachovávají, a kteří mezi

svými bližními se namáhají mír napraviti. Stejně však v tomto našem nedokonalém životě spočívá náš celý mír spíše v pokorném snášení než v necítění odporného. Čím lépe člověk dovede trpěti, tím bude mít hlubší mír... .

Jsou dvě křídla, jimiž se může člověk povznést nad pozemské - totiž prostota a čistota... .

Kdyby jen tvoje srdce bylo spravedlivé, tu každý tvor by ti byl zrcadlem života a knihou posvátných nauk. Žádný tvor totiž není tak malý a nepatrny, aby z něho nevyzařovala dobrota boží... .

Čisté srdce proniká nebe i peklo. Jak je každý ve svém nitru, tak také soudí zevně. Jestliže je nějaké radosti na zemi, tu jí užívá jistě člověk srdce čistého a je-li někde bázen a zármutek, tu nejlépe je zná zlé svědomí... .

Kdo sebe sama správně poznává, považuje se před vlastníma očima za nepatrného a přikládá velmi málo ceny lidským pochvalám... .

Čím větší a důkladnější je tvoje vědění, tím přísněji budeš souzen, jestliže jsi zároveň také nežil svatěji. Proto se nikdy nepovýšuj pro svoje umění nebo vědu. Vytrvej spíše v blahodárné bázni pro svoje vědění, které ti bylo poskytnutá. Domníváš-li se, že mnoho víš a že mnoho rozumíš, tu si ihned připomeň, že jest ještě mnoho jiného, co nevíš. Nebud pyšný, ale spíše se přiznej ke své nevědomosti. Proč by ses vyházel před jiným, poněvadž je přece mnoho jiných lidí, kteří tě překonávají v učenosti a kteří jsou zkušenější v zákonech nad tebe. Chceš-li něco věděti a něčemu se naučiti, co by ti výborně prospělo, nauč se umění, abys byl rád neznámý a aby si tě málo vážili.

Nejvyšší a nejužitečnější vědou jest poznání, že jsme sami nepatrny. Nepovažovati se za nic, ale naproti tomu smyšleti o jiných dobré, a považovati je za slavné, to je veliká moudrost a dokonalost. I kdybys viděl, že jiný zřejmě hřeší nebo že se dopouští nějakého těžkého zločinu, tu přece jen nesmíš se považovati proto za lepšího, poněvadž nevíš, jak dlouho vytrváš v dobrém. Jsme všichni slabí, ale nikoho nepovažuj za slabšího nad sebe... .

Každá dokonalost v tomto životě je dosud spojena s nedokonalostí a celé naše poznání není zcela prosto tmy. Pokorné poznání sebe sama jest mnohem jistější cesta k Bohu než hluboké bádání vědecké... .

Nepovažuj se za lepšího než jsou jiní lidé, aby Bůh, jenž zná lidské nitro, tě nepovažoval za horšího. Nebuď hrdý na dobré skutky, neboť soudy Boží jsou jiné, než soudy lidí. Jemu se velmi často nelibí to co se líbí lidem... .

Nic ti neuškodí, když se budeš stavěto pod všechny ostatní, ale mnoho škody ti vznikne z toho, když by ses povyšoval jen před jediným člověkem. Pokorný člověk požívá neustálého míru, ale v srdci pyšného sídlí často hněv a roztrpčenost... .

Neotvírej svoje srdce každému, nýbrž uvažuj o svých záležitostech s moudrými a bohabojnými. Stýkej se málo s lidmi mladými a cizími. Neličhot boháčům a před velikými se objevuj nerad. Družuj se s pokornými a prostými, se zbožnými a mravnými, a rozmlouvej s nimi o věcech povznašejících... .

Veliký mír bychom mohli mít, když bychom se nestarali o řeči a činy jiných lidí. O věci, které se nás netýkají. Jak by mohl na dlouho mít mír člověk, který se mísí do cizích záležitostí a jenž zevně hledá rozptýlení a který jen zřídka kdy nebo málokdy se hledí soustřediti?

Vydalo nakladatelství Kropáč a Kucharský roku 1936

ZKRÁCENO!!!

ÚVODEM

Původce tohoto jména /křesťanů, byl Kristus, který/ za vlády Tiberiovy byl popraven od místodržitele pontského Piláta....

Tacitus, Annales XV.44

Ještě do nedávna bývalo zvykem různých nepřátel křesťanství, že prostě popírali historickou osobnost jeho zakladatele, tj., Jéžíše Krista samotného....

Než, jak jest tomu s oním historickým důkazem o Jéžíši Kristu? Ponechme prozatím stranou historičnost evangelií a dnes nejmodernějšími bádáními zjištěný vznik jejich ještě před rokem stým po Kristu. Jest tu jiný velmi závažný svědek, jehož existenci nikdy nikdo nepopíral, aniž jeho listy kromě epištolky k židům bral kdy v pochybnost: sv. Pavel z Tarsu. Týž však píše v II.listě Korintském.... "ačkoliv jsme znali podle těla Krista". Podle těla, tj. osobně.... Pak jest tu historik římský na slovo vzatý, Tacitus, který promlouvaje o pronásledování křesťanů Neronem, praví: "Autor huius nominis / id es christianorum/qui Tiberio imperitante sub proconsule Pontio Pilatio supplicio affectus est..." čili máme tu nevývratné svědectví jak o historické osobnosti Kristově, tak i jeho palestinské popravě. Podobně totéž dosvědčuje Plinius ml. v listě císaři Trajanovi. Rovněž Suetonius v životopise císaře Claudia, kap.XV a židovský dějepisec Josephus Flavius ve svých Starožitnostech židovských kap.XX,9. Tedy těmito pohanskými osobnostmi prokázáno jest totéž, co jinak přesně zaznamenávají listy papeže Klimenta I./zhynul r. 103/ a sv. mučedníka Ignacia antiochejského, jenž roku 109 za císaře Trajana byl v římském Colosseu předhozen lvům....

Umučení Páně činí nám přímo hmatatelným posvátná relikvie sv. rubáše turinského. Tato jedinečná památka našich dějin křesťanských nebyla nikdy a nijak odmítnuta pravými nástupci Petrovými. Naopak celá řada vynikajících papežů stala se jejími horlivými ctiteli a příznivci. Tak byli to zejména papežové: Pavel II., Sixt IV., Julius II., Lev X., XI a XIII. Dále Klemens IV., VII a VIII., Jan XXII., Benedikt XIII., XIV a XV., Pius VII., IX., X., XI.... Tudiž celkem 18 nástupců sv. Petra.... Přes to sv. rubáš turinský nikdy nebyl a není žádnou naukou, žádným článkem víry, něčku-li dogmatem katolické Církve.

Může tudíž kdokoliv týž svobodně za pravý uznávati či jej popírat. Než, k obojímu musí mít dostatečné znalosti a vědomosti.... Před objevy Enrieovými r.1931 bylo dokonce dosti učených kněží, kteří se proti němu stavěli, ale dnes po přesvědčivých, přímo senzačních objevech fotografických a lékařských, těžko, velmi těžko dá se proti jeho autenticitě cos rozumného namítati....

TOUHA STALETÍ KŘESŤANSKÝCH

...Teprve helénské umění zachycuje nám v katakombách symbolicky Krista jako spanilého mladíka, bezvousého, jenž pak v IV. století zobrazen byl nejlépe v proslulé soše dobrého pastýře.... Ukřižování Páně však dlouho nemohlo být předmětem tvorby umělecké.... Nezahalené zobrazení ukřižovaného bylo právě tak nemožné jako nezahalené kázání o Něm - nevěřícím se mohl snadno státi obraz Ukřižovaného terčem posměchu.... Další překážkou byl ponižující ráz smrti na kříži.... V antickém umění zobraziti tuto potupnou smrt bylo by bývalo nemožným nevkusem. Ukřižování bylo však nejpotupnějším trestem, užívaným jen pro nejhorší zločiny stavu otrockého /Cicero/. Až když úetou k nalezenému kříži týž pozbyl své potupné povahy, zmocňuje se triumfální pojetí námětu Ukřižovaného. Ukřižovaný netrpí na kříži, ale vítězí nad smrtí. A tu zobrazený býval v tunice, tj. v antickém spodním šatě, jak krásné toho doklady

můžeme vídat na foru římském v prastarém mariánském chrámě Sta. Maria Antiqua... Odtud pak gotikou, renesancí i moderním uměním dostalo se obrazům tragedie Golgotské co největšího rozšíření.

♦♦ Druh sv. apoštola Pavla, sv. Lukáš, "lékař mileny" a malíř prý zároveň, zanechal nám prý nejstarší portrét Páně, jak uctívá se podnes v Sancta Sanctorum v Římě pod jménem "La sacra tavola". Ještě ve starověku proslulým se stal obraz tváře Kristovy, zvaný "Z Edessy", jejž prý sám Spasitel poslal mezopotámskému králi Abgarovi. Přes Cařihrad dostal se do Janova, do chrámu sv. Bartoloměje, ale jest již sotva znatelný. Pochází z II. století naší křesťanské éry. Dobrá kopie jeho nalézá se ve španělském Escuriale... Ještě bylo jedno proslulé antické zobrazení tváře Spasitelovy, tzv. "Kristus smaragdový", uloupený při konečném dobytí Cařihradu Turky z pokladnic byzantských králů. Sultán dobyvatel jej však vyměnil za zajatého bratra, poslav jej darem papeži Inocenci VIII. Shoduje se úplně s popisem Kristovým v apokryfním listu Pilátově, zasláném prý císaři Tiberiovi, o němž se ještě zmíní... .

... Vše to jsou díla umělecká sice nesmírné ceny, jímž jako víceméně nedokonalým pokusům o nedostižitelné a původní chybělo přec a provždy chybět bude jediné, to nejdůležitější: jsou to jen inspirovaná díla lidská, jímž teprve nejmodernější věda fotografická na sv. rubáši turinském objevila soupeře nepřekonatelného v autentické, pravé, původní svaté tváři Kristové....

DĚJINY SV. RUBÁŠE TURINSKÉHO

Tato na výsost zajímavá a jedinečná památná, jíž právem se přisuzuje že asi 36 až 42 hodiny hóstila tělo Spasitelovo, má svoje poutavé dějiny. Jest to vskutku vedle dřeva sv. kříže nejvelkolepější relikie křesťanstva, neboť s úžasnou věrností nám dochovala otisk celého těla Kristova s veškerým jeho překrutým umučením...

Všichni čtyři evangelisté zaznamenali shodně, že "Josef z Arimatie, tajný přívřazenec Kristův ve veleradě, dodav si odvahy, přišel k Pilátovi a žádal jej za tělo Ježíšovo. Pilát však se podivil, že by již byl mrtev a povolav k sobě setníka, otázel se ho zdali již zemřel. A zvedl to, daroval tělo Josefovi. Josef pak nakoupiv tenkého plátna /řecky agoráras sindona/ a sňav ho /z kříže/, obvinuv ho v plátno a položil do hrobu" /Mar. 16,43 až 46/. Sv. Jan pak proti prvým třem evangelistům, kteří ono plátno nazývají sindon, mluví o prostěradlech /othonia/ a zmiňuje se o Nikodémovi, že "přinesl smíšeninu myrrhy a aloë, asi 100 liber /t.j. našich asi 31 kg/". "I vzali tělo Jéžíšovo a obvinuli je prostěradly a vonnými věcmi, jak jest u židů obyčej pochovávati" /Jan 19,39,40/

Dále vypravují nám všichni evangelisté shodně o ženách, které následujícího dne po sobotě přišly časně ráno ke hrobu, aby pomazaly Jéžíše, ale uzřely již kámen odvalený a hrob prázdný. Sv. Jan stejně se sv. Lukášem vypravují, že oba učedníci Páně, Jan, miláček Páně a Petr přišli ke hrobu již prázdnému a naklonivše se, uzřeli prostěradla, ana leží o sobě, ale potní roucho stranou svinuté...

Jistě, že ona plátna, zvláště toto polsední, nezůstalo nepovšimnuto a že tyto věci... těšily se zvláštní úctě a ochraně u prvých křesťanů, třebaže se o nich nic bližšího nedozvídáme. Péčí sv. Heleny soustředily se památky umučení Páně v Carihradě, nově založené metropoli jejího syna Konstantina. Historik byzantský, Niceforos Callistus ze XIV století, zaznamenává, že císařovna Pulcheria /399-453/ uložila posvátná hrobní plátna, která dostala od císařovny Eudosie, v nově postavené cařihradské bazilice S. Maria v Blankernách. Tam se o nich zmiňuje sv. Braulion, biskup saragozský /VII století/ a sv. Jan Damascénský /VIII století/ a Vilém, biskup týrský, r.1171, kterému je ukázal mezi svými poklady sám byzantský císař Manuel Komnenos. V červnu r.1201 M. Mesatiris obhájil je proti uchvatiteli J. Kommenovi.

Sv. rubáš s otiskem těla Bohočlověka těsil se v řecké církvi nesmírné ústě a známosti. Byl dokonce směrodatnou památkou pro vytvoření řecko-orientálního kříže... Týž kříž, jak znám, chová dvě vodorovná ramena a dole pak třetí, šikmo jdoucí od prava nahoře nalevo dolů. Nejhořejší krát-

ké značí tabulkou s trojjazyčným ortelem smrti, prostřední nejdelší je skutečně rameno kříže zřídlcovaného /crux immissa/ a nejdolejší pak šíkmá jest domnělá opora nožní, zvaná suppedaneum. A proč jest šikmá? Protože na sv. rubáši prostým okem vidíme /neznajíce, že jest to otisk, pravý fotografický negativ/, že pravá noha jest zkrácena, levá pak prodloužena. Tidíž byla-li tu nějaká opora nožní, musila probíhati šikmo směrem výše naznačeným. Zejména kupole chrámů v moskevském Kremlu vesměs měly podobné kříže. Tedy opět jeden důkaz, že sv. rubáš nemohl vzniknouti teprv ve Francii v XIV či XIII století, což jest historicky zvlášt důležito.

...V roce 1202 videl jej v Cařihradě rytíř Robert de Clari. Roku 1204 dobyla však tohoto města čtvrtá křížácká výprava a při dělení kořisti dostal jej za odměnu Otto de la Roche, vůdce vojsk markýze z Montferratu. Týž poslal jej svému otci, který jej svěřil kol roku 1206 biskupu Amédéovi v Besanconu. Tamtéž bývalo častěji v biskupském dómu i vystavováno. Leč r.1349 shořela katedrála v Besanconu, kde sv. rubáš byl uschováván a týž na rok zmizel, aby znova, leč poškozen, objevil se v Lirey v Champagni. Tam byla zhotovena jeho kopie, která byla zaslána do Besanconu, leč posléze r.1794 za revoluce francouzské, na rozkaz "Komitétu pro veřejné blaho" spálena. Originál však zůstal v rukách rodu Charny. R.1418 nový pán v Lirey, hrabě de la Roche st., Hyppolit, oženil se s Markétou di Charny. Tato v květnu r.1452 daruje sv. rubáš dceři kyverského krále, provdané za Ludvíka I z rodu Savoia, v němž pak zůstává až podnes. Týž rod jest rodem královským sjednocené Itálie a opatruje tuto převzácnou relikvii s největší úctou a péčí. Tehdy sídlil v Cahmberye a sv. rubáš byl tam chován v kapli, který se po něm nazývala "Svatou kaplí".

Za zmatků kalvinistických a hugenotských v noci z 3. na 4. prosince 1532 tato nejvzácnější památka křesťanstva málem nepadla za oběť plamenů, které zachvátily tuto kapli. S nasazením vlastních životů pronikli jiných mořem dva františkáni, klíčník vévodův a kovář, který na hořícím oltáři vylomil zámky a osvobodil v krajině nebezpečí se ocitnul sv. rubáš ze stříbrné skříně, již již se roztékající. Podstoupila tehdy po druhé takto přesvatá památka svoji zkoušku ohněm a první vodou, jak se v následující kapitole zmíním. Ale odnesla to osmi symetrickými těžkými spáleninami, které byly za dva roky po té v r.1534 v klášteře cnamberských klarisek dosti primitivně vypraveny.

V následujících těžkých zmatcích válečných bloudil sv. rubáš po mnohých krajích francouzských, byl též v Belgii uschován, kde jej kopíroval proslulý malíř Albrecht Dürer z Norimberka /r.1516/, pak opět v Nizze, až posléze vévoda Emanuel Filiberto Savojský k vůli Karlu Boromejskému dal jej přenést r.1578 do Turina, kde již zůstal v kapli zámku vévodského. Tamtéž r.1613 spatřil jej sv. František Saleský a r.1639 sv. Jana de Chantal. Proslulý architekt Guarini vystavěl pro něj r.1694 nádhernou kapli v královském paláci hned za presbytářem dómu z působivého černého mramoru a tam spočívá v drahocenné stříbrné schráně na skvostném oltáři od Bertoliho.

Slavný apoštol pravosti sv. rubáše, bývalý profesor fyziky a chemie na salesiánském lyceu Valsalice, P. Noguier de Malijay, vypočítává ve své knize veškerou do roku 1930 vyšlou literaturu a všechna veřejná vystavení této posvátnosti. V minulém století byla veřejně uctívána v r.1814, když král Vittorio Emmanuele I, po pádu Napoleonově se opět vrátil do své rezidence v Turině. Roku následujícího poctil ji papež Pius VII, vracející se z Fontainebleau ze zajetí francouzského, a r.1822 pozdravil ji nastupující král Carlo Felice.

V roce 1842 oslavena byla svatba krále Vittorio Emmanuele II s Marií Adelaidou veřejným uctíváním této relikie. Totéž bylo r.1868 při svatbě krále Umberta s Margheritou. Poslední pak veřejné zpřístupnění této památky v minulém století bylo u příležitosti turinské výstavy posvátného umění v r.1898, a to od 25. května do 2. června, a tehdy poprvé byla fotografována nadšeným amatérem advokátem Seconde Pia, jehož fotografické zachycení sv. rubáše vyvolalo světový rozruch, trvající dodnes.

Ve XX. století stalo se tak až v r.1931 opět u příležitosti sňatku prince piemonetského s dcerou belgického krále Alberta, Marií Josefou. Tehdy, ve dnech 3. až 24. května, shlédlo tuto nesmírnou vzácnost křesťanství

na dva miliony lidí a cav. G. Enrie, fotograf z povolání fotografoval ji dvakrát na různé desky....

SV! RUBÁŠ PROSTÝM OKEM

...Sv. rubáš turinský jest zaručeně původní antické, čistolněné plátno, zděli 4m 36 cm a zšíří 1m 10 cm, tedy dostatečné, aby plně zakrylo mrtvolu muže, měřícího i 1m 80 cm!

O jakosti jeho ponechme slovo textilnímu odborníku cav. Virginio Timossimu....: "Sv. rubáš, po židovsku sadin, tj. široké plátno, hodící se k různým účelům, jest celolněné, husté, neprůhledné, utkané z příze hrubé, nestejnoměrné /ručně předěné/ a ze surových vláken. Dostava této látky má na 1 čtv. cm 40 nití osnovních a 25 útků na cm. Vazba je /čtyřvazný/ kepr diagonální, lomený po vzoru starých damašků jako klas v pruzích as po 1 cm, tj. 40 nití a vykazuje zřejmě stopy nedostatku rukodlné domácí výroby /nepravidelnosti ve vazbě i hustotě/. Lze pak přibližně stanoviti jemnost příze, která odpovídá č. 70 osnovy dle angl. číslování pro len a č. 50 příze útkové". Vedle toho praví Timossi, že vlastností čistého plátna jest dokonale absorbovat, kterážto okolnost velmi přispěla k našemerné dokonalosti těchto otisků.

Plátno toto bylo znalci prohlášeno za skutečně původní antické plátno, odpovídající přesně zaručeným antickým plátnům orientálním....

Tedy na tomto, dnes poněkud nažloutlému, širokém hrobním plátně, vidíme pouhým okem dosti zřetelné obrysů mrtvoly mužské, značně vysoké, a to s obou stran, zepředu i ze zadu otisknuté. Tyto dvojnásobné otisky povstaly tím, že mrtvola položena byla naznak na jednu polovinu téhož pohřebního prostěradla a zanechala tu obrysů týlu hlavy, krku, zad, svalstva pánevního i dolních končetin ze zadu. Druhá pak polovina přes hlavu byla přehozena vpřed, takže na sobě otiskla obličeji, prsa, zkřížené ruce a dolní končetiny zepředu.... Vedle této dvojité postavy jest na hrobním plátně nejnápadnějším zjevem, že podle ní po celé délce táhnou se dvě řady temných skvrn, uložených symetricky. Tyto zpočátku dost rušivě působí na pozorovatele. Probíhají po celé délce na rozhraní první a druhé a pak třetí a čtvrté čtvrtiny, takže otisky mrtvoly jsou jimi jakoby orámovány. Na první pohled poznáváme, že se tu jedná o propáleniny, které buhudík spálily částečně jen ramena a paže /záloktí/ obou figur zepředu i ze zadu, ale jinak nejdůležitější části otisků nechaly nedotčeny. Propáleniny pak na vrcholném stupni byly dokonalé, takže ztracená tkán musela být vyspávána záplatami, což opět na první pohled zjištujeme. Vedle nich pak v různých stupních zuhelnatění a tomu odpovídající barvě vyskytuje se místa, kde poškozené hrobní plátno ještě drží pohromadě. Jest pak osm největších poškozenin, které celku sv. rubáše dávají nezapomenutelný ráz.

Jsou to památky a zkoušky ohněm, které svaté prostěradlo přestálo při požáru sv. kaple v Chamberách r. 1532.... Jejich symetričnost sama odhaluje svůj původ v tom, že sv. rubáš při požáru ve stříbrné schránce uložený, byl mnohonásobně přeložen a když žárem ohně tato počala se tavit, jediná velká krůpěj tekutého stříbra propálila tyto symetrické otvory i zuhelnatěli my prof. dr. A. Tonelli.... stanovil přesně způsob tohoto složení, které bylo učiněno 4x na šířku a 12x na délku, čili sv. rubáš byl zmenšen na 1/48 svých rozměrů na 27x36 cm, což byly přibližně rozměry stříbrného pouzdra, o němž historik požáru z r. 1532 výslovně praví, že se již roztékalo....

V tutéž dobu vznikly na této převzácné památce ještě druhé symetrické skvrny, ukazující na jiný původ než propálení. Přirozeně, aby tato přesvata relikie mohla být vytážena z rozpáleného pouzdra stříbrného, muselo být značně ochlazeno vodou. Nuže, tato voda vytvořila řadu pěti kosočtverců uprostřed plátna probíhajících s okraji jakoby vroubkovanými nebo vystříženými. Jim pak po stranách odpovídají přesně jiné půlkosočtverce na znameně rovněž toto vše bylo způsobeno přeložením. Zvláštností pak je, že místa takto znamenaná jsou ta, která přívalem hasicí vody zůstala suchá a nedotčená, kdežto celé ostatní plátno bylo jí promočeno. Nuže, chemickým bádáním čpavku vytváří dvě složky barvité: aloetin a aloin. Prvá jest naprosto vodě nerozpustná, tudíž nezničitelně zbarvuje plátno a tvoří hlavní podklad

otisků sv. rubáše svým růžověhnědým odstínem. Pakliže alioin ve vodě rozpustný po požáru v ~~xxix~~ Chamberách ještě zintenzivněl, oživila se tím veškerá kresba obrysů mrtvoly až na ona jaksi mdlejší místa svrchu popsaných kosočtverců a jich polovin. Tak prošel sv. rubáš vedle silné zkoušky ohněm ještě svoji zkouškou vodou, která každý falzifikát by musela smýti aneb nenapravitelně poškoditi.

A kdy se přihodila první zkouška ohněm? V Besanconu r. 1349, o níž jsme se v dějinném přehledu byli zmínili a po níž pak zůstaly okrouhlé spáleniny co díry mezi oběma otisky postav a pak ještě několik drobnějších podél kyčlí, zvláště vzdu. Zjistil to bezpečně svým rozborem inž. G. Porché z Versailles. Ve středověku pokládány byly tyto spáleniny za otisky nějakých řetězů.

Ještě musím něco předeslati, a to zvláště nápadnou věc, že totiž na fotografiích sv. rubáše vidíme jakési nepravidelné, silně světlé neb černé čáry /dle toho, jest i táz je pozitivem či negativem/. Při intenzivním osvětlení fotografickém jeví se nám takto záhyby nebo zřásnění sv. plátna hrobního, které povstaly při svinování jeho dovnitř na středověké ještě podšívce. Nedají se většinou vůbec odstraniti....

Nejhlnějším ale zájmem pro nás jest již zmíněná postava lidská muže, skonavšího v nejlepším svém rozmachu sil, otisknutá zepředu i zezadu. Je vzácně vysoká a do poslední písmenky nese věškeré stopy Umučení Páně, jak souhlasně vylíčili je všichni evangelisté.... Minulá století tučila sice, že tu jde o otisky mrtvoly muže, ale jaksi deformované. A po celé toto období do konce minulého století byly to hlavně stopy přesvaté krve Kristovy, které byly předmětem nejhlnější náboženské úcty. Otiskům se tehdy jen nedostatečně rozumělo a, jak uvidíme, do vynalezení fotografie ani se rozumět nemohlo!

Barva sv. rubáše jest bílá, slabě nažloutlá s narůžovělým nádechem a otisky mrtvoly na něm jsou přísně jednobarevné: seppia, tj. růžovětmavohnědě. Bez zřetelných přesných obrysů přecházejí tyto do svého okolí, v něm se ztrácejíce.... Pouze tam, kde spatřujeme krevní skvrny, přechází barva jejich, již zcela přesně ohrazených míst, v barvu silně rezivou....

Otisky postav vytvořeny jsou granulemi, tj. zrníčky hustě vedle sebe seskupenými. Jsou tím intenzivněji zbarvená, čím bezprostředněji mohla mrtvola, v tomto svatém rubáši zahalená, působiti na zrníčka aloé a myrrhy, jimiž toto plátno bylo hustě posypáno. Otisky pak vznikly tím způsobem, že aloé alkalickými výpary těla bylo proměněno v nerozpustné býrvi vo aloetin, které tvoří hlavní podklad celého tohoto záhadného a zajímavého zjevu.

Otiskům těmto chybí přesné obrys, přecházejí volně, či lépe řečeno ztrácejí se ve svém okolí. Jest tu dán nepřetržitý, plynulý přechod od nejintenzivnějšího růžověhnědého zbarvení do nažloutlé bělosti původního plátna.... Naproti tomu otisky ran, krve a pod., pokud ovšem hrubotkané plátno to připouští, mají zcela jasné a přesné ohrazení a barva jich jest sytě rezatá.

Otisky zepředu dávají nám podobu lidského těla s podivuhodnou přenosností, ba krásou, na niž naprostě žádný středověký umělec nestačil.... Oproti veškeré tradici ukazují tyto otisky Ukřižovaného probitá zápěstí a ne dlaně či hřbety rukou. Vedle toho mrtvola zbavena jest jakéhokoliv kousku šatu, kdežto Kristus na kříži dle přísného židovského zvyku musel mít kol beder apon menší roušku uvázánu.... Jediné mrtvola připravená k nabalzmování této více nepotřebovala. Žádný pak středověký malíř nebyl by se za žádnou cenu odvážil podobného rouchání. Ostatně všechny falzifikáty a kopie z těch dob mají bezpodmínečně přikreslenou bederní roušku. Je to jedinečná věc v zobrazování Krista, řekl bych delikátně vyřešená překříženýma rukama Spasitele. Opět něco, co žádnému falzifikátoru ani na mysl nemohlo přijít.

V obrysech těla vidíme přesné krvácení zaživa: čelo, záhlaví, od trnové koruny, hřbet levé ruky, obě předloktí, plosky nohou od hřebů. Všude jsou to otisky krveřinoucí se zbrány, způsobené akcí srdeční, kdežto z rány pravého boku vytéká již - ana tu chybí srdeční "vis a tergo", síla pokoliv jiná tekutina jenom svojí tíží. Opět jest to věc, na kterou před zjištěním Harweyova oběhu krevního v roce 1628 žádný středověký malíř XIV.

42

století připadnouti nemohl - připomínám to jako lékař.

Celé tělo poseto jest zepředu i ze zadu stopami bičování, o kterém obšírněji zmiňuji se vvVI kap. přitomného dílka. Zde zdůrazňuji jako všichni autoři, o tomto tématu jednající, nápadně husté vyskytování se otisků asi 2.5-3 cm dlouhých, malíčkých činek a to vždy po páru. Prý jest takových páru napočteno asi 40, což by odpovídalo zákonnému počtu šlehů při římském bičování. Jsou to zřejmě stopy smutně proslulých římských důtek /flagrum romanum/, na nichž zrnkovité zbarvení jest zvláště syté a živé. Jsou tu též stopy šlehů jiných, vějířovitě se rozbíhajících, zvláště po stranách na kyčli, pocházející od jiných nastrojů ukrutnosti, asi od trnitych metel aneb bičů atd.

Nejsilnější a nejzřetelnější otisky tu vyznačené odpovídají partiím těla, které při podložení prostěradla pod mrtvoulu, nebo při jejím přikrytí, očty se co nejbliže tomuto plátnu. Opačně chybějí vesměs části těla, které od tohoto krytu plátna hrobního byly víceméně vzdáleny, jako: krk, horní část hrudníku, slabiny, prohnutí v kříži, jamky kolenní, části běrců nad patami, přední polovina levé nohy. Jinými slovy, ony více vyčnívající tělesné části: vlasy, nos, oblouky očnicové, knír, vous, rty, ramena, předloktí, ruce, lopatky, páter, svaly sedací, kolena, horní poloviny běrců a plosky nohou jsou tu zcela jasné otisknuty oním zvláštním červenohnědým zbarvením plátna. Naproti tomu jsou bez jakéhokoliv otisku, tudíž zcela chybějí části těla prohloubené: oční důlky, rýhy nosolícní, rýha retrní, krk, klíční kosti, horní část hrudníku, postranní části břicha, postranní části prohnutých beder atd.

Čili ještě přesněji řečeno: tyto otisky jsou čistě negativními, mají obrácenou hru světel a stínů jakož i obrácené strany těla /je to tzv. zrcadlový obraz, pravou ruku vidíme v zrcadle vlevo, levou vpravo, aniž si to rádně uvědomujeme/. A toto vše s naprostou přesností odpovídá fotografickému negativu. Naproti tomu otisky ran a krve chovají se jinak. Povstaly bezprostředním dotykem, přitisknutím, prosáknutím sv.plátna... Jsou tedy otiskem pozitivním a správně rýsuji se negativně na negativu fotografickém. A obojí chovají se správně před čočkou aparátu fotografického, na jeho deskách a kopiích...

Ještě podotýkám, že mikrofotografie kteréhokoliv výseku otisků sv.rubáše nikde nezjistily stop jakéhokoliv malířského prostředku /pro středověk přichází v úvahu jedině tempera, smíšenina to bílků či klima s barvami, kdežto moderní anilinová, ve vodě rozpustná barviva, vynalezená teprv v minulém století, vůbec tu nepřicházejí v úvahu/, aniž jakékoliv malířské techniky. Vše vytvořeno jest seskupením zrnitých skvrn, okrajů rozplizlých a v sebe přecházejících, které prostě prosáklý plátno.

Přirozeně nás bude co nejvíce zajímat pravdějpodobnější výklad jejich vzniku... V roce 1931 byly utvořeny dvě vědecké komise: italská s předsednictvím kardinála turinského Msgr. Fossatiho, a francouzská s kardinálem Verdiérem z Paříže v čele. A tyto plně prevzaly nejpřijatelnější dnes a nejpravděpodobnější - protože přímými pokusy potvrzené - vysvětlení biologa, univ.prof. Vignona z Paříže, a to chemickým působením na dálku čili vaporigrafismem, jak říkají italové.

Základem této teorie jest zjištění, že aloe působením zásaditých chemikalií proměnuje se v nerospustné barvivo aloetin, jež dychtivě v sebe ssaje lněné plátno. Přesněji řečeno, pot, krev, výparы rozkladu, zkrátka vše co obsahuje močany, proměnuje se chemicky v uhličitanu ammoniatu a pak ve čpavek, který pak váže chemicky substanci aloe. Zjistil to slavný chemik Colson.... A tyto pokusy s naprostou pozitivním výsledkem vykonal prof. Vignon... Učinil si sádrový odlitek obličeje i postavy lidské, a napojiv tuto sádrnu čpavkem, docílil zhruba podobných výsledků na plátně posypaném aloe...

Cely středověk i novověk do konce minulého století nerozuměl dostatečně této převzácné památce turinské, až posléze r.1898 podařilo se rozrešiti její záhadu nečekaným způsobem.

Věda dnes po 19 staletích fotografuje tělo Kristovo

V otázce autentičnosti sv.rubáše turinského učinila naprostý obrat,

43

přímo objev, jedno z nejmladších odvětví vědeckých, fotografie... Při výstavě v r. 1868 italský malíř Reffo namaloval sice, a to dosti správně, obrůsky postavy tohoto hrobního plátna, ale teprve r. 1898 salesián P. Noguier de Malijay, profesor fyziky a chemie na řádovém lyceu turinském, dosáhl od krále Umberta I. svolení, aby pomocí fotografie pořízena byla naprostě věrná kopie tohoto nejzásnějšího pokladu královské rodiny italské. Prací touto pověřen byl fotograf-amatér nad jiné způsobilý, turinský advokát Secundo Pia, kterému se tento skutečně dosti obtížný snímek podařil. Pouze s nejvyšším vypětím vůle dovedl překonati svůj úžas, když ve vývojce náhle se mu ukázal pozitivní obraz obličeje Kristova, což vůbec nečekal... A vskutku tato jeho fotografie stala se světovou událostí. Stejně 33 roky po té, přezkoušení jeho objevu odborníkem na slovo vzatým, Giuseppem Enriem, nabyla rovněž světového významu....

Před r. 1898 ... nikdo nemohl mít tušení o tom, že otisky tohoto sv. prostěradla jsou dokonalým negativem, tj., chovají se naprostě jako fotografická deska... Věc, která před vynalezením fotografie, dnes pomalu 90 let starým, nikomu vůbec ani na mysl připadnout nemohla, poněvadž negativ se nikde v přírodě nevyskytuje....

Enrio fotografoval při 16.000 a pak při 20.000 svíčkách... Nejdůležitější pak ha věci jest, že desky i snímky Enrieovy byly úředně, komisionel je pěti odborníky prohlédnutý. Úředním pak spisem turinského notáře Giulio Turbila č. 122.260 z 28.5.1931 bylo potvrzeno, že tyto negativy desek fotografických ani v nejmenším nebyly retušovány a že pozitivy jsou jejich věrnou kopí.

Kdo se pak jen poněkud vyzná v tomto "černém umění" zná, že pozitiv sv. rubáše, tj. bílé prostěradlo s tmavými otisky získává se normální cestou pouhým okopírováním negativu na citlivý papír. Naproti tomu získání negativu fotografického čili správného obrazu Spasitelova ze sv. rubáše můžeme docílit jedině tak, že první negativ desky kopírujeme opět na fotografickou desku /činíme vl. její diafrozitiv/ a z této pak novým okopírováním na fotografický papír obdržíme žádanou věc....

Zvětšenina fotografická, prokazujíc tak úžasné služby na př. soudu nímu znalci písma, ale zvl. i ve mědě lékařské hojně používané, rozhodla spor o pravost sv. rubáše s nešekanou přesností a důvodností. Důkazy toho dle výpočtu Enriova jsou tyto:

1. Otisk těla na rubáši jest dokonalým negativem s vyjímkou oněch krevních skvrn a nevznikl lidskou rukou.

2. Zvětšeninami jest vyloučena j. náhodně stopa jakýchkoliv barviw nebo tahů štetce, nákresů či spodních náčrtů atd.

3. Hra světel a stínů nemá nikde přesných hranic, ale zvláštní "se vytrácení".

4. Krevní skvrny přesně ohrazené jeví ostrý charakter otisků dotykem, jsou intenzivní a jsou ze všeho nejsilněji vyznačeny.

5. Otisky jeví naprostě přesné a dokonalé anatomické proporce, jejich fyziognomie prozrazuje osobnost i rasu. Neznetvořují jich ani otoky ani na př. zlomenina nosu.

6. Ve stínech otisku, v nejpodstatnější to časti všeho, tkáni sv. rubáše se jeví naprostě neporušeným.

7. Negativ otisku nejen sám obdivuhodně přesně zachycuje zevní formu tváře Spasitelovy, ale což hlavního: i výraz jeho duše!!!

Ano, zvýšením fotografické techniky zvyšuje se i autentičnost této převzácné památky Kristovy. Těchto úžasných výsledků dociluje nejen odborník Enrie při svých tisících svíčkách umělého světla, Totéž zjišťuje i fotografie reportéra na sv. rubáši před turinským domem v plné záři sluneční, vystaveném na rozloučenou, ale i každý snímek fotoamatéra, jež muž se poštěstilo "správně zmáčknouti" sám do své kamery na světě jedinečný předmět. A na dva miliony návštěvníků i poutníků mohlo tohoto požehnaného roku 1931 na vlastní oči přesvědčiti se o tom všem, co rozebírá a ilustruje obsáhlá kniha Enriota o 165 stránkách...

Krajní krutost umučení Páne

Jak již z minulých kapitol vysvitlo, chová sv. rubáš turinský nad míru zřetelné otisky mrtvoly muže orientálního původu v nejlepším rozma-

44

chu tělesných sil. Tyto vykazují do nejmenších podrobností všechny stopy útrap přehořké smrti Kristovy, jak nám ji popsali očití svědkové, evangelisté...).

Nejpřednější věcí, na níž utkví naše oko při prvním pohledu na sv. rubáš, jsou četné stopy krve, hojně se vyřinuvší z ran, které nevznikly jinak, nežli že na hlavu zmučeného vložena trnová koruna.

Máme tu především krvácení zepředu a ze zadu. Krvácení na rozhraní vlasaté části hlavy a ~~čela~~ čela vzniklé tím, že ostré předměty - trny - v hojném počtu probodly jemné cévy krevní, z nich vyřinuly se zaživa hojně potůčky neb apon bohaté krupěje krevní. Některé stékaly dolů, až obočí, zvl. levé, je zadrželo. Jiné pak, razíce si cestu hustým, dlouhým vlasem, octly se na povrchu skrání čela atd. Jiné zas slepily tyto vlasy tvorící v posmrtném zjevu jakoby orámování dlouhého, úzkého obličeje a usadily se zde i onde, porůznu. Charakter krvácení svědčí tomu, že dlouhé, ~~ostre~~ ostré trny nabodly tu četné tepny a žilu krevní, netrhajíce přílišně stěn jejich, jak jistě by to bývaly učinily trny krátké a zahnuté planého šípku. Pak tu jest krvácení tepenné a žilné. Prvé jeví se v hojném počtu krů pějí krve vytrysknuvší z propichnuté tepny zvl. na skráních, ačkoliv ono nad levým obočím rozhodně jest žilného původu. Druhé projevuje se hlavně v zátylí v stékajících potůčcích této přesvaté tekutiny.

Vzadu vidíme pak tuto ztrátu krve poněkud význačněji: dlouhé, hadovitě se vinoucí pramenky krve z hloubi vlasaté části temene a zátylí dostávají se k povrchu již zesílené delším krvácením. Více pak jest jich vlevo než napravo. Na temeni vidíme pouhé dvě kapky krve, kdežto ostatní místa zkrvavená odpovídají přesně největšímu objemu hlavy, táhnoucímu se kol čela a vyvýšeniny kosti týlní.

Jinými slovy byl to klobouk z trní, který právě v těchto místech nejvíce doléhal a zranoval. Protože pak hlava trním korunovaná patřila odsouzenci, přibitému na kříž, právě toto svislé břevno kříže, ať při přibití na kříž nebo při a po vztyčení jeho, vráželo ostré a dlouhé trny této koruny do měkkých týlních částí. Jinak by tyto zadní potůčky krve nebyly ani tak vyznačeny, kdyby před ukřižováním byla bývala Kristu tato koruna byla snata. Rovněž krev, pot, prach a vlasy byly by se tu bývaly spekly v jedinou černavou masu, takže nikdy bychom neměly oněch hadnitých krvácejících potůčků v zátylí. Pročež otázku exegetu, zda Spasitel byl ukřižován s trnovou korunou nebo bez ní, nutno odpověděti s rozumným: s touto!

Vzhledem pak k tomu, že trny koruny Spasitelovy, chované v pokladu svatopetrském i u Sancta Croce di Gerusalemme v Římě, pak i onen krvácející trn v Andrii /krvácí, když Velký pátek připadne na 25/III na Zvestování P. Marie, což naposled se stalo v r. 1932/, jsou nesmírně dlouhé, až 8-10 cm, přikláňí se k názoru, že sv. koruna trnová byla spletena z větviček alioho východního /Acanthus orientalis/, jenž má nesmírně dlouhé, husté a špičaté trny. Mohou pak tyto zraňovati hlavu, i když se od ní nalézají na větší vzdálenost, o čemž kdokoliv se může lehce přesvědčiti s naším divokým hlohem.

Z těchto příčin chovám se dosti skepticky k jiné relikvii, prý též autentické, chované v slavné katedrále Notre-Damské v Paříži. Táž skládá se z dvojí části: především z jakéhosi věnce z pevného síti, uvinutého na šíři 1.5-2 cm, značně většího než objem hlavy. Týž jest nyní využit v zlatém drátem a sloužíval za podklad k dalšímu sítoví, které přidržovalo pak trní do něho vpletené... Prý sv. Helena přivezla ji z Palestiny a pařížský biskup sv. Germain dostal z ní trny od císaře Justiniána /527-563/. Byla chována v Cařihradě, odkudž císař byzantský Balduin ji poslal do Francie sv. Ludvíku IX. králi, co zástavu na půjčku 200.000 liber, peníz to na tehdejší dobu ohromný...).

Oblíčej jest dalším dokumentem utrpení osoby, vydané za živa, však nedlouho před smrtí, nejrůznějším týráním všanc. Vidíme to vše přesně zacycheno v posmrtných otiscích na tomto hrobním plátně... Jestk to především pravá lícní kost, která po ranách, nedlouho před smrtí utrpených, jest dosti oteklá. Týž otok sestupuje na pravou tvář a nad rýhou nosolícní a retní ještě více vystupuje. Energický nos orientální jest přeražen ve své horní třetině a mírně vlevo vysunut. Pravé horní víčko, znacně otekle,

45

přechází v podobnou zduřeninku vnitřního koutku pravého oka. Zdá se, že jest natrženo, stejně jako i levé chřípí. Také dolní ret pevně semknutých úst a levá část brady, pokryté vousem, je značněji naběhlá, takže rozdelení plnovousu vybočuje značně nalevo. To vše ještě po tolika staletích svědčí o ukrutnosti neliidského zacházení s obličejem odsouzencovým. Též oba horní očnicové oblouky s obočím značně vyčnívají. Jistě, že na nich se zachytilo mnoho ran...»

Jak tvrdily klarisky v Chamberách, které při záplatování prohořelých částí sv. rubáše týž mohly po 14 dní pozorovati z největší blízkosti - ostatně totéž tvrdí i Rnrie na podkladě svých nejzdařilejších fotografií - nese i obličeji Spasitelův stopy bití a bičování... Vše tudíž navzájem doplňuje a potvrzuje potupné utrpení Kristovo jak před veleradou židovskou, tak i týráni bezbranného, k smrti odsouzeného soldateskou římskou v praetoriu hradu Antonia v Jeruzalémě...»

Na pravém rameni, značně oproti levému sníženém, můžeme pozorovati ještě jinou, zvláštní věc. Na otiscích hrobního plátna turinského vidíme značné pohmožděniny, otlačeniny a rýhy, jako by nějaký těžký předmět /váha kříže Spasitelova byla cca 1 q/ byl tlačil na toto rameno a vryval do něho četná zranění, tvořící pak tzv. "šesté stigma". Bude o něm řeč v kapitole osmé. Tedy nová věc, naprosto nečekaná a na výsost zajímavá.

Něž další věc jest ještě důležitější. Po tolika staletích čteme stopy něčeho, o čem našemu zchoulostivělému a přelidštělému pokolení se ani ve snu nezdálo! Mrtvola muže, zavinutého v tomto původním antickém plátně, byla před smrtí příšerně a nade všechno pomyšlení krutě zmrskána a zbičována! Stopy jejího ztýrání ještě po tolika staletích výmluvně mluví k nám a sdělují, jaká strašlivá, krvavá exekuce předcházelala vlastní, neméně krutý trest smrti křížení.

Celé tělo Spasitelovo zepředu od hrudi počínaje, přes břicho, ruce, kyčle, stehna, holeně, vzadu: přes obě ramena, lopatky, bedra, svaly sedací, lýtka atd., vše poseto je nesčíslnými ranami, z nichž mnohé, zejména na stehnách, vějířovitě se rozvíhají. Proplétají, křižují a prolínají se navzájem, takže vskutku není na celém těle místečka zdravého...»

Rány tyto vzbuzují dojem vředů po celém těle rozsetých a tím těžké choroby kožní, malomocenství téměř, takže jedině tyto otisky dávají nám plně a jasně pochopiti oprávněnost slov tohoto proroka: "my pak měli ho za malomocného, od Boha zbitého a raněného" /Is., 53,4/ - "před jakými si lidé tvář svou zastírají" /Is., 53,3/.

Pravdu měli dále Klarisky, že "rozdílnost ran svědčí, že biřici Krista bičující, používali nejméně dvojích nástrojů: trnity metel a řemení s olovem. Rány jejich /flagra i bičū/ jsou tak četné na jeho hrudi a bříše, že stěží lze naléztí místo velikosti špendlíkové hlavičky, které by bylo prosto těchto ran: kříží se navzájem a rozprostírají se po celé délce těla až na plosky nchou".

Mezi ranami metel, bičů i důtek římských, jimiž v přehojné míře častovalo Spasitele šest vojínů římských z Cesarey, posádky to známé v Palestině svou protizidovskou nenávistí - zřejmě převládají rány zděli as 3 cm, v párech se vyskytující. Napočítalo se jich prý na 80, což by odpovídalo 40 ranám důtek při římském způsobu bičování povolených, aby tím život odsouzenců nebyl ohrožen. A důtky, flagrum romanum, tvořeny byly dvěma páry kuliček kovových, spojených tyčinkami, za něž upevněny dva řemeny, které tyto připevňovaly k držadlu. Jen dva páry jich bylo, ale dostačily naprosto k nejstrašlivějšímu nástroji utrpení, který v dovedných katanských rukou byl s to nejen sedříti kůži s těla v místech bičovaných, ale roztrhal i svaly, ba obnažoval i žebra. Infračervenými a ultrafialovými paprsky fotografovaná tunika v Argenteuil ing. Gérardem Cordonnierem ku podivu ukazuje, jak rány na pravém rameni, i vzadu na zádech, obyč. párovité, tak i velké tratoliště krve vlevo, v krajině bederní, čímž nepřímo dosvědčuje i pravost otisků sv. rubáše turinského. Prof. dr. Jos. Miklik ve své krásné knize o Umučení Páně /str. 299/ cítuje hojnost spisovatelů starořímských, vyličujících nesmírnou krutost toho nejen cti, ale i zdraví, případně i životu zbabujícího antického tresu, takže až vnitřnosti těla byly obnažovány. Mnozí skonali na místě bičování, nebo zůstávali doživotně mrzaky. Pročež zakonem Porcičovým a Semproniovým ještě před Kristem bylo přísně zakázáno bičovati římského

občana.

Patříce na tyto nesčíslné rány, jimiž doslova tělo Spasitelovo na hrobním plátně turinském jest jenjen poseté, divíme se právem, že Kristus nevydechl svoji svatou duši již přímo pod těmito ranami. Chápeme pak plně nám dochované tři pády Vykupitelový pod těžkým břemenem kříže...

Jak v následující kapitole podrobně vylíčím, popravním prostředkem smrti kříže bylo pověšení odsouzencovo za ruce na kříž, aby na něm v i-sel! Z téhož důvodu musel býti ua ně pověšen tak důkladně, aby vahou tělesnou ruce se neprotrhly a on sám ještě před smrtí s kříže nespadal. Nohy na kříž přibité měly jen podružný význam, aby přede vším tělo odsouzencovo se tam neklátilo nebo zbytečně nezmítalo. Pak způsob přibití nohou byl prostředkem, který, jak později vylíčím, smrt na kříži urychloval nebo zpomaloval.

S lékařského stanoviska jest naprosto vyloučeno, aby Spasitel na kříži byl měl ruce probité uprostřed dlaní /řekněme v II. mezeře pěstních kostí/ a tak za ně visel. Není v těchto místech žádného svalu, ani važu, na kterém mohla by se tíha těla dostatečně zadřjeti a zabrániti, by dlaně se neprotrhly a odsouzenec s kříže nespadal.

S druhé strany člověk tímto zcela nedokonalým způsobem na kříž přibitý mohl se snadno z této přeukrutné smrti vysvoboditi. Dostačilo, aby prudkým trhnutím svalstva paží tuto kůži dlaní přetrhal a tím s hřebů se osvobodil, napřed na rukách, později též i nějak na nohách, protože tamtéž anatomické poměry tomu při obyčejném způsobu přibití nohou na kříž nedovedou zabrániti. Vzhledem k té strašlivé a zdlouhavé smrti na kříži, bolest s tímto osvobozením se a záchrana života spojená, byla věru malíckostí.

Než katané římští byli příliš dobrými odborníky, než aby při svých nesmírných zkušenostech a vyzkoušených metodách tomu nedovedli zabrániti. Ve století před a po Kristu se křížovalo ne po desítkách, nýbrž po tisících. Vzpomenme jen na potlačení vzpoury Spartakovy, kdy vojevůdce římský M. Licinius Crassus pochytané otroky, rebelsky, po desetitisících v celých alejích podél známé silnice Appiové z Capuy do Říma dal přibíjeti na kříže. Aneb Titus obléhající Jeruzalém utíkající židy z obléžené a vyhladovalé pěvnosti, křížoval denně po stech a tisících. Pročež jakékoliv fúserství popravní bylo u nich vyloučeno.

Zcela přesný způsob jejich přibíjení odsouzenců na kříž odhalil nám tento sv. rubáš ve svých otiscích. A to lékařsky přesně a správně máme na jeho podkladě s naprostou jistotou zodpovězenu tuto otázku míst, kde ruce odsouzenců musely být přibíjeny, takže nikdo nemůže proti tomu nejmenšího namítati. Ostatně tato otázka ve své všeobecnosti byla vždycky lékařskou záležitostí.

Pařížský chirurg dr. Pierre Barbet z nemocnice St. Joseph de Paris, v právě vydané /v únoru 1935/ směrodatné vědecké práci...anatomickým rozborém a přímým pokusem podal konečné lékařské rozřešení, za něž mu musíme být vděčni...

Kromě van Dycka, který na vlastní oči spatřil toto posvátné hrobní plátno nebylo snad malíře ani sochaře, který by býval zobrazil Krista u křížovaného jinak než ve dlaních! Obyčejně se myslívá, že rány stigmatizovaných odpovídají přesně, zvláště co se rukou týče, skutečným ranám umučení Páně. Nic však není falešnějšího nad toto! Zejména stigmatizovaná z Konnersreuthu má je pěkně vyvinuty ve středu hřbetu ruky a doleji uprostřed dlaní. Tam na hřbetech se rýsuje jakési čtyřhranné hlavice hřebů a ve dlaních pak jich hrot - a přece právě opačně musel být každý ukřížovaný přibit: hlavičkami hřbetů napřed v dlaních a jich hrotů vzdad!

Správně tuším měl hrotů a hlavice hřebů vyznačeny sv. František z Asisi...

Nuže, dr. Barbetovi podařilo se na podkladě čistě veděckém, a to na přesném umístění rány levé ruky z otisků sv. rubáše zjistiti, roentgenologicky i sekci potvrditi následující na výsost zajímavou okolnost. Hřeb byl probit do čerstvě amputované ruky hned v zápěstí ruky /ventrálně v carpu/ v jejím prvém ohybu. Tu ku podivu procházel přesně mezi prvou a druhou řadou kůstek zápěstních /carpálních/... Když pak co nejpřesněji se držel otisku této rány na sv. rubáši, hřeb přibližně stejně velikosti se dochovaných hřebů Spasitelových, pronikl bez nejmenšího porušení kostí

a bez většího odporu mezerou kostní zvanou Destotovou, ke hřbetu ruky, aby ji co nejpevněji přibíl k podložce.

Jaké záviděnýchodné, praktické znalosti anatomie mívali ti římští katané právě za dob Spasitelových, tak zhusta svoje nekalé umění provozující! Probili ruku právě v těch místech, kde nejen velmi silné zápěstní vazý přední i zadní všechny tyto kůstky slévají téměř v jednolitou masu, ale i kde pod dlaní vytvořen jest právě nadmíru silný vaz /Lig. carpi transversum volare/, který udrží hřeben i břemeno celého těla. A pod spodní okraj tohoto vazu vbitý hřeben drží skálopevně a znemožnuje zároveň případné vytržení hřebu z rány, což nikde jinde nelze zaručit. Zejména .. ne dole na předloktí mezi oběma kostmi před zápěstím. Spasitel byl co nejpevněji přibit na kříž a přitom dle předpovědi proroků nebyla mu kost porušena ani zlámána. Není-liž tohle podivuhodné?

Než dr. Barbet překvapil lékařstvo ještě svými dalšími přísně anatomičkými i pokusnými vývody. Následnou pitvou přesvědčil se vždy, že při tomto způsobu přibití na kříž nelze se nikdy vyhnouti tomu, aby citlivý a hybný nerv medianus nebyl zachycen, porušen či spolupřibit. To však způsobuje opozici palce proti dlaní /palec obrací se proti malíčku/, což nám opět vysvětuje záhadu, proč na rukou Sta Sindone di Torino na lezáme oba palce ukryty za čtyřmi viditelnými prsty! Nový nesmírný zdroj bolestí Spasitelových i ukřížovaných vůbec byl tímto chirurgem mimoděk odhalen a odkryt! Strašlivé bolesti stahů svalových, jak o nich hned se zmíním, byly až k šílenství vystupňovány bolestí nervovou: pověšením za poraněný, spolupřibitý nerv! Tedy něco přímo neuvěřitelného!

Dr. Barbet rozebíral pak směr krvácení, viditelný na hřbetu ruky levé, a našel, že krev Kristova ze hřbetní rány dolů stékající, svědčí o rozepětí ramen a rukou v úhlu asi 65 stupňů od těla. Toto na pohled nepatrné vedecké zjištění jest opět pro nás výklad a postřeh nadmíru důležitý a to jak pro techniku, tak i pro příčinu smrti ukřížovaných.

Totež dosvědčuje - opět lékařsky zcela přesně, že odsouzení bývali přibíjeni s maximálně rozpaženými pažemi, tj. v úhlu 90 stupňů od těla, čímž jednak hrudník jejich byl rozšířen, ale i svalstvo jeho i paží co nejvíce rozpjato. Odsouzenec pak hlavně visel za svalstvo a ne za kosti a vazý, jak tomu bylo při způsobu na kříž přibití španělských krucifixů aneb Myslbekova či Škrétova ukřížování.

Tímto zavěšením celé těhy těla na rozpažené horní končetiny bylo jejich svalstvo přepínáno a přemáháno. aždý pak ví z vlastní zkušenosti, že v násilné poloze chytá jej křeč do svalů v ní napjatých i že tyto se prodlužují svým nepřiměřeným zatížením. Nuže také paže takto ukřížovaných nevydržely stále být odpaženy v pravém úhlu, jak byly bezprostředně po přibití na kříž. Svalstvo jejich přece jen poněkud povolilo, protáhlo se způsobením těhy tělesné a z původních 90 stupňů kleslo o jednu téměř třetinu, na 65 stupňů, jež svíraly paže s krkem a hlavou.

Pročež právě v tomto způsobu přibití skryta jest všecka zvířecí ukrutnost, řekl bych až ďábelskost tohoto punského zvyku, podle něhož Kartaginci prý i schytané lvy v poušti křížovali!!! Ostatně výslovně tu při pomínám, že ani nejsilnější atlet nedovede udržeti i jen prostě rozpažené paže ani pouhých 10 minut. Necvičený pak člověk sotva pět.

Takovéto rozepětí rukou bylo zároveň oním nejstrašlivějším a nejpo malejším utracováním obětí, protože dle nejnovějších, zcela za jiným účelem konaných výzkumů bratislavského docenta anatomie Ledényiho, pomalu usmrcovalo: oslabením dýchání a udušení!!!

A totéž zajišťuje mi nedávno právě do rukou se mi dostavši citát ze sv. Augustinu, jehož předchozí generace ze zkušenosti znala ještě popravy ukřížováním. Týž praví: "žádný způsob násilné smrti nebyl hroznější nežli smrt na kříži"....

Krvácení zde však, protože nebyla žádná větší céva poraněna pomalu ustává, aniž mohlo státi se u podobné rány končetinové příčinou smrti, jak leckde mylně se vykládá. Na levém předloktí zřejmě vidíme, že tobyla krev za živa prolitá z předních zápěstních žil, která na hřbet předloktí stékala, soudě dle směrů potůčků krevních, byly to zas probité hřbetní žily, které toto rovné krvácení způsobily.

Nějakých provazů k přivázování svých obětí na kříž za ruce či hrud tito katané-odborníci nikdy nepotřebovali používat. Všechny podobné po-

můcky jsou jen výplod fantazie moderního člověka. Také na sv. rubáši o tom nic nesvědčí.

Týž lékař, chirurg dr. Barbet, na podkladě dalších svých pokusných studií určil přesně místo probití obou noh Spasitelových, a to v II. prostoře mezikostní při základech kostí zanártních těsně pod kloubem, zvaný Lisfrankem, zcela uprostřed klenby nožní. Jak dále obšírně se zmiňuje, je dáním delším hřebem probita byla napřed levá noha Kristova a pak přibita na pravou, stejně probitou a do krajnosti na svislém břevně kříže nataženou, takže levá noha v koleně musela být poněkud ohnutá a asi o 3-4 cm zkrácená. To vše vyčteme přímo z otisků sv. rubáše! Omylem pak toto zkrácení bylo připisováno v Cařihradě noze pravé a tím došlo k výše popsanému třetímu rameni pravoslavného kříže... Krvácení pak z ran nožních nebylo opět veliké....

Krev a voda

Naše lékařské zjištování Umučení Páně končí ranou poslední, posmrtnou: ranou pravého boku....Páni exegeté se o ní různě dohadují a různě si ji vykládají. Též stigmatizovaní nemají tuto ránu ustálenou. Jedni ji mají vpravo, druzí vlevo. Též naše Terezie Neumannová ji nosí nalevo u kosti prsní mezi 4 a 5 žebrem. Nuže kdo má pravdu? Přirozeně, že opešt sv. rubáš... Dr. Barbet dostal od pařížského obránce pravosti sv. rubáše, univ. prof. Vignona, fotografie těla Kristova přesně ve skutečné velikosti originálu. Na nich nejpřesnějším měřením atd. zjistil, že rána kopím, zasahující pravý bok, v přední čáře podpažní, proniká mezi 5 a 6 žebrem mírně směrem nahoru a nalevo. Způsobena byla kopím vojína jízdného a po průběhu asi 8 cm skrze pravou plíci, která na mrtvole jíz se nesmrskuje, otevřela osrdí a pak přesně pravou srdeční předsín. Byla zšíří půlpáta cm a zvýší půldruha cm a z ní jako kterákoliv kapalina, prostě svojí tíží /neb tu chyběla již po smrti hnací síla srdce, "vis a tergo"/ vyřinula se hustá, tmavá posmrtná záplava krve jednak sama se srázející, jednak promísená vodou. Byla to při pozici mrtvoly, visící ještě na kříži, krev z pravé předsíně... t.j. žil hlavy, krku a obou horních končetin a tekla zpředu až asi po okraj hrudníku.

Než odkud vzala se ta voda, o níž sv. Jan jako očitý svědek s takovou určitostí píše /Jan 19, 34/ "a hned vyšla krev a voda". A proč dále apoštol-evangelista, používá dalšího verše k zdůraznění pravdivosti svého neobvyklého tvrzení... Ani theologové, ani my lékaři neznali jsme toho správný výklad až do letoška.

Než jako my lékaři především měli jsme tomu rozumět, že z boku Kristova vyšla současně krev a voda. Jest to pro nás prostě nepřijatelné tvrzení... Jsou tu dvě možnosti: především Kristus při vbožnutí Longinově byl ještě živý /zdánlivě mrtev/ anebo již vskutku nežil. Rozebeeme možnost proudu. Longinus probodl dle pravidel šermu kopím /dnes víme dobře, že i vojíni římskí měli přesně vypracované reglement válečné/ srdce Kristovo. TUDÍŽPO vytažení kopí musela z boku Kristova vyjít pouze krev. Jen vzhledem k tomu, že rozměry hrotu kopí výše udané, byly značné, praví, že vyšla krev, neboť i srdce může být smrtelně probodnuto bez značného krvácení zevního. Tak císařovně Alžbětě v Ženevě probodl vrah Luccheni pilníkem srdce, a táž zemřela, přičemž na venek vystříkly pouhé dvě kapky krve, protože nastalo vykrvácení vnitřní.

Pamatuji se předobře na svůj prvý a jediný případ sešití srdce, pri němž jsem asistoval... Jako operační elév kliniky Kukulovy jsem měl službu /v roce 1910/. Odpoledne náhle přinesli nám nemocniční sluhové ..sebevraha, který.. z neštastné lásky kapesním nožem si probodl srdce.. Pouze "exercendi causa" /t.j. k vůli nabytí zkušeností/ byl týž položen na stůl. Během jedné minuty bylo bez narkozy otevřeno v jeho hrudi typické okénko pro operace srdeční... když tu pacient počal lehce dýchat. A krve v šatech bylo taktéž pramálo, neboť půldruhého litru bylo jí v levé dutině pohrudníční, odkud jsme ji honem vybrali. Poté uviděli jsme 2 cm velikou ránu v osrdečníku. Proniknuše tímto, odhalili jsme živé již tepající srdce lidské, na jehož bodnou ránu byly s prazvláštním pocitem odpovědnosti přiloženy tři stehy. A výsledek? Za 14 dnů odcházel

49

pacient živ a zdráv...

Nebo Kristus byl již mrtev. Jelikož určitě skonal o třetí hodině odpoledne, mohl kolem 4 hodiny odpoledne být proboden jeho přesvatým křížem. A tu jsou opět dvě možnosti. Buďto v žilách jeho a hlavně v pravé předsíni byla ještě krev tekutá nebo již sražená. Třetí možností není. A co tu opět vyteklo? Pouze a jedině krev a to ve značnější míře. Neboť teď již plíce mrtvá se více nesmršťuje, nábrž kopí, jí proniknuvší, zanechává pro krev snadno prostupný kanál. Ani za tři hodiny, neřeku-li za jednu, nemohla v srdci Spasitele být sražená krev, protože obyčejně táz v mrtvole sráží se po 24 hodinách, u mrtvol udušením skončivším /jak zde Spasitel na kříži dle mé teorie/, ještě daleko později. Tedy byla-li v srdci jeho krev nesražená, odnikud nemohla se vzít voda, tj. syrovátka krevní. Tedy nová potíž výkladu.

Byla-li však /připustme teoreticky i tuto možnost/ v pravé předsíni srdeční, kterou zasáhl hrot kopí Longinova a v níž vždy krev při sekcích nalézáme, již krev sražená, co tedy vyšlo z boku jeho? Pouze "voda"? Jen tato mohla tíhou svojí vytéci, za žádných okolností však ne také sražená krev...

Ostatně podle charakteru a tratoliště krve pod oním vbochnutím pravého boku můžeme zvětšit dobře usuzovati, že tobyla krev ještě tekutá... krev značně zhoustlá a hodně tmavá. Sám pamatuji se na podobný ráz krve ve žilné, když jednou při převlavbě Atlantiku do Jižní Ameriky vykonal jsem na topiči, stíženým úžehem při lodních kotlích, poslední zoufalý pokus záchrany života venesekcí, či otevřením žil jamky předloketní. Na sv. rubáši krev Spasitele, hned na kůži hrudníku se sraživší, vyzkouje ve své mase světlá místa, očividně pocházející od nějaké bezbarvé tekutiny /zde od syrovátky krevní spolu vytekší/. Tedy krev a voda jest i našim zrakům zde viditelná. Než jak se tu octla? Jak ji vyložíme?

Tato okolnost způsobila mně i jiným lékařům největší potíže... Leč dr. Barbet rozčal opět tento gordický uzel dohadů a domněnek lékařským experimentem. Probodával aspirační jehlou srdce mrtvol a pak totéž činil širokým amputačním nožem, aby dosáhl podmínek co nejpodobnějších hrotu kopí římského. Přesvědčoval se pak sekcí o svých nálezech. A co shledal? To, že u lidí delší a zvl. bolestnou agonii umírajících, vytváří se v osrdečníku tzv. hydropericard, jehož serózní výpotek je vodě zcela podobný. Týž vychází zároveň s krví pravé předsíně havenek. Jaký triumf bádání nejnovějšího, teprv letos v únoru publikovaný!... Leč naše oči vidí ještě po druhé tuto krev a vodu Janovu. Vidíme ji vzadu na bederní oblasti těla Spasitele. Odkud vyšla a jak se vytvořila vysvetluje jedna z následujících kapitol této knihy. Každopádně to vše znáčí objev a potvrzení pravdy evangelia, před nímž vskutku stojíme oněmělký

Jest prostě úžasná věc, když věda, která ve svých počátcích a své pýše tolik zmatků natropila v myslích lidských, tolik duší odvedla od Boha, nyní lepším poznáním a vyšším řízením staví se bezděky do služeb náboženství a téměř proti své vůli potvrzuje a vysvětluje to, co dříve pro nedostatečnou svoji znalost potírala....

Myslím, že již témoto pěti ranami Umučení Páně jest pro lékaře pravost sv. rubáše nad veškeru pochybnost jasně dokázána. Naprosto jest vyloučeno, aby jakýkoliv podvodník na světě dovedl s tolika správnými detaily lékařskými disponovati, které jedině zná příroda a pravá skutečnost - o nichž dosud neměl potuchy celý náš učený svět!...

Zbývá pouze rozhodnouti, otisklo-li se tu skutečně tělo Kristovo či mrtvola jakéhokoliv ukřižovaného, příp. zločince. Tuto otázku zodpoví nejlépe neochrozený nevěrec, prof. fyziologie na pařížské universitě Yves Delage v následujících statích.

Doklad strašlivé smrti Kristovy na kříži

Antičtí spisovatelé, zvl. římskí, s největší hrůzou a odporem psávali o této smrti na kříži, převzaté s ukrutností punských zvyků. Dle římského zákoníka byl to nejstrašnější trest smrti, a to ještě vyhrazený pro nejtěžší zločince stavu otrockého. Občan římský směl být jen stát. Zákon Mojžíšův /Deut 21,23/ prohlašoval: "Od Boha jest zločečn, kdo visí na dřevě".

(včetně
zjednodušené fotografií)

Gepard

je zvláštní přechodní člen mezi kočkami a psy."Cynailurus", jeho další jméno znamená "psovitou kočku".

Kočkovitá je u geparda hlava, kočkovitý dlouhý ocas, ale zbývající tělo je psovité, zejména jeho dlouhé nohy. Drápy na nohou jsou vtažitelné, ale svaly, které mají drápy zatahovat jsou tak slabé, že drápy téměř stále vyčnívají ze svých pochev a tudíž se, podobně jako u psů při chůzi opotřebují. Chrup geparda je v podstatě shodný s chrupem kočky, ale špičáky jsou, podobně jako u psa stlačeny.

Duševní povaha gepardů odpovídá jejich přechodné tělesné povaze, neboť výraz jejich tváří je ještě kočkovitý, ale dobromyslnost psa již vysvitá z jejich očí, v nichž se zračí mírnost a dobrota.

Nelze dosud říci, je li ve skupině gepardů více než jeden druh. Některí počítají asijské a africké "levhartky honicí", což je další označení pro gepardy, k témuž druhu, jiní zase rozdělují dva, jiní tři druhy. Toto rozdělení není důležité, protože způsob života, mravy, zvyky a chování všech druhů nebo odrůd jsou v podstatě stejné.

Asijský "čita" je velmi štíhlý a tenký, nohy má mnohem vyšší než vlastní kočky, hlava je malá a jako psí více prozařená, méně zaokrouhlená než hlava koček, oko má okrouhlou zřítelnici. Srst je dlouhá a ježatá, zejména na hřbetě, základní barvou kožichu je světle žlutavohnědá, na níž jsou černé a hnědé skvrny.

Africkému "fahhadu" šíjová hříva schází téměř úplně, základní barvou kožichu je téměř oranžová, ale břicho je bílé a bez skvrn.

Gepard kropenatý liší se od předešlého pouze základní barvou o něco tmavější a menšími skvrnami.

Čita se vyskytuje v celé jihozápadní Asii a spojujemeli jej s gepardem kropenatým, též v severozápadní Africe. Je to pravé stepní zvíře, které vyhledává potravu spíše zručnosti než silou. Vzhledem ke svému přechodnému charakteru se pohybuje způsobem, který se dosti liší od způsobu koček. Umí se plížit, přikrčen těsně k zemi, maje dlouhé nohy téměř smrštěny. Činí tak spíše na způsob lišky nebo vlka, než kočky. Gepard, přirovnáme-li ho ke kočce, silně došlapuje a vykračuje ze širška. Zrychlí-li svůj pohyb, uhání jako chrt, kterého připomíná i tehdy provádí-li skoky ještě širší, kdy nedělá pouze několik skoků, ustávaje v běhu, ale když větší vzdálenosti překlene obrovskými skoky.

Jedna schopnost koček mu však schází úplně:nemůže šplhat a chce-li dosahnot výše položeného předmětu, uchyluje se ke svému velkému skoku. Neuvádí se, umí li plavat či nikoliv. Také jeho hlas je velmi zvláštní. Gepard přede a to velmi vytrvale jako naše kočka, jenom o něco hlouběji a hruběji, funí a prská byv podrážděn jako jeho příbuzní, rovněž tak cení hněvivě zuby a vydává při tom dunivé, nevyslovitelné vrčení, kromě toho ještě další zvuky, které Blyth porovnává s bečením.

GEPARD se živí hlavně malými a středními přežvykavci, zvláště antilopami, kterých se zmocňuje s velkou obratností. Jeho rychlosť a vytrvalost je ve srovnání se sajkou nižší a antilopa by mu daleko utekla, kdyby nepoužil vší své lstivosti a chytrosti, aby se jí zmocnil. Vidí li stádo sajek, nebo jelenů, přitiskne se k zemi a plazí se tiše a opatrнě jako had. Nikdy se ovšem nepřibližuje po větru a zdvihne li čelní kus stáda hlavu, leží velmi tiše.

Přirozená chytrost geparda lákala domorodce k tomu, aby využili jeho loveckého umění pro sebe. Výcvikem se stal gepard výborným honičím zvířetem, které si v ničem nezafá s loveckým sokolem. V Indii k lovu vycvičeného geparda opatřují čapkou, drží jej na tenkém provaze a posadí ho na lehkou dvoukolovou káru, v níž jsou zapřaženi dva voli. Toto spřežení se může přiblížit ke stádu na 200-300 kroků, tedy takovou vzdálenost, kterou snese i ta nejbázlivější zvěř, zvyklá vídat stáda skotu na pastvě. Vůz je upraven tak, aby nebylo vidět geparda ani lidem. Když se vůz k sajkám přiblížil, sundá se gepardovi kukla z očí a lovci mu posuňky představují blízkou zvěř. Sotva ji toto výtečné zvíře zoočilo, všechna lovecká vášeň v něm převládne a procitne v něm jeho přirozená lovecká lstivost a chytrost. Nepozorovaně a tiše sklouzne z vozu, plíží se opatrнě ke stádu, z něhož jeden kus porazí k zemi. Vždy se také lov nepodaří.

Když princ z Walesu, nynější vladař Anglie v letech 1875-6 cestoval po Indii, opatřili mu dva, jistě velmi dobré gepardy, ale přesto i zde jsou zaznamenány lovecké neúspěchy. Dva uvolnění čitové srazili po antilopě, třetí se však po pěti stech metrech vzdal pronásledování kozla stáda. Jindy zase čita přestal pronásledovat antilopu a hnal se za psem. Když se mu pes statečně postavil, rozesli se v dobrotně.

Vypuštění sokolové však zpravidla každého zajíce ulovili. Připomíná se, že Josef Barbaro viděl r. 1477 u knížete arménského 100 gepardů. Také v Evropě používali gepardů jako loveckých zvířat. Leopold První, německý císař dostal od tureckého sultána darem dva cvičené čity s nimiž lovíval. Mongolští panovníci provozovali takový přepych s těmito zvířaty, že na lovecké výpravy s sebou brali až tisíc gepardů. O ně pečovali zvláště vycvičení lidé, kteří se těšili podobné úctě jako dříve sokolníci. V severovýchodní Africe se této šelmy k lovu již nepoužívá.

Hlavní rys gepardovy povahy je dobromyslnost. Nikdy mu nepřijde na mysl, aby překousal tenký provaz na němž je uvázán, nebo ublížil člověku, který se jím zaobírá. Zdánlivě lhostejně přijímá důkazy lásky, nanejvýš rychleji a hlouběji přede. Pokud bdí, přede na způsob našich koček.

Často stává po několik hodin, ani sebou nehne, upíraje snivě svůj zrak do dálky a spokojeně při tom přede. V takových chvílích mohou kuřata, holubi, vrabci, koza a ovce mu přecházet třeba před nosem a gepard si jich ani nevšimne. Jenom jiné šelmy vyfouší jej z této snivé blahopohody. Mimojdoucí pes rozčílí jej patrně, přestane přísti, upírá své kulaté zornice na psa, který bývá poněkud v rozpacích, napíná uši a kouká udělat také několik smělých skoků, aby se psa zmocnil.

"Měl jsem geparda tak krotkého, že jsem ho mohl vodit jako psa na provázku a procházet se s ním po ulicích. Dokavad mu bylo co činiti s lidmi, bylo vše v pořádku, horší to bylo při setkání se psy. Gepard se zastavil a jevil velký nepokoj, takže jsem byl zvědav, co by šelma učinila, kdyby byla volná. Podruhé jsem ho vzal na šnúru, dlouhou 15-20m, kterou jsem si volně omotal kolem lokte a žuky. Brzy dva velcí a pochodlní hafani nám přeběhli přes cestu. "Jack", tak se jmenoval gepard, užaslý přestal příst a jevil velký nepokoj. Uvolnil jsem provaz a hodil jej na zem. Sotva "Jack" ucítil že je volný, změnil zcela své jednání. Položil se na plocho a plazil se ke psům, kteří pohliželi na divné počínání neznámého zvířete. Čím více se "Jack" ke psům přiblížoval, tím více byl rozdrážděnější, ale i opatrnejší. Konečně, když se ke své kořisti přiblížil, vyletěl jako šipka ze země a učinil několik ohromných skoků. Ačkoli se oba hafani dali nyní na útěk, seděl již přece jednomu z nich na zádech a porazil jej tlapami k zemi."

To se stalo zvláštním způsobem."Jack" nevrazil své pařáty psovi do těla, ale bil jej předními běhy až se pes svalil na zem. Na ubo-
hého hafana padly smrtelné úzkosti, když zocočil obličeji šelmin nad sebou, i dal se do strašlivého vytí a bolestného skučení. Všichni psi z ulice byli pobouřeni a jali se štěkati jako o závod, lidé se sbíhali ze všech stran a musel jsem geparda přitahnout k sobě.

V té době jsem také uspořádal velký zápas zvířat. Měl jsem v té době levharta skoro dospělého, zvíře velmi divoké a zuřivé, učiněného čábla ve zvířecí poloze. Prodloužil jsem řetěz, na němž byl levhart uvázán a vyhnal ho z klece na dvůr. Proti němu jsem poštval zee-
la volného "Jacka", který mohl podle libosti utéci, nebo útočiti.

Gepard byl právě v dobrém rozmaru a významně předl, když jsem ho k sobě zavolal. Jakmile zoočil svého strýce, změnilo se celé jeho vzezení: oči mu vystoupily z důlků, hríva se mu na zádech zježila a-če-
hož jsem si nikdy nevšiml-funěl, načež se teprve potom pustil s velkou odhodlaností na protivníka. Tento přivítal jej rovněž neohroženě a v okamžiku strhla se rvačka tak hrozná, že mi běhal po těle mráz. Když se chumel trochu zastavil, viděl jsem, že gepard je na vrchu a levhart doleLevhart, ležící na zádech rozrýval všemi čtyřmi tělo geparda; "Jack" zase naopak, nevšímaje si zasazených ran, kousal stále vztekleji do krku levhartova. Dvě vědra vody ukončily boj - obě šelmy se zarazily, odskočily od sebe a pohlížely udiveně jedna na druhou. Levhart, nenávidě studené lázně, co nejrychleji ustoupil do klece. "Jack" několikrát se otřásl a jal se přihlazovat si kožich rozeucha-
ný a lízati rány, jež utržil. Po několika minutách počal přísti tak spokojeně a klidně, jako by se nebylo nic přihodilo.

Jinak je známo, že gepard trpí drsným počasím a malou klecí. Je útlejší než jeho příbuzní a má-li být zdráv, potřebuje tepla i volného místa k pohybu, čehož se mu v zahradách obyčejně nedostává.

Vybral Vitera.

SLIAČ KÚPELE

Kto navštíví túto perlu Slovenska, nech sa nezabudne stravovať v chvaľne známom

Café-Restaurantu J. Nosála

Prvotriedna kuchyňa. — Čudzo-
zemské i domáce vína. — Mierné
ceny. — Vzorná obsluha. — Za-
riadená i občianská lacná ku-
chyňa. — Moderné tance. —
Zábavné večierky. — Rôzne
atrakcie.

84

Z PŘEDMLUVY K PŘÍRUČCE EXPERIMENTÁLNÍ GRAFOLOGIE PODLE METODY ROBERTA
SAUDKA NAPSANÉ JÁNEM MELOUNEM - vydař Melantrich v roce 1930

Během svého několika letého pobytu v Londýně měl jsem příležitost zkoumati několik tisíc rukopisů různých národností, a to krom českých hlavně rukopisů anglických, německých, amerických, holanďských a francouzských. Této štastné okolnosti děkuji, že jsem též denně byl živě upozornován na to, jak se mentalita našich lidí liší od mentality západoevropsko-anglosaské a středoevropsko-germánské...

A stojí dnes před úkolem vyjádřiti několika slovy podstatu těchto zkušeností, vyjádřiti v několika řádcích psychologii našeho národa, jak se zrcadlí v písmě, formuloval bych to asi takto:

svět český je světem lidí v jádře skromných, nenáročných, věřících v drobnou práci, lidí věcných, pracovitých a vytrvalých, avšak při všem tom poněkud vnitřně nejistých, ba někdy zastrašených a spoutaných pocitem méněcennosti. Proto zřídka kdy sptříme tu onu přirozenou sebejistotu jakou se vyznačují angličané, sebejistotu, která se před nikým nesklání, ale která se také svými schopnostmi nepyšní a nechce nikomu imponovati. Český svět jest svět jednoduchých, nenáročných forem, přirozených, poněkud primitivních a poměrně méně zjemnělých zvyků, svět přímočaré logiky, praktické morálky nepokažené ještě přílišnou duševní rafinovaností. Proto poměrně zřídka najdeme tu onen hysterický neklid, nervositu a degeneraci typickou pro mentalitu velkoměšťáků německých. A zřídka najdeme ono náruživé tempo, onen neklid a shon, jaký shledáváme v četných písmech amerických a který není ani tak výrazem všeobecné myšlenkové pohotovosti a věstranného rychlého výkonu, jako spíše jednostranné "efficiency" spojené s chudobou citu lidí, kteří hledí zapomenutí svou vnitřní prázdnutou v rámusovitém sebeuplatňování.

Ale jako logika jest tyčí s dvěma konci, tak také psychologie. Český svět je svět vytrvalé a zdatné drobné práce; ale na druhé straně jest to svět, jenž jen v krajinách případech se dovede povznést k velkorysým perspektivám a dalekosáhlým tvůrčím kombinacím. Český člověk jest ve svém jádře prostý, přímý a jednoduchý, ale jakmile se snaží být originální, činí tak většinou neobratně a nevkusně.

Anebo vezměme tu naši českou nenáročnost, Jest v ní záruka obětavosti, idealismu, oddanosti věci, tedy záruka státotvorných ctností občanských. Ale jest v ní také zárodek subalterní poníženosti, jež se sklání před silným a mocným a jež si chce slùžbičkováním zasloužiti své místečko na slunci přízně.

Idealismus, upřímnost a opravdovost přesvědčení, ale také malichernost, vypínavost, kariérnictví a závist jsou charakteristické vlastnosti českých lidí. A jakkoliv se to zdá paradoxní - všechny tyto vlastnosti pramení v podstatě z téhož psychologického zdroje - poníženosti.

U lidí mravně založených jest to poníženost vůči ideálu, snaha alespoň i ideji nezištně a se sebezapřením; u lidí, kterým není dopřáno nalézt ti opory v mravném přesvědčení jest to subalterní poníženost vůči pánu, spojená často s nadutostí vůči podřízeným a touha po zabezpečení hmotné existence z nedostatečné důvěry ve vlastní schopnosti a energii.

Nemohu sež zamysleti se nad podivuhodnou podobností celé řady znaků písma českého a holanďského. Také holandané píší zjednodušeně, nenáročně, bez ostentace, ba s jistou jednotvárnou láností a pedantičností celkového stylu. Ale jest tu ten základní rozdíl, že netrpí vědomím inferiority, nýbrž, že naopak mají vnitřní jistotu rovnající se též jistotě plnokrevného Angličana.

Tytéž státotvorné ctnosti působí v občanech nizozemských, jenže stát holandský, vybudovaný na staleté tradici, by přestál jakoukoliv bouři i za neschopných vůdců, kdežto nejlepší vlastnosti našeho lidu potřebují vůdců, mají-li přijít plně k platnosti.

Tak aspoň zrcadlí se nás národní charakter v dnešním českém písme, dvanáct let po založení samostatného státu. Snad jsme v přechodném stadiu, snad dorůstající generace bude za dalších deset let stát jinak.

Jan Melcun

-fak-

ARCHEOLOGOVÉ O PUVODU VINNÉ RÉVY

...Není pochyby, že už člověk mladší doby kamenné sbíral plody plané révy...Cetné nálezy svědčí o tom, že už před šesti tisíci léty se na území Iránu nebo Afgánistánu a pravděpodobně i ve východní Číně pěstovala vinná réva...~~XÍMEXXEXXXNÍNÍK~~ Okolo roku 3.500 před naším letopočtem bylo na vysoké úrovni vinařství ve staré Asyrii a Babylonii. Totéž platí o Egyptu, kde už faraonové prvních dynastií měli vinice a podle hieroglyfických záznamů pěstovali 6-8 odrůd révy...Z Asie se pastování révy přeneslo do Středomoří...Ve starém Řecku, na Krétě a v Thrákkii se dá hovořit už o vyspělém vinařství. Sokratův žák Xenofón, Platonův a Aristotelův žák přírodovědec a filosof Theofrastos a další píší traktáty o hnojení, roubování, očkování a řezu révy...O rozsáhlých vinicích v severní Africe, založených Feničany, se zmiňuje kartaginský vojevůdce Mago ve svém díle o rolnictví...Archeologických nálezů u našeho území je poměrně málo. Mezi nejcennější patří vinařské nože z Mikulčic a Starých zámků u Líšně...Z Čech je zajímavý nález terásek na jižném svahu pražského hradního vrchu, kde zřejmě byla vinice. Je to pravděpodobně nejstarší doklad o existenci vinařství na českém území...Nejstarší písemné zprávy o vinné révě a vínu nalezneme u Sumerů na hliněných tabulkách nalezených v Lagaši, psaných ve 3.tisíciletí před n.l....

ČESKÉ VINAŘSTVÍ

...Nejstarší písemné zprávy o vinařství v Čechách máme z legend, z nichž zejména nejstarší, latinsky psaná svatozáclavská legenda "Cresce cente fide" z poloviny 10. století je cenným dokumentem. Dovídáme se z ní, že sv.Václav se svým pomocníkem Podivenem "chvátal za nočního ticha na vinici svou, a natrhavše hroznů, ukládali je do koše a nosili je tajně do jeho komůrky a tam vymačkávali víno na lisu a nalévali je do džbánu. To dělal, aniž kdo o tom věděl, proto, aby z toho vína mohli kněží přinášet obět Hospodinu"...Vinná réva se pěstovala téměř kolem všech měst v Čechách, která ležela v příznivých klimatických podmínkách, ale hlavně kolem Prahy, na obou březích Berounky, na Mělnicku, Litoměřicku a Ústecku...Na rozšířování vinné révy v Čechách měla velký podíl církev, která potřebovala víno pro mše...Pevný plán a řád vnesl do viničného hospodářství v Čechách teprve král Karel IV. Své mladí prožil ve Francii, kde ochutnal mnohá dobrá vína. Po návratu do Čech nemohl českému vínu přijít na chuť...Po své návštěvě Mělníka v roce 1351 Karel IV rozdal přenést z Francie a Porýní ušlechtilé odrůdy révy, dal tyto keře zdarma rozdávat vinařům a sedlákům a nařídil je vysazovat v příhodných a vybraných místech české země...Přísností a pořádkem...se podařilo Karlu IV oborhatit českou zemi o vzkvétající vinice, které dávaly tolik kválitního vína, že se mohlo vyvážet do ciziny. I vývozu vína byl český panovník nakloněn tím, že jej osvobodil od cel a platů. A aby si udržel domácí trh, zakázal mandátem z let 1370 a 1373 dovoz vín francouzských, italských a uherských a zároveň zakázal nalévání těchto vín v městech hrazených i na vsích kromě Kutné Hory, Budějovic, Písku a Německého Brodu...Zápis o sklizni vín až doby Karlovy režimy pečlivě užívá, že vlastní sklidilo z jednoho hektaru až 40 q hroznů....Roku 1558 vyšel první česky psaný odborný spis o vinařství z péče staroměstského kamtora Jana Hada....Víno z českých vinic se brzy stalo ozdobou tabulí panovníků a vzděleného panstva...Výtah z úředních knih berních dokazuje, že se v 16.století v celých Čechách sklidilo na 600.000 věder českých, tj. asi 350.000 hl vína...Zkázu českému vinařství přinesla třicetiletá válka. Podle údajů Slavatových se v roce 1623 vystěhovalo z vinorodých krajin do ciziny 36000 rodin, z nichž 30.000 mělo živnost vinařskou. Letopisci zapsali, že nepřítel odvážel ze země štěpy ze zahrad a vinné révy z vinohradů "na množství vozích za hranice". Po tomto rozsáhlém zpušťošení české země vibohrády téměř vymizely...Když přišly na místa, kde se dříve rozkládalý

86

vinice, noví ~~nájemníci~~ majetníci, nasázeli tam zeleninu, keře a ovocné stromy... úpadek vinic započatý třicetiletou válkou pokračoval ve válce o dědictví rakouské, kdy francouzská vojska roku 1744 pustošila vinice, zejména v oblasti na severovýchod od Prahy. K dalšímu pustošení vinic v této oblasti došlo za sedmileté války roku 1757, po níž zůstaly zde jen malé zbytky vinic. V 19. století se navíc projevil nezájem rakouské vlády o české vinařství, zvýšil se dovoz cizích vín, své vykonaly i živelné pohromy... V polovině 19 století zaznamenávají statistiky už jen 1.000 hektáru vinic /v letech 1583-1654 bylo jich v Čechách asi 4.000 hektarů!!!/ a o sto let později výměra klesla na 163 hektarů. A současnost? Dnes vinaři v Čechách hospodaří na 405 hektarech vinic... Vína se pilo dříve mnohem více než dnes, protože pivovary se začaly šířit mnohem později - až v 19. stol.

ŘEKLI O VÍNĚ

Euripides: Kde není vína, není lásky...

Aischylos: Bronz je zrcadlem formy, víno zrcadlem srdce...

Jesus Sirach: Čím je život, není-li vína...

Plutarchos: Víno je mezi nápoji nejužitečnější, mezi léky nejchutnější a mezi pokrmy nejpříjemnější...

G.K.Chesterton: Nestarám se o to, že tam teče voda, nepřijde-li do vína...

L.Pasteur: Víno lze považovat za nejzdravější a nejhigiencičtější nápoj...

G.Apollinaire: Praví básníci jsou velikými pijáky vína...

L.Börne: Můžeme se ovládnout a odepřít si první pohár, druhý však nikoliv..

Cervantes: Pod špatným kloboukem najdeš často dobrého pijáka...

J.L.Faure: Není lepšího prostředku k zamezení alkoholismu než umírněná potřeba vína, neb všichni, kdož pijí víno denně, necítí potřebu alkoholu...

W.Shakespeare: Dej mi pohár vína. V něm pořbím všechn svůj hněv...

J.W.Goethe: Víno nás povznáší, činí nás pány a uvolňuje jazyky otrocké...

sv.Tomáš Akvinský: Kdo nenávidí víno, hřeší, ale je to hřích bezejmenný...

pokračování jindy

Z PŘEDMLUVY K PŘÍRUČCE EXPERIMENTÁLNÍ GRAFOLOGIE OD JANA MELOUNA

Francouz libuje si v póze, frázovistosti a formálnosti, ale v jeho poze jest jistá gracie, vkus, *savoir vivre*; Angličan zachovává si i tehdy, je-li ve svém vystupování neb ve svých výrocích emfatický /což se stává poněměř zřídka/, jistou důstojnost, odměřenost a takt; Němec bývá ve své poze nadutý, velkopanský a arrogantský, ale dovede alespon předstírat hlubokomyšlenost a geniálnost. Ale Čech vypadá v póze nesnesitelně nevkusný a hloupý...

Ve věcech duchovních jde Čechovi více o pravdu a mravní přesvědčení než o krásu...

59

ŠKOLA MATERŠKÁ - Podává Barb. Ledvinková, učitelka při c.k. českém ústavu ku vzdělání učitelek v Praze, vydáno r. 1889

POVÍDKA

Jednou po obědě řekla Jeniččina máti: "Donášej, dceruško, nádobí do kyně, budeme je mytí". Matinka dala ke stolu stolicí, na ní dřež, do dřezu talíře, nalila ha ně vlažné vody, vzala klůček a myla talíře. Každý umytný talíř dala na stůl, aby osákl. Jenička hned přiskočila, vzala utěrák a utírala talíře. "Hleď matinko, jak talíř se leskne a jak je čistý". "Proto myji nádobá, aby bylo zcela čisté. Čistoty má každá hospodyně dbátí" /přisloví/.

A maminka myla dále, Jenička utírala. Za chvíli bylo všechno nádobí zcela čisté. Jaké bylo nádobí, když je maminka umyla? /čisté/. Kdo je utíral? /Jenička/.

Když bylo nádobí umyto, uklidila je maminka, dala se do mytí kamen, stolu, lavice, židle, štoudve, belíku, škopku, ano, i podlahu umyla. Pak řekla Jeničce:

"Vím to dobře, nečistota
každému se hnusí,
proto v mé kuchynce všechno
čisté býti musí."

VEPR

Vyvěsim obraz vepře. Zeptám se na jméno. Ukáži k podobnostem /vyvěsim též ovci, již jí už dítky poznaly/ a rozdílům. O obydli vepře a jeho potravě promluvím.

Udám znaky jeho povahy a to: žravost, lenost, nečistotu a takto: žravý říkáme proto, že žere mnoho a žral by pořád. Lenivý: když se nažere, válí se; když se vyválí, rochá: roch, roch, roch! Pak chce zase jísti: rypákem tluče do dverí, do koryta, a tak se ozývá, aby dostal žrádlo. Když pustí hospodář vepře z chlívka na dvůr, běhá tento nemotorně, pak ryje rypákem do hnoje a povaluje se v hnoji, v blátě neb v prachu. Ve vesničkách na venkově jsou muži, kteří vyhánějí vepře ven za ves, na pole takové, kde nic neroste /úhor/. Muži tomu říká se pasák. Jakmile pasák zatroubí, vyhánějí hospodyně nebo děvečky vepře ze chlévů, a ti utíkají ze dvora ven k pasákoví, kterýžto je žene na úhor. Tam probíhají vepři sem tam, rýpají zem, lehnou si na zem, vyrýpanou a válí se. Pasák vepře hlídá. K večeru je žene zpátky domů.

BÁSNIČKA O ŽABÁCH

Vyskákaly žáby z bahna ven,
uviděly, že je jasný den;
daly se hned do kvákání
to bylo jich radování:
kvak, kvak, kvak
kvak, kvak, kavak

Ve vysoké trávě skákaly,
plže, mouchy, brouky hledaly,
papadaly jídlo čile,
nasytily se té chvíle.
Hop, hop, hop
hop, hop, hop

Čáp tu z dálky k vodě přilétá,
žáby vědí, že je pohltá
proto hned do vody skáčí
nebojí se, že se smáčí
žblunk, žblunk, žblunk, žblunk, žblunk!

Vzpomínka na chrliče. / Fantazie naplněná v listopadu /

Ze slepého ramene bylo cítit rybinu a na druhé straně pomalého a líného toku budovali štíhlí Vodomilové sochu Mračnáře. Stavba, mohutná jako obrys pohořív dálce byla způli hotova. Nohy vyrůstaly z vody. Nevzrušená, jen těkavá hladina dosahovala úrovně kotníků. Pohupovalo se na ní několik lodí. Mohutné, opracované kvádry spěly vzhůru. Temně žlutá barva kamene byla proložena stíny. Vrchol stavby obklopovaly mraky.

Byla hotova způli. Mezi rozkročenýma nohami sochy proplula vysoká loď, toho dne zřejmě poslední. Fialové plachty, lehce ozářené, mluvily o stříbru a o dálce. Slunce bylo dávno za zenitem a vzduch voněl popellem.

Den v zoologické zahradě ještě neskončil.

Do fialových a růžových mraků se vpichovaly komíny a věže starých paláců. Uličky se krabatily v šeru a z úzkých oken šlehaly zvědavé jazýčky. Bezzubí lokajové připravovali stoly k večeři a před portály kostelů se tísnili žebráci. Po hrubých dlažbách spěchali vychrtlí trhovci se svými věčnými kárami. Rachot kol přehlušoval výkřiky těla vpleteného do kola. Osamělí jezdci se zahalenými tvářemi a vlajícími pláštěti utloukali zpitomělé slepice. Městské brány se zavíraly a padací můstky se vztyčily jako hadi ve svých košících.

Jakýsi nezaměstnaný generalissimus přistoupil k oknu a hleděl do šeřící se zahrady. Vyhližel vyslancova koně. Kůň pobíhal ve vysoké trávě a v rohu zahrady se povaloval skelet. Dva roky čekal vyslanec v parteru a téměř rok leží v zahradě. Kůň se stále prodíral vysokou travou která mu sahala až k nozdram.

Den v zoologické zahradě pomalu končil. Turisté mluvící cizí řečí hleděli na vysokonohé zvíře s úzkou hrudí. Gepard přivřel oči a položil se na bok... zároveň jen roviná, ani jedna barva, žadný tvar.

III.

Herr Klausman-Ořechový muž-nespěchal. Postával u kamenné kašny a pozoroval svůj obraz v chvějící se hladině. Úporný zápas soch nad kašnou ho nezajímal. Jejich vytřeštěné oči byly zality deštěm. Plivaly do vody a jejich záda osušoval vítr. Bronzové figury se formovaly k pochodu na nekonečno.

Otočil se a pomalu odcházel. Před Obeliskem Hran se zastavil a zaklepal. Dveřník otevřel a vykřikl jeho jméno dovnitř. Ozvěna je vrátila zpátky a zabouchla dveře za promočenými zády. Dveřník mu pomohl z kabátu a zmizel.

Klausman stoupal schodištěm pod půlkruhovou klenbou. Její strop a okolní stěny byly přeplněny plastikami lidských a zvířecích hlav. Silné světlo zachycovalo jejich výrazy plné silných duševních hnutí, prudkých emocí, nevyřčených slov a udušených výkřiků.

Klausman myslел на své plachetnice plující pomalu pod holandskou vlajkou s nákladem sloních klů a na své kapitány z Hamburku.

Před jedním z výklenků se zastavil a přistavil si před něj křeslo. Posadil se a upřeně se díval na torzo jakési sochy.

Světlo dopadalo na její hlavu a část prsou. Krční tepny byly staženy křečí, která vytvářela k neudržení napnutou sítnici lanek. Zdálo se, že každou chvíli prasknou a hlava se rozbití na tisíc kusů. Tvář vyjadřovala utrpení, zjemnělou krutost a posedlost čímsi živoucím. Kámen nesetřel z tváře odlesky touhy a bývalé krásy. Z pootevřených úst, při nichž vynikala jemná křivka spodní čelisti a zároveň odpuzující pohled na úlomky zčernalých zubů měla v následující vteřině vytrysknout voda. Vrásky kolem nosu byly hluboké a vyjadřovaly pochyby, ale i neústupnost. Nos s výraznou nozdrou měl v sobě ušlechtilost a smyslnost. Oči, uzavřené ve spletě vrásek byly přivřené a vycházel z nich cosi spáleného.

" A potom?" otázal se Klausman.

" Jaké potom?" ozvalo se z výklenku.

" Až se všeho vzdáš, nebo lépe, až budeš odevšad vyhnán."

" I tak zůstanu."

" Všechno zmizí, zůstane jen rovina. Ani jedna barva, žádný tvar.

Vše bude setřeno. I tvé vzpomínky na cokoliž živého."

Napsal P. Vitera.

60

III.

" Tedy čábeleská rovina?"

" Ano-čábeleská rovina.Poušt." nový věk

" I pak zůstanu.Navždy..." prázdno uvedené

Kámen dodával výrazu tváře věčnost a nezměnitelnost.To, co nemohlo být nahrazeno žádnou jinou vlastností.Tedy vlastnost,či výraz,který tváři předtím scházel a který našla až v něm.Vlastnost ke které nutně směřovala.Konečnou a nejpravdivější.

Epilog.Herr Klausman-Ořechový muž-pomalu sestupoval se schodů.

Otevřenými vraty se hnalo suché listí a zvonilo
v prostorné lodi.Nitro stavby mávalo stě-
nami jako šátkem kterým byl z oken
setřen prach tak důkladně že
se podobala tvářím sevře-
ním vlastními zuby..

Prázdná cesta
trčela do polí pok-
rytých předčasným ,mokva-
jícím sněhem a splývala s ob-
zorem.Jenom z dálky se občas ozva-
lo zaržání koní a ozvěna je vracela pro-
padlišti okenních oblouků k němým píšťalam var-
han.Silný vítr pročesával krajinu jako hřebenem vy-
padlým z rukou nepozorného holiče...

Napsal P.Vitera.

61

Mělčina.

/ Hnědá /

K obrazu jedinou věrnou větu
náhle uspokojenou, proláklou myšlenku
-jedinou z mnoha/
samovytrysklou, a možná věčnou.

Úzký a dlouhý proud světla
široký únos soumraku
s trychtýří pádů dravých vírů
k ponorným dravým průvlakům
-předmoří-
-ticho na mělčině-
tak protiprsté ve svém smavém znění
písečném skluzu s okem břehu

/myšlenkou ztroskotání/
pohyblivým, úzkostným a skvělým..

-

Ponoření.

/Modrá/

Spirála zraku zavinutá ke krážeru světel
Laviny tížící k vrstevním pádům
Gejzíry paprsků
Strmící voda
Kaskáda modři
Ponorné průvlaky dna

P. Vitera.

62

Přeložil V. Faktor

Jedním z nejcharakterističtějších rysů zenistického učení je MONDO. Toto slovo znamená v doslovném překladu "otázku /a/ odpověď". Je to vlastně jakýsi dialog mezi dvěma lidmi, většinou mezi učitelem a žákem.

Od dialogu se však značně liší. Dialog - jak můžeme vidět na dialozích Platona nebo Buddhy - je vlastně série otázek a odpovědí. Zenistické mondo je však krátké a náhlé, a v žádném případě sérií otázek a odpovědí není. Je tím, co z povahy zkušenosti Zenu samo logicky vyplývá. Zen není filosofií ani sítí myšlenek, ani řešením nějakého logického problému. Podle mínění mnoha mistrů Zenu se obrací přímo a okamžitě k mysli. K tomu, aby mysl poznala sebe sama není podle mistrů Zenu třeba žádného prostředníka. Jako tvorové sociálně orientovaní však musíme k sebevyjádření něčeho používat. Aby mistři Zenu nemohou této podmíněnosti uniknout. Vývoj monda v Zenu je dán touto podmíněností.

Jakmile se však obrací Zen k řeči jako výrazovému prostředku, stává se nevyhnutelně obětí všech nevýhod, omezení a kontradikcí, které jsou řeči vlastní. Mondo se však tyto nedostatky pokouší zredukovat na minimum.

Mondo však nemá uniformní charakteristiku; podstatně se liší v závislosti na situacích a osobnostech. Následující ukázky jsou namátkou vybrány z knihy nazvané "Denteroku" /v japonštině/, která obsahuje velký poklad těchto zenistických mondo.

Mnich jménem Chosui Shiye z doby dynastie Sung se jednou zeptal mistra Zenu Roya Hyorya: "Jak mohla země, hory a řeky vzejít z původní čistoty?" Mistr odpověděl: "Jak mohla země, hory a řeky vzejít z původní čistoty?"

Původní čistota je absolutno nebo Boží duch. Čistota v Buddhismu znamená osvobodit se nebo zbavit se všech forem osobitosti, a předchází-li před ní slovo "původní", je to čistota vyjádřená v termínech času. Původní čistota proto znamená Boží mysl, která je ve stavu absoluthní transcendence. Otázka tedy zněla: "Jak může z Boží myslí vzejít tak rozmanitý svět? Jak může Jeden vytvořit "desettisíc věcí"? Řečeno ještě jinak, jaký je vztah mezi bytím a stáváním se?

To je ovšem velký metafyzický problém. Je-li postaven v teologických ~~principiích~~ termínech, dotýká se samých základů všech náboženských systémů. A Zen se přirozeně rovněž o tento problém hodně zajímá. V předtím citovaném mondu je však odpovědí pouze zopakována otázka. Na první pohled se to ani nedá mondem nazývat, jelikož zde z našeho racionalistického hlediska není nic co by se dalo nazvat odpovědí. Ale je zaznamenáno, že Chosui, který otázku položil, prožil po mistrově "odpovědi" satori.

Jak si to tedy vysvětlíme?

Plné vysvětlení většině z nás by předpokládalo sepsání rozsáhlé knihy. Nebudu se proto řaději do těchto problémů pouštět a omezím se pouze na jeden aspekt problému: "Co vůbec Boha k stvoření světa přimělo? Jak v něm počala myšlenka "budiž světlo"? Odpověď však není v možnostech lidské kalkulace. Člověk by musel být sám Bohem, aby pochopil Boží vůli a myšlení. A navíc je zde problém proč se vůbec na Boží záměry tážeme - má-li stvoření vůbec nějaké záměry - nepochází snad tato otázka po Božích úmyslech rovněž z vůle Boží? Není to sám Bůh, který nás podněcuje ke kladení otázek o jeho záměrech a vůli? Je-li tomu tak, pak ten, kteří může tyto otázky zodpovědět je jedině Bůh sám. Nevydáváme se po špatné cestě, když pokládáme tuto otázku tak, jako by vyšla z nás samých a nikoliv ze Stvořitele? Odpověď i otázka však mají stejný kořen. Dostat být této skutečnosti vědomi.

Ptá-li se někdo sám sebe, sám si zároveň i odpovídá, jelikož tázání není nic jiného než odpovídání. Bůh tím, že stvořil svět, odpověděl na svou vlastní otázku. Chosui porozuměl své otázce, když zjistil, že se k němu jakoby ozvěnou vrátila. Tato ozvěna je odpovědí. Kdyby nebylo ozvěny, nebyla by ani žádná odpověď. Otevření dveří je odpovědí na zaklepání. Zaklepání je otevření. John volá Harryho, Harry odpovídá. Pochopit toho znamená pochopit podstatu Zenu.

Mondo tedy znamená vzájemnost. Dokud původní čistota zůstává čistá, t.zn. dokud zůstává sama sebou a neklade žádné otázky, není žádného rozštěpení, žádné tázání, žádná vzájemnost. Jakmile z ní vzjede jakákoliv otázka, vidí sebe samu ve formě "desetitisíč věcí", ve formě "hor, řek a širé země". Není zde vycházení ani vcházení. Původní čistota není nic jiného než "hory, řeky a širá země". Jakmile čistota zavolá, ožve se ozvěna; hory se zvednou, řeky začnou téct, a širá země se začne hýbat. Bůh se nyní vidí v zrcadle "desetitisíce věcí". Tázání se je nastavováním zrcadla.

Když přišel Tozan na návštěvu k Yechovi, Yecho řekl: "Co tě sem přivádí, když už jsi nyní uznávaný vůdce?" Tozan: "Mám určitý problém, který nejsem schopen rozrešit. Proto jsem přišel". Yecho zavolal: "Ó Ryokai!" /Ryokai bylo Tozanovo jméno/. Tozan na zavolání zareagoval. Yecho: "Co to má znamenat?" Tozan neodpověděl. Yecho poznamenal: "Čistý Buddha nemá žádnou svatozář".

Búddha se svatozáří nebo bez ní stojí před Yechem. Pro nás je ale důležitější pamatovat si jinou věc. Uvědomíme-li si naši svatozář, svatozář ihned zmizí. Nejen, že zmizí, ale dokáže nám i tím či oním způsobem ublížit. Nejzářivější je tehdy, když si ji neuvědomujeme. Ale jako lidé, kterým byly propůjčeny všechny funkce ~~uvědomí~~ si ji přinejmenším jednou musíme uvědomit. Stane-li se to, je nejlepší ihned to zapomenout. Pamatovat si takové věci nás připoutává a připoutání škodí. Pamatujme si ji proto tak jako kdybychom si ji nepamatovali, t.zn., buďme si ji ji nevědomě vědomi.

Joshu, starý mistr z doby dynastie T'ang jednou varoval své žáky takto: "Neloudejte se kolem míst, kde je Buddha. Přejděte rychle do míst kde Buddha není". Proč se staví k Buddhovi tak nepřátelsky? Při jiné příležitosti řekl: "Vypláchněte si důkladně ústa kdykoliv řekněte "Buddha"". Je slovo Buddha tak nakažlivé? Jste-li si vědomi svatozáře, pak ano. Starý mistr mají laskavá srdce i když se tvářejí zle.

Když žil Daizui s Isanem, vyznamenával se Daizun v mnoha ~~zkušenostech~~ směrech - v kázni, píli, každodenním chování. Mistr Isan měl o něm velmi dobré mínění. Jednoho dne si jej zavolal a zeptal se ho: "Už jsi zde dost dlouho, ale nikdy jsi mi nepoložil jedinou otázku. Čím to je?" Daizun: "Kam si přejete, abych vložil slovo?" Isan: "Proč se mi nezeptáš co je Buddha?" Daizui ihned zakryl rukou Isanova ústa. Isan: "Dostal jsi se skutečně až k jádru".

Isan se choval příliš "mateřsky", jak by asi řekli jiní mistři Zenu. Proč Daizua raději nepřetáhnout holí, když se chová jako by jednu či dvě věci znal? Ale Daizui by mohl udělat Isanovi totéž, dokonce i předtím, než Isan řekl na co by se měl zeptat.

Jeden mnich položil tuto otázku: "Co je má mysl?" Mistr odpověděl: "Kdo se ptá?" Jakmile zašptáte jediné slovo, "mysl" již více není. Jestliže to však neuděláte, jak by jste se pak mohli dostat k realizaci? Přání se je vskutku důležité, nezapomeňme však, že tím přidáváme ještě jednu hlavu na tu, kterou již máme. Bůh by nebyl Bohem, kdyby nestvořil svět se všemi radostmi i žalostmi takto bych odpověděl, kdybych byl křesťanem a ačkdo by se optal proč Bůh svět stvořil. Vskutku jen blázen může žádat takové otázky. Až do konce svého života by mohl chodit od jednoho mistra k druhému jakmile by začal klást otázky typu: "Co je to mysl?" "Co je Bůh?" "Co je Buddha?"

Následující MONDO se událo mezi mistrem Shoshu a jedním mnichem. Mnich: "Jaká je má věčná mysl?" Mistr: "Ptal jsi se na to někdy Kagyoka?" Mnich: "Nerozumím vám". Mistr: "Jestliže nerozumíš, běž ke konci léta k Sozanolvi a optej se ho".

Nebudu vás zasvěcovat do jiného typu MONDA, které se zabývá problémem ~~zkušeností a nezkušeností. Je to druh zapisického díla skrze jazykování~~

souhlasu a negace. Je to druh zenistické dialektiky. Není zde ovšem ani stopy po dialektilém argumentu, s kterým se setkáváme v západní filosofii. Jak již víme, není Zen logikou ani se nezybývá metafyzickými rozpravami. Charakteristickým prvkem Zenu je MONDO.

Společnost mnichů přišla k Daizui a Daizui se jich optal: "Jak by měli nazývat východ ti, kteří ovládli Zen?" Jeden z mnichů odpověděl: "Neměl by se nazývat východem". Daizui se rozkřičel: "Vy zapáchající špinavci! Nebudete-li jej nazývat východem, jak mu tedy budeš říkat?" Nikdo z mnichů neodpověděl.

Mnich, který Daizuiovi odpovídal, měl pravdu, když řekl, že "by se neměl nazývat východem". I Daizui měl pravdu, když mnicha za jeho odpověď napadl /že východ není východ/. Neboť jak by mohl být východ nazýván? Podle našich názorů je východ východem a západ západem. Je to dohoda, která platí již od počátků civilizace. Přestane-li být východ východem a západ západem, nastane veliký zmatek a nebude možné bezpečně chodit či jezdit ulicemi Londýna či kteréhokoli jiného města. Kdyby slunce přestalo vycházet na východě a zapadat na západě byly by snad ohroženy i naše životy. Noc by se stala dnem a den nocí. Pero by vyklouzlo z mých rukou a vklouzlo do vašich. Bud bych tak zcizil vaše vlastnictví nebo byste vy ztratil pocit identity - a to není žádné pře hánění. Protože není-li východ východem přestane platit nejen náš systém vesmírných vztahů, ale i systém dočasných fixací. Nedokážeme-li ani pohnout prstem, nemůžeme ani okamžik žít, a z toho samého důvodu nemůžeme ani nikdy zemřít. Není nádherné, že tak nevinně znějící malé MONDO obsahuje tak zničující logické konsekvence, včetně otázky života a smrti?

Nyní můžeme uznat, že pod nejbanálnějšími výroky jsou ukryty nejneočekávanější myšlenky. Proto nemůžeme zenistické MONDO odložit jako bezvýznamnou věc. Každé slovo nebo gesto pocházející od mistra Zenu by se mělo pečlivě vážit.

Je pravděpodobně nezbytné, abych několika slovy ujasnil co mám na mysli.

Když Bůh sám sebe potvrdil, stal se Bohem, který byl negací sebe sama. Přestal být Bohem, aby mohl být sám sebou. Jakýkoliv potvrzení s sebou zároveň přináší negaci a naopak; potvrzení a negace jsou vzájemně propojené. "A" bude" ne-A" když "A" chce být "A". Chtění je umožněné pouze vlastní negací. Bůh si nemůže pomoci, aby se nestal Stvořitelem. Jakmile začne tvorit, není už sám sebou; je stvořitel a stvořené.

Mistr Zenu pracuje v růžové zahradě a ptá se svých žáků: "Nazvete růžovou zahradou to, čeho se dotýkáte. Nenazvete-li to růžovou zahradou, jdete proti. Jak to tedy nazvat, aniž by ste se přiklonili k tomu či onomu?"

"Dotýkat se" znamená potvrzovat, "jít proti" znamená negovat. Mistr nám chce říci, že "jediné slovo", které je na počátku, tj. v počátku bez počátku, nezmizí ani na konci světa, který je tudíž bez konce. Toto "jediné slovo" je za ano a ne, za východem a západem, za růžovou zahradou a ne-růžovou zahradou, za "potvrzením" a "jít proti". Když Daizui napomenul mnicha, který popřel "východ", měl tím na mysli, že má mnich k pochopení "jediného slova" ještě daleko.

Nyní se přirozeně optáte, které je to "jediné slovo". Ten, kdo jej zná, zná všechna tajemství bytí i stvoření. Následující MONDO podává vysvětlení:

Shobi se zeptal Kyozana: "Jak se jmenejte?" Kyozan: "Ye-jaku". Shobi: "Co znamená Ye? A co jaku?" Kyozan: "přímo před tebou" Shobi: "je zde ještě před-a-po /vztah/" Kyozan: "Nechme na chvíli otázku před-a-po stranou. Co vidíte, mistře?" Shobi: "dejme si šálek čaje".

Abychom pochopili smysl tohoto MONDA - předpokládaje, že je to vůbec možné - musíme pro ty, kteří nejsou do Zenu zasvěceni dodat páru slov. Nově příchozí do kláštera je zvykem dávat asi takovéto otázky: 1/ "Odkud přicházíš?" 2/ "Kam jdeš?" 3/ "Jak se jmenejte?"

První a druhá otázka se zabývá problémem "odkud a kam" naší existence, zatímco třetí ~~otázka~~ je otázkou samotné existence. Otázka "odkud?" se ne vždy vztahuje k našim třídimenzním prostoru-

65

rovým vztahům. Zrovna tak otázka "kam?" se netýká bodu určení v cestovním plánu mnicha. Rovněž bychom si měli pamatovat, že si Zen hnusí nás návyk zabývat se pouhými abstrakcemi.

V MONDU, kterým se zabýváme, se Shobi ptá na jméno mnicha, a když se ho dozví, rozloží jej na jednotlivé části. YE doslově znamená "transcendentní moudrost", což je čínský ekvivalent prajny v sánskrtu, a JAKU znamená "mír" nebo "klid". Kombinace těchto slov proto znamená "mír transcendentní moudrosti" nebo "klid původní čistoty", což je zcela přiměřené jméno pro zenistického mnicha. Mistr nemusí dávat o významu těchto slov žádné další otázky. Ví perfektně co YE a JAKU znamenají. Ptáli se přesto na význam těchto slov, má tím na mysli něco jiného. Chce se dozvědět co ví Kyozan o Zenu. Kyozan není žádný začátečník, protože jinak by se nepokoušel Shobimu vysvětlit co YE a JAKU znamená. Výborně ví o co Shobimu jde. Proto odpovídá: "přímo před tebou".

"Transcendentní moudrost" nebo "původní čistota" není nic co by bylo možné objasnit slovy; není to idea, kterou by bylo možné potvrdit nebo popřít. Osoba, která je v rovině relativity a individuality označena jako Ye-jaku stojí před jinou osobou, která se ve slovní zásobě světa jednotlivostí nazývá Shobi. To je ovšem jen jeden způsob - anglický jak to říci. Původní čínština nemá k jednotlivým objektům či subjektům žádný odkaz. Doslově přeloženo, zní: "only-is-eye s-before /pouze-je-ocima-před/". V angličtině to nemá smysl. Chtěli bychom vědět před jakýma očima to je, a kdo je před kým. V čínštině nebo japonštině jsou zájmena nebo objekty, které jsou jimi reprezentovány vynechávány což vede často k nejasnostem. Tato nejasnost je však často - jako v našem případě - přiměřeným popisem situace, v které se Shobi a Kyozan nalézají. "Původní čistota" je v tom obsažena, aniž by bylo její bytí specificky lokalizováno či časově upřesňováno. Je před něma, at už jsou to oči kohokoliv. "je to právě před očima" vyjadřuje aktuálnost před kterou se v okamžiku MONDA Shobi a Kyozan ocitli.

Jakmile se však stlačí jazyk do té či oné formy, nastanou problémy s časem, prostorem a následností. Odtud pramení Shobiho výpad na vztah mezi před-a-po. Kyozan Yejaku ovšem rychle pochopil jak se na celou záležitost dívá Shobi a optal se: "Co vidíte, mistře?" Tato prototypická je pro Zen charakteristická. Místo, aby Kyozan odpověděl přímo na otázku, chtěl vědět co viděl Shobi před a po něm. V tom spočívá velká jemnost. Protože dokud je zde nějaké vidění, vzniká zákonitě otázka kdo vidí a co vidí a následkem toho i otázka co bylo před tím a co bude po tom.

Dostane-li se MONDO k tomuto bodu, je to okamžik, v kterém celá věc končí. Jakmile se rozvíjí intelektualizace, mění se Zen ve filosofii. Bylo proto přirozené, že se Shobi pádu do této jámy vyhnul. Uzavřel MONDO tím nejvhodnějším způsobem: "dejme si šálek čaje".

Pokud zůstaneme na rovině relativity nebo intelektualizace, nevyhne se všem typům nesouhlasu a diskuzí. Je to nevyhnutelné. Zen to plně uznává a požaduje, abychom se všichni vrátili k samotnému žití, v kterém nebude argumentů ani kontraverzí. V této souvislosti se nesmí zapomenout zmínit o jedné důležité věci. Zen nepožaduje pouhé žití bez angažování v logických komplikacích. Požaduje jistou zkušenosť vědomí danou naší cestou životem, protože toto vědomí nás kvalitativně odděluje od jiných forem života. V tom my lidé, nezávisle na diferenciaci mezi námi, nacházíme konečný příbytek míru, který je také naším původním domovem, z kterého všichni pocházíme a kam se všichni chceme vrátit. Tam si častěji "vypijeme šálek čaje", aniž by bylo nějaké před a po, odkud a kam, žádné já jsem-ty jsi.

Uvedu známý příběh, který by mohl být ve spojitosti se Shobiho výrokem "dejme si šálek čaje", zajímavý. Joshu Jushin byl velký mistr Zenu uprostřed vlády dynastie Tang. Jednoho dne přišel do kláštera nový mnich. Joshu Jushin se ho zeptal: "Byl jsi zde již předtím?" Když mnich odpověděl: "Ne, mistře, jsem zde poprvé", řekl Joshu: "dej si šálek čaje". Později přišel jiný mnich. Joshu se ho zeptal: "Byl jsi zde již někdy?" "Ano, mistře" řekl mnich. "Dej si šálek čaje" řekl Joshu. Inju /správce kláštera/ přišel k Joshimu a otázel se: "Jak to, že zveš oba mnichy na

66

čaj, přestože odpověděl každý jinak? Jeden řekl, že zde ještě předtím nebyl a ty jsi mu řekl, aby si vypil šálek čaje; zatímco druhý říká, že zde již byl a ty jsi mu rovněž nabídl šálek čaje. Nechápu to mísit-ře". Joshu vzkřikl: "Inju!" Inju ihned odpověděl: "Ano, pane". "Dej si šálek čaje, Inju" řekl Joshu.

"Dej si šálek čaje" je neměnně řečeno všem, kteří mají co dělat s mistrem, nezávisle na tom, jaký k němu mají vztah. Potvrzení nebo ne-gace, ano nebo ne, to vše není víc než slovní diferenciace. Pokud zús-táváme v království slov je třeba dialogu. Jakmile jsme z něj jednou venku, je jediným způsobem, kterým mohou mistři vyjádřit svoji zkuše-nost, MONDO.

Rád bych uvedl ještě několik příkladů MONDO od Daida.

Otzáka: "Bylo mi řečeno, že jediná realita navlhčuje univerzálně všechno bytí. Co je jedinou realitou?" Odpověď: "Prší".

"Navlhčovat" je narázka na příběh v Saddharmapundarika sutře, kde Buddha vysvětluje jak jediný děšť uniformně navlhčuje všechny rost-liny a umožnuje jim růst v souladu s jejich přirozeností, borovici jako borovici, chryzanténě jako chryzanténě. Odtud mistrova odpověď: "Prší".

Otzáka: "Ríká se, že jedna částečka prachu obsahuje celé světy. Je tomu tak?" Odpověď: "Jedna částečka prachu se již změnila v několik částeček".

Otzáka: "Jak je to se zlatým řetězem, který prý ještě nebyl pře-tržen?" Odpověď: "již se přetrhl".

Další Suzukihho eseje příště

C A M I L L E F L A M M A R I O N : C E S T Y B A L O N E M

Cesta třetí: Ranní vzlet-modré nebe. Vybral V.Faktor

Slunce právě vycházelo. Ovzduší jest vzácné čistoty. Celá kraji-na jest nasáklá svěží vání luk a lesů.

Kotvu vytahujeme ve 3 hodiny 55 minut ráno a zcela volně vzlétá-me do výše. Časní vesničané, již v kruhu nakupili se kolem místa, jež jsme právě opustili, pozorovali náš odjezd, tvoríce skupinu, mající překvapující podobnost s obrazem, jak ji někteří malíři namalovali při nanebevstoupení Jéžíšově.

Balon letí nad vesnicí ve výši nejméně 100 m. Psi, kteří nás u-cítili nebo zpozorovali, počali zuřivě štěkat, krocaní hdrovat, drůbež křičet. Tato zvířata, poděšená naším objevením se, rychle prchají do kurníků; hejna havranů prchají s bázelivým krákoráním.

Rozlehlá luka zdají se býti zaplavena, jsou však zcela prostě pokryta bílou mlhou, jež z výše činí dojem velikých jezer. Když pluli jsme nad těmito mlhami, zdálo se, že prachové peří padlo na kraj.....

Naše ranní jízda jest provázena zpěvem skřívánků. Vznášíme se nad strání načervenalých skal, jež zdáli podobají se podzimnímu listí...

Malí bílí motýlkové létali kolem nás ve výši 1000 m.

Zvláštní zjev se udál, pokud se týče STÍNU BALONU. Stín tento, jejž jsme včera večer viděli stíhati nás po zemi a jenž byl ČERNÝ, kula-tý, zahalený lehkým polostínem a rozlehlou aureolou, jest nyní bílý. Jest to veliká rozloha, jež zdá se měřiti mnoho hektarů a jež zabírá ví-ce prostoru než město Milly.....

Orleánský les rýsuje se na jiho-západu: v dálí pozorujeme město to, proslavené Johanou d'Arc: rozeznáváme věže i oba bílé mosty. Hranice obzoru rozkládá se v nesmírné vzdálenosti do dálki. Zkoumáme, jak dlouho by potřeboval zvuk, aby došel k zemi, ale mohli bychom vysílati své nej-mocnější výkřiky, náš hlas jest nyní příliš vzdálen, než aby sestoupil až k vulgární zemi: ozvěna se již ani nevrací.

Přece však slyšíme pískot vzdálené lokomotivy. A co více: štěkot zalétá až k nám, přicházejí z vesnice Coudray, a rozeznáváme dosti dob-

ře kdákání slepice, jež právě snesla vejce....

Ještě ve výši 1750 m vznáší se kolem nás motýlkové...

Naše vzestupná síla stále vzrůstá. Sesláblý štěkot psů jest naposledy ještě slyšet jako ve snách; teplota slunce zdá se nám na obličejích silnější, zatímco chladno v nohách v lodičce vzrůstá; ani nejmenší vánek nezmíruje žár zářící hvězdy... Stále vzhůru stoupající vzdušný oř dostoupil v 6 hod. 30 min. výše 3.000 m.... Dostoupili jsme výšky Olympu, té myžologicky staré a slunečné hory Thessalie, jež byla vysoká jen 2.906 m a nedotýkala se nebes jak tomu věřili současníci Homérovi...

Geometrický vzhled Země zdál se k výře nepodobným. Země jest kulovitým tělesem, a zdalo by se, že musíme, když vznášíme se nad jejím povrchem, mít dojem této její kulatosti, ale není na tom nic pravdy, skýtá vzhled úplně opačný, jenž se rozšiřuje v té míře, jak vystupujeme.

Země místo aby se pod námi vyvýšovala, jak theorie to tvrdila, právě se sploštuje a PROHLUBUJE, takže znenáhla nalézáme se uprostřed dvou vydutých skleněných poklopů, nebem a zemí, které se na našem obzoru spojují, ale jichž dvojitá vydutost jest silně význačná, jak nad, tak pod námi. Tento zjev vysvětluje se perspektivou, obzor zdá se nyní NEUSTÁLE SPOČÍVATI VE VÝŠI OKA...

Zde rozvinuje se před našima ~~někdy~~ úžaslýma očima kouzelné panoráma, jež i nejsmělejší sny neodvážily by se zrodit. Střed Francie rozesírá pod námi jako bezmezná planina, rozdelená nejrůznějšími nuancemi a tony, že znova nemohu ji lépe přirovnati než k nádherné zeměpisné mapě. Rozeznáváme velice dobře údolí Loiry a do délky sledujeme proud řeky. Vzduch jest všude naprosto jasný. A v tomto modrém nebi stojím s rukama položenýma na okraji lodky jako na balvanu nebeském a nechávám své pohledy padati do prázdná...

A tam dole, na desettisíc stop pode mnou, život rozvinuje své všeobecné záření; rostliny, zvířata, lidé odchylují společně v nižší vrstvě tohoto rozsáhlého vzdušného oceánu; až sem vzrostla již moc života; tam chvějí se v souzvuku srdce všech bytostí; tam míší se vůně květin; tam zní melodie životů; tam ze živého bahna mateřské země zvedají se klasy a vína, třtiny a duby, a v tomto vzduchu, v podstatě a síle živoucího tepla, udržuje se soulad neuhasitelného života.

Ale ve výškách, kde vznáší se tento koráb lehký jako vzduch, na této neviditelné cestě, kudy člověk poprvé kráčí, zde nenáležíme již pod vládu živoucí země. Pozorujeme přírodu, ale nespoučíváme již na jejím lůně. Naprosté TICHO vládne zde v celé své zasmušilé velkoleposti. Naše hlasy nemají již žádné ozvěny, jsme obklíčeni podivnou samotou.

Tak hluboké a tak zastrašující ticho panuje v těchto osamělých krajinách, že nutí člověka tázati se, zda ještě žije. A přece to není smrt jež zde vládne. Jestto nepřítomnost života. Zdá se, že nezvoříme již část světa ležícího pod námi... A sestoupíme my osamocení pozorovatelé obrazu přírody z nebes? Vrátíme se na obydlenou planetu, jejíž velkolepost vystupuje v tomto kouzelném panoramu. Jak jest rozkošný tento rozlehly obraz přírody, k níž sestoupíme! Jaký to mír a jaké bohatství! Kdo odvážil by se věřiti, že v příbytku tak krásném člověk žije v nevšímavosti a nevědomosti těchto divů a že tento parazit všechny své snahy obrací k tomu, aby způsobil válku a зло na lúně krásy a lásky?....

Ano, ticho, jež panuje v těchto výškách, jest opravdu slunečné; jest to předzvěst ticha prostorů meziplanetárních, mlčelivé nesmírnosti, černé a ledové, v níž světy pravidelně gravitují. Nebe má pro nás úplně nové zbarvení, jeho světlo vzrůstá znenáhla až k obzoru.

Čím více vznášíme se do vyšších pásem prostoru, tím méně hutnou jest vzduchová vrstva oddělující nás od černého prostoru, tím vzdušný závoj jest řidší a nebe stále černější... Nic nemůže více překvapiti než to, že nebe zdá se býti tak černé... Modrá barva vzduchu jest již rozeznelna pod námi jako lehký závoj... Již po delší dobu obnáší rozdíl teploty u našich hlav a nohou více než 15 stupňů...

Jedním z výsledků mých vědeckých cest v baloně bylo zjištění, že modrá barva nebe závisí hlavně na VODNÍ PÁŘE ve vzduchu, a že ve výši tří až čtyř tisíc metrů této vodní páry ubylo ze vzduchu...

Nebyl jsem připraven na to, že ucítím nejmenší nevolnost a nevím

již dobré, proč jakési zděšení přerušilo náš blahobyt. V 6 hod. 45 minut pocítil jsem náhle zvláštní dojem vnějšího chladu a malátnosti; oddychoval jsem s obtíží a temné hučení a bzučení ozývalo se mi v uších a po celou půl minuty tlouklo mi prudce srdce... Nalil jsem si tedy sklenici vody, jež mi vždy učinila nejlépe. A když vytahoval jsem zátka z láhve do polovice prázdné, zátka vybuchla s hlukem, jako u láhve se šampanským

.... Uprostřed hrobového ticha každý úder i naše hlasys odrážely se s ostrým zvukem v baloně nad námi visícím a - jak každý ví - ve spodní své části otevřeném. Balon ten byl jak rozsáhlý sál o 800 čtverečních metrů, prázdný a žalostně, zvučně znějící. Počal jsem tedy silně do prostoru vykřikovati, a bylo mi velikým překvapením slyšeti, že, ač zvuk nevracel se již od země, přece jen byl mi vracen s jakousi ostrostí a ironií nepřístupným balonem.

V jaké výši byli jsme tehdy? To nedovedu přesně určiti. Když jsem si chtěl položiti prkénko na okraj loďky mezi dva její rohy, prkénko to se sesmeklo a rozbilo tlakoměr na vnější straně zavěšený. Aneroid, když došel na konec svého kruhu, výši dále neoznačoval. Museli jsme se tehdy vznášeti ve výši 3.500-4.000 metrů....

Nepovím svým čtenářům nic nového, řeknu-li, že modrá klenba nebes neexistuje.

Kdyby tato klenba ve skutečnosti existovala, pak vzlety balonem byly by tímjen zajímavějšími, neboť budilo by nemálo náš zájem, kdybychom ohli jítí dotknout se svýma rukama toho blankytného stropu, nad nímž sídlilo zářivé nebe, a co mne se týče, litoval jsem častokrát, zvláště při tomto vzestupu, že nemohl jsem vzlétnouti trochu blíže k ráji....

Když naše přístroje neurčovaly již výšku, Godard pomyslel na otevření záklopky, abychom se trochu shesli. Přiznal se mi, že ve svých 905 jízdých ještě nikdy nedosáhnul této výše....

Sestupovali jsme opravdu velice rychle. Pak mi počalo znova hučeti v uších, jenže tentokrát to bylo silnější a bolestnější... Půl hodiny po přistání k zemi byl jsem zachvácen nesmírným zíváním. A vzdace zdál se vnikati v přestávkách do vnitřního ucha jako vlny.

Sestupovali jsme se vzhůru rychlostí a museli jsme na ráz vyhoditi dva pytlíky s deseti kilogramy přítěže, abychom nepadli příliš rychle. Pak vznášeli jsme se tiše jenom ve výši několika set metrů nad bažinami u Sologne, jež leskly se na slunci jako rtuťové hladiny.

Náhle zaslechli jsme, jak děti, hledající stáda, a ženy na polích pracující zoufale křičí. Zvednuvše ruce k nebi, prchaly zděšeně, ženouce před sebou svá stáda a hledajíce spásu v útěku. Balon snášel se šikmo, stávaje se stále větším a větším, a červené praporce po obou stranách byly považovány za nějaké podivné ruce, za nějaká chapadla. *EST TO NEJAKÝ HRŮZNÝ NETVOR, JENŽ LETÍ Z MRAKŮ. JEST TO ĎÁBEL!....*
DÁBEL!....

Opravdu v naší době nedovedeme si vysvětliti podobné pověry. Jak může se někdo domnívat, že balon podobá se Belzebubovi, když ho nikdo neviděl!

Jak vysvětliti zvláště tu k víře neutivou myšlenku, že ĎÁBEL MUŽE PŘICHÁZETI Z NEBE?

Po několika minutách příšera tato vydechla duši: byl z ní vypuštěn plyn, pak byla sbalena a uložena na dvoukolový vozík a zamířili jsme k nádraží v Motte-Beuvronu /dep. Loiret-Cher/, sedíce na té podivuhodné tkanině, jež před chvílí vznášela se s námi ve výši více než tři tisíce metrů.

Tak zachází nejen všechna pozemská sláva, ale i sláva nebeská.

Příště: ČTVRTÝ VZLET

Na západ od Paříže - Cesta nad parkem de la Muette; vzpomínka na první plavby ve vzduchu - Saint Cloud - Versailles - Rybníky saint-hubertské - Pokusy se zvukem a ozvěnou - Mythologický obraz

OPRAVDU?

Mistr Zenu Hakuin byl svými sousedy ctěn pro bezúhonné život. Překrásná Japonka, jejíž rodiče vlastnili obchod s potravinami, bydlela blízko něho. Náhle, bez předchozích známek zjistili rodiče, že očekává dítě. To rodiče velmi rozlobilo. Dívka se nechtěla přiznat, kdo je ten muž, ale pod nátlakem výčitek nakonec označila Hakuina. S velkou zlobou navštívili rodiče Hakuina. Opravdu? bylo vše, co k tomu řekl. Po narození přinesli dítě Hakuinovi. Během tohoto času již pozbyl veškeré úcty, ale nic si z toho nedělal, jen se velmi pečlivě o dítě staral. Kupoval od sousedů mléko a vše co dítě potřebuje. Po roce již dívka-matka nevydržela. Vypověděla rodičům pravdu, že pravým otcem je mladík z rybí tržnice. Matka s otcem ihned vyhledali Hakuina a prosili o odpusťení a žádali zpět dítě. Hakuin byl milý a když vyslechl prosby, řekl pouze : opravdu?

POSLUŠNOST

Přednášky mistra Bankee nebyly navštěvovány pouze studenty Zenu, ale také všemi mnichy jiných sekt. Nikdy ve svém výkladu necitoval Sutry, ani se neopíral o scholastická rčení. Namísto toho byla jeho slova pronášena přímo ze srdce přímo k srdcím jeho posluchačů.

Upozorňujeme čtenáře našeho listu, že od příštího čísla nehodláme o-tiskovat přípsěvky jako: Němci už jsou v Berlíně!

Jeho posluchače jednou velmi rozlobil Kněz sekty Nichiren. Jeho posluchači a návštěvníci raději navštěvovali výklad Zenu. Samolibý kněz přišel do kláštera s rozhodnutím, že ve slovním souboji znemožní Bankee. "Hej, učiteli Zenu" zakřičel. "Musím ti říci, že kdokoliv tě poslouchá a řídí se tvými naukami, není jako já, který si tě neváží, ani si od tebe nenechá poroučet. Přinut mne, abych tě poslouchal!" "Pojď sem ke mně a já ti to ukáži" řekl Bankei. Kněz se hrdě protlačil davem posluchačů. Bankei se usmíval: "Njelépe bude, když se postavíš na moji pravou stranu". Kněz poslechl. "Né, lépe se nám bude hovořit, když budeš po mé levici, pojď si sem stoupnout". Kněz se hrdě poslavil na levou stranu. "Vidíš" řekl Bankei "nyní mne posloucháš, ale myslím si, že jsi dobrý člověk, tak si sedni a poslouchej"!

KDYŽ MILUJEŠ, MILUJ OTEVŘENĚ

Dvacet mnichů a jedna jeptiška jménem Eshun se učili praktické meditaci u některého mistra Zenu.

Eshun byla velmi hezká i přesto, že měla hlavu oholenou a prostý šat. Několik mnichů se do Eshun tajně zamílovalo. Jeden z nich jí napsal zamilovaný dopis žádající o schůzku. Eshun neodpověděla. Následující den přednášel Mistr celé skupině a když lekce skončila, Eshun se zvedla. Ukázala na toho, kdo jí psal a řekla: "jestli mne doopravdy miluješ, pojď mne obejmout nyní!"

VTIP, KTERÝ SE MI LÍBÍ

Čím se živí kočka? Kočka se živí schůzemi. Matka říká, že všechny schůze jsou pro kočku.

Izák se ptá Khona: "jestli víš, že mne lidé mají za Jéžíše Krista?" "Ale to není možné" "Ale je. Když jsem dnes lezl do tramvaje, křičeli Jéžíši Kriste, netlačte se".

Pobuda našel korunu. Mrzlo až praštělo. Z boty mu lezl omrzlý palec. Pobuda se dívá na korunu, pak na palec a povídá: Tak co chceš? Boty nebo kořalku? - No, tak když nic neříkáš, dostaneš kořalku.

SHRNUTÍ HLAVNÍ PRÁCE ARNOLDA TOYNBEEHO OD D.C. SOMERVILLA

Přeložil V. Fektor, 1. pokračování

4. ZHROUČENÍ CIVILIZACÍXIII. POVAHA PROBLÉMU

Z dvaceticemi civilizací, které jsme identifikovali /včetně zastavených civilizací/ je jich již 18 mrtvých a 9 ze zbyvajících 10 - ve skutečnosti všechny s výjimkou naší civilizace se již zhroutilo nebo začíná hroutit. Povaha zlomu se dá shrnout do třech bodů: selhání tvůrčí schopnosti u tvůrčí menšiny, která se tím stává pouhou "dominantní" menšinou; odmítání loyality a mimetic ze strany většiny, a z toho vznikající ztráta sociální jednoty společnosti jako celku. Naším dalším úkolem bude objevit příčiny zhroucení civilizací.

XIV. DETERMINISTICKÁ ŘEŠENÍ

a/ Které myšlenkové školy tvrdily, že ke zhroucené civilizaci dochází z příčin, které jsou mimo oblast lidské kontroly,

a/ během zániku řecké civilizace si počítal i křesťanství spisovatelé myslili, že rozklad jejich společnosti je způsoben "kosmickým stárnutím"; moderní fyzika odkázala zestárnutí kosmu do neuvěřitelně vzdálené budoucnosti, což směřuje, že to nemá žádají efekt na minulé ani příjemné civilizace.

b/ Spengler a jiní tvrdili, že společnost je organismem na kterém se projevují přirozené změny od mládí přes dozrálost až k zániku zrovna tak jako u živých tvorů. Ale společnost není organismem.

c/ jiní autoři tvrdili, že vliv civilizace na lidskou přirozenost je životní, a že po určitém období je třeba barbarické "nové krve". Tento názor je zkoumán a odmítnut.

d/ záisté ještě teorie o dějinách cyklech, jak ji můžeme nalézt v Platonově dialogu "Timaeus", Virgilevě čtvrtém "eclogue" /pozn. překl.: krátká básni pastýřského charakteru/ a jinde. Tento názor vznikl pravděpodobně během chaldejských objevů týkajících se sluneční soustavy. Mnohem čirěji pojedí vesmíruvnuší moderní astronomie zbožilo tuto teorii jejich astronomických základů. Nemáme žádají důkaz, který by pro tuto teorii mluvil, známe však několik argumentů proti ní.

XV. ZTRÁTA KONTROLY NAD PROSTŘEDÍM

Obsah této kapitoly navazuje na kapitolu X. /1/, k které se ukázalo, že zvýšení kontroly nad fyzikálním prostředím vyjádřené technickým pokrokem, a zvýšení kontroly nad sociálním prostředím vyjádřené geografickou expanzí nebo vojenskou agresí, není kriteriem ani příčinou růstu. V této kapitole se dokazuje, že úpadek techniky a zmenšení území není kriteriem ani příčinou zhroucení civilizace.

1. Fyzikální prostředí

Několik příkladů má ukázat, že technický úpadek byl výsledkem a nikoliv příčinou zhroucené civilizace. Opuštění římských silnic a mezeopotenského zavodňovacího systému bylo důsledkem a ne příčinou zhroucení civilizací, která je dříve udržovaly. Rozšíření malarie, o niž se tvrdilo, že způsobilo rozklad civilizací, bylo rovněž důsledkem civilizačního rozkladu.

2. Sociální prostředí

Gibbonova téze, že "Zánik a pád říše římské" způsobilo náboženství a barbaři - t.zn. v tomto případě křesťanství - je zkoumána a zomítanuta. Tyto projekty vnějšího a vnitřního proletariátu však by-

71

ly důsledkem rozkladu řecko-římské společnosti, ke kterému došlo již dříve, Gibbon nezadání svůj zálibě ve správnou dobu; mylí se, když považuje dobu Antoninu za "zlatý věk", zatímco byla tato doba ve skutečnosti již "Indiánským létem". Jsou zkoumány různé příklady úspěšných agresí proti civilizacím a dokazuje se, že se vždy jednalo o agresi odchrávající se po době, kdy ke zlomu napadené civilizace došlo.

3. Negativní verdikt

Agresce proti společnosti v růstu obvykle napadenou společnost stimuluje k většímu úsilí. Dokonce i když je společnost již na cestě k zániku, může ji agresce probudit k aktivitě a prodloužit jí život.

XVI. NEZDAR SEBEURČENÍ

1. Mechaničnost mimozé

Jediný způsob jak může netváří většina sledovat své tváří vůdce je mimesis, což je určitý druh "drilu", mechanická a povrchní imitace velkých originálů. Tato nevyhnutelná "zkratka" k dosažení pokroku však sebou nese určitá nebezpečí. Vůdci se mohou nakazit mechanickým přístupem svých následovníků s výsledkem pak bude zastavená civilizace; nebo postupně vymří přesvědčovací metody za metody přinucovací. V tomto případě se tváří menšina stane "dominantní" menšinou a ze "žáků" se stane odsuzující a odcizený "proletariát". Tím nastoupí společnost cestu k dezintegraci. Společnost ztratí schopnost sebeurčení. Následující kapitoly se zabývají ilustrací příkladů jak k takovým koncům dochází.

2. Nová vína ve starých lahvích.

V ideálním případě by každá nová sociální síla uvelněná tváří menšinou měla zavést nové instituce v jejich rámci by mohla pracovat. Ve skutečnosti však pracuje machem častěji za pomocí starých institucí, které byly uvedeny do života pro jiné účely. Tyto staré instituce jsou však často nevhodující a neovladatelné. Jejich užití může mít proto za následek buď jejich rozklad /revoluci/ nebo přežijí ale nová společnost, která je používá je uzpůsobí ke svým cílům. Revoluce může být definována jako osožděný s tím explozivní čin mimese. Je-li adaptace institucí harmonická, bude růst společnosti pokračovat. Dojde-li však k revoluci, je další růst velmi riskantní a za jistých okolností může dojít i k rozpadu společnosti. Následuje řada příkladů jaký byl dopad nových sil na staré instituce. V první skupině jsou příklady působení dvou velkých nových sil současnosti na noži společnosti: vliv industrialismu na středoví - na sr. v jižních státech USA. vliv demokracie a industrialismu na válku, projevující se od francouzské revoluce se stále větší intenzitou.

vliv demokracie a industrialismu na lokální státy, projevující se se oslavou nacionálního a nezdarem volného obchodu v moderní západní světě.

vliv industrialismu na soukromé vlastnictví, projevující se vzrakem komunismu a kapitalismu

vliv demokracie na vzdělání, projevující se vznikem bulvárního tisku a fašistických diktatur

vliv agnosti italů na zasluské vlády, projevující se /s výjimkou Anglie/ vznikem despotických monarchií.

vliv solónské revoluce na řecké městské státy, projevující se termínem tyrannic, stasis, hegemonie.

vliv provinciálnosti na západní křesťanskou církev, projevující se protestantskou revolucí, "královskými právy danými Bohem", a zastínění křesťanství vlasteneckvím.

vliv potřeby jednoty na náboženství, projevující se vznikem náboženského fanatismu a perzekuci.

vliv civilizace na dělu práce, projevující se esoterismem vůdců a bezvýznamností jejich stoupenců. Ilustrováno na příkladech potrestaných menšin, na sr. židů, a úchylkách moderního sportu.

vliv civilizace na mimesi, který už není jen v primáritu

72

společnostech zaměřena na tradici kmenu, ale na průkopníky. Příliš často však nejsou průkopníky tvůrcí vůdci, ale obchodní podnikatelé nebo političtí demagogové,

3. Nemesis tvořivosti: idelizace skupin

Dějiny nás poučují, že skupina, která majde úspěšné řešení jednoho problému, jen zřídkakdy uspěje při dalším problému. Na různých příkladech je dokazováno, že tento jev koresponduje s jistými základními postuláty řeckého a židovského myšlení. Ti, kteří jednou uspěli, odpočívají pak při další příležitosti na vavřínech. Židé, kteří úspěšně reagevali na Starý zákon, byli při setkání s Novým zákonem neúspěšní. Perikleovy Atény se přeměnily v Atény sv. Pavla. Italská střediska Risorgimenta si úspěšně vedla v renezanci, ale pře nechala později vedení Piemantu, který neměl na předcházející italské slávě žádné zásluhy. Jižná Karolina a Virginie, vedoucí státy USA v první a druhé čtvrtině devatenáctého století, se po občanské válce nezotavily a byly předstíženy předtím bezvýznamnou Severní Karolinou.

4. Nemesis tvořivosti: idelizace institucí

Idelizace městského státu se v posledním období řeckých dějin ukázala být pastí, do které spadli řekové, ale nikoliv římané. "Duch" římské říše způsobil rozpad ortodoxní křesťanské společnosti. Další příklady se zabývají idelizací králů, parlamentů, a vládoucích tříd, ať už byrokratů nebo kněží.

5. Nemesis tvořivosti: idelizace techniky

Příklady biologické revoluce ukazují, že perfektní "technika" nebo perfektní přizpůsobení se prestřdí se často stávají evolučním "cul de sac", a že méně specializované a více "prezatimní" organismy mají větší sílu přežít. Obojživelníci vycházejí příznivě ze srovnání s rybami, a kryse podobní předchůdci člověka ze srovnání se svými současníky, obrovskými plazy. V průmyslové oblasti je úspěch určité komunity při vynálezu prvních fází nové techniky později zábranou při přejímání dalších fází, které byly vynalezeny jinde /na př. vynález kolového parního pohoru plavidel bráni společnosti přijmout výkonnější šroubový pohon/. Krátký přehled dějin válečnictví od doby Davida a Goliáše až do dnešních dní dokazuje, že vynálezci a uživatelé určité zbraně či válečné techniky zůstávají sedět na vavřínech a devolí udělat svým nepřátelům nový vynález.

6. Sebevražednost militarismu.

Tři předcházející kapitoly nám ukázaly jaké následky má "sedění na vavřínech", což je pasivní způsob podřízení se nemesis tvořivosti. Přejdeme nyní k aktivní formě této úchylky - násilnickému ohování a destrukci. Militarismus je ze zela jasným příkladem. Důvodem zničení Asyřanů nebyla skutečnost, že jako vítězové devolili své zbroji "rezivět". Z vojenského hlediska byli stále velmi vyspělí. Znalo je vyčerpání jako důsledek jejich agresivnosti - kromě toho, že je už jejich sousedé nemohli déle tolerovat. Asyřané jsou příkladem vojenské hraniční provincie, která obrátila své zbraně dovnitř provincií své vlastní společnosti. Podobným případem je Timur Lenk a jimi.

7. Intoxikace vítězstvím.

Podobné téma jako v předcházející kapitole je ilustrováno na nevejenské oblasti na osudech Hildebrandského papežství, instituce, které se podařilo pozvednout křesťanství a pakže jí přestalo dařit. Intoxikována vlastním úspěchem, pokoušela se používat nelegitimní politickou výzbroj k dosažení nestřídmych cílů. Kontroverze nad investitúrou je zkoumána rovněž z tohoto hlediska.

5. D E Z I N T E G R A C E C I V I L I Z A C I

XVII. POVAHA DEZINTEGRACE

1. Všeobecný průzkum

73

Je dezintegrace nezbytným a neménym následkem zkroucení či zlomu? Egyptské dějiny a dějiny Dalekého východu ukazují, že existuje alternativa, jmenovitě zkamenění, esž byl téměř též osud řecké civilizace a může být i naším osudem. Vníkající kriterium dezintegrace je schisma sociálního složení společnosti do tří frakcí: dominantní menšiny, vnitřního proletariátu a vnějšího proletariátu. Dále je rekapitulováno vše co již bylo o těchto frakcích řečeno a seznamujeme se s plánem následujících kapitol.

2. Schisma a palingenéze.

Apokalyptická filosofie Karla Marxe proklamuje, že po třídní válce a diktatuře proletariátu budou následovat nové uspořádání společnosti. Mimo Marxovu partikulární aplikaci této myšlenky nastane tato situace vždy, když se společnost rozpadne do frakcí, o kterých již byla řeč. Každá frakce vytvoří své charakteristické dílo: dominantní menšina univerzální stát, vnitřní proletariát univerzální církve a vnější proletariát barbarické válečné tlupy.

XVIII. SCHIZMA U SOCIÁLNÍM SLOŽENÍ SPOLEČNOSTI

1. Dominantní menšiny.

Militaristé a vykročitovatelé jsou nejnápadnějšími charakteristickými typy v dominantních menšinách, ale neschybi též typy vzdnešenější: legislátoři a administrátoři, kteří udržují chod univerzálního státu, a filosofové, kteří vybavují rozpadající se společnosti charakteristickými filosofiemi, na příklad dlouhá řada řeckých filosofů od XX Sekrata k Plotinovi. Podobné příklady jsou cítovány i z jiných civilizací.

2. Vnitřní proletariát.

Dějiny řecké společnosti ukazují, že se vnitřní proletariát rekrutoval ze tří zdrojů: občanů řeckých států, kteří byli zruinováni v důsledku politických nebo ekonomických převratů; příslušníků porobených národů; obětí obchodů s otroky. Všichni tito proletáři měli shodné pocity: cítili se "ve" společnosti, ale nikoliv "ze" společnosti. Jejich první reakce měly násilnou povahu, pozdější byly mnohem "mírnější" a kulminovaly v objevu vyšších náboženství jako je křesťanství. Toto náboženství, podobně jako Mitraismus a jiní rivalové v řecko-římském světě, vzniklo "v jedné civilizované" společnosti, která byla dobyta římskými zbraněmi. Následuje průzkum vnitřního proletariátu jiných společností. U všech lze zpozorovat tentýž jev: na příklad původ Judaismu a Zarathustrova náboženství mezi vnitřním proletariátem Babylonské společnosti je velmi podobný jako původ křesťanství a mitraismu v řecké společnosti, ačkoliv jejich další vývoj je rozdílný. Transformace primitivní Buddhistické filosofie do Mahayana Buddhismu zajistila "vyšší náboženství" pro vnitřní proletariát čínské společnosti.

3. Vnitřní proletariát západního světa.

O existenci vnitřního proletariátu v západním světě existuje bohatá evidence - mezi jiným i existence "intelligence" /pozn.překl. v originále "intelligentsia"/, rekrutované mezi proletariátem jako agent dominantní menšiny. Vnitřní proletariát moderního západního světa se ukázal jako neplodný a nevytvořil žádné nové "vyšší náboženství". Důvodem však může být i vitalita křesťanské církve, z které se západní společnost zrodila.

4. Vnější proletariát

Pokud civilizace roste, vyzařuje svůj kulturní vliv na velké vzdálenosti a prostupuje primitivní sousedy. Tito primitivní sousedé se pak stávají součástí "netvůrčí většiny", která se podřizuje vedení tvůrčí menšiny. Když pak dojde k zlomu, přestane okouzlení působit, barbarci začnou projevovat nepřátelské tenšence a vytvoří se vojenská hranice, která se může ze začátku měnit, nakonec se ale stává stabilní. Tyto skutečnosti jsou dokládány na příkladech z řecko-římských dějin.

74

Jsou rozlišeny násilné a mírné reakce vnějšího proletariátu. Tlak neprátelské civilizace přetváří primitivní náboženství či kulty plodnosti na náboženství Olympských válečníků. Charakteristickým produktem triumfujícího vnějšího proletariátu je epická poesie.

5. Vnější proletariát západního světa.

V důsledku materiální nadvlády moderní západní společnosti barbarismus historického typu již téměř vymizel. Ve dvou z jeho nejsilnějších současných pozic, ~~sexdecim sexadecim sexagesima~~ Afgánistánu a Saudské Arábii, se domorodí vládci chrání tím, že přebírají imitaci západní kultury. Nový a krutější barbarismus se však nekontrolovatelně rozšířil v samotných starých střediscích západního křesťanství.

6. Cizí a domácí inspirace.

Dominantní menšina a vnitřní proletariát jsou handikapovány, jsouli inspirovány z ciziny. Jako příklad jsou uváděny univerzální státy založené cizími dominantními menšinami /jako třeba v Britské Indii/, které jsou méně úspěšné než univerzální státy domácího původu jakou byla třeba římská říše. Barbarské válečné tlupy kladou mnohem tyrdošíjnější ~~expon~~ a vášnivější odpor, je-li jejich barbarství ovlivňováno cizí civilizací /na př. Hyksama v Egyptě nebo Mongolama v Číně/. Na druhé straně "vyšší náboženství" vytvořené vnitřním proletariátem je přitažlivější, dluží-li cizí inspiraci. Téměř všechny "vyšší náboženství" jsou důkazem této skutečnosti.

Historie "vyššího naáboženství" však není v rámci jedné civilizace srozumitelná - nutno vzít vždy v úvahu dvě civilizace: tu, která "vyšší náboženství" vytvořila, a tu, v které zapustilo kořeny. Předpoklad na kterém až dosud byla tato práce založena - že civilizace sama o sobě je dostatečně širokou oblastí studia dějin - se v tomto bodě ukazuje jako nedostatečný.

XIX. SCHISMA DUCHA

1. Alternativní způsoby chování, cítění a životního stylu.

Jakmile začne docházet k dezintegraci společnosti, jsou různé charakteristické způsoby chování, cítění a životního stylu individua ve společnosti ve fázi růstu vyměněny za alternativní nahrážky, z nichž některé mají charakter pasivní a jiné aktivní.

Mravní uvolněnost a sebekontrola jsou nahrážkami za tvorivost. Zahálčivost a mučednictví nahrazují mimesis.

Pocit povlávání ve větru a pocit hříchu jsou nahrážkami za elán doprovázející růst; pocit promiskuity a pocit jednoty jsou nahrážkami pocitu životního stylu, který je subjektivním protějškem objektivního procesu diferenciace. Tento proces diferenciace je vždy příznakem růstu.

V oblasti životní orientace jsou dva páry alternativních variací změny, která se projevuje přesunem od makrokosmu k mikrokosmu. Prvnímu páru alternativ - archaismu a futurismu - se této změny podaří dosáhnout. Tento pár se pak stává semeništěm násilí. I druhému páru - odložení a proměny - se podaří této změny dosáhnout, změna je však charakterizována mírností. Archaismus je pousem o "vrácení hodinových ručiček", futurismus je pokusem o neuskutečnitelný ráj na zemi. Odloučení /neboli nezainteresovanost/ je spiritualizací archaismu, stažení do pevnosti ducha a vzdání se "světa". Proměna, která je spiritualizací futurismu, je činem ducha, který se projeví vytvořením "vyššího náboženství". Pro všechny čtyři životní orientace a jejich vzájemné vztahy jsou uváděny četné příklady. Na závěr je dokazováno, že některé z těchto životních orientací jsou charakteristické pro jednotlivce z dominantních menšin, jiné produkuje proletariát.

2. Mravní uvolněnost a sebekontrola jsou definovány na četných příkladech.

3. Zahálčivost a mučednictví jsou definovány na četných příkladech.

4. Pocit povlávání ve větru a pocit hříchu

Pocit povlávání ve větru je důsledkem pocitu, že je celý svět ovládán náhodou nebo nezbytností, což je v podstatě totéž. Široký rozsah této víry je ilustrován na příkladech. Dále je rozebírána první pohled kuriozní skutečnost, že jistá predistinační náboženství - na př. kalvinismus - jsou schopná vydat značnou energii a oplývají sebejistotou.

Zatímco pocit povlávání ve větru působí většinou jako opiat, bývá pocit hříchu často stimulem. Jsou rozebírány doktriny karmy a "prvotního hříchu", které kombinují ideje hříchu a determinismu. Židovští proroci představují klasický příklad uznání hříchu jako skutečné - i když ne zcela zřejmé - příčiny národního neštěstí. Učení proroků bylo převzato křesťanskou církví a tak bylo uvedeno do ~~řeckého~~ řecko-římského světa, který se na to nevědomky po řadu staletí připravoval. Zdá se, že západní společnost, ačkoliv je dědičkou křesťanské tradice, pocit hříchu, který je základním prvkem této tradice, odložila.

5. Pocit promiskuity

Tento pocit je pasivní nahrážkou pocitu životního stylu, který je charakteristický pro civilizace v růstu. Projevuje se různými způsoby. a/ vulgární a barbarské způsoby. Dominantní menšina je náchylná k "proletarizaci" a přejímá vulgárnost vnitřního a barbarství vnějšího proletariátu až se nakonec, v poslední fázi před úplným zánikem, stane její životní styl nerozeznatelný od životního stylu proletariátu. b/ vulgární a barbarské umění. Je cenou zaplacenou za široký rozptyl umění rozpadající se civilizace.

c/ lingue franche. Promíchání národů zmatení jazyků; některé z nich se šíří jako "lingue franche". Je ich šíření s sebou vždy nutně nese odpovídající znehodnocení. Na důkaz je uváděno mnoho příkladů.

d/ synkretismus náboženství. Nutno rozlišovat tři hnutí: amalgamace /pozn. překl.: smíšení, na př. rasové/ oddělených filosofických škol; amalgamace oddělených náboženství, na př. rozředění a zeslabení náboženství Izraele přebíráním sousedních kultů, kterému bylo zabráněno až konečný úspěchem židovských proroků; a amalgamace nebo synkretismus filosofií s náboženstvími. Protože jsou filosofické systémy produktem dominantních menšin a "vyšší náboženství" produktem vnitřního proletariátu, je výsledkem jejich vzájemného promíšení stejný jako v případě a/. Rovněž zde se proletariát poněkud pozvedne k pozici dominantní menšiny, ta však sestoupí mnohem větší kusem cestou směrem k vnitřnímu proletariátu. Křesťanské náboženství na příklad využívá pro svou teologickou exegézi aparátu řecké filosofie, je to však jen malý ústupek ve srovnání se ~~zjednodušením~~ změnami, kterými prošla řecká filosofie od Platona k Juliánovi.

e/ Cuius regio eius religio. Tato část je vlastně odbočkou a pojednává o zajímavém případu císaře-filosofa Juliána. Mohou dominantní menšiny nahradit spirituální chudobu politickou silou, aby prosadily náboženství nebo filosofie pro které se rozhodly? Až na jisté vyjimky nikoliv. Náboženství, které musí být podporováno politickou mocí utrpí značnou újmu. Jedinou význačnější vyjimkou je případ Islámu. Tento příklad je pak rozebrán a nakonec je dokázáno, že není natolik vyjimečný jak by se na první pohled mohlo zdát. Na závěr je dokázán pravý opak: vládce, který přijme náboženství svých poddaných - ať už z přesvědčení nebo z cynismu - bude prosperovat.

6. Pocit jednoty.

Tento pocit je "aktivní" antitézí pasivního pocitu promiskuity. Materiálně je ~~vyzván~~ vyjádřen utvářením univerzálních států, a ve stejném duchu vznikají i koncepty všemocného zákona či Boha, vládnoucího celému vesmíru. Tyto dva koncepty - zákona a Boha - jsou zkoumány a ilustrovány na příkladech. Je sledována mimo jiné kariéra Jahve-ho, "zárlivého" boha židů, od jeho počátků jako "džina" sinajské sopky až k jeho konečné sublimaci jako historického nástroje Jediného pravého Boha, jak je uctíván křesťanskou církví. Následuje vysvětlení pro jeho triumf nad ostatními rivaly.

7. Archaismus

Archaismus je pokusem o únik z netolerovatelné přítomnosti pomocí rekonstrukce dřívějších fází života rozpadající se společnosti. Jsou uvedeny starověké i moderní příklady, mezi moderními i návrat gotiky a umělý návrat - z nacionalistických důvodů - některých víceméně mrtvých jazyků. Archaistická hnutí jsou všeobecně buď sterilní nebo se změní ve svůj protiklad - futurismus.

8. Futurismus.

Futurismus je pokusem uniknout z přítomnosti do temnoty neznámé budoucnosti. Obsahuje též přetrvání tradičních spojů s minulostí, a je ve skutečnosti revoluční teorií. V umění se projevuje ikonoklasicky.

9. Sebeproměna futurismu.

Právě tak jako se může archaismus proměnit ve futurismus, může se i futurismus vzdát své neuskutečnitelné Utopie v pozemských dimenzích a najít řešení v životě ducha nezávislého na čase a prostoru. V této souvislosti jsou zkoumány dějiny židů po propuštění ze zajetí. Futurismus se projevoval sérií sebevražedných pokusů o vytvoření pozemského židovského království - od Zerubbabéla až k Bar Kokabovi. ~~Rum~~Sebeproměna se pak projevila vytvořením křesťanského náboženství.

10. Odloučení a proměna.

Odloučení je postojem, který nachází svůj nejméně kompromisní a exaltovaný výraz ve filosofii buddhismu. Jejím logickým závěrem je sebevražda, protože skutečné odloučení může realizovat jedině Bůh. Křesťanství na druhé straně hlásí Boha, který se odloučení dobrovolně zrekl, ačkoliv se z něj mohl těšit. "Bůh tak miloval svět..."

11. Palingenéze.

Ze čtyř životních orientací, které jsme zde probrali, je proměna jedinou cestou kupředu. Hlavní důvod spočívá v přenesení akčního pole od makrokosmu k mikrokosmu. Platí to rovněž o odloučení, to je však pouze ústupem, zatímco proměna je ústupem a návratem: palingenéze nejen ve smyslu znovuzrození čáslivého příkladu stejného druhu, ale i ve smyslu zrození nového typu společnosti.

XX. VZTAH MEZI ROZPADAJÍCÍ SE SPOLEČNOSTÍ A JEDNOTLIVCI

1. Tvůrčí genius jako spasitel.

Při reakcích na po sobě jdoucí problémy ~~xxxxx~~ vedou společnost ve stadiu růstu tvůrčí jedinci. Ve stadiu rozkladu se tito tvůrčí jedinci jeví jako spasitelé rozpadající se společnosti.

2. Spasitel s mečem.

Jsou jimi zakladatelé a udržovatelé univerzálních států. Veškerá práce meče je však v delším období marná.

3. Spasitel s časovým strojem.

Jsou jimi archaisté a futuristé. Také oni se uchylují k meči a na konec jím zacházejí.

4. Filosof na trůně

Známý Platonův lék. Ztroskotá na nesrovnatelnosti odloučení filosofa a donucovacími metodami, které charakterizují politické potentáty.

5. Bůh vtělený v člověka.

Různé nedokonalé nápodoby cestou odpadnou, jediný Jéžíš Nazaretský vždy vítězí nad smrtí.

XXI. RYTMUS DEZINTEGRACE

Dezintrace nepostupuje uniformně, ale střídáním období zmatených útěků s obdobími znova uspořádání. Na příklad založení univerzálního státu je znova uspořádáním po období zmateného útěku doby potíží, a rozpad

79

univerzálního státu je konečným panickým útěkem. Obvykle nacházíme jedno znovuuspořádání následované útěkem v průběhu doby potíží a jedno znovuuspořádání následované útěkem v průběhu trvání univerzálního státu. Normální rytmus se tudíž jeví jako útěk-znovuuspořádání-útěk-znovuuspořádání-útěk-znovuuspořádání-útěk; tři a půl úderu. Tento vzorek je pak dokazován na příkladech z dějin několika zaniklých civilizací, a též aplikován na dějiny našeho západního křesťanství. Současně je učiněn pokus stanovit stadium dosaženého naší civilizací.

XXII. STANDARTIZACE BĚHEM DEZINTEGRACE

Diferenciace je známkou růstu, standartizace známkou dezintegrace. Kapitola dále zahrnuje náznaky problémů, které budou probírány v následujících svazcích.

6. UNIVERZÁLNÍ STÁTY

XXIII. CÍLE NEBO PROSTŘEDKY?

Kapitola začíná shrnutím dosud probraných problémů. Uvádějí se důvody pro další šetření týkající se univerzálních států, univerzálních církví a barbarských válečných tlup. Mají být univerzální státy jednoduše považovány za konečná stadia civilizací nebo za proložku k dalšímu rozvoji?

XXIV. ZÁZRAK NESMRTELNOSTI

Občané univerzálních států nejen většinou vítají utvoření těchto států, ale věří i, že jsou nesmrtné, a věří tomu i tehdy, kdy je univerzální stát nejen na pokraji zániku, ale i potom, co již k jeho zániku došlo. Výsledkem je, že se tato instituce objeví znova jako "duch" na př. ve formě Svaté říše římské jako "duch" řecko-římského světa. Vysvětlení nacházíme ve skutečnosti, že univerzální stát představuje znovuuspořádání po útěku v době potíží.

XXV. SIC VOS NON VOBIS

Instituci univerzálního státu se nakonec nepodaří uhájit svoji existenci, v době svého trvání však poslouží účelům jiných institucí - vyšším náboženstvím a vnitřnímu proletariátu.

XXVI. VODIVOST UNIVERZÁLNÍCH STÁTŮ 1. Vodivost univerzálních států

Univerzální stát, tím, že vnučuje řád a uniformitu, představuje prostředek vysoké vodivosti, a to nejen geograficky mezi dříve oddělenými lokálními státy, ale též sociálně mezi různými třídami společnosti.

2. Psychologie míru.

Tolerance, kterou považují vládci univerzálních států za nezbytnou k udržení své moci, je příznivá pro šíření vyšších náboženství, jak může být ilustrováno vžitou myšlenkou /vyjádřenou na př. v Miltonově/, že římská říše byla ustanovena božskou prozřetelností pro dobro křesťanské církve. Takováto tolerance není ovšem univerzální nebo absolutní. Ve stejné době se však tolerance, ve formě anti-militarismu, prokáže výhodnou pro agresivní barbaru nebo sousední civilizace.

3. Použitelnost císařských institucí.

KOMUNIKACE - silnice i námořní trasy a jejich patřičné udržování slouží kromě vlády ještě jiným, na př. sv. Pavlovi. Dokáží též vyšší náboženství současnosti použít podobným způsobem komunikační systém moderní technologie, který spojí celý svět? Použijí-li jej, setkají se s problémy, které můžeme ilustrovat na osudech křesťanských misií v dřívějších dobách v mimokřesťanském světě.

PEVNOSTI A KOLONIE - slouží k účelům civilizace zrovna jak jako vládě, ale přispívají k proletarizaci, kterou se rozkládající se civili-

78

zace vyznačují. Nejvíce na tom vydělávají barbarské kmeny, ale i vyšší formy náboženství. Následují příklady z vývoje Islámu. Mitraismus se šířil od jedné pevnosti k druhé podél hranic římské říše a křesťanství se šířilo z kolonie do kolonie /na př. význam Korinthu a Lyonu/.
PROVINCIE - kontrastní politika je ukázána na dějinách čínského univerzálního státu, a využití provinční organizace je ilustrováno na rozvoji křesťanské církve.

HLAVNÍ MĚSTA - Jejich polohu ovlivňují různé faktory. Dobytatel zakládající univerzální stát nemusí považovat původní hlavní město za vyhovující. Následuje průzkum hlavních měst a jejich změn. Některá hlavní města, která ztratila politický význam se nicméně stala hlavním stádem různých náboženství.

OFICIÁLNÍ ŘEČ A PÍSMO - problémy s kterými se vládci střetnou při volbě oficiální řeči a různá řešení. Používání některých jazyků, na př. aramejského a latiny se rozšířilo daleko za časové a prostorové hranice říše, v kterých se původně užívaly.

ZÁKONY - i zde se vládci univerzálních říší značně lišili v rozsahu uplatnění vlastních systémů na své poddané. Legální systémy univerzálních států byly využívány komunitami pro které nebyly původně navrženy, na př. muslimové i křesťané používali římské právo, a autoři Mojžíšových zákonů použili zákoník Chamurabiho.

KALENDÁŘE, MÍRY, VÁHY, PENÍZE - problémy se sestavením kalendáře a přímá spojení kalendářů a náboženství. Naše metody měření času jsou stále zčásti římské a z části sumérské, a ani francouzské revoluci se nepodařilo zrevolucionizovat je. Míry a váhy: bitva mezi desítkovým a dvoudesítkovým systémem. Peníze: jejich vznik a význam v řeckých městech; jejich následující šíření se pomocí absorpcí těchto měst do Lydijské a Achamenijské říše. Papírové peníze v čínském světě.

ARMÁDY - římská armáda jako zdroj inspirace křesťanské církve.

OBČANSKÁ SPRÁVA A STÁTNÍ SLUŽBA - problémy občanské správy jsou ilustrovány na srovnání politiky Augusta, Petray Velikého a Britského Raj v Indii. Etos občanské správy v Číně a Britské Indii. Státní služba římské říše vykolila tři velké zakladatele západního křesťanství.

OBČANSTVÍ - rozšíření občanství jako privilegium udělované vládci univerzálních států; pomáhá vytvářet rovnostářské podmínky, v kterých se daří vyšším formám náboženství.

Dokončení ve 4. čísle. V 5. čísle budou následovat různé srovnávací tabulky.

ARNOLD TOYNBEE se narodil v Londýně v roce 1889 a nabyl vzdělání na Balliol College v Oxfordu. V roce 1937 byl zvolen za člena Britské akademie. Obdržel čestné doktoráty od univerzit v Birminghamu, Oxfordu a Columbii. V obou světových válkách sloužil v British Foreign Office a zúčastnil se rovněž Pařížských mírových konferencí v letech 1919 a 1946. V letech 1925-1955 byl ředitelem Královského Instituta a profesorem na univerzitě v Londýně. K nejvýznamnějším jeho dílům patří monumentální "A Study of History" dokončená v roce 1954, Nová Evropa /1915/, Řecké historické myšlení /1924/ a Svět po mírové konferenci /1925/. Zemřel asi před dvěma lety.

Obchod vínom a bodega K. & J. Novotný

Banská Bystrica, Horná ulica č. 14.

Tu- i cudzozemské vína. Studené jedlá.
Rýchle občerstvenie. Konzervy každého druhu.

CIVILIZACE NA ZKOUŠKU

2. SOUČASNÝ DĚJINNÝ OKAMŽIK

79

Kde se nalézá lidstvo v roce 1947 po narození Krista? Tato otázka se týká nepochybně všech lidí na celém světě, kdyby se však stala předmětem celosvětového výzkumu, nenašla by se na ní jednoznačná odpověď. V této záležitosti platí: *quot homines, tot sententiae*, takže se musíme ptát okamžitě: komá má být tato otázka položena? Jsem na příklad padesátosmiletý angličan ze střední vrstvy. Moje národnost, věk a sociální původ budou zřejmě ve značné míře určovat úhel z kterého na světové panoráma nahlížím. Jsem ve skutečnosti - jako všichni ostatní - víceméně otrokem historické relativity. Jedinou osobní výhodou je fakt, že jsem náhodou rovněž historikem a jsem si tudíž vědom toho, že jsem jen částičkou senzibilní náplavy na vířivém povrchu časového proudu. Uznávám tento fakt, vím, že má prchavá a fragmentární vize není víc než karikatura zeměřičovy mapy. Pouze Bůh zná pravdivý obraz. Naše individuální lidské apercu jsou jen výstřely do tmy.

Ve vzpomínkách se vracím paděsát let nazpět k jednomu londýnskému odpoledni v roce 1897. Seděl jsem se svým otcem u okna ve Fleet Street a pozoroval vojenskou přehlídku kanadských a australských jízdních oddílů při oslavě diamantového výročí královny Viktorie. Ještě dnes si dokáži vybavit své rozechvění při pohledu na neznámé, pitoreskní uniformy těchto velkolepých "koloniálních" jednotek, jak se jím tehdy v Anglii říkalo; klobouky místo mosazných přileb, šedivé vojenské kabáty místo červených. Tento pohled vzbudil v anglickém dítěti příslib nového života daleko ve světě; filosefovi však mohl spíše připomenout skutečnost, že po rozkvětu přichází rozklad. Pánský, pozorující tutéž scénu, využádřil narážku podobného druhu. Ale málokdo v davu angličanů přihlížejících této přehlídky zámořských jednotek v Londýně v roce 1897 byl naladěn na Kiplingovy verše. Většina viděla stát slunce na vrcholu a předpokládala, že tam už zůstane, aniž by dokonce cítila potřebu vyslovit magický příkaz, jaký pronesl při známé příležitosti Joshua.

Autor desáté knihy Joshua si alespoň částečně uvědomoval, že zastavení času je něčím neobvyklým. Ale anglická střední třída v roce 1897, která měla o sobě představu racionalně orientovaných přívrženců Wellse žijících ve věku vědy, považovala tento zázrak za daný. Dějiny už pro ni byly pouze záležitostí minulosti. V zahraniční politice došlo k jejich ukončení v roce 1815 ~~xx~~ po bitvě u Waterloo; v domácí politice v roce 1832 po vydání velkého reformního zákona; v koloniální politice v roce 1859 po potlačení povstání v Indii. A tak měla střední třída všechny důvody k permanentnímu stavu spokojenosti, jakožto důsledku ukončení dějin.

Jeli tato halucinace anglické střední třídy z fin de siècle nazírána z historicky výhodného bodu - roku 1947 -, jeví se jako čiré šílenství, byla však sdílena i jinými středními vrstvami jiných západních národů té doby. Ve Spojených Státech se na příklad pro severní státy zastavily dějiny po dobytí západu a po federálním vítězství v občanské válce. V Německu, a především v Prusku, se u středních vrstev prosadil názor, že porážkou Francie a založením Druhé říše v roce 1871 byly dějiny permanentně dovršeny. Ve všech těchto názorech středních tříd před paděstí lety bylo Boží tvůrčí činnost dokončena. Přestože si však anglická, německá a americká střední třída v politickém s ekonomickém smyslu mezi sebou rozdělila svět, rovnala se počet-

80

ně jen malému zlomku tehdejšího lidstva. Existovaly těž jiné národy, které, ačkoliv byly tehdy impotentní a jejich hlesy nezřetelné, se na věci dívaly odlišně. V jižní části Srojených Států a ve Francii bylo v roce 1897 na příklad mnoha lidí, kteří seuhlesili s posledními přemožiteli v tom, že se dějiny zastavily; Konfederace nikdy nevstane z mrtyých a ztráta Alsaska-Lotrinska je definitivní. Tento pocit uzavřenosti dějin, který také v hovoroval nejmocnějším, se však duchu poražených národů příslíbil, a nebyl pro ně víc než děsivý sen. Rakušané, stále se ještě vyrovnávající s porážkou z roku 1866, by sdíleli podobné pocity, kdyby se na tom území říše, které nechal Bismarck nedotčeno nezrůhal mezi porobenými národy neklid. Tento neklid vzbudil v rakušanech dojem, že jsou dějiny opět v pohybu a mohly by pro ně mít v zásobě ještě horší rány než byl Königgrätz. Angličtí liberálové té doby mluvili se sympatiemi o nastávajícím osvobození porobených národů Rakousko-Uherska a Balkánu. Ale nezdory "Home Rule" a neklidu v Indii jim nedočlo, že v událostech v jihovýchodní Evropě vítají první příznaky politického procesu, který se ještě za jejich života rozšíří do Indie i do Irské a na svém rezadržitelném postupu kolem světa rozbojuje i jiné říše než Habsburskou monarchii.

Váude na světě existovaly národy a třídy, ačkoliv tehdy ještě pod povrchem, které byly s posledním rozdáním historických karet právě tak nespokojeny jako francouzi a jižané, a nechtěly přistoupit na to, že kra už skončila. Týkalo se to všech utiskovaných porobených národů a utiskovaných tříd; a z kolika milionů se tyto národy a třídy skládaly! Zahrnovaly celou rezskou populaci tehdejší Ruské říše rozkládající se od Varšavy k Vladivostoku; poláky a finy rozhodnuté vybojovat si národní nezávislost; ruské rolníky rozhodnuté získat vlastnický půdy, z které jim byl v reformách šedesátých let devatenáctého století dán tak tenký krajec; ruské intelektuály a obchodníky kteří snili o tom, že budou jednoho dne ve své zemi vladnout pomocí parlamentních institucí jako vládi příslušnici jejich třídy již dlouhou dobu ve Srojených Státech, Velké Británii a Francii; mladý a ještě nepočetný ruský proletariát, který nabýval revolučního ducha v časledku velmi krutých životních podmínek, ačkoliv snad méně krutých než byly v Manchesteru na počátku devatenáctého století. Dělnická třída v Anglii si ovčem velmi znatelně zlepšila pozici v pohledu na zemědělství díky stávkovým akcím, odborům a volebnímu právu /které jí udělil Disraeli v roce 1867/. Přesto tato dělnická třída v roce 1897 nehleděla ani nemohla hledět na Zákon o chudobě z roku 1834 tak, jako pochlížela střední třídu na Reformní zákon z roku 1832, to znamená, jako na poslední slovo dějin v moudrosti a dobrotě. Dělnická třída v Anglii nebyla revolučně naladěná, ale byla rozhodnuta pomocí ústavních metod přinutit kolo dějin k pohybu. Pracující třída na kontinentě se však nezastavila ani před extrémy, jak se ukázalo v roce 1871 v osudném záblesku Pařížské komuny.

Hluboká touha po změnách a silné odhodlání si je tím či oním způsobem vynutit nebyla u smolařů reprezentovaných neprivelegovanými třídami a poraženými či nesvobodnými národy nijak překvapující. Nekonec však byl v roce 1914 vozík s joblky kupodivu převržen pruskými militisty, kteří, podobně jako anglická a americká střední třída, ve skutečnosti mohli svévolným otevřením nedbalé zavřené knihy dějin více ztratit než získat.

Pozemní otřesy, které by sociální seismolog mohl po přiložení ucha k zemi zachytit již v roce 1897, vysvětlují zmotky a erupce, které signalizovaly prudký dějinný pohyb v posledním půlstoletí. Anglická střední třída dnes, v roce 1947, prochází podobnou krizi jakou přivářila před stoletími lety anglické dělnické třídě. Střední třída nejen v Německu, Francii, Nizozemí, Skandinavii, a v určité míře také ve Švýcarsku a Švédsku a dokonce i ve Srojených Státech a Kanadě je dnes ve stejné situaci. Budoucnost středních tříd na západě je nyní ohrožena ve všech západních zemích; výsledek této krize se však netýká jen malého zlomku lidstva, protože západní střední vrstva - tato malá menšina - je kvasem, z kterého byl v nedávné době vytvořen moderní svět. Může přežít výtvar svého tvůrce? Zanikne-li střední vrstva na západě, může strhnout při svém pádu celou budovu humanitu? Nezávisle

na tom, jaká bude odpověď na tuto osudnou otázku je jasné, že to co je krizí pro tuto klíčovou menšinu je také nezabranitelně krizí pro zbytek světa.

Dostat se do obtíží je vždy zkouškou charakteru; tato zkouška je obzvláště přísná, když se protivenství zjeví nenašlo, uprostřed poklidného dne, o kterém se zpozdile předkládalo, že bude trvat věčně. Ten kdo zápaší s osudem je náchylý vyhledávat v podobných situacích stržidla a obětní beránky, které by za jeho vlastní omyly nosily odpovědnost. Takové přenesení zodpovědnosti je však ještě nebezpečnější než sebekllem o trvalé prosperitě. Tuto úskočnou taktiku provozuje v rezdeleném světě roku 1947 jak komunismus tak kapitalismus. Kdykoliv jde za okolnosti, které se jeví čím dál tím více neovlečetelné, něco špatně, pokoušíme se obvinit nesprávce, že na naše pole zosil coukem, a tím se zbovit odpovědnosti za chybné vedení našeho hospodářství. Tato taktika je ovšem velmi stará. Století před tím než někdo o komunismu vůbec zaslechl si nači předkové našli svého strašáka v Islámu. Již v šestnáctém století inspiroval Islám v lidech na západě v podstatě ze stejných důvodů tutéž hysterii jako komunismus ve dvacítém století. Jako komunismus byl i Islám antizápadním hnutím, které však současně bylo heretickou verzí západní víry; stejně jako komunismus pozval i Islám meč ducha, proti kterému neměl západ ve své materiální výzbroji žádny obranný přestředek.

Současný západní strach z komunismu není strachem z vojenské agresce; je jiný než strach, který jsme pocíťovali tváří v tvář nacistickému Německu či militaristickému Japonsku. Se svou drtivou převahou v průmyslovém potenciálu a monopolem na výrobu atomové bomby jsou v současné době Spojené Státy proti vojenskému napadení ze strany Sovětského Svazu dobře zajištěné. Pro Moskvu by nokus o teakový útok byl čírem sebevraždou, a neexistuje ani žádny důkaz, že by měl Kreml v úmyslu takovou bláhovest sráchat. Komunistickou výzbrojí, která znervóznila Ameriku /e/ je s podivem, že na tuto hrozbu reaguje Amerika temperamentněji než méně chráněné země západní Evropy/ je duchovní nástroj propagandy. Komunistická propaganda umí upozornit na méně atraktivní stránky naší civilizace, zvýraznit je, a tak komunismus představovat jako žádoucí alternativní způsob života pro nespokojencu část mužů i žen na západě. Komunismus s námi těž soutěží o získání velké většiny lidstva, která není ani komunistická ani kapitalistická, ani ruská ani západní, ale žije v současné době v zemi nikoho mezi openujícími si citadelami dvou rozdílných ideologií. Jak neangažovaným tak i lidem na západě hrozí nebezpečí, že se z nich stanou komunisté, podobně jako se lidé v Evropě před čtyřmi stoletími roturčovali. Pří Ačkoliv jsou i komunisté ve stejném nebezpečí, že se z nich stanou kapitalisté - jak se již v několika případech stalo -, zůstává faktum, že se kouzelnici obou stran obávají medicíny protivníka zrovna tak jako svojí vlastní. Pro snížení napětí se chtěte nic nedělat.

Náš protivník nás nejvíce chrožuje tím, že nám ukazuje naše vlastní defekty a ne aby popíral naše etnosti. To je důkazem, že výzva, kterou nám předkládá nepochází od něho, ale od nás samých. Tato výzva je důsledkem nedávného obrovského zvýšení technologické nadvlády člověka na západě nad mimolidskou přírodou, která u našich otců vzbudila klamnou představu, že je dříjinný proces u konce. V důsledku této triumfální desátky střední třída třech neplánovaných výsledků - v dříjinách zvela nových - jejichž kumulativní hybná síla způsobila, že se Juggernautův vůz dal s touhou po odplatě opět do pohybu. Naše západní technologické znalosti sjednotily celý svět ve smyslu celého obyvatelného povrchu zeměkoule; tyto technologické znalosti a jejich celestové rozšíření způsobily, že instituce války a třídních rozdílů zaznamenaly proměnu a z běžných chorob se staly fatální nemoci. Tyto neúmyslné změny pro nás představují skutečně nebezpečnou výzvu.

Válka a třídní rozdíly jsou s námi neustále od té doby, kdy se před pěti či šesti tisíci lety vynořily z primitivní úrovně lidského života první civilizace, a jejich následky byly vždy vážné. Asi z dvaceti civilizací, které jsou moderním západním historikům známé, jsou všechny, s výjimkou naší vlastní, buď mrtvé nebo umírající, a pokusíme-li se o diagnostiku každého jednotlivého případu, in extremis nebo post mortem, zjád beze změny zjistíme, že příčinou smrti byla válka nebo třídní rozdíly či jejich kombinace. Až do této doby byly tyto dva druhy moru katolik smr-

tici, že vyhubily devatenáct základních zástupců tohoto nedávno vyvinutého typu uspořádání lidské společnosti; smrtelnost těchto dvou metel lidstva však až do nedávné doby měla jisté limity. Byly schopné zničit individuální vzerky, nikoli v však celý druh. Civilizace působily a odcházely, ale Civilizace /s velkým C/ uspěla pekaždé v reinkarnaci do nových modelů téhož druhu, protože ničivé následky války a třídních rozdílů, jakkoliv obrovské, nebyly ještě totální. Byla-li zničena vrchní vrstva společnosti, přesily níže ležící vrstvy ve víceméně netknutém stavu. Zahroutila-li se jedna společnost v jedné čtvrtině světa, nemělo to v minulosti za následek zhroucení společnosti jiných. Když se v sedmém století před naším letopočtem rozpadla řecká římská civilizace, nezabránilo to současné řecké civilizaci na druhém konci světa v dalším vzestupu. A když konečně v průběhu pátého, šestého a sedmého století našeho letopočtu zemřela řecko-římská civilizace na nemoci války a třídních rozdílů, nezabránilo to ve stejné době nové civilizaci na dálém východě v úspěšném zrození.

Proč se nekomu civilizace bolestným, degradujícím, ale nikoliv sebevražedným způsobem od jednoho neúspěchu k druhému jako tomu bylo v prvních několika tisících letech její existence? Odpověď na tuto otázku se skrývá v neduvných technologických vynálezech moderní západní střední třídy. Všechna tato mechanická vylepšení ve využívání fyzikálních sil mimolidské přírody ponechaly lidskou přirozenost bez změn. Instituce války a sociálních rozdílů jsou sociálními odrázy méně atraktivních stránek lidské povahy - nebo tím, co tehdejšev nazývají prvotním hříchem - jak se projevuje v typu uspořádání ~~jiných~~ společnosti, kterému říkáme civilizace. Tyto sociální důsledky individuální lidské hříšnosti nejen že nebyly nedávným pokrokem v našich technologických znalostech odstraněny, ale nabyly naopak na síle. Existence třídních rozdílů dokáže myní nenepravitelně rozložit společnost a válka může vyhubit celé lidstvo. Zla, až do nedávné doby pouze politováníhodná, se stala smrtelná, a tudíž netolerovatelná. V dnešním světě ~~jíž~~, který se celý stává světem západním, jsme se ocitli tváří v tvář před volbou, s kterou si vládnoucí kruhu jiných společností dokázaly v minulosti vždy poradit - sice s hrůzostřažnými následky pro tyto společnosti, ale nikoliv ze extrémní cenu ukončení dějin lidstva na této planetě. Dostali jsme se do situace, s kterou nemůli naši předchůdci žádat zkušenosti: musíme válku a třídní rozdíly okamžitě odstranit. Zaváhíme-li nebo neuspějeme-li, zvítězí tato zla nad člověkem a tentokrát to bude vítězství rozhodné a definitivní.

Všichni jsme si dobře vědomi nového aspektu války. Atomová bomba a mnoho jiných zbraní dokáží v další válce vyhledit nejen protivníky, ale i celé lidstvo. Jak ale bylo technologií zvýrazněno zlo třídních rozdílů? Nezvýšila snad technologie znetelným způsobem minimální životní úroveň - přinejmenším v efektivních ~~zákazkách~~ či říšských zemích, které oplývají přírodním bohatstvím a byly ochráněny před válečným ničením? Nedozírajeme se ještě tak vysoké minimální životní úrovni, z které se bude těsit tak velké procento lidstva, že i největší beháci ještě více favorizované menšiny přestanou být zdrojem zloby? Tato linie myšlení je však chybná. Nepočítá s vitální pravdou, že nejen chlebem živ je člověk. Sebevýší minimální životní úroveň nvytíží lidského ducha z touhy po sociální spravedlnosti; nerovné rozdělení statků mezi privilegovanou menšinou a neprivilegovanou většinu se posunuje v důsledku posledních technologických vynálezů západního člověka z oblasti nutného zla do oblasti netolerovatelné nespravedlnosti.

Obdivujeme-li estetickou stránku nádherné architektury a kamenických prací Ma Velké pyramidě nebo výtečných vybavení a čerhů Tut-ankh-Amenovy hrobky, vznikne v nás konflikt mezi myšlenou na takové triumfy lidského umění a morálním odsozením ceny, za kterou tyto triumfy vznikly: nespravedlivě uložená práce machym, kteří vyprodukovali jenně květy civilizace pro exklusivní potěšení menšiny, která oklidila co nezasila. Během posledních pěti či šesti tisíc let okřídli píni civilizací své otroky o jejich podíl na plodech společné práce těži chladnokrevně jako krádáme my naše včely o jejich med. Morální cílivost nespravedlivého činu ale ruší estetickou krásu uměleckého díla. Až se nádherou "oby věla

23

však menšíma vyvolených na svoji obranu jeden nikoliv zcela nesmyslný argument.

Je to volba, tvrdili příslušníci této menšiny, mezi plody civilizace pro nemohé a všeobecně žádajími plody pro níkoho. "Smůle k dispozici dostatečné prostředky, abychom mohli produkovat základní potřeby jinak než v nepatrnych kvantitách. Budu-li si je sám odpírat jen proto, že je nemohou mít všechni, budeme muset zavřít obchod a dopustit zničení lidského talentu; tato však není v mém zájmu a perspektivně určitě ani ve vašem. Nevyužívám monopolu na tyto základní potřeby pouze pro vlastní dobro. Tím, že žiji na vás účet, stávám se v jistém smyslu ručitelem příštích generací celého lidstva. Tento argument byl dokonce i v našem pokročilém západním světě přijatelný až do konca osmnáctého století, ale náš bezpríkladný technologický pokrok v posledních stopadesáti letech jeho platnost zrušil. Ve společnosti, která objevila Amalthein roh hojnosti se tato vždy nepokná nerovnost v distribuci plodů země stala, tím, že přestala být praktickou nesbytností, morální zrůdností.

Problémy, s kterými se již potýkaly jiné civilizace se tak v dnešní době dostaly na přední místo. Vynalezli jsme atomovou bombu ve světě rozděleném mezi dvě obrovské mocnosti; Spojené Státy a Sovětský Svaz jsou zástupci dvou naproti rozdílných ideologií, že se zdají nesdílitelné. Kde tedy máme hledat záchrannu z nebezpečné situace, kdy máme v rukou volbu mezi životem a smrtí celého lidstva? Záchrana se dá pravděpodobně, jako už mnichokrát, nalézt ve volbě zlaté střední cesty. V politice by měl být tento zlatý prostředek něčím, co není ani neomezenou suverenitou malých států ani nespoutaný despotismus centralizované světovlády. V ekonomii by to mělo být něco co není ani neomezeným soukromým podnikáním ani přísným socialismem. Podle mého názoru - tedy názoru západoevropského pozorovatele středního věku, plynoucím ze střední třídy - se nedá spásu očekávat ani z východu ani ze západu.

V roce 1947 po Kristu jsou Spojené Státy a Sovětský Svaz alternativním ztělesněním ohromné materialní moći současného člověka, když jiného neni slyšet skromná slova. Potřebují impulz něj, kteří mohou dát poselství křesťanství či jiného vyššího náboženství a spásného slova a skutky mohou přijít z neobekávaných zdrojů.

Konec druhé eseje, příště část třetí

T A R O K Y   A   C E S T Y   K   M O U D R O S T I

Z Cavendishovy knihy "Černé nauky" přeložil V. Faktor

Sopher Yetzirah začíná svůj popis stvoření světa těmito slovy: třicetidvěma nádhernými cestami vyfyl Jah, Jehovah Sabaoth, Bůh Izraela, Elohim živých, Král všech věků, odpouštějící a dobrativý, vzněšený, věčný, svatý, nejvyšší Bůh, své jméno ponocí třech výrazových prostředků: čísel, písmen a zvuků. Bůh při stvorení použil těchto tří prostředků a tím dal najevo, že to jsou důležité prostředky k vyjádření myšlenek /počítání, psaní a vodávání zvuků naplněných významem/. "Třicetdvě nádherných cest k moudrosti" se skládají z deseti výrazových prostředků /sephírotů/ neboli čísel a dvacetdvě písmen hebrejské abecedy.

22 hebrejských písmen je zde spojeno s 22 akty stvoření v Genezi /prvních pět knih Starého zákona/, a říká se o nich, že obsahujejí všechnou Boží moudrost, vědění a pravdu. V kabale jsou ztotožněny s dvacetidvěma cestami, které vedou od jedné sephiry k druhé. Písmena a cesty tak reprezentují všechno co je ve vesmíru obsaženo, a jsou zároveň prostředkem k získání všechny přiblížení ducha k Bohu a možictkým prostředkem k získání moci, schodištěm v procesu spirituální expenze, když se rýsuje sloučení celé

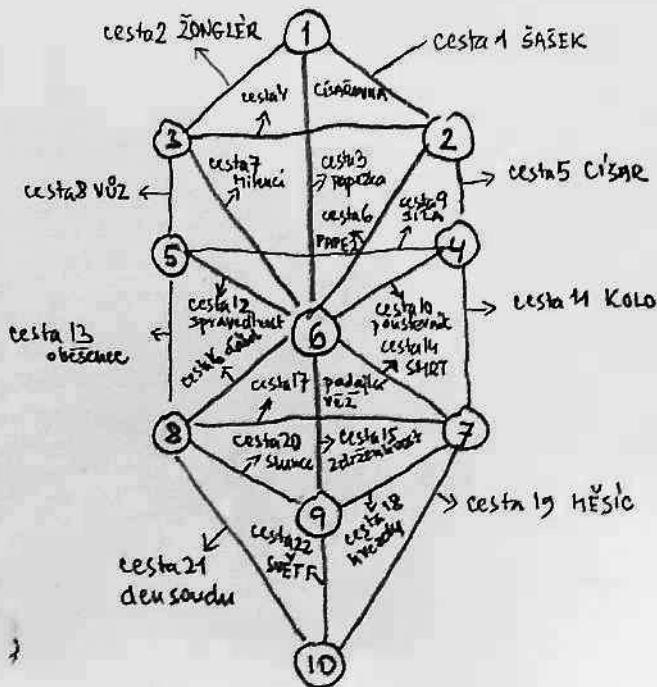
vesmír a začne jej kontrolovat. Jejich interpretace je obhacena a zároveň zkoumávána faktom, že jsou rovněž obsaženy v dvacetidvojce trumfech tarockových karet.

Taroky jsou velmi kuriózní karty. Jsou předchůdci našich dnešních karet. Stále se jich užívá při vyhládání budounosti a hraje se s nimi hra, která se jmenuje tarocchini. Tato hra se hraje v Itálii a ve střední Evropě. Mnoho okultistů věří, že taroky vznikly ve starém Egyptě a byly v nich "uskloňeny" věkem okultní znalosti starých Egypťanů. Do Evropy se tak dostaly ve středověku prostřednictvím cikánů. Rozdílní okultní tradice říkají, že taroky navrhla společnost učených kabalistů ve Francii okolo roku 1.200 po Kristu. Dostaly se do nich gnostické, neoplatonské a katarské prvky. Dřívější dějiny těchto karet se však ztrácejí v temnotách, a nikdy doprovody neví, kdy vznikly. Nejčasnější nepochybnější referenční k této kartám v Evropě se datuje ze čtrnáctého století. Šílený král Karel VI. /francouzský/ byl obdarován tarockovými kartami v roce 1392 a některé z karet, o kterých se soudí, že patřily k původnímu balíčku, jsou myní v Paříži.

Tarockové karty jsou neobyčejně fascinující. Otvírají nám podivný výhled do světa, v kterém jsou všechny vždy rozdílné od toho jak se jeví, a nemohou proto být nikdy uchopeny a pochopeny. Vrhají světlo na středověké zátiší malinkých figurek, pohybujících se jako krásné hráčky - české s čepicí a rukničkami, císař a královna na koních, sledování procesím, Smrt nří své sklizni, poustevník s holí a lucernou, oběšenec na žebřinici, bledá padající věž. Kdyby mohly být všechny tyto symboly plně pochopeny, odkryly by, jak se domnívají okultisté, tajemství vnitřního uspořádání vesmíru, skryté rytmus Tanca života.

Starší tarockové karty měly odlišný počet karet a odlišné názvy barev. Dnes se za standardní počet považují 4 barevy po 14 kartách - král, královna, rytíř, páže a deset číselných karet od desítky k osu. Barevy se nazývají meče /naše listy/, poháry /srdece/, mince /káry/ a hole /kříže/. Existují domínky, že původní barevy jsou nějak spojeny se čtyřmi posvátnými objekty objevujícími se v legendě o Poslední večeři - meč, pohár, talíř a sítě. Kromě těchto nižších karet je ještě dvacetdvacet karet vyšších, t.zv. trumfů. Jejich správné pojednání je nejisté - trumfy, které se zachovaly z karet Karla VI. nejsou číslovány, ale obvykle za sebou následují takto:

0 - Žašek	8 - síla	15 - Čábel
1 - Žonglér	9 - poustevník	16 - podající věž
2 - Rábenka	10 - kolo štěstěny	17 - hvězdy
3 - císařovna	11 - spravedlnost	18 - měsíc
4 - císař	12 - oběžnec	19 - slunce
5 - pánička	13 - smrt	20 - den soudu
6 - milenci	14 - zdrženlivost	21 - svět
7 - vůz		

Viz katalo
a "strom života"
(Láz. host 2/77)

Ačkoliv existují rozdílné typy tarakových karet, které se liší výpracováním i symboly, jsou přesto všechny zhruba stejné. Kompletní sada tarakových karet je ilustrována v "Obrázkovém klíči k tarokám", který sestavil A.W.Waite. Waite některé karty "opravil", aby zpřesnil jejich okultní význam. Naneštěstí jsou jeho úpravy nepřekně a mnoho okultistů s nimi nesouhlasí. Ilustrace starých karet, včetně některých ze sady Karla VI., jsou obsaženy v Dějinách hracích karet od Hargrave-ho.

Existuje téměř tolik interpretací taroků - okultních, křesťanských, církevních, psychologických - jako je interpretátorka. Taroky obzahují tečkové bohatství symbolů, že se stěží nejdou dva lidé, kteří by na ně reagovali stejným způsobem. Většina okultistů by pravděpodobně souhlasila s jedním moderním komentátorem taroků, že "snad nejklubnější okultní moudrost obsažená v tarotech nemůže být vůbec vyjádřena slovy..."

Moderní kabalistické interpretace se přeorientovaly na eratickou symboliku. Význam každého trumfu závisí částečně na jeho podobě a čísle, ale ještě více na jeho pozici v systému /viz níže uvedený nákres na předešlý straně/. Největší potíže mají badatelé s umístěním šaška, který nemá žádné číslo a má podobnou funkci jako řecký v mnoha moderních kartotních hrách. Často je zařazován na dráhu 21, v systému Crowleye je však zařazen na dráhu 1, a zdá se, že tento řešení poskytuje nejuspoškojivější výsledky, ačkoliv má tu novohodou, že pak čísla ostatních trumfů vždy o jedno nesouhlasí s jejich zařazením do druh. Waite, který převzal stejný systém, se snaží tuto skutečnost zakryt.

Systém vztahů, který rozšiřuje význam každého trumfu a každé dráhy, je prakticky rozšířenou verzí Celéni hebrejských písmen do skupin /systém používaný v Sepher Yetzirah/ po 3, 7 a 12, které odpovídají třem elementům /ohně, vzduchem a vodou - v této klasifikaci se čtvrtý element, země, nepoužívá/, sedmi planetami a 12 astrologickými znameními. Některé z těchto vztahů jsou naznačeny v následující tabulce.

Na trumfy a dráhy se můžeme dívat ze dvou rozdílných hledisek. Sledujeme-li je od vrcholu konstrukce /nákres na předešlý straně/ ukazují nám evoluci vesmíru z Boha - jsou to cesty vedoucí od Boha k člověku. V opačném směru ukazují vstup duše k Bohu. Tato cesta si zvolili kabalisté - sledují cestu Hada moudrosti, který je obtočený kolem stromu-konstrukce. To znamená, že musí ji procestovat všechny dráhy - dráhu 22 k dosažení Yesodu, dráhy 21 a 20 k dosažení Hodu, dráhy 17, 16 a 19 k Netzaru atd. Je nám obtížné pochopit tento proces, jestliže vezmeme trumfy v tomto pořadí:

DRÁHA	PÍSMENO	TRUMF	PRVEK, PLANETA	TVOR	ROSTLINA	BARVA
			ASTROL.ZNAK			

1	aleph	O. Šašek	vzduch	člověk, orel	osika svět. Zluta	
2	beth	1. Žonglér	Merkur	spice, ibis, vlaštovka	polka	zlutá
3	gimel	2. papežka	Nášle	pes líška, mandlon	medví	
4	daleth	3. císařovna	Venuše	holub, labuť, vrabec, růže, myrte	smar. zelen	
5	he	4. císař	Skopek /Mars/	skopek, sova	muškat	červené
6	vau	5. papež	Býk /Venuše/	býk	sláz	oranž.
7	zayin	6. milenci	Blíženci/Merkur/straka	kříženci, orchidej	oranžová	
8	heth	7. vůz	Rak/Měsíc/	krab, želva	lotus	jantarová
9	teth	8. síla	Lev /Slunce/	lev	sluněčnice	zeleno-žlutá
10	yod	9. poustevník	Panna/Merkur/pans	poustevník, sněženka		lilie, narcis
						žluťozelená
11	kaph	10. kolo	Jupiter	orel	dub, topol	fialová
12	lamed	11. spravedlnost	Váhy/Venuše/slon	aloe	smaragdově zelená	
13	mem	12. občenec	voda	had, štír	všechny vodní rost.	sytě modrá
14	nun	13. smrt	Štír /Mars/štír, brouk	krab, vlk, kaktus	zelenomodrá	
15	samekh	14. zdrženlivost	Lučišt./Jupiter/kentaur	rhin, pes, sítí	modrá	
16	ayin	15. dábel	kozoroh/saturn/ koza	bedík	indigo	
17	pe	16. padaj. věž	Mars kůň, medvěd, vlk	abcinth	charlatová	
18	sade	17. hvězdy	Vodnář/Saturn/ člověk, orel	páv, kokos	fialová	
19	qoph	18. měsíc	Ryby/Jupiter/ ryba	delfín	opium karmínové	
20	resh	19. slunce	Slunce lev	jestřáb	sluněčnice	
21	shin	20. den soudu	černá lebka	vlci	oranžová	
22	tau	21. svět	Saturn krokodýl	jezev, tis, cypris	oranžová	

21. SVĚT - dvaadvacítá dráha vedoucí z Malkuthu /země/ k prahu astrálního plánu v Yesedu. Karta zobrazuje nahou ženu držící v každé ruce proutek s tančící v girlandě květu. Žena je symbolem radosti, lehkosti a uvolnění, opuštění pozemské existence a vstupu do vyššího světa. V jistém smyslu známá "smrt", ovládnutí těla i ducha pomocí kabalistických cvičení. Saturn je planeta smrti, a jasan, tis a cypříš jsou spojovány se smrtí a hřbitovy. Krokodýl symbolizuje pochopení z povné "suché země" obyčejného života do tkuací "vody" četoucího a klubášho plánu zkušenosti.
20. DEN SOUDU - velký okřídlený anděl troubí na trubku a mrtví vstávají z hrobů. "Co je uvnitř nás a troubí na trubku", ptá se Waite, "a vše co je v naší přirozenosti nízkého se téměř současně ozývá?" Odpověď je: "touha", sexuální nebo spirituální, a karta je symbolem aspiraci, touhy po lepších věcích. Je to jedna z karet smrti a znovuzrození - život získaný prostřednictvím "smrti" nebo uvolnění a transformace pozemské přirozenosti člověka. Kopřiva je žihadlo smrti, vlčí mák je krví a spánkem smrti. Shin je písmeno Svatého Ducha a Sepher Yet sirah je spojuje s ohnem, výšivné plameny touhy, které udržují božskou fiskru.
19. SLunce - svítí na dvě děti, které si bezstarostně hrají u vysoké zdi. Dráha tohoto triumfu vede k Hodu /vyšší mentální schopnosti/a znázorňuje sestup světla z výšky, světla pravé inteligence, která osvobozuje ducha od vědních stereotypů a omezení okolního světa. Světlo odstranuje všechny konvenční a zaběhnuté myšlenky, je to začátek procesu, který pokračuje na další kartě. Ačkoliv se kabalista ještě stále považuje za oddělenou bytost, začíná se zároveň ztotožňovat s Jediným životem vesmíru, reprezentovaným sluncem. Jako nemilosrdný a ostrozraký jestřáb stoupá kabalista prudce k slunci, jaké květ slunečnice sleduje dráhu slunce.
18. MĚSÍC - přechod od slunce k dráze měsíce. Měsíc je jedno ze světel v temnotách. Visí na noční obloze a kapky krve z něj padají na pöšinu, která spojuje dvě vzdálené věže. Pes a vlk vyjí na měsíc a jalýsi krab vylézá z louče. 18 srovnávané na 9 je číslem zasvěcený, symbolizující symbol protržení panenské blány. Písmeno Qoph představuje zadní část hlavy a karta je symbolem podsvětí mysli a kabalistovým vstupem do neznáma. Padající kapky krve je menstruace, tekutina rozpuštěných pevných těles. Symbolizuje stav výronu mysli v kterém se na první pohled pevná těla sebejistoty, zaběhnutých myšlenek a zvyků rozpuštějí a jsou odplaveny. Skrz tuto vnitřní temnotu se polibují tvorové vytvoření imaginací a noční můry - iluze, sebeklamu, snů a fantazie. Pes a vlk predstavují animální impulzy člověka puštěné z řetězu a štěkající na měsíc, a krab, říká Waite poněkud záhadně, že "bezjemenná skrytá tendence, která je nižší než to nejdívající zvíře". Obrácená karta též symbolizuje vznik pevného tvaru z mlhovinového, utváření dítěte v deševi, odívání produkty imaginace masem. V jistém rozdahu se pouťník po astrálním světě nalézá ve světě vytvořeném vlastní imaginací, která je však skutečná, přestože může být klamná a nebezpečná. Na této dráze se magik učí umění dělání talismanů, které jsou konkrétními vtěleními jeho přání a myšlenek. Měsíc vladne noči a hlubinám mysli, a Ryby /v astrologii ovládané Jupiterem/ jsou známením tvorů plujících v hlubinách.
17. HVĚZDY. Krásná nahá dívka nalévá vodu ze dvou váz - z jedné na zem, z druhé do kaluže. Za ní jsou kvetoucí stromy a keře, a na obloze je veliká hvězda obklopená sedmi menšími. Dekromady jejich osm a to je číslo nového života. Úvika je symbolem Přírody, rozlévající vodu života k járnímu procházení světa. Je též symbolem žády každé ženy, výměšků, které jsou symbolem blaha a též symbolem živé vody mysli, jemného roku i autuice, který nese naději zkoušenému duchu. Karta symbolizuje potenciálnost, čekání, zářivé možnosti budoucnosti a je často spojována s astrologií a jinými metodami předpovídání budoucnosti. Orel je symbolem naděje, protože se vznáší do velkých výšek. Vodnář rozlévající vodu byl původně zrozenitý Ganymede, který haléval bohům na Olympu nektar. Zeus jej změnil v orla a souhvězdí Orla je na obloze blízko Vodnáře.

16. PADAJÍCÍ VĚŽ - věž tělové barvy, ve své horní části tvarovaná jako koruna, je zasažena bleskem a začíná se hroutit. Dva muži z ní po klavě padají dolů. Je to zřejmý symbol ejakulace, symbolizuje zhruzení falešné filosofie, jelikož, jak říká jedna autorita, "struktura vědění vystavěná na základech kiana a osobní oddělenosti je věží falešné vědy". Vynoření se tohoto poznatku je symbolizováno nedvědem probezejícího se ze svého osamoceného zinního spánku. Karta je též symbolem discipliny, zkouškou kabalistovy "cesty k pořádku" /což je opakem osobní oddělenosti/. Povaha této zkoušky spočívá podle Crowley-ových referencí k této kartě v "masakru nevinných" a "vinném lidu". Absinth je hořký a Mars je planetou násilí a destrukce.
15. Dráhy dalších třech karet vedou k Tipheretu, sféře životní síly. DÁBEL - má křídla, rohy a kopyta, na křídlu vede muže a ženu. V Babylonii bylo číslo 15 zasvěceno ištáře, bohyni sexuální lásky, a v numerologii je číslo 15 těsně spojeno se sedm. 5, číslo sedm a smysl, dává pomocí okultní metody součet $15 / 1+2+3+4+5=15/$. 15 je násebek $3x5 / 3$ je symbolem genitália/. Dábel se často objevuje jako kozel či osel, a obě tato zvířata jsou symbolem smyslné žádosti. Dábel je pánem, který se z pýchy vzbouřil a byl za trest svržen na zem. Karta je emblemem mocí na tento svět a symbolizuje deminující síly pýchy, ambicí a smyslných žádostí.
14. ZDRŽENLIVOST. Název je trochu podivný, jestliže je kabalistická interpretace správná. 14 znomený změna a transformaci, protože se měsíc mění od úzkého srpu k úpliku ve 14 dnech. Karta znázorňuje vyšší pokračování světa, a spojuje Tipheret a Yesod. Znázorňuje figuru nálevníkem přelévající tekutinu ze stříbraho šálku do zlatého. Stříbrný šálk je Yesod /měsíc/ a zlatý je Tiphereth /slunce/ a tekutina je zíplava spirituálního orgazmu, v kterém se duch vzpíná od nižší sféry k vyšší. Lučištník - lovec je kentaур /nepůl zvíře - spodní část těla, napůl člověk/. Kůň a pes jde lovecky pomocníci a zastupují též přechod od nižšího k vyššímu, protože jsou vyučeni, aby člověku pomáhali. Stvárnice, kterou lovec podniká, má za cíl vědění, objevení ústřední hnací síly ukryté hluboko uvnitř každého z nás. Tiphereth je sférou lidského vědomí, Yesod podvědomí. C.G.Jung řekl: "jestliže zaměříme pozornost na podvědomí, objevíme jeho obsah a ten vzápětí obohatí naše vědomí jako fontána živé vody." Vědomí je právě tak vyprahlé jako podvědomí, zůstávají-li obě poloviny našeho psychického života oddělené.
13. SMRT je kostrlivec s kosou. Kosí pole lidských hlav a na jejich místě už vyrostají ruce a nohy. Je to symbol smrti a znovuzrození v Přírodě. Poščečené hlavy jsou semena, z kterých vyrazí nové výhonky. Karta znázorňuje začátek procesu, který končí na další kartě a který koresponduje se stavem "hnileby" v alchymii, stav duševního vyčerpání a rozkladu, z kterého se rodí nový život. Hlavy, které představují "civilizovanější" části lidských bytostí, radají, aby v zemi shnily a aby z nich vzešly ruce a nohy, uchopující a hnací síly "nižší" části člověka. 13 je nešťastným číslem, zčásti proto, že je více než 12, které je "kompletní", a zčásti proto, že u Poslední večeře bylo 13 lidí, z nichž Jídaš odešel, aby zradil Krista. Ale Kristus vstal z mrtvých a 13 je proto také číslem nekrománie, umění vstát z mrtvých, probudit se k dalšímu životu. Probuzení se ze smrti k životu má též zřejmý vedlejší význam jako folický symbol. V astrologii vládne štěr genitáliím a je ovládán Marsem, planetou násilné energie. Brouk vlk a krab náleží k Marsu. Brouk symbolizuje nekonečný koloběh života v Přírodě, podle egyptského skaraba, který balí svá vejíčka do koule z hnoje, emblému životadárné sluneční koule, vstávající každého rána. Brouk je též symbolem životadárné síly "hnoje" neboli "rozkládající se špiny" klubin lidské přirozenosti.
12. Dráhy oběšence a spravedlnosti vedou ke Geburahu, síle, která láme věci a symbolizuje smrt a rozsudek, ničíc a očistujíc faleš, která předchází pravé vnitřní podstatě. Oběšence představuje, říká Waite, "nejvyšší možné probuzení" a skutečnost, že po "posvátném

mysteriu smrti následuje slavné mysterium zmrtvivstání". Smrt je brána do života - nejenom života vyššího světa ducha po smrti těla, ale také života v tomto světě, protože nový lidský život je způsoben "smrtí" fallu v ejakulaci. Oběšenec má v rukou dva pytlíky zlata a na jeho tváři je výraz spokojenosti a klidu. Veškeré výšně jsou už strávené, je to dokončení procesu, číslo 12 symbolizuje kompl. taest, protože již od dávných dob je rok i dan sčítán ze 12 jednotek. Tato skutečnost byla v numerologii ještě zesilena faktom, že si Kristus vybral 12 učedníků. Hebrejské písmeno patřící k oběšenci je mem, které spojuje Sefer Yetzirah s vodou /jak mem tak naše M pravděpodobně pochází z Egyptského hieroglyfu znějícího vodu/. Voda je krev země, nositel života a smrti. Je výrazem staré víry, že všechny věci mají svůj původ ve vodě, a že chaos, z kterého byl vytvořen svět, byl původně vodou. Voda těž značí "klubiny" lidské opěbnosti, zrovna tak jako hod a štít, kterí Sijí v temných a skrytých místech. V procesu vedoucím k oběšenci je magický utopen v záplavě svého vnitřního bytí. Palešná část, která je zničena, představuje celou "vyšší" strukturu životních náznaků a postojů, vkušu, získaných vnitřních a emocionálních návýků, které vzní skutečné vnitřní bytí. V obráceném sledu hod met - oběšenec stojí na kleně na čibuci - je tato struktura obrácena a rozbita, aby uvolnila vody z klubin, které jsou plodné. Prinášejí semínko nového života, které je potenciálně vnitřním bytím osobnosti.

11. SPRÁVEDLNOST, rozsudek, který následuje po smrti na předcházející kartě, je žena držící meč v pravé ruce a výhy v levé. Je spravedlností ve smyslu naprosté rovnováhy. Adept dosahuje stavu pasivní rovnováhy, ve kterém jsou konfliktní elementy jeho povahy naprostě vyvážené. Nedává přednost žádné myšlence nebo činu a každou myšlenku nebo čin vždy spojuje se svým opakem. Prochází "očistečem", čistí se od všeobecných tendencí. Protože je číslo 11 o 1 více než 10, známená "nový počátek" a karta představuje koncepci pravé přirozenosti, symbolizované opědněním ženského prvku /žena/ mužskými prvky /meč a výhy/. Adept se nachází v "děleze", pasivní a nehybný, očekávající zrození na příští kartě - kolu.
10. Dráhy síly, poustevníka a kola vedou k Hesedu, síle, která dává všecky věci duchomady, a na těchto drahách si adept buduje a upovídá pravou přirozenost. KOLO čtěstěny je kolo se sedmi paprsky, nad ním se vznáší anděl držící v jedné ruce meč a v druhé korunu. Symbolizuje osud, neměnné přírodní cykly, příliv a odhlížející. 10 je číslem "všech věcí" a Jupiter, ke kterému patří vznášející se orel a dub s mohutnými kořeny, je vládce všech. Kolo je okultní zákon karmy, principu "kdolik člověk zasaje, taklik sklidí". Pravá přirozenost spočívá v setbě ve spravedlnosti a sklizni v kole. Karta symbolizuje intervranci člověka v životě přírody a na této dráze se magik stává "pánem životních sil"
9. POUSTEVNÍK je starý muž v pláště, nesoucí luceernu a hůl. Jeho dráha spojuje Hesed /otec/ s Tipheretem /Kristus, slunce, životní síla/. Waite říká, že spojuje i čtu starověkých časů se světlem světa. Přestože je poustevník izolovaný a stažený ze světa, je světlem pro jiné. Vod je písmeno fallu, tváří síly, a v terminologii sexuálního symbolismu značí poustevník omání - pravá přirozenost dosáhla puberty - magik v sobě nalezl mistra. Kompletní sám o sobě, osamělý a panický. Jeho květiny mají všechny bílé barvy - symboly čistoty a neangažovanosti. Je symbolem úspěchu samostatného jednání.
8. SILA je žena zavírající násilím lví tlamu. Je to paralelní karta k padající vězi, další symbol discipliny, zde na vyšší úrovni. Crowley ji definoval jako "zvíře spojené s ženou". Je to definice orgiastické a perverzní, která spojuje opačné sféry lásky a milosrdenství /Hesed, lev/ s krutostí a nenávistí /Geburah, lev/. Ne-

přirozené ovládnutí lvi. Ženou znásí podrobení se abnormálnímu a nechutnému. "Příroda je začínající magie; muž je zevnířštěn a žens oslavena". Rezechvání z objevu této disciplíny je začátkem bouřlivé extaze, která dosahuje svého vrcholu na příští kartě, vozu, a láme bariéry pro osvobození skutečné přirozenosti.

7. MILÉNCI a VÚZ ovládají dráhy k Binahu a překračují propast, která odstranuje tři nejvyšší sephirotu od ostatních, propast, která odděluje člověka od Boha. Okultisti nyní všeobecně nazývají "opravy" Elihoze Leviho pro číslo 7. Vůz-výlečník řídí vůz tažený dvěma sfingami, jednou bílou, druhou černou. Ve starých kartách /včetně keret Karla VI/ byl vůz tažen koněmi. Byli nahrazeni sfingami, aby se ukázalo že všechní vyřešil hůdanku sfingy. Černou a bílou sfingou jsou vyjádřeny protiklady, které magik ve své přirozenosti zkrotil. Krab a želva, obojživelníci, symbolizují protiklady a přechod adepta "zespočtu" lidstva "nahoru" k Bohu. Vůz je paralelou obřínce na vyšší rovině. Této cesty není adept podroben v klubinách svého vnitřku, ale v životě vesmíru. Aby dosáhl božství, musí se znádit jako individuum a stotěžnit se s vesmírem, te známou s Bohem. Značí svou smrtelnou, lidskou osobnost a vrátí se do dříviny Binahu nebo Babylonu, matky všech, která je zároveň prostitutkou. Je to proces "exaltace" z alchymie, důležitý pro výrobu kamene mudrců, absorpcie člověka v božství. Takhoto stavu se dosahuje pomocí emocionálního a spirituálního šílenství, které dosahuje vrcholu extaze, když se adept dostává za hranici své vlastní bytosti ve spojení se všemi věcmi /sfinga= 4 elementy+ kvintesence/- opačné spojení, v kterém se sám nalézá do zlatého Šálku Babalonu. Crowley říká v knize Liber Cheth: "smícháš svůj život s vesmírem a životem. Nezadržíš pro sebe ani kávku".
6. MILÉNCI znázorňují muže volícího mezi dvěma ženami nebo mladý párek s dítětem nebo kupidem na starých kartách. Waiteho verze ukazuje Adama a Evu v ráji, nshé, překročená propast mezi Bohem a člověkem vytvořením člověka dle образu Božího. Karta má různé důležetky: lásku a nevinnost, pokusení, svobodnou vůli, velbu - je též symbolem jednoty protikladů. Aby překročil člověk propast dělící ho od Boha, musí dosáhnout rovnováhy mezi protiklady své přirozenosti. Rovnováha a jednota protikladů je ukázána s Adamovi a Evou, kteří byli původně jedinou bytostí, a je také symbolizována Blíženci a všemi kříženci. Při překročování propasti má adept volbu před kterou se ocitli i Adam a Eva, volbu mezi poslušnosti a neposlušnosti vyššího zákona. Jestliže přijme sebezničení, "zrodí se znova" ne dráze Císařovny. Jestliže odmítne poslušnost, stává se Černým Bratrem, izolovaným od ostatního vesmíru v tvrdé a zlé skořápce vlastního egismu. "Takové bytí je postupně rozloženo následkem nedostatku výživy... navzdory zeufalým pokud zlém o vlastní izolaci a ochranu... Může snad chvíli prosperovat, ale na konec musí zmizet..." Crowley věřil, že takový osud potkal MacGregora Matherse. Jiní si myslí totéž o Crowleyově.
5. Dráha císařovny, papeže a císaře vede k Hekmahu, aktívnímu božskému tvůrčímu principu. PAPEŽ je nazýván Hierophant - ten, kdo zjednává světě věci fókultický termín/. Je to mág, který dosáhl spirituální moci a autority. Znázorňuje proces "projekce" v alchymii, v kterém je perfektní substance Kamene mudrců smíšena se základními kovy, aby se zněnila v zlato. Symbolizuje též Boží zásahy do lidského života /vyšší paraelela ke kolu/. Drží klíče od nebe i pekla, což značí znalost dobrá i zla, a jeho praví ruka je zvednutá k požehnání, které se nazývá známým "esotericismem", palce a první dva prsty ukazují nahoru, poslední dva prsty jsou ohnuty na dloni. Tento znak znázorňuje rozdíl mezi "nahore" a "dole", Bohem a člověkem, zlatem a základními kovy, a papež je Pontifex neboli moč, který je spojuje. Ovládání Venuše je symbolem neosobní ideje lásky.
4. CÍSAŘ je alter ego papeže, vládce materiálních věcí. Symbolizuje světskou autoritu, organizaci, vládu, zákon, vnější formu uspořádání věcí. Sedí na trůně nebo se o něj opírá, v ruce drží Žezlo. Opráedla pro ruce mají na koncích klavy, které pocházejí ze Skopce, znaku mužské energie a dominace. Císař je Bůh nebo člověk vnučující věcem pořádek a formu, mág, který prosazuje "svůj zákon" a vládne všem věcem pod ním. Sevra je ptákem Atény, všechné bohyně moudrosti a Hekmah je boží moudrost.

3. CÍSAŘOVNA je tříhotná, usmívající se. Její dráha spojuje Hekmah a Binah, aktívní a pasivní, mužský a ženský prvek Boha, a odpovídá s Venuší, bohyní přírody a lásky. Císařovna symbolizuje vlastnosti Vrabee a kolubice jsou ptáci lásky a jsou odděleny Venuší. Lebka je symbol ukojené žádosti, symbol spojení fallického krku s tělem. Císařovna je často ztělesňována se ženou oblečenou ve sluneční paprsky ve Zjevení, symbolu krásy, potěšení a plodnosti. Její tříhotenství reprezentuje evoluci běží myšlenky od nekonečného ke konečnému prostřednictvím stvoření vesmíru. Mág musí projít stejnou evolucí k dosažení Hekmehu. Srovnal se s Bohem v Binahu a proto je nekonečný. Na této dráze se rodí znova jako bytost konečná i nekonečná zároveň.
2. Kether /Bůh/, konečný cíl kabalistů, je dosažen dráhami Šaška, řeckého papežky. **REMPARELKA**, nazývaná nejvyšší krále, je trnová dívka korunovaná trojitého tiarou a měsíčními roky. Sedí na trůnu mezi dvěma sloupy, žárem a bílým. Pilíře značí dualitu, protiklady a ženu. Mezi nimi je závoj - nepatrzená blána, panenství. Její dráha vede z Ketheru /Bůhu/ dolů k Tipherethu /Kristus/ a v křesťanské terminologii je Panou Marií. V okultní terminologii je gnosis, nejvyšší znalostí Boha, a je branou do nebes /a tak odpovídá s měsícem, který je též bránou k nebesům, jelikož je neb ským tělem nejbližší zemi/. Člověk musí zbovit žannu panenství nebo-li utišit všechny protiklady své přirozenosti a zničit svoji vlastní dualitu, aby se stal jediným. Mág zničí veškerou dualitu činu na dráze Šaška, všechnu dualitu divodů na dráze Ženglera. Na dráze papežky zničí veškerou dualitu myšlení. Nejvyšší znalost Boha je pro kabalistu kompletní znalostí sebe samého, a v naší moderní psychologické terminologii je papežka panou podvědomého nebo nevědomého, příkrytého závějí. Pouze je-li tento závoj odstraněn soustředěnými impulzy vznikajícími ve vědomí, mohou být podvědomé impulzy uvolněny a využity. Což je jen jiné potvrzení magické nauky, že "všechno závisí na principu stimulace vnitřního potenciálu - podvědomí - dynamickém principu - vědomí ego". Jestliže nemí dosazeno jednoty myslí, má karta vedlejší význam. Pás je zvíra měsíce v jeho nejvíce noblatých aspektech, bledého vládce smrti a duchů, panenství a sterility.
1. ŽENGLER je okultisty nazýván Mágem. Je to nebeský Žengler, který udržuje zlatou kouli života v nekonečné hře, symbol jednostranné zaměřené tváře Božské i lidské. I je číslem počátku, první příroda, fallus v řecku. Vlaštovka symbolizuje jaro - počátek cyklu. Opice a ibis náleží Thothovi, egyptskému Bohu, který je ekvivalentem Merkura, Boha magie a inteligence. Sporyš je magický močou rostlinou a palma je emblémem plodnosti a trumu. V moderních psychologických interpretacích je Žengler ego, vědomě řízená síla lidské osobnosti. Vezmouli se trumfy od Ženglera k papežovi v sestupné řadě, připomínají gnostický příběh o stvoření vesmíru a v cíkánské tradici se vyskytuje víra, že těchto pět karet reprezentuje všechny síly, které vlivnou světu. Žengler symbolizuje Boží mysl, pravého Boha gnostiků. Papežka a císařovna symbolizují myšlení rodící se v myslí. Papežka je myšlením v nejčistší formě, císařovna myšlením přijatým myslí, aby se stalo metkou všech věcí. Mezi nižšími silami vzniklými z myšlení je Demiurg nebo li Kosmokrator, tvůrce viditelného světa. Někdy se o něm tvrdí, že je tvůrcem všech materiálních věcí /císař/ a také věcí duchovních /papež/ ve smyslu konvenčního náboženství a morálky. Mnoho gnostiků věří, že Demiurg je зло, a někteří jej ztělesnili s Ďáblem. Dráha císaře je pokračováním dráhy dýbla a jeho dráha je nazývána raným sluncem, což je paralela k "Luciferovi, synu jitra". Též papež není prost zlověstných spodních tonů. Simon Magus řekl, že síly, které vytvořily svět, vytvořily rovněž morální standarty, aby udržely lidi pod svým vlivem a Elias Levi ukázal, že zdivizena papežova ruka vrhá stín klavy s rohy dýbla.
0. Nakonec jako nejvyšší trumf prichází ŠAŠEK oblečený v strakatině, s holí a rančkem přes rameno, blízko okraje velkého útesu. Štastně pro následuje motyla, aniž by se díval kam běží, a jeho příští krok skončí v propasti. Jakési podobné zvíře, vzdáleně připomínající velkou kočku, běží za ním. Na starých kartách se zdá, že jej kouše do nohy. Patří k první dráze, která vede z Ketheru smýrem ke zbytku Sephirotické

91

Je to první písmeno hebrejské abecedy - aleph. Sepher Yetzirah spojuje aleph se vzduchem. Orel je vládcem vzduchu a egyptským hieroglyfem pro A byl orel. Šašek je symbolem bláhovosti a šílenství, ale jeho bláznouštvi je běžského původu. Vzduch symbolizuje ducha a šašek je duch beží, který se právě chystá sestoupit do hnicety - pád z útesu - na počátku stvoření. A řádek je rovněž zdokonaleným duchem člověka, který se přiblížil k jedinému. Jedinec prostupuje všechny věci a je osvobozen od všech omezení. Obsahuje všechny kvality a přitom nemá žádné, jelikož připsat mu nějaké kvality by znamenalo omezení. Šašek je O/nula/, která obrahuje všechny věci a přitom žádnou věci není. Je svobodný, všeprostupující a nehmotný jako xx vzduch.

Nižší tarotové karty se používají klavu při předpovídání budoucnosti. Barva mečů /listů/ je všeobecně neštastná a plná zlých znamení. Devítka listová je kartou smrti. Desítka znamená bolest, smutek, osamělost. Osmečka znamená špatné zdraví a špatné zprávy.

Barva mincí /káry/ představuje přirozené peníze, obchod, přesť a jiné světské záležitosti. Spodeč je tradičně špatné znamení a rovněž tak kruh.

Barva pohárů /srdečí/ je všeobecně štast nou barvou a symbolizuje lásku, smích, štěstí a dobré zdraví. Desítka znamená dlouhodobý úspěch, trojka potěšení, osm krásu a plodnost.

Kříže /hole/ jsou spojení s energií, podnikáním, aktivitou, pravděpodobně proto, že kád je fallickým symbolem.

V následujících číslech hodláme čtenáře seznámit s dalšími částmi Cevenlošovy knihy: Černé nauky /v překladech Z. Fügnera a V. Faktora/. Uvedeme zkrácené informativní články o numerologii, černé magii, astrologii, alchymii a pod./

Domníváme se, že v zájmu lázeňství je nezbytné, aby každý lázeňský host po přečtení těchto základních informativních článků své znalosti v daných oblastech doplnil z jiných materiálů a dal se neprodlouženě do výroby potřebných lázeňských rezkvizit: elixíru Života, kamene mudrců a pod. Může být lázeňství prosperujícím a exkluzivním společenstvím je třeba zavést tyto i jiné praktické předměty v do nejkratší době do denního /i nočního/ užívání.

Cyrillo-Methodéjská záložna

v Brně na Zelném trhu č. 4.

(ve vlastním domě blíže měst. reduty)

poskytuje půjčky na hypotéky, směnky a na závazky cenných papírů jakoz i půjčky obcím na pouhé dlužní listy jakmile sobě svolení zemského výboru vymohly. Zúrokování půjček stanoví se dle jich výše a druhu, avšak vždy pokud možno co nejmírněji.

Veskeré dotazy co nejochotněji ústně i písemně zodpoví a potřebná vysvětljení podá „Správa Cyrillo-Methodéjské záložny.“ Pořu. Peníze přijímají a vyplácí se ve všední dny od 9 do 12 hod. a v neděli od 9 do 11 hod. dopoledne. Kanclér pak otevřena jest ve všední dny od 3 do 5 hod. odpoledne. V neděli odpoledne a ve svátky zasvěcené se nezáraduje.

JAN E. TOMOLA,

závod sochařský a kamenický

Silniční ulice čís. 43. V BRNĚ, Silniční ulice čís. 43.

Speciální obchod s náhrobky, jemnými výrobky kamenickými, mramorovými sochami a oltáři a t. d.

Odporučuje své výrobky na základě dlouholetých zkušeností, nabýtých jak ve vlastním závodě jakož i ve všech evropských v tom odboru vynikajících zemích, jakož i na základě nejpříhodnějšího a protéž i každou konkurenzi vylučujícího zařízení dla. Též odporučuje laskavé pozornosti svůj velký, stále kolm 400 kusů čítající

SKLAD POMNIKŮ

(ze všech výtečných druhů kamene).

3. JAK SE STÁT ČISTÝM PADELKEM

92

Kečka už byla vypuštěna z pytle. Vnitřní informace o tom, že jsem "přišel na tento svět" a žiji v něm dlečasné uzavřen v koženém vaku je klamá. Jelikož žádná věc nebo rys tehoto vesmíru není oddělitelný od celku, je jediné skutečné Já vším. Zbytek této knihy se pokusí učinit teto tvrzemí natolik jasným, že slevám a tom nejen porozumíte, ale tu-to skutečnost i POCÍTÍTE. Prvním krokem k tomu je pochepit jak tento klam vzniká.

Nejprve je třeba prezoumat fermu ~~xxxx~~ samotného klamu. Již delší dobu se zajímám o to, jak lidé prožívají nebo pocítují svoji existenci - pro které specifické pacity používají slovo "já".

Mám za to, že jen málo lidí užívá teto slovo, aby měli na mysli celý organismus. "Mám tělo" je možně běžnější výraz než "jsem tělo". Říkáme "moje nohy" ve myslu v kterém jindy říkáme "moje šaty", a zdá se, že "já" zůstává nedotčeno i když jsem nohy amputovány. Říkáme "já uluvím, chodím, myslím" a dokonce i "já dýchám". Neříkáme však "utvářím své kosti", "restu své nehty", "ebíhám svou krev". Zdá se tedy, že "já" užíváme pro něco V /1/ tělo, ale nikeliv pro něco Z /2/ těla, jelikož značné možství tého co se v něm těle odkrává se stává mému "já" podobným způsobem jako vnější události. "Já" se používá jako termín pro centrum volního chování a vědomé pozornosti. Nikeliv však důsledně. Dýchání je volní záležitostí pouze částečně, a rovněž říkáme "byl jsem nemocen", "usnul jsem" či "snil jsem" jako by se jednalo o aktivní a nikeliv pasivní slovesa.

Přesto se dá říci, že "já" se obvykle vztahuje k jakémusi tělesnému centru - lidé však teto centrum kladou na různá místa. V některých kulturách je to oblast selaru plexis. Čínské HSTN, mysl-srdce /3/ nebo duch, se nalézá uprostřed prsou. Většina lidí na západě však umísťuje ego někam do hlavy. Ego se skrývá někde v prostoru za očima a mezi ušima. Jako kdyby v kupeli lebky seděl kontreler se sluchátky napojenými k uším a sledující televizní obrazovku napojenou k očím. Před ním je velký panel přepínaců propojených s ostatními částmi těla.

Tento kontreler "vidí" světelné vjemy, "slyší" zvuky, "pocítuje" pacity a "má" zážitky a zkušenosti. Jsem to představy běžné, ale napřes to nadbytečné, protože vidění světelného vjemu je jen viděním, slyšení zvuku jen slyšením a podobně. To, že jsem tyto nadbytečné fráze tak často užívány jen ukazuje, že si většina lidí myslí, že jsem od svých myšlenek, zážitků a zkušeností oddělení. Celá věc se díky tomu více zkoumá, plícevat za mne-li a začítat o mne, má-li náš kontreler uvnitř SVÉ hluvy ještě dalšího kontrelera a tak dále ad infinitum.

There was a young man who said, "Though it seems that I knew that I knew

What I would like to see

is the "I" that knows "me"

when I knew that I knew that I knew

/Byl jednou jeden mladý muž, který řekl:

ačkoliv se zdá, že vím, že vím

viděl bych rád te "já", které "mne" zná

když vím, že vím, že vím/

Poznámky překladatele: 1 - v originále: in

2 - v originále: sf

3 - v originále: heart-mind

Jednou z nejdůležitějších věcí mezi výbavou našeho kontrolera je jeho systém kartotéky - paměť, se kterou konstantně "konzultuje" vše, aby věděl jak interpretovat smyslové počítky přicházející do vstupu a jak na ně reagovat. Bez téhoto zařízení by něměl žádný pocit stálosti - te známená nepřipadal by si TÍM SAMÝM kontrolerem, kterým byl před filmový nebo magnetofonový záznam, je nahromadění vzpomínek základní součástí ego-pocitu. Umožnuje nám dejme, že jsme sami sobě, kontrolerem, něčím, co stále zůstává, zatímco život jde dál - jde kdyby vědomé "já" bylo stálým zrcadlem odražejícím míjející procesy. Tato skutečnost ještě zvyšuje pocit oddělenosti, pocit, že já sám se měním mnešem pohádají než vnější události a vnitřní myšlenky, a že mohu zůstat mimo ně jako nezávislý pozorovatel. Vzpomínky však setrvávají zrovna tak jako vedení výr. Zdá se, že vědomá pozornost vzpomínky rozkládá zrovna tak jako rezkládají počítací stroje své pásky /1/ či jiné ukládací /2/ materiály. Paměť je trvanlivý pohybový vzorek, zrovna tak jako vedení výr, spíše než nějaká trvanlivá substancia jako zrcadlo, vesková tabulka nebo list papíru /3/. Jsou-li vzpomínky uskladněny v neuronech, není možné stát mimo proud událostí, protože neurony se pohybují ve stejném proudu jako události mimo lebku. Všechny mimo neurony jsou součástí mého vnějšího světa a naopak. Naše vnitřky jsou ve fyzikálním světě vnořenky. Vnější svět nemá naopak bez "vnitřku" meziků žádnou barvu, tvar, váhu či pohyb. Nabývá všech těchto vlastností pouze VE VZTAHU k mozku.

Ať už pocítují lidé umístění ego kdekoli a ať už s ním identifikují větší či menší část fyzického těla, shodou se téměř všichni v tom, že nemí umístěno mimo vnitřní část pečežky. Jak říká král John Huberto-vi v Shakespeareové hře: "Within this wall of flesh there is a soul counts the her crediter". Pečežka je vždy pokládána za zed, bariéru nebo hrániči, která definitivně odděluje člověka od světa - nezdory skutečnosti, že je pokryta dýchacími pery a kmenky než vůně přenášejících informace. Pečežka je tedy zrovna tak rostom jako bariéra. Přesto jsme však pověřeni přesvědčení, že se za teuto "zdí masa" rozkládá cizí svět, který se nás týká jen nepatrne, takže je k ovládnutí téhoto světa či k ijkékoliv změně v něm třeba vyvinout mnoho energie. Tento svět zde byl před tím než jsme se narodili a zůstane zde po naší smrti. My, jako nedíležité, nespojené a osamělé fragmenty, v něm žijeme pouze dočasné.

Celá tento iluze má svůj původ ve způsobech myšlení - v obrazech, modelech, mýtech a jazykových systémech, které užíváme již tisíce let, abychom si jejich pomocí vytvořili smysl světa. Naše využití se jejich účinkem jeví jako hypnotické. Hypnotizér vytváří iluze a podivné změny v chování svých subjektů především MLUVENÍM - deprevázeným uvolněním fixací vědomé pozornosti subjektu. Revněk kouzelník ve varietě může provést své triky jen proto, že pomocí novatálého druhlení přesune pozornost diváků jinam. Je známo, že hypnotické iluze mohou být po smyslové stránce velmi živé a pro subjekt realistické i když jsou důsledkem tak zvaného "hypnotického transu".

Vypadá to tedy tak, jako by bylo lidstvo hypnotizováno aby uvěřilo v klan egocentrismu. Nemůžeme tedy vinnit nikoho než nás samé. Nestali jsme se obětí nějakého vnějšího Boha či tajné společnosti manipulátorů. Měli tento klan vůbec nějaké biologické opodstatnění, specifické jedině ve schopnostech mozku produkovat zúžené a pozorné vědomí, které jede rukou v ruce se schopností vědět o vědění a myslit o myšlení pomocí obrazů a řeči. Můj problém jako spisovatele pracujícího se slovy je rozptýlit iluze vznikající slovy použitím slov, které tyto iluze umožňují.

Poznámky překladatele:

1 - v originále: over-cycling tapes

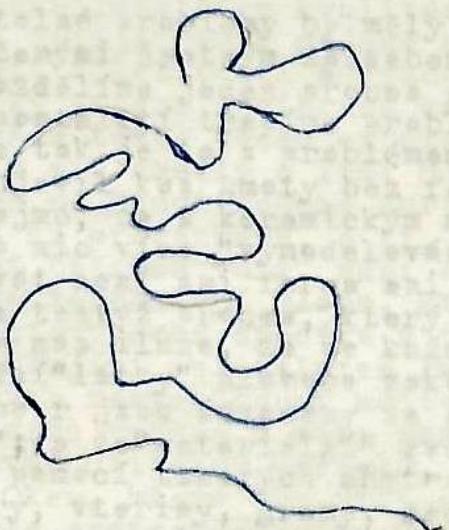
2 - v originále: storage

3 - poznámka překladatele: narážka na termín, který užíval anglický filozof Leckie

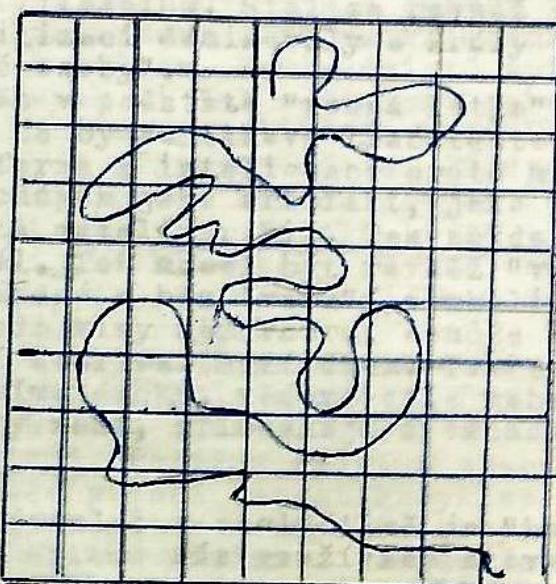
94

Necháme-li stranou některé lidské artefakty jako budovy a silnice /zvláště americké silnice a silnice antického Říma/, je nás vesmír, včetně nás samých, zcela kliktý, a to jak v tvaru tak chováním. Mraky, horu, rostliny, řeky, svířata, mořská pobřeží - vše se klikatí. Kliktí se také různými způsoby, že nikdo nedokáže říci kde jeden zákrut končí a jiný začíná, ať už jde o zákruty prostoru nebo času. Některí francouzští klasici osmnáctého století si stěžovali na Tvůrce, že prevedl nedokonalec práci, protože chtěl usměrnit hvězdy v elegantní symetrii. Vypadají spíše jako kočky vody z vlny, která se rozprskla po nárazu na skalisko. Je všechnou věcí klikatící se moha způsoby nebo moha věci, z nichž se každá klikatí se svým? Jsou klikaté "vaci" nebo je vše jen jednou věcí a moha zákruty?

Před mnoha tisíci lety objevil nějaký geniус, že vrčité klikyháky jsou ryby nebo králičí mohou být chyceni do sítě. Mnohem později si jiný geniус usmyslel chytit do sítě svět. Svět sám o sebe vypadá asi takto:

Podívejme se nyní na stejný klikyháč skrz síť:

Síť velký klikyháč rezřezala na malé klikyháčky, které se všechny nacházejí ve čtvercích stejných rozměrů. Z chosa byl utvořen řád. Nyní můžeme říci, že klikyháč se prestírá telik a telik čtverců doprava či doleva, telik a telik čtverců nahoru či dolů, a nakonec máme vše v

95

číslach. Za dalších pár století byla taková síť vržena na zeměkuli i na vesmír a uchle se mluvit o nebeské i pozemské šířce i délce. V podobném smyslu se začal užívat milimetrový papír pro matematické klyky, katastrální plány měst a koncertifické kartotéky. Síť se tak stala ústředním obrazem lidského myšlení. Je to však stále jen obraz, a právě tak jako nemůže nikdo použít rovník k prevázání baliku, prekluzává skutečný klykát svět skrz něči imaginární síť jak voda. Jakkoliv mnoho čelíme, počítame, klasifikujeme a třídíme tento klykát se jednotlivé věci a události, není to stále nic jiného než způsob nazírání na svět: ve skutečnosti k žadnému dělení nedochází.

Jiným množným obrazem je "keramický model vesmíru", v kterém si vesmír představujeme jako mnohé formy jedné či více substancí - pravě tak jako jsou různé hrace jen různými formami klínů a právě tak jak stvořil Bůh Adams z klíny. Je to obraz obzvláště znepokojující, který už po dloních stále hnízdí všechny filosofy klínů idiotické otázky, jako např.: "Jak vlivuje forma /nebo energie/ hmotu?", "Co je to hmota?", "Co se stane s formou /hmotou/, když se odtrhne od hmoty /těla/?", "Jak je možné, "pouhá" hmota může dokážet uspěchat do formy?", "Jaký je vztah mezi myslí a tělem?".

Vytrvale neřešitelné problémy by měly být vždy podezírávány z toho, že jsou otázkami celoživotními špatným způsobem, jako je příklad problém příčiny a následku. Rozdělíme jeden proces na dvě, zapomeneme, že jsme to udělali, a pak se poslední třídym problémům jak obecně věci dělat zase deklonady. Zrovna tak je to s problémem "formy" a "hmoty". J. libož ještě nikdy nikdo neobjevil kus hmoty bez formy ani nejménou formu, mohlo by tedy být zřejmé, že s keramickým modelem vesmíru není něco v seřádku. Svět není ani forma ani hmota. To jsou jen neobsažné termíny pro řešení a tentýž proces, který se jmenuje "svět" nebo "existenčnost". Přesto je v něči iluze, že se každá forma skládá nebo je vytvořena z nějaké základní "látky" klubouc zakorzeněná. Celá jsme zapomněli že jak hmota /l/ tak matr jsou odvozeny ze stejných zdrojů; v sanskratu "matr" znamená "měřit"; a že "materiál" svět neznamená nic vše než svět měřený či měřitelný - smecí takových abstraktních obrazů jako jsou síť, matrice, kontinuity, vteriny, gramy, decibely. Termín "materiální" se často užívá jako synonymum slova "fyzikální", které pochází z řeckého "physis" /řířada/ a římského indoevropského "bhū" /stát se/. Ve zlevě není nic co by naznačovalo, že je materiální nebo fyzikální svět vytvořen z nějaké látky vztahující se ke keramickému modelu, který by proto bylo lépe nazývat modelem prasklého hrace.

Model prasklého hrace, udělaného z klíny, však způsoboval potíže - nejen vědcům a filosofům. Stal se rovněž základem dvou mýtů, které v západní římské civilizaci dominovaly a hrály podstatnou úlohu při vytváření iluze "skutečné existence".

Je-li svět v podstatě "neuhá látkou" jako např. klín, je těžké si představit, že by se takové líné tělo mohlo samy pohybovat a formovat. Energie, forma a inteligence proto musela do světa přijít zvenku. Svět je proto chápán jako artefakt, jakomádeba, ačka, stůl a be zvon, a někdo ho musel vyrbit. Ten někdo musí být zároveň odpovědný za původní materiál. Ten musí být rovněž "vyrben". V Genesia je první látka /"prázdná a bez tvaru"/ symbolizovaná jako voda. Pravě tak jako vytvoření vodou bez větru, nemůže se z první látky nic stát dokud se nad ní neusklení Boží dach. Tvoření a pohyb hmoty je tak přiváděno inteligentním dachem, vědomé síle kde energii utvárající hmotu tak, že se její tvary nemají, přicházejí a vydcházejí, žijí a umírají.

Poznámka překladatele: v anglické jazyce je "hmota" "matter". Viz rovněž uvedené výrazy "matter" a "materie" /l/ využívané v anglickém jazyce. Nejsilnější fakt zvyrovnávající, že mnoho lidí s energie slépá, a všechna příroda mimo výjimky s mnoha výjimkami zvířat je vlastně klouzající a neorientovaná v prostoru. Tím, kteří stále věří v Nekonečný-nahoře-výšky, se vlastně využívají jako ubohým slabocem, kteří

Ve světě jak jej nyní známe je mnoho věcí ~~základních~~ vysloveně špatných, a nelze tyto věci bez váhání připsat skvělé Mysli, která byla na počátku schopná tento svět vytvořit. Nechce se nám věřit, že krutost, bolest a zášť pochází přímo od "kořene bytí" a horlivě věříme, že alespoň Bůh je dokonalý v tom co si dokážeme představit jako nejvyšší moudrost a spravedlnost. Nepotřebujeme se zde nyní zabývat vybájeným a neřešitelným problémem Zla, které z tohoto pojetí vesmíru logicky vyplývá. Národy, které tento mytus vyvinuly byly ovládány patriarchy či krály. Supervládci typu egyptských, chaldejských či perských monarchů dali podnět k obrazu Boha jako monarchy vesmíru, perfektně meudrého a spravedlivého, milujícího a milosrdného, přesto však i přísného. Nehověřím ovšem Bohu jak je chápán nejbystřejšími židovskými, křesťanskými a islámskými teology, ale o populárních představách. Živá představa má však na obyčejného člověka větší vliv než jakýkoliv koncept.

Představa Boha jako osobního bytí, poněkud "vně" světa či někoho od světa odděleného, měla hlavní podíl na tom, že jsme si začali myslet, že je život založen na inteligenci, přírodní zákony jsou vždy konsistentní, a naše představy o nejsublimnějších kvalitách tohoto nejvyššího a perfektního bytí se mohou vyvíjet až k nějaké hranici. Tato představa nám všem rovněž dodala pocit důležitosti a významu. Náš Bůh si je přímo vědom každé sebemenší částečky prachu a vibrace energie, jelikož právě teto Boží vědomí umožnuje všem témtě věcem existovat. Toto vědomí je zároveň láskou, a při nejmenším pro anděly a lidi Bůh naplňoval věčný a blížený život, který se započne na konci našeho smrtelného života. Tato odměna je samozřejmě navázána na provázkách, a ti, kteří vědomě a neúnavně popírají či neposlechají božskou vůli, musí strávit věčnost v tak intenzivních agoních jak je intenzivní bláhové, které očekává věrné a dobré.

Problém této představy Boha spočívá v tom, že se z ní stala až příliš dobrá věc. Děti pracující ve školních lavicích nemají vůbec rády, když se třeba i laskavý a respektovaný učitel nad nimi nakládá a dívá se jim přes rameno. O co více vyvede z míry poznání, že každý skutek, myšlenka i pocit je sledován Učitelem učitelů, a že nikde na zemi ani na nebi se náleží ukryt před Okem, které vše vidí a soudí.

Pro mnoho lidí bylo proto nesmírnou úlevou, když začali západní myslitelé brát tuto představu v pochybnost, a potvrdili, že hypotéza o Bohu nemůže pomoci při popisování či předvídání běhu přírody. Je-li VŠE Božím výtvořem, není v tomto výroku více logiky než v tvrzení "Vše je nahore". Ale jak se často stává, jakmile je jeden tyran připraven o trůn, dostane se na jeho místo jiný, ještě horší. Mytus o prasklém hrnci zůstal zachován i bez hrnčíře. Svět byl stále chápán jako artefakt, tentokrát na základě modelu automatického stroje. Přírodní zákony zůstaly v platnosti, odešel jen jejich tvůrce. Podle deistů vytvořil Pán tento stroj, uvedl jej do chodu, ale pak si šel zdřímnout nebo odjel na dovolenou. Podle ateistů, naturalistů a agnostiků je svět PLNĚ automatizovaný, vytvořil se sám, nikoliv však k nějakému účelu. Předpokládá se, že se hmota skládá z atomů, jakýchsi malinkých kulečníkových koulí, které již nelze podrobit dalšímu dělení či analýze. Povolí-li se témtě atomům opisovat v různých kombinacích všelijaké klikyháky po určité dobu, zaranžují se NĚKDY v nekonečném čase tak, že zde máme najednou svět. Připomíná to starý příběh o opicích a psacích strojích.

V tomto plně automatizovaném modelu vesmíru přežila látka tvar / substance a forma/ jako energie a hmota. Lidské bytosti, včetně těla i ducha, jsou součástí systému, a inteligenci a cítění získali v důsledku nekonečného kroužení atomů. Potíž s opicí a psacím strojem spočívá v tom, že i když se jí nakonec podaří sepsat Encyklopédii Britanniku, může se vše v jediném okamžiku změnit v nesmyslné breptání. Chtějí-li si tedy lidé svůj štastně získaný status ~~získat~~ a řád udržet, musí zuřivě pracovat, aby nad náhodnými přírodními procesy zvítězili. Nejsilněji je tento fakt zvýrazněn v mytu, že hmota je surová a energie slepá, a veškerá příroda mimo lidskou pokožku a snad kůži některých zvířat je veskrze klouzavý a necitlivým ~~organismem~~ mechanismem. Těm, kteří stále věří v Někoho-tam-nahoře-kdo-se-o-vše-stará, se většinu vysmívají jako ubohým slabochům, kteří

nejsou schopni setkat se tváří vtvář se smutným lidským údělem v univerzu bez srdce, v kterém je přežití jediným privilegijem.

Vyváděl-li nás příliš inteligentní Bůh z míry, měla úleva nad tím, že jsme se ho zbavili jen velmi krátkého trvání. Byl nahrazen kosmickým idiotem, a lidé se začali cítit ještě odcizeněji než kdykoliv předtím. Tato situace pouze posilnila iluzi osamělosti a vydělenosti ega /myní "duševního mechanismu"/, a lidé, kteří si říkají naturalisté, zahájili s přírodou tu největší válku jakou kdy lidstvo vidělo.

V té či oné formě se stal mýtus plně automatizovaného vesmíru neobyčejně pravděpodobný, a v některých vědeckých a akademických oblastech se z něj stalo zrovna tak svaté dogma jako kterákoliv teologická doktrina minulosti - navzdory opačným tendencím ve fyzice a biologii. Mýtus prochází různými módami, jelikož světa dobývající Západ devatenáctého století potřeboval životní filosofii, v které by REALPOLITIK - tedy vítězství národa, který se postavil proti holým faktům - byl řídícím principem. Čím hůlejší jsou fakta s kterými se setkáváme, tím silnější se sami sobě jevíme. Závodili jsme proto jeden s druhým proto, abychom model plně automatizovaného vesmíru zjednodušili tak jak je to jen možné.

Přesto zůstává tento model pouhým mýtem, se všemi pozitivními a negativními prvky, které sebou mýtus jako takový nese, to znamená mýtus jako představa užívaná k tomu, abychom dali světu nějaký smysl. Je pochybné zdali by byla západní věda a technologie vůbec možná, kdybychom se nepokoušeli přírodě porozumět v termínech mechanických modelů. Podle Josepha Needhama udělali Číňané - navzdory veškeré kultivovanosti - ve vědě malý pokrok jen proto, protože je nikdy nenapsal pojímat přírodu jako mechanismus "skládající se" z oddělených součástí a "poslouchající" logické zákony. Jejich pojetí vesmíru vždy bylo organické. Nebylo nikdy kulečníkovou hrou, v které by narůžela jedna koule na druhou v sériích příčin-a-následků. Co jsou pro nás příčiny a následky, jsou pro ně "souvztažnosti" - události, které vznikly vzájemně, jako předek a zadek kočky. "Součásti" jejich vesmíru nebyly nikdy oddělitelné, ale vzájemně propletené, jako je spojen akt prodeje s aktem koupení /1/.

"Vyrobený" vesmír, ať už prasklý hrnec nebo plně automatizovaný model, je udělán z jednotlivých kusů, a ty jsou základními realitami přírody. Přírodě je proto možné porozumět pomocí mikroskopu a analýzy, poznat jak tyto kusy vypadají a jak se skládají dohromady. To bylo hlediskem nominalistických filosofů pozdního středověku, vášnivým oponentům tak zvaným realistům, kteří tvrdili, že takové entity jako lidstvo nebo lidská přirozenost jsou skutečnými "substancemi", a ty jsou pak základem "akcidentů" jednotlivých mužů a žen. Podle realistů byl proto každý jednotlivec příkladem neboli případem lidské "substance". Toto slovo v jejich použití však neznamenalo hmotu nebo látku, ale druh existence stojící /stance/ za /sub/ jednotlivými manifestacemi. Nominalisté tvrdili, že je to nesmysl. Pro ně nebylo lidstvo více než celková suma jednotlivců. Nebylo tedy substancí, ale jen názvem pro třídu tvořící; nebyl to název reálný ale ~~nominální~~ jen nominální.

Nominalismus, jak víme, se stal dominantním přístupem západního myšlení, a zvláště filosofie vědy. V osmnáctém století šel Rousseau tak daleko, že tvrdil, že společnost a státy byly původně utvořeny dohodou mezi jednotlivci. Společnost pro něj byla sdružením, jako třeba Rytířský klub rotariánů /2/, do kterého jednotlivci v určité době vstoupili a tím se vzdali své původní nezávislosti. Z hlediska moderní sociologie

Poznámka autora: 1 - až do poloviny sedmnáctého století byly evropské a čínské vědecké teorie na stejném úrovni, pak se evropské myšlení začalo dostávat rychle dopředu. Ale přestože pochodovalo pod záštitou kartesiánsko-newtonovského mechanicismu, nemohlo toto hledisko permanentně postřečovat potřebám vědy - přišla doba, kdy bylo nutné pohlížet na fyziku jako na studium menších organismů a na biologii jako na studium větších organismů. Když tato doba nadešla, byla Evropa /či lépe řečeno v této době již svět/ schopná narysovat velmi starý, velmi moudrý a pokr. na další str.nahoře

pro Evropu nikoliv charakteristický způsob myšlení - Needham, Science and civilization in China. Cambridge University Press, 1956, svazek 2, str. 303

Poznámka překladatele:

2 - rotariáni neboli Rotary Club: jakákoliv místní organizace mezinárodního klubu obchodníků, právníků, lékařů a pod.. Klub založen v Chicago roku 1905

vyplývá, že člověk je nezbytně bytostí sociální, už jen z toho důvodu, že se nikdo nemůže narodit bez otce a matky - a již ti tvoří společnost. Až donedávna převažovalo v západní vědě hledisko, že zvířata a rostliny, kameny a plyny se "skládají" z jednotek jako molekuly, buněky, atomy a jiné částice takovým způsobem jako se skládá dům z cihel.

Důsledný nominalista se musí dostat do pozice, kdy přizná, že neexistuje žádná taková věc jakou je lidské tělo; jsou jen partikulární molekuly z kterých se skládá nebo jen partikulární atomy - a to nechávám stranou elektrony, protony, neutrony atd. Je zřejmé, že tyto částice savy od sebe lidské tělo nevytvářejí. Celkem je větší než souhrn jeho částí, už jen z toho důvodu, že vědecký popis těla musí brát v úvahu řád nebo vzor, v kterém jsou částice zaranžovány.

Muž u mikroskopu má pro vás tuhle radu:

Neptejte se, co to je,

ptejte se pouze "co to dělá".

Ale ani tohle ještě nestačí. Musíme se též ptát: "V jakém prostředí to dělá?" Popis lidského těla musí zahrnovat popis toho, co tato tělo i všechny jeho "části" dělá - to znamená popis svého chování. To bude zcela jiné na otevřeném vzduchu a zcela jiné ve vakuu, v peci a pod vodou. Krev ve zkumavce není stejná věc jako krev v žilách, protože se stejným způsobem nechová. ~~Její~~ Její chování se změnilo, protože se změnilo její prostředí nebo kontext. Právě tak se změní význam jednoho a téhož slova ve vztahu k typu věty, ve které je použito. Je obrovský rozdíl mezi kůrou stromu /1/ a štěkáním /2/ psa.

Nestačí proto popsat, definovat a pokoušet se pochopit věci nebo události jen pomocí analýzy, tedy tím, že je rozdělíme na kousky a budeme zjišťovat, jak "jsou udělány". Tím však ještě není řešeno zdaleka vše. Dnes si vědci stále více a více uvědomují, že to, co věci jsou a co dělají, závisí na tom, kdy a kde to dělají. Musí-li tedy definice věci nebo události obsahovat definici svého prostředí, je nutné přiznat, že jakákoliv věc je od daného prostředí neoddělitelná, a je s ním tak intimně spojená, že je stále obtížnější nakreslit jasnou hranici mezi věcí a jejím prostředím.

Te bylo zrnkem pravdy v primitivní a nespolehlivé astrologické vědě. Rovněž tak obsahovaly zrnka pravdy alchymie, medicina léčivých bylin a jiné primitivní vědy. Kdykoliv nastíní astrolog obraz charakteru nebo ducha nějaké osoby, nakreslí horoskop - to znamená, velmi hrubý a ~~nekompletní~~ neúplný obraz celého vesmíru v poslavení, v kterém se nalézal v okamžiku narození dané osoby. Zároveň je to názorným potvrzením skutečnosti, že váš duch, či spíše základní ON SÁM /3/ je celým vesmírem, který se v určité době, místě a činnosti soustředí v tom, co si říká John Doe /4/. Takže duše není v těle, ale tělo v duši, a duše je celá síť vztahů a procesů, které vytvářejí vaše prostředí, a bez nichž vůbec nic nejste. Vědecká astrologie, pokud by vůbec kdy mohla být vypracována, by musela být vyčerpávajícím popisem celého prostředí daného jednotlivce - sociálního, biologického, botanického, meteorologického a astronomického - v každém okamžiku jeho života.

Poznámky překladatele:

1 - 2 : v angličtině je pro obě věci stejný výraz: "bark"

3 - v originále "Self"

4 - nejhodněji by se dalo přeložit jako Jan Novák či jiné typické české jméno.

Zatím však jednotlivce definujeme /a cítíme/ ve světle našeho zúženého vědomí, které většinou ignoruje prostředí, v kterém se nachází. Individuum je latinský tvar řeckého slova "atom" - to, co nemůže být dále rozdělováno do oddělých částí. Nemůžeme člověku odříznout hlavu nebo vyjmout srdce, aniž bychom ho zabili. Můžeme ho však zabít právě tak účinně, když ho oddělíme od jeho pravého prostředí. Z toho vyplývá, že jediný opravdový atom je vesmír - totální systém vzájemně závislých "věcí-událostí", které mohou být od sebe odděleny pouze názvy. Člověk není sestaven jako automobil. Neznáme tak, že se smontují dohromady různé součástky, tím, že se mu přišroubuje hleva ke krku, připájí se dráty mozek k plícím nebo svářením tepen k srdci. Hleva, krk, srdce, plíce, mozek, tepny, svíly a žlázy jsou odělené názvy, ale nikoliv odělené události. Nabývají existence simultánně a jsou na sobě vzájemně závislé. Šrovna tak je jednotlivec oddělen od svého univerzálního prostředí jen názvem. Pokud tento fakt neuznáte, byli jste pomýleni svým jménem. Zmutením jmen a přírody jste dospěli k přesvědčení, že vlastnictví jména z vás činí oddělené bytí. Je to očarování.

Klam o "skutečné osobě" přirozeně není jen důsledkem pojmenování, je způsoben i jinými věcmi, s tím spojenými. Dítěti je vnucovan ego-pocit přístupy, činy a slovy společnosti, která ho obklopuje - rodiče, příbuzní, učitelé, a především stejně ošolenými přáteljí. Přístup lidí, poučujících nás o tom kdo jsme, je zrcadlem, v kterém se učíme vidět jací jsme, zrcadlo však zkresluje. Snad jsme si mlhavě vědome nesmírné síly našeho sociálního prostředí. Zřídkakdy ale uznáváme, že naše nejprivátnější myšlenky a emoce nejsou ve skutečnosti naše vlastní. Myslíme v termínech jazyka a představ, které jsme sami nevymysleli, ale které nám byly dány naší společností. Kopírujeme emocionální reakce od rodičů, naucíme se od nich rovněž, že stolice by měla mít odporný zápach, a že zvracení by mělo být nepřijemným pocitem. Hrůzu ze smrti rovněž pochytíme z jejich úzkosti před chorebami a z jejich chování při pohřbech. Naše sociální prostředí má tuto moc, protože mimo společnost neexistujeme. Společnost je naším rozšířeným tělem a myslí.

Přesto ta samá společnost, od které je jednotlivec neoddělitelný, používá svou veškerou neodolatelnou sílu k tomu, aby každého jednotlivce přesvědčila, že je věcí samostatnou! Společnost, jak jí nyní známe, hraje tudíž hru, jejíž pravidla si protírečí. Jen proto, že mimo společnost neexistujeme, nás dokáže společnost přesvědčit, že ano - že každý z nás je nezávislý zdroj akcí se svou vlastní myslí. Cím úspěšněji nám společnost tento pocit vštípí, tím více obtíží pak má s tím, aby přinutila jednotlivce spolupracovat. Navíc s výsledkem, že děti, vychované v takovémto prostředí, jsou téměř neustále ve zmatečích.

Tento stav je technicky znám jako "dvojitá vazba". Člověk se do tohoto stavu dostane tehdy, ocitne-li se před rozkazem či žádostí, který v sobě skrývá kontradikci. "Přestaň být sebevědomý!" "zkus uvolnit se!". Známá je též otázka prokurátora muži obviněnému z bití své ženy: "Prestal jste již svou ženu bít? Odpovězte jen ano nebo ne!" Je to situace, která je v lidských /a zvláště manželských/ vztazích zcela běžná. Manželka si stěžuje manželovi: "Jestlipak víš, že jsi mně od svatby, to znamená celé dva roky, nevzal do kina? Když jsi se mně dvořil, bylo to jinak. Máš dojem, že můj vztah k tobě začínáš považovat za příliš samozřejmý". Když se kající se manžel vrátí druhý den z práce, řekne: "Drahoušku, nepůjdeme spolu dnes po večeři do kina?" Manželka odvětí: "Navrhujesz to jen proto, že jsem si včera stěžovala!"

Současná společnost používá tento trik na každém dítěti od nejrannějších fází kojeneckého věku. Dítě je zaprvé naučeno být zodpovědné a považovat se za svobodného činitele, a nezávislý zdroj myšlení a činů - za jakýsi miniaturní typ První příčiny. Dítě si nemůže ~~xixxxxxxx~~ dovolit tuto víru nepřijmout, právě tak jako nemůže nepřijmout členství ve společenství, v kterém se narodilo. Nelze klást odpor tomuto způsobu sociální indoktrinace, která je neustále zesílovaná odměnami a tresty. Je vestavěna do základní struktury jazyka, který se dítě učí znát. Nepreružitě je do dítěte vtírána pomocí takových poznámek jako na příklad: "To není z tebe dělat takovéhle věci!" nebo "Neopíč se, buď sám sebou!"

167

Imituje-li dítě způsoby jiného dítěte, kterému se obdivuje, říká se mu: "Johny, to nejseš ty, to je Petr". Nevinná oběť této indeoktrinace nemůže tento paradox pochopit. Říkali mu neustále, že musí být svobodný. Byl na něj vyvinut neodolatelný tlak, aby uvěřil, že žádný takový tlak neexistuje. Společnost, jejiž je zcela nezbytně závislým členem, ho definuje jako nezávislého člena.

Za druhé je mu nařizováno, aby jako svobodný činitel konal věci, které by byly přijatelné pouze tehdy, kdyby byly dělány dobrovolně! "Musíš nás mít doopravdy rád!" mu říkají rodiče, tety, strýcové, bratři a sestry. "Všechny hodné děti mají rády ostatní z rodiny a dělají pro ně věci, o které je nemusí nikdo žádat". Řečeno jinými slovy, "Žádáme tě, aby jsi nás miloval, protože tomu sám tak chceš, a nikoliv proto, že říkáme, že by jsi nás měl milovat". Tento nesmysl se udržuje při životě též proto, že máme zmatek v používání slova "muset" /1/, které vyjadřuje podmínu /aby jsi byl člověkem musíš mít hlavu/ a stejně znějícího slova "muset" /2/, které vyjadřuje příkaz /musíš dát ty hračky pryč/. Nikdo neusiluje o to, aby měl hlavu, a přesto rodiče trvají na tom, že zdravé dítě "musí" chodit pravidelně na stolici nebo, že se MUSÍ POKUSIT usnout, nebo, že se musí snažit věnovat něčemu pozornost - jako kdyby těchto cílů mohlo být dosaženo práci svalů.

Děti nejsou v situaci, aby si rozporu těchto požadavků uvědomovaly a i kdyby na ně některé dítě poukázalo, bylo by mu řečeno aby "neodmlouval", a že nerspektuje "starší a lepší". Místo, abychom se snažili vysvětlit našim dětem pravidla hry, beznadějně je klameme, protože nás samé kdysi oklamali jiní.

Hra na dvojitou vazbu je hrou s odpovídajícími si pravidly, hra předurčená k věčné sebefrustraci - je to jako pokoušet se vynalezít perpetuum mobile v pojmech newtonovské mechaniky. Můžeme tuto hru popsát několika způsoby:

prvním pravidlem této hry je, že žádnou hrou není hrát ji musí všechni bez výjimky
musíš nás milovat
musíš pokračovat v žití
bud sám sebou, ale hraj konzistentní a přijatelnou roli
kontroluj se a bud přirozený
pokus se být upřímný

V zásadě je tato hra požadavkem spontánního chování jistého typu. Žití, milování, přirozenost a upřímnost - to všechno jsou spontánní formy chování: stávají se samy od sebe jako trávící procesy nebo růst vlasů. Jakmile jsou vynucovány, získavají nepřirozené a falešné rysy, které každý odsuzuje - jsou pak slabé a bez vůně jako květiny s urychléným chemickým růstem a bez chuti jako stejně produkované ovoce. Život a láska vyžadují úsilí, naopak to nejde. Víra - v živet, v jiné lidi, v sebe samého - spočívá v tom, aby se spontánnímu dovolilo být spontánním, svým způsobem a v svůj čas. Je to samozřejmě riskantní, protože život a jiní lidé ne vždy reagují na víru tak, jak bychom si přáli. Víra je vždy hazardní sázkou, protože život sám je takový, a musí se jevit, ve skrytém aspektu hry, jako kolosalní výhra. Vynechat ze hry hazard a nechávat vítězit naprostou jistotu, vede k doažení jistoty, která je mrtvá. Alternative společnosti postavené na vzájemné důvěře je totalitní policie stát, společnost, ve které je spontánnost zakázena.

Jedno hinduistické dílo, zabývající se uměním vládnout, Arthašastra, shrnuje pelitická pravidla absolutního tyrana a popisuje organizaci jeho paláce, dvora a státu takovým způsobem, že se Macchiavelli musí jevit jako liberál. Prvním pravidlem pro tyranu je, že nesmí důvěřovat vůbec nikomu, a musí žít bez jediného intimního přítele. Kromě toho musí uspořádat vládní administrativu jako sérii soustředných kruhů, které se skládají z různých ministrů, generálů, úředníků, sekretářů a sluhů, kteří provádějí jeho rozkazy, každý kruh tvořící hodnotní stupeň vedoucí

Poznámka překladatele:

1,2 - v angličtině "must"

až ke králi v centru - jako k-pavouku ve své síti. Počínajíc kruhem obklepujícím přímo krále se musejí kruhy střídavě skládat z jeho přirozených nepřátel a přirozených přátel. Protože nejvyšší kruh knížat se určitě pokusí o spiknutí, aby uloupili královu moc, musejí být obklopeni a sledováni kruhem ministrů dychtících po získání králový přízne - a tato hierarchie vzájemně si nedůvěřujících kruhů musí sahat až k okrajům sítě. Divide et impera - rozděl a vládni.

Král zatím zůstává v bezpečí nejvnitřnějšího prostoru sítě, ve svých pokojích, hlídán strážci, kteří jsou sami hlídání jinými strážci, ukrytými ve zdech. Otroci ochutnávají jeho jídla, aby nebyl otráven, a král sám musí spát s jedním okem otevřeným nebo za dveřmi uzamčenými zevnitř. V případě revoluce musí mít tajnou ~~xxxxxx~~ podzemní chodbu, která mu umožní útěk z centra sítě - chodbu, která má zařízení, která naruší základy budovy, a ta se zřítí na klavy rebelů. Arthašstra nezapomíná varovat tyranu, že nemůže nikdy vyhrát. Může se povznést do závratné výše pomocí ambicí či volání povinnosti, ale čím je jeho moc absolutnější, tím více je nenáviděn a tím více se stává vězněm své vlastní pasti. Síť chytí pavouka. Nesmí se potulovat po ulicích a parcích svého hlavního města, sedět ~~xx~~ osamělý na lavičce, naslouchat vlnám a pozorovat racky. Tím, že zotročil druhé, stává se sám nejubožejší ze všech etroků.

To vše je důsledkem definice člověka jako nezávislého činitele ve vesmíru /ve vesmíru, ale nikoliv z něj/, osedlaného úkolem ~~xxx~~ ohnout svět podle své vůle. Zádné kázání či moralizování však takto definovaný typ člověka nezkrotí, a nezbaví ho ani hypnotické halucinace v které sám sebe pojímá jako něco od světa odděleného, a kvůli které není schopen dívat se na život jako na geologickou a biologickou spolupráci. I v takto pojímaném systému je samozřejmě obsažen boj: ptáků proti červům, šneků proti salátu a pavouků proti mouchám. Tyto boje však nikdy nepřesáhnou určitou míru, takže se žádný druh nemůže stát permanentním vítězem. Pouze člověk se své ~~xx~~ přirozené nepřátele pokouší ELIMINOVAT v přesvědčení, že je, nebo by měl být nejvyšším biologickým druhem. Protože kultivujeme zeleninu, dobytek a drůbež pro potravu a uvědomujeme si, že na tom závisí náš život, měli bychom si rovněž tak uvědomit, že nepřátelští tvorové, které se na člověku přižívají - hmyz, bakterie, různé houby - jsou ve skutečnosti nepřátelé/přátelé.

Jedna newyorská hosteska doprovázející jednoho pakistánského státníka narazila v rozmluvě na problém naléhavé potřeby omezení porodnosti v Asii, a ptala se, co se v tomto směru udělalo v Pakistánu. Byla velmi uražena odpovědí, že všechna propaganda o omezení porodnosti je pouze pokusem bílých udržet svoji nadvládu nad barevnými rasami. Rekl jsem jí, že měla odpovědět: "To určitě ne. Chceme vám jen pomoci prořezat vaše krásné ovočné stromy".

Nepřátelé/přátelé člověka plní tutéž funkci. Zabírají mu, aby se nadbytečnou plodností zničil. Člověk, který zemře na malarii nebo na TBC by měl být ctěn přinejmenším tolik jako muž, který ~~xx~~ padl za vlast na bojišti. Nám ostatním udělal místo. To neznamená, že bychom se měli vzdát penicilinu nebo DDT - měli bychom však nepřítele pouze kontrolovat, nikoliv ho vyhladit. Musíme sami sebe zahrnout do procesů, které udržují přírodní rovnováhu, protože permanentné vítězné druhy níží nejen sebe, ale i všechn ostatní život. Cítíme samozřejmě sympatie k jednotlivcům, kteří byli ~~xxxxxxxx~~ sprovozeni ze světa přirozenými nepřáteli člověka jako je rakovina nebo moskyti. Lidstvo by mělo být prořezáno, v abstrakci je to dobrá myšlenka, vloží -li však choroba prst přímo na mne, běžím pro lékaře. Jaký úspěch by měla výzva k "dobrovolníkům na prořezání"? V západní civilizaci neopouštíme nemocné děti, nestřílíme duševně nemocné, nenecháváme chudé zemřít hladem, ani nenecháváme nemocné zemřít bez pomoci na ulicích /přinejmenším, nikoliv v našich lepších okamžicích/. Nejposvátnějším ideálem naší kultury je právo každého jednotlivce na spravedlnost, zdraví a bohatství neboli svobodu, život a právo na štěstí /l/. Tvrdit, že osobní ego je halucinací, se zdá být útokem na nejposvátnější hodnotu bez které by civilizova-

Poznámka překladatele:

1 - v originále: pursuit of happiness

ní lidé upadli zpět na úroveň mravenců a stali se organizovanou masou, v které je každý jedinec nahraditelný.

Během druhé světové války převážel jeden můj přítel letecky čínské dělníky na práci na jižní část burmské silnice. Dlouhý let byl samozřejmě ideální pro hazardní hry, jelikož ale nebyl dostatek peněz, vytvořili si dělníci mezi sebou pravidla, že ten, který nakonec prohraje, vyskočí z letadla. Bez padáku. Naši přirozenou reakcí na takovou věc je pocit, že takovým lidem schází některé důležité vlastnosti, že nejsou plně lidstí. Zdají se být - jak to vyjádřil Thomas Mann - pouhými maskami, pouhé role bez dalšího použití a smyslu; včely bez královny - jako služebníci starověkých králů, kteří byli zaživa pohříváni se svými zesnulými pány. Ať už spáchali Britové v Indii jakékoliv ničemnosti, zaráželo se jejich křesťanské svědomí před praktikou sati, která vyžadovala, aby vdova při pohřbu svého manžela spáchala sebevraždu. Skutečně civilizovaní lidé - tak cítíme - jsou nikoliv tváře na obloze, ale uzavřené hlavy obsahující duši, a každá z nich má před Bohem nekonečnou hodnotu.

Jedním extrémem pak je, že vznikne posvátnost jednotlivce - jedinečné osobní ego, oddělené jak od přírody tak od Boha. Společnost tomuto jednotlivci jedním dechem poručí být svobodný a zároveň konformní. Druhým extrémem je kuli, kolečko v industriálně-kolektivistickém stroji, pouhá "ruka", jak je tovární dělník často nazýván. Věří-li někdo, že osobní ego je přirozeným stavem všech lidí, rozdílné od sociální konvence, je pak pohled na kulího vskutku bezútěšný. Nezávisle na tom, co si jeho vlastní společnost o něm myslí.

Je zde však ještě třetí možnost. Jednotlivec nemusí být chápán ani jako isolovaná osoba ani jako vyměnitelný, humanoidní pracovní stroj. Může být naopak chápán jako zvláštní ohniskový bod, který je výrazem celého vesmíru - jako inkarnace JEHO SAMEHO či Boha nebo jak TO chce kdo nazývat. Tento pohled naši ~~základní~~ představu o posvátnosti jedince nejen udržuje, ale dokonce znásobuje. Zároveň řeší paradox osobního ega, které může dosáhnout "vzácného stavu" být jedinečnou osobou jen za cenu neustálé úzkosti a strachu podaří-li se přežít. Halucinace oddělenosti ega zabírá člověku vidět, že opatrovat toto ego je totéž jako opatrovat tento nešťastný stav. Neuvědomujeme si, že naše t.zv. láska a zájem o jednotlivce je jednoduše jen druhou tváří našeho strachu ze smrti. Ve své přehnaném hodnocení oddělené identity si ego odřezává větev na které sedí, a zároveň se v něm více a více zvyšuje úzkost a strach ~~má~~ z nevyhnutelného pádu!

Mělo by být dále jasné, že ego-fikce není žádným způsobem důležitá ani pro jednotlivce ani pro lidský organismus pro naplnění a vyjádření jeho individuality, ~~základní~~ Každý jednotlivec ~~je~~ jedinečnou manifestací Celku, právě tak jako je každá větev partikulárním přesazením stromu. Aby mohla manifestovat individualitu musí mít každou větev citlivé spojení se stromem. Právě tak musí mít naše členité a nezávisle se pohybující prsty spojení s celým tělem. Z toho plyne, a sotva to může být opakováno příliš často, že diferenciace není oddělením. Hlava a nohy jsou rozdílné, ale nikoliv oddělené, a ačkoliv není člověk spájen s vesmírem přesně stejným způsobem jako větev s celým stromem nebo noha s hlavou, není s ním přesto spojen o nic méně. Toto spojení je svou komplexností fascinující. Smrt jedince není rozpojením, ale prostým stažením. Mrtvé tělo je jako stopa nohy v písiku nebo ozvěna - rozkládající či mizející trasou něčeho ~~základní~~ čím se ON SÁM přestal zabývat.

Má-li tedy diferenciace jednotliců velkou hodnotu - neboť různost je kořením života - nebude ji zvyšovat odporující ~~základní~~ si definicí individuality. Naše společnost - to znamená, my sami - definujeme jednotlivce na základě dvojitě vyzby, poručíme mu být svobodný a odtržený od světa, což jednotlivec v žádném případě není, neboť jinak by ani tento rozkaz nemohl fungovat. V daných okolnostech funguje jen v tom smyslu, že jednotlivci implantuje iluzi oddělenosti, právě tak jako příkazy hypnotizéra vytvářejí v hypnotizovaném iluze.

Výsledkem je, že jednotlivec - místo aby ve světě plnil svou jedinečnou funkci - se vyčerpá marnou snahou dosáhnout protiřečících si cílů. Jelikož je nyní převážně definován jako oddělená persona uvězněná v bez-

duchém a nepřátelském vesmíru, je jeho hlavním cílem ovládnout a dobýt přírodu. Tento cíl je zcela zjevně absurdní, a protože nemůže být toho cíle nikdy dosaženo je jednotlivec vychováván k tomu, aby žil a pracoval pro budoucnost, v které se totež pěmožné přání nakonec přece jen splní, a když už ne pro něj, tak alespoň pro jeho potomky. Vědomě tak účtujujeme typ člověka, který je neschopný žít v přítomnosti - to znamena, který je vůbec neschopný skutečně žít.

Není-li člověk schopen žít v přítomnosti, je budoucnost smyšlenou. Nemá nejmenší smysl dělat plány pro budoucnost, z kterých by se stejně takový člověk nedokázal těšit. Jakmile vaše plány dozrají, bude te už žít znova v budoucnosti. Nikdy se nedokážete s uspokojením posadit a říci: "teď jsem tedy dospěl k cíli!" Vaše vzdělání vás o tuto schopnost připravilo, protože vás připravilo na budoucnost ale neukáže vám jak žít v nyní.

Ričeno jinými slovy, byli jste zhypnotizováni nebo naprogramováni stupnovitě zorganizovaným vzdělávacím systémem, o kterém se všeobecne předpokládá, že vede k nějakému nejzaššímu úspěchu. Nejprve jesle a mateřská školka, pak jednotlivé stupně základní školy připravující vás pro velký okamžik vstupu na střední školu. Pak ještě několik stupňů, a jste na univerzitě. Jste-li chytrý, můžete se na ní pomocí postgraduálního studia udržet neobyčejně dlouho a stát se permanentním studentem. V opačném případě zabředáte krok za krokem do Velkého Vnějšího Světa starostí o rodinu a obchody. Promoce je jen velmi krátkodobým naplněním vašeho snažení. Již na vaší první výrobní či pracovní poradě se octnete zpět ve stejném, starém systému, naléhají na vás, aby jste splnil ten a ten výrobní či prodejní plán / a když ho splníte, tak vám ho zvýší/, a tak pokračujete ve šplhání po žebříku, který vede k vedoucímu oddělení, pak k náměstkoví a nakonec k řediteli /mezitím je vám něco mezi 40 a 45 lety/. Lidé z investičních kanceláří a pojišťoven vás mezitím získají se svými plány na dobu po odchodu do důchodu - což je skutečně jediná doba, kdy by jste se mohli pošadit a užívat plodů své práce. Když však tyto dny konečně přijdou, budete mít, díky všem vašim předcházejícím úzkostem a pracovnímu vypětí, zesláblé srdce, falešné zuby, prostatu, špatný zrak, mizerné zažívání a problémy s potencí.

To vše by nemuselo být špatné, kdyby jste to mohli ve všech fázích brát jako hru, a být svým zaměstnáním zrovna tak fascinován jako pokerem, šachy nebo rybařením. Pro většinu z nás je ale den rozdělen na pracovní dobu a dobu pro hry. Naše práce se povětšině skládá z úkolů, za které nás jiní platí, protože je sami považují za nezajímavé. Nepracujeme tedy proto, abychom pracovali, ale pracujeme pro peníze - o nich se předpokládá, že nám umožní v době odpočinku a her skutečně to co si přejeme. Ve Spojených Státech mají dokonce i chudí lidé hodně peněz ve srovnání s vyhlučenými a vyhublými Indy, Afričany, a Číňany, zatímco naše střední a vyšší vrstvy /nebo bychom měli říkat "skupiny příjmu"/ prosperují jako knížata. Většina z těchto lidí však o tom, co je radost či požitky, má jen mlhavé znalosti. Peníze samy o sobě nemohou tyto věci zajistit, ačkoliv jsou k tomu dobrým pomocníkem. Radost a požitky jsou uměním, pro které máme málo talentu i energie.

Zíjí v blízkosti přístavu, který je přecpan plachethnicemi a luxusními jachtami, které však jejich majitelé jen zřídka kdy používají. Plachtění a jachting je obtížné - i když krásné - umění, a vlastníci lodí pro ně nemají dostatek volného času. Koupili si lodě buď jako symboly svého postavení nebo jako hračku, když však zjistili, že lodě hračkami nejsou /na rozdíl od toho, co o nich tvrdila reklama/, ztratili o ně zájem. Totéž se vztahuje na udivující hojnost a rozmanitost jiného konsumního zboží, které si pro svou zábavu můžeme koupit. Potravin všeho druhu je nadbytek, málokdo však umí pořádně vařit. Rovněž tak je velké množství rozmanitého stavebního materiálu. Většina domů však vypadá jako kdyby je stavěl někdo, kdo o nich něco slyšel, ale viděl je při stavbě poprvé. Hedvábí, plátno, vlna, bavlna je k dostání ve všech možných barvách a vzorech, většina mužů se však obleká jako studenti teologické fakulty, a ženy jsou zotročeny hrou módy, která je založena na pravidle: "přizpůsobila jsem se dříve než ty". Trh pro malíře a sochaře

104

nebyl nikdy v historii tak příznivý, obrazy však vypadají, jako kdyby byly dělány z útržků plakátů, a skulptury jsou jak znetvořené psací stroje nebo zuhelnatělé trámy z vyhořelých domů /1/. Máme stojící gramofonových desek s hudbou všech dob a kultur a ty nejdokonalejší způsoby její reprodukce. Kdž jí ale skutečně poslouchá? Nanejvýš pár kuřáků trávy.

Snad je to přehánění typu Henry Millera. Přesto mne ale napadá stále častěji, že materialistická reputace Ameriky je nepodložená - pokud je tedy materialistou člověk, který se těší z fyzického světa a miluje materiální věci. Ve smyslu této definice jsme skvělí materialisté pokudcse týče konstrukce tryskových letadel, když však dekorujeme ~~xxix~~ interiéry těchto nádherných monster, tak už nám na pohledi cestujících příliš nezáleží. Dívky na vysokých podpatcích, s úzkými boky, které vypadají jako dětské panenky roznášeji ~~imix~~ ohňaté imitace jídel. Naše pozitky nejsou materiálního rázu, jsou to jen SYMBOLY požitků - atraktivně zabalené, ale podřadného obsahu.

Mám na to vysvětlení: většinu našich produktů vyrábějí lidé, kteří z jejich výroby ani ze samotných produktů nemají potěšení, at už se jedná o vlastníky podniků nebo o dělníky. Jejich cílem v podnikání nejsou výrobky, ale peníze, a proto užívají každého triku k snížení ceny produkce a k oklamání zákazníka; pomocí barev a balení předstírají, že brak, který prodávají, je solidní výrobek. Jedinec vyjímkou jsou výrobky, které prostě MUSÍ být výtečné z důvodů bezpečnostních nebo proto, že se prodávají za vysokou cenu. - letadla, počítací stroje, vesmírné rakety, vědecké přístroje a pod.

Celé schéma je začarovaným kruhem: vyděláte-li si peníze, co si pak za ně koupíte? Jiné když a padélky vyráběné druhými výrobcí, posedlými penězmi právě tak jako vy. Těch několik málo skutečně luxusních výrobků na trhu je importováno ze "zaostalých" zemí, kde rolníci a řemeslníci ještě neztratili profesionální hráost. Stát Oaxaca v Mexiku produkuje na příklad jedny z nejjemnějších pokrývek na světě a američtí nákupci se je pokoušeli dovážet v obrovských množstvích. Zádná finanční částka však těm několika málo řemeslníkům, kteří je tkají, neumožní zvýšení produkce. Pokud nechtějí o objednávky přijít, musí se naučit podvádět a produkovat podřadnější pokrývky. Jediným rozumným řešením by bylo vyučit stovky nových řemeslníků. Ale Oaxaca právě zavedla televizní program a má již nějakou dobu též zavedeno školní vzdělání. Kdo z mladých lidí by chtěl mařit čas tkáním pokrývek?

Básníci a mudrci opakují již po staletí, že úspěch v tomto světě není než marnost a ještětost. "The worldly hope men set their hearts upon turns ashes" /Světské naděje, ke kterým se upínají srdce lidí změní se v popel/ nebo jak bychom řekli v dnešní době my, v okamžiku, kdy se nám v ústech sbíhají sliny v představě nejvyšších chutových požitků, se ukáže, že se jedná jen o směs umělých hmot a lepidla. Přichází na trh ve všech chutových odstínech. Myslel jsem na to udělat z této směsi univerzální substanci, prima materia, k výrobě všech věcí: domů, nábytku, květin, chleba /již se v tomto případě stalo téměř skutkem/, jablek a dokonce i lidí.

Svět, říkají mudrci a básníci, je zázrak. Vše v něm se neustále rozpadá a není způsob jak temu zabránit. Čím více se snažíte chytit do prstů tuto vzdušnou nicetu, tím rychleji vám mezi nimi proklouzne. Západní technologická civilizace je až dosud největším zoufalým pokusem v této hře zvítězit - pochopit, kontrolovat a upevnit to, co nazýváme životem, a může být, že právě v důsledku této síly a určité zručnosti se tyto sny tím rychleji rozplynou. A jestliže se to nestane, je třeba tuto technickou moc vložit do rukou úplně nového typu člověka.

Poznámka autora: 1 - nemělo by to být chápáno jako odmítání "moderního umění" jako celku, spíše jako odmítnutí jeho dominantního aspektu, o kterém umělci prohlašují, že reprezentuje naši dobu. A jelikož je naše doba dobu smetišt, plakátů a nákladních ~~zkyžkýxpruzzinuž~~ brlohů /v orig. slums - pozn. překl./, dělá si mnoho umělců, kteří jinak nepostrádají talent - jméno "vkusným" zarémováním /či postavením na podstavec/ "objets trouvés" z městských smetišt.

105

V minulosti vedlo poznání nestálosti světa obvykle k odchodu či ústupu ze světa. Na jedné straně se mniši, asketi a poustevníci snažili potlačit své žádosti, a dívat se na svět s laskavou a blahodárnou resingrací nebo se stáhnout zpět do hlubin vědomí, aby dosáhli jednoty s NÍM SAMÝM v jeho neprojevovaném stavu věčného klidu a jasu. Na druhé straně jiní pocítovali, že se svět nachází ve stavu zkušební doby a že materiální věci mají být užívány v duchu služebnictví, jako půjčka od Všemohoucího, a hlavním cílem života je milující oddanost k Bohu i člověku.

Obě tyto reakce jsou založeny na počátečním předpokladu, že jednotlivec je oddelený ego. Protože je tento předpoklad dílem dvojité vazby, musí být jakýkoliv úkol stanovený na tomto základě - včetně náboženství - pro hrou. Protože pocit osobního ega je od samého počátku klamem, může teto osobní ego na svět reagovat pouze falešnými způsoby. Svět je provždy unikajícím a prchavým zázrakem poute ze stanoviska někoho, kdo stejně mimo něj - jako kdyby byl svět něčím jiným než on sám - a pokouší se jej zachytit. Bez zrození a smrti a bez věčné transmutace všech forem života by byl svět statický, mumifikovaný, bez rytmu a bez tance.

Jezde však ještě třetí reakce. Ani stažení, ani služebnictví, postaveného na hypotéze BUDOUcí odměny, ale ta nejplnější spolupráce se světem, který je pojímán jako harmonický systém konfliktů - spolupráce založená na poznání, že jediné skutečné "já" je celým tímto nekonečným procesem. Toto poznání je již v nás, ví o něm naše tělo, kosti, nervy i smyslové orgány. My sami o něm nevíme jen proto, že úzký paprsek vědomé pozornosti je naučen jej ignorovat, a to tak důkladně, že jsme skutečně čistým padělkem.

Konec třetí kapitoly, pokračování jindy

TREST ČAJOVÁ

Rumu jamajského nejlepší jakosti 4 litry, líhu 96tiprocentního 3 litry, vody obyčejné 6 kilogr., cukru obyčejného v drobných kusech 7 kilogr., čajového thé "pecco" a "souchong" po 70-ti gramech.

Nejdříve si odměřme do čisté, asi 10-ti litrové láhvě rum jakož i líhu zmíněné kvantum a láhev tu prozatím zátkou opatřme. Napotom si odvažme 6 kilogr. vody obyčejné a nechme jí na kamenech vařiti; když začíná vřít, odstavme jí z kamen, vsypme do ní oboje odvážené čajové thé a nechme přiklopené as 1/2 hodiny dobře zpařit. Když jest čaj vařící vodou dobře vytáhlý, zcedíme to do druhého čistého kotlíku aneb jiné nádoby skrze husté, čisté plátno; odvažme k tomu 7 kg cukru a nechme jej as 10 minut povářit, by nekrystalizoval, a takto hotový syrub pak překapáním skrize bílý papír učistme, a čisté pak s tou smíšeninou v lávvi /líhem a rumem/ smíchejme a essence jest úplně hotova. Hotová může se plnit do láhví, jakož i na jednotlivé krejčary prodávat a sice 1 dekagr. za 2 kr. Láhve prodávají se po 20,30,50 kr., 1 zl.

Stačí 1 kávová lžíčka essence na 1 koflíček horké vody.

INKOUST NA LÍSTKY KORESPONDENČNÍ

Kyselina sirková rozředí se padesátkráté měkkou anebo destilovanou vodou a nechá se po několik dní státi, pak se popíše lístek brkovým pérem, v rozředěnou kyselinu namočeným, a nechá se uschnouti. Po seschnutí jest písmo neviditelné; zahřejeme-li však papír nad líhovým plamenem anebo nad horkou plotnou, objeví se písmo silně černé.

OLEJ FILOSOFICKÝ /oleum philosophorum/

Jaterního tuku špatnějšího 6 kilogr., silice terpentynové rakouské 3 kilogr., dřevěného dehtu 1 kilogr. 50 dekagr., oleje dřevěného 2 kilogr. 50 dekagr. Všechno dohromady odvážíme do jedné láhvě a dobře promícháme, a můžeme olej tento hněd prodávat 1 dekagr. za 1 kr. Upotřebíme tohoto mazání na ~~xx~~ rány u psa a dobytka, namazat kus plátna a tělo s ním obvázat.

